Bundel van de Commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering (2015-2019) van 18 juni 2019

01 Opening, vaststellen agenda
- Oproepbrief commissie BOB 18 juni 2019
- Conceptagenda commissie BOB 18 juni 2019

02 Vaststellen notulen van de vergadering van 23 april 2019
- Conceptnotulen commissie BOB 23 april 2019
- VERZAMELFORMULIER VV 16 MEI 2019
- TOEZEGGINGENLIJST CIE BOB TBV CIE BOB 18-06-2019
- Bijlage 1 bij toezeggingenlijst cie BOB

03 Mededelingen

03.a Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen

03.b Terugkoppelling Unie commissies

04.B Bespreekstukken

04.B.00b Benoeming en ontslag leden Rekeningcommissie
- Dossier 1423 voorblad
- Benoeming en ontslag leden Rekeningcommissie

04.B.01 Zienswijze programmabegroting Aquon 2020, kennisname jaarrekening Aquon 2018, kennisname kadernota 2020
- Dossier 1375 voorblad
- Zienswijze programmabegroting Aquon 2020
- B1 Brief aan het DB Aquon met zienswijze op de programmabegroting Aquon 2020
- B2 Brief D&H onder voorbehoud aan het DB Aquon met zienswijze op de programmabegroting Aquon 2020 dd 13 mei 2019
- B3 Brief van het DB Aquon met verzoek om zienswijze
- B4 Concept programmabegroting 2020 van GR Aquon
- B5 Brief van het DB Aquon met aanbieding jaarstukken 2018
- B6 Jaarstukken Aquon 2018
- B7 Brief van het DB Aquon met aanbieding controleverklaring 2018
- B8 Controleverklaring accountant Aquon 2018
- B9 Kadernota Aquon 2020

04.B.02 Verordening fractievergoeding
- Dossier 1415 voorblad
- Verordening fractievergoeding

05 Ingekomen stukken

05.01 RBG Concept Jaarrapport 2018
- Dossier 1373 voorblad
- RBG Concept Jaarrapport 2018
- Bijlage 1 Jaarrapport 2018 RBG
- Bijlage 2 Controleverklaring 2018 RBG
- Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG
- Bijlage 4 Controleverklaring Hoogheemraadschap van Delfland - 2018

05.02 RBG Rapportage prestatiecontract 1e kwartaal 2019
- Dossier 1395 voorblad
- RBG Rapportage prestatiecontract 1e kwartaal 2019
- Rapportage 1e kwartaal 2019
- Prestatiecontract 2017

05.03 Bezwaarschriftencommissie AWB Delfland/Jaarverslag 2018 en Klachtencommissie Delfland/Jaarverslag 2018

Voor kennisgeving aannemen

Dossier 1215 voorblad

Jaarverslag Klachtenbehandeling Awb Hoogheemraadschap van Delfland 2018

Jaarverslag Bezwaarschriftencommissie Hoogheemraadschap van Delfland 2018

05.04 Brief van burgemeester ing. A. Aboutaleb over Rotterdamse aandachtspunten voor de nieuwe bestuursperiode

Voor kennisgeving aannemen

Brief van burgemeester ing. A. Aboutaleb over de Rotterdamse aandachtspunten voor de nieuwe bestuursperiode

05.05 Jaarrekening 2018 GR Het Waterschapshuis

Voor kennisgeving aannemen

Jaarrekening 2018 GR Het Waterschapshuis

Bijlage 1 Jaarrekening 2018 HWH def incl verklaring AB GR HWH

Bijlage 2 Aanbiedingsbrief controleverklaring 2018 AB GR HWH

Bijlage 3 Controleverklaring jaarstukken 2018 AB GR HWH

Bijlage 4 Accountantsverslag 2018 DB GR HWH

05.06 Uitnodiging bijeenkomst over het vergroten van de participatie van politieke ambtsdragers met een beperking met als thema “Hoe faciliteren we de toekomst?”

Voor kennisgeving aannemen

Uitnodiging bijeenkomst over het vergroten van de participatie van politieke ambtsdragers met een beperking met als thema “Hoe faciliteren we de toekomst?”

05.07 Vacature bestuurslid Unie van Waterschappen

Voor kennisgeving aannemen

Vacature bestuurslid Unie van Waterschappen

05.08 Brief van Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden over Deltaprogramma en uw hoogheemraadschap

Voor kennisgeving aannemen

Brief van Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden over Deltaprogramma en uw hoogheemraadschap

05.09 Verantwoording fractievergoeding 2017

Voor kennisgeving aannemen

Dossier 1414 voorblad

Brief aan VV - Verantwoording fractievergoeding 2017

06 Rondvraag en sluiting

Aan de leden van de commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering

DELFT
6 juni 2019

ONDERWERP
oproepbrief commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering

Geachte leden,

Namens de voorzitter roep ik u op voor de eerstvolgende vergadering van de commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering. Deze wordt gehouden op **dinsdag 18 juni 2019** om **9.00 uur** in de **Vijverzaal, 0.05** van het Gemeenlandshuis, Phoenixstraat 32 te Delft.

De concept-agenda en bijbehorende stukken zijn vanaf 6 juni te raadplegen op uw iPad en gepubliceerd op internet.

De verenigde vergadering vindt plaats op **donderdag 4 juli 2019** om **9.00 uur** in de **VV-zaal** van het Gemeenlandshuis, Phoenixstraat 32 te Delft.

Indien u verhinderd bent de commissievergadering bij de te wonen, verzoek ik u vriendelijk daarvan kennis te geven aan Linda Leemborg (015) 260 82 23.
U kunt uw bericht ook sturen naar: verenigdevergadering@hhdelfland.nl.

Met vriendelijke groet,
de Secretaris van de commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering

mevrouw mr. A.J. Buisman

BIJLAGE(N) -
CONTACT mevrouw L. Leemborg • T (015) 260 82 23• E lleemborg@hhdelfland.nl
POSTADRES Postbus 3061, 2601 DB Delft • WEBSITE www.hhdelfland.nl
SECTOR Bestuur, Beleid en Communicatie • TEAM Bestuur

Concept Agenda Commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering

Datum 18-06-2019
Tijd 9:00 - 12:30
Locatie GLH: 0.05
Voorzitter A.C.J. Jans RC

Agenda Punt	Onderwerp
01	**Opening, vaststellen agenda**
02	**Vaststellen notulen van de vergadering van 23 april 2019**
03	**Mededelingen**
03.a	**Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen**
03.b	**Terugkoppelling Unie commissies**
04.B	**Bespreekstukken**
04.B.00b	**Benoeming en ontslag leden Rekeningcommissie**
04.B.01	**Zienswijze programmabegroting Aquon 2020, kennisname jaarrekening Aquon 2018, kennisname kadernota 2020**
04.B.02	**Verordening fractievergoeding**
05	**Ingekomen stukken**
05.01	**RBG Concept Jaarrapport 2018** Voor kennisgeving aannemen
05.02	**RBG Rapportage prestatiecontract 1e kwartaal 2019** Voor kennisgeving aannemen
05.03	**Bezwaarschriftencommissie AWB Delfland/Jaarverslag 2018 en Klachtencommissie Delfland/Jaarverslag 2018** Voor kennisgeving aannemen
05.04	**Brief van burgemeester ing. A. Aboutaleb over Rotterdamse aandachtspunten voor de nieuwe bestuursperiode** Voor kennisgeving aannemen
05.05	**Jaarrekening 2018 GR Het Waterschapshuis** Voor kennisgeving aannemen

05.06 **Uitnodiging bijeenkomst over het vergroten van de participatie van politieke ambtsdragers met een beperking met als thema "Hoe faciliteren we de toekomst?"**

Voor kennisgeving aannemen

05.07 **Vacature bestuurslid Unie van Waterschappen**

Voor kennisgeving aannemen

05.08 **Brief van Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden over Deltaprogramma en uw hoogheemraadschap**

Voor kennisgeving aannemen

05.09 **Verantwoording fractievergoeding 2017**

Voor kennisgeving aannemen

06 **Rondvraag en sluiting**

COMMISSIE BESTUUR, ORGANISATIE EN BEDRIJFSVOERING

Delft, 23 april 2019

AAN DE VERENIGDE VERGADERING VAN DELFLAND

Advies van de commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering, tevens **conceptverslag** van de vergadering op 23 april 2019 over de aan haar voorgelegde voorstellen van het college van dijkgraaf en hoogheemraden, ter behandeling in de Verenigde Vergadering van 16 mei 2019

Aanwezig:

dhr. dr. P.H.W.M. Daverveldt	dijkgraaf, voorzitter
dhr. drs. M. Smits	hoogheemraad, plv. voorzitter
mevr. mr. A.J. Buisman	secretaris
dhr. ir. L.P.I.M. Hombergen	PvdA
dhr. dr.ir. A.J. Middendorp	AWP
dhr. ir. M.H.P. Jansen	CDA
dhr. drs. ing. M.W. Belt	WN
mevr.ir. A.M.F. Jenniskens	WN
mevr. N.J. Dijkshoorn-van Dijk	Ongebouwd
dhr. ir. C.L.C. van Kretschmar	Bedrijfsgebouwd
dhr. mr. P.J. Verhage	Bedrijfsgebouwd
dhr. mr. Y. Lont (tot 11 uur)	ChristenUnie-SGP
dhr. H. Roeten (vanaf 11.00 uur)	ChristenUnie-SGP
dhr. mr. S.F. Fekkes	50PLUS
dhr. T.C.J.M. Oostvogels BC MA	VVD
dhr. ir. W.F. van Valkenburg	VVD
mevr. mr. H. Jonker	PvdD

Afwezig:

dhr. J.G.M. Schouffoer	Natuurterreinen

Voorts aanwezig:

mevr. J. Ruimwijk	agendapunt 04.B.01
dhr. drs. M.H.P. Brandt	agendapunten 04.B.01
dhr. drs. K. Paalvast	agendapunt 05.I.02
dhr. dr.ir. C. Cuypers	agendapunten 05.I.04 en 05.I.08

1. Opening, vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering om 9.00 uur met een welkomstwoord. Het is de eerste BOB-vergadering van deze bestuursperiode.

De agenda
De heer Hombergen verzoekt de volgende ingekomen stukken als bespreekstukken te behandelen: 05.01, 05.03, 05.04, 05.07, 05.08.
De heer Oostvogels voegt hieraan 05.02 toe.
Mevrouw Jenniskens wil net als de heer Hombergen 05.03 bespreken. De heer Lont sluit zich aan bij de verzoeken tot bespreking van 05.02 en 05.03.

De voorzitter concludeert dat deze ingekomen stukken aan de agenda toegevoegd worden.

Met deze wijzigingen wordt de agenda vastgesteld.

2. Vaststellen notulen van de vergadering van 29-01-2019

Tekstueel:
De heer Van Kretschmar was geen lid van de commissie, maar stond wel bij de afwezigen.

De notulen worden met deze wijziging vastgesteld.

Toezeggingenlijst
De dijkgraaf geeft aan dat de lijst is geüpdatet. Een aantal toezeggingen staat op de agenda bij de ingekomen stukken: de vraag van de PvdA over de schuldenstapeling, effecten van de wijzigingen van WOZ-waarde en de vragen over het koppelen van de zuiveringsheffing aan waterverbruik.
Resterend is nummer 5, bestuurlijke P&C-cyclus. Daarop wordt teruggekomen eind dit jaar.

De Nota Activabeleid wordt meegenomen in het overdrachtsdossier. De heer Daverveldt is zelf toegetreden tot de ledenvergadering van de werkgeversvereniging.
Reglement van orde: de vorige VV heeft een aantal aanpassingen mogelijk gemaakt. De nieuwe VV moet zich daarover uitspreken. De VV dient zelf te evalueren of zij met het huidige reglement uit de voeten kan. Zo niet, dan is het aan haar aanpassingen voor te stellen.
De toezeggingen inzake Aquon zijn reeds aan de orde geweest.
De Regionale Energiestrategie komt op een later moment aan de orde.

3. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

Wel is er terugkoppeling van Aquon, RBG en het Waterschapshuis. Hoogheemraad Smits, die Delfland vertegenwoordigt in het DB van Aquon, geeft aan dat het goed gaat met Aquon. Deze GR van een aantal waterschappen in laboratoriumfuncties probeert een positie te verwerven in de commerciële markt. Het pleidooi van Delfland om de drie vestigingen terug te brengen tot één krijgt vorm. De derde vestiging is inmiddels verlaten, later dit jaar volgt een besluit over de definitieve vestigingsplaats.

De GR Regionaal Belastingkantoor RBG in Schiedam, indertijd opgericht op initiatief van Delfland en Schieland, waarbij zich later de gemeenten Vlaardingen, Schiedam en Delft hebben aangesloten, functioneert ook goed. Vragen hierover kunnen bij punt 4 worden gesteld.

Het Waterschapshuis, de organisatie van de 21 waterschappen waarvan de hoogheemraad in het AB zit namens Delfland, draaide in het begin van de vorige bestuursperiode slecht. Na een ingezette reorganisatie gaat dat beter. Men draait projecten ten behoeve van en voor rekening van de waterschappen. Na een aantal moeilijke jaren concentreert men zich nu op de digitale knowhow.

De Waterschapsbank heeft vorige week de periodieke aandeelhoudersvergadering gehouden. Hierin participeert Delfland. Men komt een of twee keer per jaar bijeen. Sinds 2007 is geen dividend meer uitgekeerd geweest als gevolg van de balanspositie van de waterschapsbank. Die is nu weer wat steviger, vorige week is daarom besloten voor het eerst weer dividend uit te keren. Het gaat om 20 miljoen euro, te verdelen over de deelnemende schappen. Er is een nieuwe commissaris benoemd, mevrouw Ottolini, algemeen directeur Evides

De heer Hombergen constateert dat de hoogheemraad wel vaststelt dat hij bij de vergadering van de RBG is geweest, maar niets inhoudelijks vertelt. Ook de heer Van Kretschmar heeft behoefte aan meer uitweiding over Aquon, met name waar het de planning betreft.

De hoogheemraad geeft aan dat in september of oktober de conclusies van de diverse varianten worden vergeleken. Dan wordt besloten of men op twee locaties blijft, in een van de bestaande locaties trekt of verhuist naar een nieuwe locatie. Uitgangspunt is dat voor één locatie wordt gekozen. Dat besluit komt te zijner tijd terug in de VV.

Omdat de toezeggingenlijst niet tot aanvullende vragen leidt, wordt deze vastgesteld.

03.b Terugkoppeling Uniecommissies
Er wordt niets teruggekoppeld vanuit de Uniecommissies.

4.B. Bespreekstukken

01. Jaarverslag en jaarrekening 2018

Hoogheemraad Smits licht toe dat de goedkeuring door de accountant nogal wat voeten in de aarde had. Deze was erg kritisch. In discussies met collega's van andere waterschappen bleek dat men daar kiest voor het later in het jaar te presenteren van jaarverslag/jaarrekening. Er is dan meer ruimte en minder spanning als gevolg van tijdsdruk. De hoogheemraad zelf is tevreden met het resultaat.

De heer Hombergen vraagt naar de dialoog met de accountant. Die was vooral technisch van aard, wordt aangegeven. Er is zeer weinig tijd en gelegenheid geweest om te reageren. Door niet nagekomen afspraken vonden controles pas dagen later plaats. De hoogheemraad noemt dat het inhoudelijk niet ernstig was, maar dat dit wel tot vertraging leidde.

Eerste termijn

De heer Middendorp maakt zich zorgen over het feit dat er weer dertien miljoen euro over is.

De heer Jansen uit complimenten en noemt de managementbijlage helder. Het is een goede zaak dat het hoogheemraadschap in een gezonde financiële situatie verkeert. Het kleine overschot is te verklaren doordat minder is uitgegeven en doordat er meer inkomsten waren. Het is goed om voorzichtig met het overschot om te springen. Het CDA deelt de zorgen van de accountant dat er beter moet worden begroot. De rekeningcommissie heeft hierop gewezen.
Op p.32 staat de tabel met prestatie-indicatoren op het vlak van energiewinning en energiezuinigheid niet ingevuld. Dit is wel een belangrijk punt.
Het CDA vraagt wat Delfland het afgelopen jaar als werkgever heeft gedaan om het verzuim terug te dringen.
Er staat dat het Klantcontactcentrum goed werkt, al krijgt de fractie te horen dat het niet altijd even makkelijk is om binnen de organisatie een vraag te stellen. Is hier niet een KPI aan te weiden?

Mevrouw Jenniskens roemt als nieuwkomer de opstellers van de stukken voor het produceren van een goed inwerkdocument.
Opmerkingen over de uitputting ten opzichte van de begroting betreffen altijd de bijgestelde, niet de oorspronkelijke begroting. Investeringen worden wel tegen de oorspronkelijke begroting afgezet.
In aanvulling op de CDA-vraag over prestatie indicatoren op het terrein van energie (blz. 32) vraagt spreekster zich af hoe zich dat verhouden tot de op prestatie indicatoren zuivering op blz. 27. Het ene is nog nader te bepalen., het andere gaat omlaag. In reactie op de opmerking geeft de voorzitter aan dat vragen over de zuivering moeten worden gesteld in de commissie GSG. Het CDA reageert dat het bij de tabel gaat om innovatie. De vraag over blz. 27 gaat over de relatie tussen die twee en is dus ook legitiem.

De heer Lont sluit zich aan bij de opmerkingen van de Rekeningcommissie.
CU/SGP vraagt of het overschot kan worden ingezet voor afbouw van schulden, tariefdemping of het dekken van investeringen in plaats van onttrekking uit de reserve.
Heeft het vrijvallen van de pensioenvoorziening consequenties?

In 2018 zou de OAS-voorziening moeten vrijvallen. Dit wordt nu gezien als reserve. Is dit een reparatie en zo ja, kan dat ook niet zo met de pensioenen?
In de begeleidende brief staat dat de accountant opmerkt dat het niet is toegestaan de voorziening voor niet voorzienbare capaciteit in te zetten. Dit staat nu wel als gevraagd besluit vermeld.
Op blz. 7 staat dat wordt ingezet op informatiebeveiliging. Is dat hetzelfde als cybersecurity en hackerproof zijn?
Kwijtschelding: hebben gemeenten aangegeven dat er problemen zijn met bijzondere bijstand?
Bij Groep 1 zijn minder aanslagen opgelegd, maar zijn de ontvangsten procentueel hoger. Hoe verhoudt zich dat tot de prognose van 19 miljoen euro?
Over welke situaties wordt globaal gesproken als het gaat over de achttien 'schrijnende gevallen'. Gaat dit om betalingscapaciteit, om mensen met multiproblematiek?
Welke consequenties zijn verbonden aan de twee genoemde onrechtmatige aanbestedingen?
De anticumilatie van de WNT-norm wordt niet gehandhaafd. Er zijn wel toezichthouders. De formulering is enigszins vrijblijvend.

De heer Hombergen verwijst allereerst naar het voorblad waar het Oostland ontbreekt. Delfland maakt hier een misser mee.
Inhoudelijk: het is goed dat er steeds meer met KPI's wordt gewerkt, maar dit instrument kan verder worden ontwikkeld. Delfland dient zich te realiseren wat zij kan met een indicator.
Opmerkelijk is dat Delfland goed op stoom lijkt te zijn, terwijl er tegelijk veel geld over is. Is dat geld dan wel terecht voorzien als uit te geven?
In de driehoek van de score op de KPI, de KPI zelf en de investeringen valt op dat de investeringen achterblijven. Daar kan men beter leren sturen. De uitgaven vallen mee. Waren de geprognotiseerde uitgaven wel echt nodig?
Op blz. 38 komt de calamiteitenorganisatie aan bod. Zo nu en dan krijgt de VV een evaluatie. Het totale overzicht wordt gemist. Dit verdient zelfstandige agendering.
De zelfstandige leesbaarheid van het stuk is niet optimaal. De veelheid aan niet verklaarde afkortingen maakt het een stuk voor ingewijden. Dit betekent dat het of moet worden verduidelijkt of dat er een publieksversie naast moet verschijnen. Dit is een stuk dat alleen intern is te gebruiken.

De heer Van Valkenburg sluit zich aan bij vorige spreker dat een lijst met afkortingen welkom zou zijn. De VVD is in algemene zin positief gestemd over de leesbaarheid van het stuk en kan ermee worden ingestemd.
Wel zijn er vragen. Met name de inkomsten dienen beter te worden begroot.
Hoe groot zijn de achterstanden in de toezicht- en handhavingsprocessen?
Klimaat: voor het wagenpark wordt een overstap naar elektrisch gemeld. Dit geldt nog niet voor de operationele dienstauto's. Waarom niet?
Een tweede klimaat-item: er wordt meegewerkt aan vergunningen voor windmolens (blz. 30). Hoe draagt dit bij aan de opgave van de energietransitie van Delfsland?
Het stuk is voorzien van mooie performance indicatoren. Na de uitleg van de 75 procent bij communicatie vindt de VVD dit te 'pushgericht': Delfland stuurt zaken uit en bekijkt wie het overneemt. Gemist wordt de feedback en de dialoog met de inwoners.
Het aantal zeer goed scorende werknemers is in 2018 gedaald van zeventien naar elf procent. Wat is de reden?
Wat zijn de resultaten van de pilots met de vormvrije PVB?
Wat doet Delfland om jonge medewerkers aan te trekken? Hoe blijft Delfland als werkgever concurrerend in deze krappe arbeidsmarkt?
Waarom wordt een deel van het overschot niet toegevoegd aan de reserve tarief egalisatie?

Mevrouw Dijkshoorn is blij met het positieve resultaat, al is het lastig dat het resultaat in de diverse versies een aantal keren is gewijzigd.
De opmerkingen over de accountant worden gedeeld. Het levert veel hectiek op om een jaarrekening tijdig af te krijgen. Als dit op tijd wordt aangegeven, moet het mogelijk zijn dit goed in te richten.
De opmerking van de accountant over de voorzieningen vraagt om nadere toelichting. De voorziening voor OAS wordt opgeheven. Daar komt een reserve voor in de plaats. Waarom komt dit niet uit de exploitatie? Deze opmerking staat ook aan het begin van het

bestuursvoorstel: het instellen van een reserve niet voorzienbare capaciteitsbehoeften. De onderbouwing daarvan kon Ongebouwd niet vinden. Waarom wordt dit niet uit de exploitatie gehaald als het nodig is? Afgelopen jaar nog is Delfland bezig geweest met het opheffen van balansverkortingen en reserves. Nu worden ze weer ingesteld.
Waarom wordt de 300.000 euro te onttrekken aan de toekomstige cao-afspraken niet uit de exploitatie gehaald?
Er zijn twee bulkkredieten: buitengewoon onderhoud en de natte ecologische zones (o.a. groene motor). Ongebouwd wil graag weten wat de financiële stand van zaken is. Zo kan opnieuw worden bezien of dat bulkkrediet wel noodzakelijk is.
De schommelingen in de hectares (ongebouwd) verbaast de fractie. Dan is er zoveel hectare minder, dan weer zoveel meer. Hierop wordt een toelichting gemist.

Mevrouw Jonker vindt dat het jaarverslag een goed inzicht biedt in wat er bij Delfland aan activiteiten en onderwerpen omgaat. De zojuist gestelde vragen geven haar inzicht in de wijze waarop zij met de materie moet omgaan.
Hoewel zij haar meeste vragen liefst nog buiten de vergadering stelt aan haar meer ervaren collega's geeft de dijkgraaf aan dat zij moet vragen wat zij wil vragen.
Zij wijst in ieder geval op de lijst met direct verbonden partijen. De overeenkomst met de muskusratbestrijder dateert van 2012. Er zijn sindsdien veel nieuwe inzichten ontstaan. Het is raadzaam hiernaar te kijken. Dit is wel een onderwerp voor een andere commissie, licht de dijkgraaf toe.
Ook de PvdD wijst op de schommeling in hectares ongebouwd.

De heer Fekkes merkt op dat wie zoals hij een paar jaar meedraait niet voor veel verrassingen meer komt te staan. Het grote overschot is dan wel verrassend, maar dat is beter dan een groot tekort. De vraag wat er met dat overschot moet gebeuren, is nu niet aan de orde. Uit de nu lopende coalitieonderhandelingen komt een visie. 50PLUS wacht met het uiten van haar mening op de uitkomsten van dat overleg.
Het doet 50PLUS deugd dat er dividend wordt uitgekeerd door de Waterschapsbank.
Waardering voor het werk van de Rekeningcommissie.

De heer Van Kretschmar uit zijn complimenten voor het stuk.
Na enkele vragen uit de fractie gaat hij in op het deel van de Rekeningcommissie en de reactie van het college daarop.
Op blz. 44 is sprake van afwaardering van de Westland cv met 0,3 miljoen euro. Daar wordt al een aantal jaren verlies geleden. Hoe lang gaat dat door en zijn er alternatieven?
Op blz. 71 (investeringen) gaat om gereedgekomen en geactiveerde projecten in 2018. Er ligt voor Delflandse Dijk een investeringsplan voor 830.000 euro. Er is een krediet voor 231.829 euro verleend en er is een restantkrediet. Betekent dit dat in 2018 slecht een deel is gerealiseerd? Als de bedragen worden opgeteld, komt het niet tot 830.000. Dat roept de vraag op hoe de bedragen moeten worden gelezen. Of behoort dit tot bulkkredieten?
De controleverklaring van de accountant eindigt met een zin die het beeld van knip- en plakwerk oproept.: 'Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen'. Dit slaat op de controleverklaring met de RBG, maar ook op Delfland. Bij Delfland staat die zin ook. Wat wordt er bedoeld met communiceren met de VV? Als de rekeningcommissies worden bedoeld, is dat nog voor te stellen. Dit lijkt echter een standaardzin uit een knip- en plakdocument.

Wat de reactie van D&H betreft: men is zich terdege bewust dat het in een verkiezingsjaar een lastige opgave is alles tijdig klaar te hebben voor een advies van de Rekeningcommissie. De cijfers zijn in de tussentijd veranderd. Toen de commissie de jaarrekening zag, was het positief saldo 14,4. Dat is teruggelopen naar 13. Dat is prima.
D&H verdient dank voor het integraal overnemen van de adviezen van de Rekeningcommissie. Het hoofdpunt is het grote positieve saldo aan het eind van het jaar.
Twee jaar geleden was er onderzoek naar de kwaliteit van de exploitatiebegroting. Daar stonden goede dingen in om het beeld bij de begroting scherper te krijgen. Het is raadzaam dat nog eens ter hand te nemen. In het stuk komt de term zero based budgetting voor. Die stond ook als aanbeveling in dat rapport. Dat is dus twee jaar geleden al geadviseerd.

Rapporten verdwijnen vaker in de la, maar het is zonde van de goede dingen die daar in staan. De fractie zou graag met D&H in gesprek blijven over de opvolging van de adviezen. Bij een aantal programma's loopt de ontwikkeling van de prestatie-indicatoren achter. De hoop is dat daar dit jaar weer een slag in kan worden gemaakt. Er zijn ook nieuwe prestatie-indicatoren te bedenken voor programma's die onvoldoende meetbaar zijn qua doelrealisatie. Aan de prestatie-indicator moet te zien zijn dat het doel wordt bereikt bij de middelen die ervoor zijn uitgetrokken.
De teksten van het jaarverslag kunnen scherper, zeker waar het de verklaring van afwijkingen betreft. D&H geeft aan dat voor de jaarrekening 2019 voor een andere opzet is gekozen. Ook dit verdient toelichting.
Over inkoop en aanbestedingen is een aantal presentaties en gesprekken geweest. Het is jammer dat inkoop elk jaar nog door de accountant wordt genoemd. Kennelijk is daar toch weer iets over op te merken. Wat gaan D&H doen om dat tot het verleden te laten behoren?

Beantwoording

Hoogheemraad Smits geeft aan dat het college met het presenteren van deze laatste jaarrekening een lastige periode afsluit. Een periode die begon met torenhoge tarieven en schulden die tot de hoogste van alle waterschappen behoorden. Het gevoerde beleid heeft zijn vruchten afgeworpen.
In het overzicht van de UvW is Delfland van helemaal aan de bovenkant qua lasten is terechtgekomen in de middenmoot met bovendien een dalende tendens. De waterzuiveringsheffing is gestabiliseerd. Tegelijk is een begin gemaakt met het terugdringen van de schulden. In het verleden werd permanent kort geld geleend bij de Waterschapsbank om aan de verplichtingen te voldoen. Nu is dit vrijwel terug naar nul. Er worden zelfs reserves opgebouwd. In 2023 kan honderd miljoen euro aan schuld worden afgelost. Daar is dan geld voor beschikbaar. De balansverkorting is doorgevoerd via een tijdelijke greep in de reserves. Dat wordt nu terugbetaald. Het algehele financieel klimaat maakt nu mogelijk dat de burger zo laag mogelijk wordt belast terwijl Delfland tegelijk haar schulden terugbetaalt.
Dit biedt ook ruimte om nieuwe investeringen te doen.
Hoogheemraad Smits kijkt met enige tevredenheid terug op het beleid van dit college.

De antwoorden op de gestelde vragen zullen deels direct worden beantwoord, deels schriftelijk, zodat ieders kennis voor de VV up-to-date is.

Op de vraag van de heer Middendorp (en anderen) over het overschot geeft de hoogheemraad aan dat ook de accountants van de deelnemers, zoals die van RBG, hem te verstaan geven dat wat er wordt begroot aan het eind van het jaar moet terugkeren in de jaarrekening. Een waterschapsbegroting is echter geen digitaal systeem. De realisatie is afhankelijk van interne en externe factoren. Zo heeft Delfland ooit besloten het onroerend goed dat men niet meer nodig heeft te verkopen. En opeens worden er drie, vier panden tegelijk verkocht. Dan komt de meeropbrengst terug in de jaarrekening.

De heer Middendorp interrumpeert dat er elk jaar geld overblijft. Hij is benieuwd naar de systeemvraag: hoe komt dat? Hijzelf is niet financieel geschoold. Bij de hoogheemraad veronderstelt hij die kennis wel aanwezig. Waar de hoogheemraad zegt dat de begroting geen mathematisch model is, roept de heer Middendorp een vroegere uitspraak van de hoogheemraad in herinnering, dat de begroting van een waterschap voor 95 procent vastligt vanwege de onderhoudstaken en langlopende verplichtingen. Als die er elk jaar zijn, kun je begroten.

Hoogheemraad Smits geeft aan dat dat ook gebeurt. Maar dan zijn er altijd de externe factoren als de RBG. Het opstellen van een begroting wordt serieus ter hand genomen en begint al met een voorbereidingen een jaar van tevoren.

De heer Van Valkenburg valt zijn AWP-collega bij: zelfs ten opzichte van de Burap is er nog een groot verschil.

De hoogheemraad wijst op de verkoop van onroerend goed, die zich nog in de laatste maanden voordoet en die een groot deel van de verschillen verklaart.

De hoogheemraad vervolgt zijn beantwoording. De ook door de heer Jansen geuite wens om beter te begroten, geeft de hoogheemraad door aan zijn opvolger.

Een gemaakte opmerking over de Wet Normering Topinkomens is niet van toepassing op Delfland, geeft mevrouw Ruimwijk aan.

Aan de heer Lont wordt gemeld dat het college de opmerkingen van de rekeningcommissie zeer serieus neemt. Zowel de secretaris-directeur als de hoogheemraad zijn toehorend lid van de rekeningcommissie. Het college heeft daar een aantal steekhoudende opmerkingen opgepikt die het zeer ter harte heeft genomen. Die worden meegenomen in de nog komende stukken.

Op de vraag van de heer Lont over de financiële middelen die over zijn, wordt opgemerkt dat er nog een schuldenlast van 800 miljoen euro is. De eerste aflossing is 100 miljoen euro. Daarvoor moet geld beschikbaar zijn. Dat komt er nog. Verlaging tarieven is een opdracht die wordt doorgegeven aan het nieuwe college.

De OAS (Optimalisatie Afvalsysteem) is niet volledig meegenomen in de balansverkorting. Tegelijk heeft de accountant opgemerkt dat er een reserve moet zijn voor de OAS-verplichtingen. In de definitieve stukken aan de VV wordt dit verwerkt.

Over kwijtschelding hebben diverse fracties opmerkingen gemaakt, waaronder de heer Lont en de heer Hombergen.
De eerste achttien mensen die in 'schrijnende' situaties zitten, zijn mensen aan de onderkant van de samenleving, mensen waar tot dan toe bijna niemand een helpende hand naar uitstak. Die heeft Delfland begeleid naar schuldhulp. Dit is op passende wijze opgelost.

De vraag van de heer Hombergen over het ontbreken van Oostland op de kaft van het rapport mag dan een cosmetische zijn, hij hecht er wel degelijk belang aan, zo blijkt als de hoogheemraad het onderwerp ter sprake brengt: wellicht iets voor een volgend college. De heer Hombergen reageert dat het huidige college de fout nog kan herstellen. Dit rapport gaat wel naar buiten.

Met de medewerkers heeft Delfland vorig jaar een fors aantal KPI's gerealiseerd. Daar moet mee worden doorgegaan. Dit zal ongetwijfeld door het nieuwe college worden opgepakt. Investeringen: de correcties op de inzet zijn mede ingegeven geweest door opmerkingen uit deze commissie. In het verleden werd slecht gescoord met de investeringen. Dat is omgebogen.

Dat het stuk leesbaarder kan, weet iedereen. De hoogheemraad laat dit aan 'de nieuwe machthebbers'. Wel neemt hij zich het kennelijk ontbreken van de lijst met afkortingen ter harte, zoals door de VVD werd gesignaleerd. Getracht of die nog voor de VV kan worden verstrekt.

Windmolens: D&H kiest voor zonnepanelen en windmolens. Er is ruimte, met name in Vlaardingen. Daar zou de ontwikkeling ook met name in samenwerking met de bevolking haar beslag moeten krijgen. Op de vraag van de VVD hoe windmolens bijdragen aan de doelstellingen voor energietransitie geeft de hoogheemraad aan dat Delfland in 2025 energieneutraal en in 2050 klimaatneutraal moet functioneren. Dat vergt grote inspanningen. Aandelen kopen in parken op de Noordzee is een makkelijke inspanning. De hoogheemraad stelt zich op het standpunt dat de inspanning binnen de eigen organisatie moet worden gezocht.
Delfland participeert in een overleggroep in de Deltametropool die werkt aan een energietransitie waarbij aardgas verdwijnt en andere energievormen moeten worden geïntroduceerd. Een ingrijpend proces.

Naar aanleiding van de opmerking van mevrouw Dijkshoorn over de tijdsdruk waaronder de jaarrekening altijd tot stand moet komen herhaalt de hoogheemraad dat ondanks duidelijke afspraken, de controle door de accountant dit jaar wat lastig is verlopen. Wat hem betreft wordt het hele proces geëvalueerd. Over de werkwijze van dit jaar is hij in ieder geval zeer

ontevreden.
De opmerking over het bulkkrediet wordt verwezen naar een andere commissie.

De complimenten van mevrouw Jonker en de heer Fekkes worden in dank aanvaard.

Op de vraag over energie (blz. 33) en de verschillende vermeldingen van hectares wordt schriftelijk geantwoord.

De heer Van Kretschmar heeft een aantal vragen gesteld over gereedgekomen projecten. In 2018 is slechts een deel gerealiseerd. Mevrouw Ruimwijk licht toe dat dit om een bulkkrediet gaat. Dit is waarschijnlijk nazorg geweest. Ook hierop wordt schriftelijk teruggekomen.

De dijkgraaf beantwoordt vervolgens de vragen, die zijn portefeuille betreffen.
Het ziekteverzuim is licht gedaald. Er ligt op dit vlak een rol voor leidinggevenden. Een trainingsprogramma in samenwerking met de Arbodienst is vorig jaar ingezet.
Hoewel de verwachting is dat dit een gestage verbetering laat zien, is dit niet helemaal voorspelbaar. Zo kan een stevige griepepidemie altijd roet in het eten gooien. Aan flankerend beleid zijn er vitaliteitsprogramma's (aandacht voor gezond leven).

Het Klantencontactcentrum, ter sprake gebracht door de heer Jansen, is erg belangrijk. Het is het raakvlak met de buitenwereld. Er wordt goede voortgang gemaakt met de KPI's, maar dit is nog niet voltooid. Bij de doorontwikkeling van KPI's zal worden bekeken hoe de tevredenheid van klanten is te meten.

Informatiebeveiliging en cybersecurity speelt bij alle waterschappen. Bij het programma Basis op Orde met vijf pijlers horen Cybersecurity en Informatiebeveiliging. Hierop wordt volop ingezet.

De vraag van de heer Hombergen over calamiteiten is een terechte. Elke calamiteit die wordt opgeschaald, wordt geëvalueerd. De belangrijkste calamiteit van het afgelopen jaar was de droogte. Aan de evaluatie wordt de laatste hand gelegd. Op de vraag of de VV kan worden geïnformeerd, antwoordt de voorzitter dat D&H de vaststelling van de evaluatie plaatsvindt door de secretaris-directeur. Hij zegt toe aan de VV een beknopte samenvatting van de leerpunten uit de diverse calamiteitenevaluaties te verstrekken, zodat de VV is aangehaakt.
De heer Hombergen vindt de informatie in het jaarverslag te beknopt. Niet alle details hoeven te worden gedeeld, wel voldoende materiaal om de dialoog aan te gaan. Dat is onderdeel van het takenpakket van de VV.

De voorzitter reageert dat dit onderwerp een belangrijk deel van zijn portefeuille is. Hij wil ervoor waken dat dingen dubbel worden gedaan. Er vinden al evaluaties plaats. Hij wil zich verder beperken tot de belangrijkste boodschappen. De VV kan in de discussie met vervolgvragen komen.

In antwoord op de vragen van de heer Van Valkenburg over twee richtingen communicatie merkt de portefeuillehouder op dat ook dit moet worden meegenomen bij de doorontwikkeling van de KPIs.

De reden van de gedaalde score van zeventien naar elf procent bij de beoordelingen kan de portefeuillehouder niet overzien. Beide scores vallen voor hem binnen een normale bandbreedte. Nul zou vreemd zijn. Alles tussen de vijf en vijftien is gebruikelijk.

Over de pilots vormvrije personeelsbeoordeling licht de heer Brandt toe dat in 2018 pilots zijn uitgevoerd bij twee teams. Er is onderscheid gemaakt tussen de planning van de resultaten en de voortgangsgesprekken over de ontwikkeling van medewerkers. De pilots zijn door zowel medewerkers als leidinggevenden geslaagd geacht en worden in 2019 voortgezet als input voor een echte herziening van de cyclus in 2020. Hierover wordt overlegd met de OR.

Over het concurrerend aantrekken van jonge medewerkers merkt de portefeuillehouder op dat de leeftijdsopbouw iets is verjongd. In het kader van strategisch personeelsmanagement

wordt gekeken naar: wat zijn de competenties die Delfland nodig heeft en hoe verhoudt zich het huidige medewerkersbestand daartoe en kan daarop worden ingespeeld.

Op de vraag van de heer Van Kretschmar over de commanditaire vennootschap merkt de portefeuillehouder op dat Delfland sinds 2002 bij Westland is betrokken. In 2015 heeft Delfland zich teruggetrokken uit het integraal ontwikkelingsplan Westland en is stille vennoot geworden. Dit heeft te maken met de toekomstverwachting over de waarde van de grondportefeuille. In de financiële crisis achtte de accountant het verstandig om 300.000 euro af te boeken. De CV loopt tot 2030. De hoop is dat de gronden dan weer waarde hebben. Helemaal uittreden wordt als onverstandig gezien. Dat zou gevolgen hebben voor de bestuurlijke verhoudingen in het Westland omdat het gevolgen voor de liquiditeit binnen de vennootschap zou kunnen hebben. Als stille vennoot zal Delfland de waarde ontwikkeling per jaar bekijken.

Tweede termijn

De heer Middendorp is niet overtuigd door de verklaring van de hoogheemraad over de kennelijk het moeilijk te voorspellen overschot. In grote lijnen is er eensgezindheid en tevredenheid over de jaarrekening. Maar dertien miljoen euro is vijf procent van de begroting. AWP heeft er moeite mee dat dit niet kan worden geraamd, terwijl het systematisch gebeurt. Dit roept bij hem de vraag op of we 'in control' zijn. Vastgoed is de enige verklaring die de hoogheemraad geeft. Dat 1.200.000 euro, wat slechts tien procent van die dertien miljoen euro verklaart. Wat kan er nu beter worden gedaan, wat adviseert de hoogheemraad aan zijn opvolgers?

De heer Jansen wil binnenkort nader ingaan op het door Delfland beoogde goede werkgeverschap, met goed personeelsmanagement. Het verzuim gaat niet structureel omlaag. Dit baart wel zorgen. Dit is wel van belang voor een goede werkgever waar men op een plezierige manier werkt. Dit zal ook zijn weerslag vinden in de aantrekkingskracht op jongere werknemers. In de volgende vergadering wil het CDA hier uitgebreid op terugkomen.

Het antwoord over het KCC is voor de heer Jansen stof tot nadenken over de klanttevredenheid.

De portefeuillehouder is aangetreden in een situatie die minder goed was dan nu. Hij heeft heel hard gewerkt, wat goed is te zien aan de financiële situatie en aan de behoorlijk verbeterde verslaglegging. Complimenten aan de portefeuillehouder en aan het college.

De heer Lont ziet geen maatregel die de vrijvallende voorziening voor pensioenen compenseert. En waarom wordt, zoals ook mevrouw Dijkshoorn vroeg, de 300.000 euro voor de cao niet uit de exploitatie gehaald?

De heer Hombergen is – ondanks zijn moeite met de kaft - blij met de stevige diversiteitsparagraaf ín het verslag. Hiervoor complimenten.
Complimenten ook aan de portefeuillehouder voor het financiële verslag. De motie Dijkema was zo'n acht jaar geleden de start van en ander financieel beleid. Dat is toen ingezet, de portefeuillehouder heeft dat met kracht voortgezet, op een wijze die complimenten waard is.

De heer Van Valkenburg had nog geen antwoord op zijn vraag over het bestemmen van het voordelige exploitatieresultaat aan de egalisatiereserve.

Mevrouw Dijkshoorn refereert aan de nog niet beantwoorde cao-vraag. Bij toekomstige jaarstukken zou een toelichting op de afwijkingen veel zoekwerk schelen.

De heer Van Kretschmar vraagt naar de andere opzet voor de jaarrekening 2019.
Hoe gaat het college om met de terugkerende opmerkingen ten aanzien van de inkooprechtmatigheid?

Beantwoording

Hoogheemraad Smits geeft aan dat een afwijking van dertien procent veel lijkt, maar kijkend naar het balanstotaal kun je zeggen dat het meevalt. Er is sprake van vacatures en minder inhuur, etc. Het onroerend goed is reeds genoemd. Voor ruim vier miljoen euro zijn voorzieningen vrijgevallen. Dat draagt voor een derde bij aan het positief resultaat. Dat zal zich volgend jaar niet herhalen. Delfland is scherp op het zo goed mogelijk nakomen van de gemaakte afspraken. De investeringen bleven achter, daar is bestuurlijke druk op gezet om tot betere scores te komen. De inzet is erop gericht zo goed mogelijk de score te behalen die onderling is afgesproken.

Aan de heer Lont wordt gemeld dat de voorziening pensioenen terugkeert in de exploitatie. Dit geldt ook voor de 300.000 euro.

De terugblik op de motie Dijkema door de heer Hombergen vindt instemming bij de hoogheemraad: inderdaad was zijn motie de aanzet tot een ander beleid. De hoogheemraad herdenkt de in 2017 overleden oud-bestuurder met veel respect.

Mevrouw Ruimwijk antwoordt op de door de VVD gevraagde bestemming van het exploitatieresultaat voor de egalisatiereserves. Voor de resultaatbestemming is uitgegaan van de balansverkorting van 2018. Als eerste zouden de algemene reserves weer op het peil van voor de balansverkorting worden gebracht.

De reserve cao-afspraken is met resultaatbestemming 2017 ingesteld voor het doen van betalingen uit de cao-afspraken die in 2018 zijn gemaakt. Het uitgeven van die 300.000 euro zou een onttrekking achteraf zijn.

De hoogheemraad geeft mevrouw Dijkshoorn gelijk dat het duiden van de afwijkingen verstandig is. Deze extra inspanning komt de duidelijkheid ten goede.

De vraag van de heer Van Kretschmar over een andere opzet van de jaarrekening wordt schriftelijk beantwoord.

Inkoop: in de afgelopen jaren is enorm ingezet op verbetering van de inkoopfunctie. Uit de volgende rapportage moet die verbetering blijken.

De dijkgraaf beantwoordt de vragen uit zijn portefeuille.

De heer Jansen maakte nog een opmerking over het nog altijd niet structureel dalende ziekteverzuim. Daarom is ingezet op opleiding van leidinggevenden en het opschonen van het bestand met langdurige cases. De hoop en verwachting is dat hiermee de daling is in te zetten. Vijf procent is hoog. Als dat naar beneden kan, komt dat het imago van Delfland ten goede.

De voorzitter geeft verder aan dat nog een aantal vragen schriftelijk wordt beantwoord. Dan kan het finale oordeel over de jaarrekening worden gegeven. Dit wordt door het huidige college van D&H worden gepresenteerd en verdedigd.
Bij goedkeuring volgt de wisseling van de wacht naar het nieuwe DB.

02. GR RBG - Kaderbrief 2020 en Ontwerpbegroting 2020

Eerste termijn

De heer Van Kretschmar mist een RBG-logo. Dit stuk had ook door Delfland opgesteld kunnen zijn. Dit is een opmerking richting RBG. Zowel in de begroting als in de kaderbrief wordt aangegeven dat het mogelijk aansluiten van andere partners bij de RBG zou kunnen leiden tot hogere efficiency en verdunning van de kosten. Welke acties daartoe lopen, wordt nergens gezegd. Delfland is een groot afnemer van de diensten van RBG en betaalt 47 procent van de

rekening. Het zou plezierig zijn als die kosten omlaag kunnen. Een doorkijk van de inspanningen van de RBG op dit vlak zou nuttig zijn.
De begroting van de RBG laat op een totale begroting van 12.500.000 euro een bedrag aan invorderingskosten van vijf miljoen euro zien. De baten van die invordering zijn vier miljoen euro. Een negatief saldo op de invordering derhalve. Dit is een zorgwekkend beeld dat toelichting behoeft.
De RBG heeft vanaf de invoering van de kwijtschelding 800.000 euro per jaar aangegeven. Dat is inmiddels tot 300.000 euro teruggebracht. Op zeker moment is dit 'running business'. Blijft Delfland die 300.000 euro tot in lengte van jaren betalen, of wordt dit straks onderdeel van het normale werk en daarmee gereduceerd tot nul?

De heer Fekkes is benieuwd wat de aanpassing van de beslagvrije voet en de wijziging van de beroepsprocedure kwijtschelding gaan betekenen. Het is jammer dat dit een paar jaar is uitgesteld, omdat de fiscus haar zaken niet op orde heeft. Delfland kan wat 50PLUS betreft al handelen zoals in de toekomst wenselijk is.

Mevrouw Dijkshoorn merkt op dat pas naar nieuwe partners zou worden gezocht nadat de RBG op orde was. Inmiddels is de RBG op orde. Worden hierover dan ook gesprekken gevoerd door de RBG?

De heer Oostvogels is blij met het overzicht en gaat ervan uit dat leidt tot maatregelen die hogere kosten voorkomen.

De heer Hombergen geeft aan dat de 'Aanpassing beslagvrije voet' een wet is die is aangenomen, maar wacht op uitvoering tot de fiscus gereed is.
Het kopje 'maatschappelijk verantwoord invorderen' in het stuk leidt tot verwarring vanwege de verwachte 'grote impact op de vorderingsactiviteiten'. Delfland heeft de VV duidelijk gemaakt dat de RBG de invordering heel netjes doet. Maar het 'maatschappelijk verantwoord invorderen' heeft 'grote impact'. De PvdA is voorstander van het 'maatschappelijk verantwoord invorderen' en zeker van de invoering van de Wet Beslagvrije Voet. Delfland zou al in de geest van die wet handelen. Doet zij dat nu wel of niet?

De heer Lont vraagt naar het onder 1.2.2 genoemde grote, ingrijpende ICT-project. Dan gaan alarmbellen rinkelen. Dit is kwetsbaar voor de uitvoering. Hij wijst op de BIT-toetsen die het Rijk doet bij grote ICT-projecten. Dit vergroot de kans van slagen en brengt de risico's in kaart. Spreker vraag aandacht voor de 'multiproblematiek'. Hierbij wordt per geval de vraag gesteld of inning niet ook toe leidt dat iemand alleen maar dieper in de schulden zakt.
Met een integrale benadering is dit op te lossen, maar de benodigde uitwisseling- en regiefunctie ontbreekt nog.

De heer Belt complimenteert de portefeuillehouder namens zijn fractie voor zijn financieel beleid in de afgelopen jaren, met name het kwijtscheldingsdossier. Die complimenten gelden ook voor de Regionale Belastinggroep.
WN sluit zich aan bij de vraag over RBG.

Daarnaast stelt WN vragen bij de 300.000 euro structureel voor de afschaffing van de zuiveringsheffing. Is dit nog nodig?

WN vraagt naar de automatische incasso die als afzender 'Regionale Belasting Groep' heeft. mensen vinden dat onduidelijk. Zij zien daar liever Hoogheemraadschap van Delfland staan.

De heer Jansen sluit zich aan bij het verzoek om een duidelijk logo. Op de rekening zelf staat het heel klein.

Het CDA sluit zich aan bij Gebouwd om de kosten omlaag te brengen en bij het verzoek van de heer Lont om de ICT-risico's duidelijk in kaart te brengen.

De heer Middendorp leest: 'de VV kan geen zienswijze opstellen' en 'de VV heeft besloten om geen zienswijze op te stellen'. De voorzitter licht toe dat het ene betrekking heeft op de Kadernota, het andere op de begroting.

AWP kan zich geen beeld vormen van het 'maatschappelijk verantwoord invorderen' en vraagt het college om duiding.

Beantwoording

Hoogheemraad Smits geeft aan dat kwijtscheldingstraject indertijd is begonnen na uitgebreide discussie. Delfland en later Schieland hebben dat goed opgepakt. Zodanig dat de Nationale Ombudsman na onderzoek de RBG-methodiek als het goede voorbeeld stelde.
Het was vervolgens min of meer aanleiding tot aanvullende wetgeving, om de mensen met schuldstapeling onderaan het inkomensgebouw beter te begeleiden. De wetgeving had dit jaar moeten ingaan, maar is twee jaar uitgesteld. De belastingactoren kijken naar de persoonlijke situatie bij de begeleiding. Dit betekent wel extra menskracht. De organisatie van de RBG in Schiedam is vanaf het begin ingesteld op het ter hand nemen van dit traject.
Dit heeft financiële consequenties Los van de toenemende menskracht vervalt in de toekomst de mogelijkheid om beslag op tegoeden te leggen. Het AB van de RBG vindt dat men loyaal naar deze wet moet handelen. Zo gaat het dus gebeuren.

De heer Hombergen snapt niet waarom een instantie die zelf als voorbeeld heeft gediend voor hoe het netjes kan werken toch grote impact krijgt. Dit terwijl al in de geest van de nieuwe wet wordt gewerkt.
Die 18 en 88 schrijnende gevallen komen uit de eerste twee jaar, antwoordt de hoogheemraad. Het effect van de nieuwe wetgeving, die er nog niet is, is niet te voorzien. Dat zullen meer schrijnende gevallen zijn die niet worden te maken krijgen met beslaglegging.
Daarnaast worden extra mensen ingezet, wat financiële consequenties heeft. Het niet meer leggen van beslag heeft ook financiële consequenties.
De vraag van de heer Hombergen of de RBG nu al naar vol vermogen in de geest van de toekomstige wet handelt, wordt bevestigend beantwoord.

Het ontbrekende logo in de RBG-rapportage was de hoogheemraad nog niet opgevallen.

De begroting en kaderbrief moeten op elkaar aansluiten: er ligt een nota klaar, zoals vastgesteld in het AB van de RBG, om in de volgende periode een aantal gemeenten te benaderen. Dit moet niet alleen een voordeel opleveren voor degenen die zich aansluiten, maar ook voor de participanten.

De opmerking over de vijf miljoen euro om vier miljoen euro binnen te halen, wordt meegenomen naar het AB van de RBG, dat volgende week vergadert.

De 300.000 euro is inmiddels een structureel onderdeel van de begroting van de RBG.

De opmerking over de BIT-toets neemt de hoogheemraad mee naar de RBG.

Over het logo op de afschrijvingen is al vaker gesproken, geeft de hoogheemraad aan. Tegen alle bezwaren zoals die vanuit de commissie worden geuit, geldt voor de RBG dat men als één organisatie naar buiten wil treden. Een klein logootje op de automatische incasso levert de gebruikers veel extra comfort op, zoals het CDA verwoordt. En veel discussie bij de RBG, reageert de hoogheemraad.

Het stuk wordt als hamerstuk doorgeleid naar de VV.

4. H. Hamerstukken

Er zijn geen hamerstukken.

5. Ingekomen stukken

01 Beantwoording schriftelijke vragen van PvdA-fractie over aquathermie

De heer Hombergen vraagt zich af waar op dit vlak de grens wordt getrokken wat betreft maximale temperatuurstijging of -daling. Wat wordt nog toegelaten en wat niet? Dit vraagt om beleid.

De heer Roeten vraagt wat er nodig is om de businesscase sluitend te krijgen.

Hoogheemraad Smits geeft aan dat deze kwestie breder overleg en nadere oriëntatie vraagt. Op beide vragen wordt schriftelijk op teruggekomen.

02. Delfland en Blue Deal (2019)

De heer Oostvogels ziet het dit als een goede manier om kennis te delen en de mooie kans om werkervaring in het buitenland op te doen. Een voorwaarde is wel dat andere partijen meedoen. De VVD wil weten of een project voordat het onder de Blue Deal valt langs de VV komt.

De heer Roeten wil weten waarom het WWN zich bij Indonesië heeft teruggetrokken. Ook wordt aandacht gevraagd voor de situatie in Myanmar.

Mevrouw Jenniskens is verheugd over de deelname aan de Blue Deal. Is het project in Zuid-Afrika al goedgekeurd? Waarom trekt Wereld Waternet zich terug uit Indonesië?

De voorzitter geeft aan dat de brief aan de VV een samenvatting van de stand van zaken is. Het huidige DB heeft gekozen voor een nieuwe buitenlandstrategie. De bedoeling is hiermee in Q2 naar de VV te komen. Dan kan de VV de kaders aangeven waarbinnen dit buitenlandbeleid wordt gevoerd. Dit beleid is deels gebaseerd op de beslissing van de oude VV aan te sluiten bij de Blue Deal. Het is een goede zaak dat waterschappen en departementen hun samenwerking verstevigen en daarmee hun activiteiten in het buitenland verder professionaliseren.
In Zuid-Afrika is Delfland actief geweest in een project genaamd King Fisher. De activiteiten in Zuid-Afrika wil het college voortzetten, maar dan wel onder de Blue Deal. Die is begin april van start gegaan. Op de lijst van projecten staat Zuid-Afrika. Er wordt nu gesproken over de concrete invulling.
In Indonesië gaat Waternet niet door. De heer Paalvast, buitenlandcoördinator van Delfland, licht toe dat Indonesië van de lijst van 'low income' landen is verdwenen en nu tot de 'middle income' landen worden gerekend.
Uit Myanmar heeft Delfland delegaties heeft ontvangen om voorlichting te geven over de wijze waarop Delfland met water governance omgaat. Inmiddels wordt internationaal stevige kritiek op Myanmar geuit, waarbij termen als genocide en oorlogsmisdaden de revue passeren. Dit heeft ertoe geleid dat de activiteiten op een laag pitje zijn gezet en Myanmar niet als project in het kader van de Blue Deal wordt gezien.

Op de vraag van de heer Oostvogels of de VV vooraf wordt ingelicht over de kaders voordat de Blue Deals worden getekend, geeft de heer Paalvast aan dat de VV al eerder schriftelijk is geïnformeerd dat D&H de buitenlandactiviteiten wil onderbrengen in de Blue Deal. Dit bleek met name in Indonesië en Zuid-Afrika kansrijk. De Blue Deal voor Zuid-Afrika is al gesloten. Voor Indonesië is dat nog niet het geval.
De voorzitter vult aan dat het college als onderdeel van de Blue Deal is gecommitteerd mee te doen in Zuid-Afrika. Dat is gebeurd op basis van de eerder gestelde kaders.

03. Zuiveringsheffing op basis van waterverbruik

De heer Hombergen vindt dat D&H zich makkelijk van de vraag afmaken. Er wordt gezegd dat er problemen zijn omdat er veel panden zijn zonder watermeter. Dat speelt zeker in Amsterdam. Daar was de koppeling van watergebruik en zuiveringsheffing niet mogelijk. Maar in Delfland heeft iedereen een watermeter.
Het principe 'de vervuiler betaalt' wordt gehanteerd vanuit de optiek van gedragsbeïnvloeding. Het is ook gebruikt als argument om de kwijtschelding op de zuiveringsheffing af te schaffen. Tegelijk wordt gemeld dat waterverbruik daar geen goede

maat voor is. Het argument voor afschaffing van de kwijtschelding op de zuiveringsheffing lijkt ineens minder valide.

Mevrouw Jenniskens vindt het antwoord ook redelijk mager voor zo'n belangrijk onderwerp. Er wordt gesproken over 'hogere uitvoeringskosten'. Hoe hoog?
Het drinkwaterverbruik daalt niet, terwijl dat internationaal wel gebeurt.
Gesteld wordt dat het waterverbruik geen goede maat zou zijn voor 'de vervuiler betaalt'. Het voordeel dat burgers het als eerlijk ervaren, is een groot voordeel. Noordwijkerhout biedt een goed voorbeeld. Dit verdient aandacht.

De heer Roeter vraagt zich af de zaak niet te negatief wordt afgeschilderd en dat te makkelijk wordt gezegd dat het niet haalbaar is er iets aan te doen. Informatie ophalen bij de drinkwaterbedrijven of lobbyen bij het Rijk zijn manieren om iets op gang te brengen.

De heer Oostvogels is ook niet overtuigd door de brief. De verandering zou moeten worden meegenomen naar de herziening van het belastingstelsel. Daar kan dit integraal worden bekeken en met een businesscase een mooie plek krijgen.

Mevrouw Jonker stelt dat op heel concrete vragen heel concrete antwoorden kunnen worden gegeven. Zij denkt dat het verbruik zal dalen als iedereen weet wat hij of zij verbruikt.

Hoogheemraad Smits erkent dat het besef er niet is hoeveel water er wordt verbruikt. In de gevallen waar waterverbruik en belasting zijn gekoppeld - Noordwijkerhout en Medemblik – zijn geen zichtbare resultaten waargenomen. Het werkt niet. Daarbij moet worden meegenomen dat het breed invoeren van zo'n koppeling zeer complexe investeringen vergt. Het is heel lastig om het directe verbruik te koppelen aan een belastingsysteem. De suggestie van de VVD – meenemen in de belastingherziening - is altijd een mogelijkheid.

De voorzitter vult aan dat de regelgeving niet hoeft te worden aangepast. De flexibiliteit die de wet biedt, wordt echter nergens benut.

De heer Middendorp verwijst naar Rioned, dé autoriteit op dit terrein. Hun conclusie na onderzoek in België, waar hiermee werd geëxperimenteerd, was dat er een duidelijke relatie bestaat tussen de prijs van het drinkwater en de kosten van het zuiveren. In Nederland is het tarief nu vijf euro per kuub. Wie verandering verwacht, dient over serieuze heffingen te gaan praten.

Mevrouw Jonker vult aan dat men zich in Nederland onvoldoende realiseert hoe goedkoop schoon water hier is. In België is het allang gebruikelijk om het toilet te spoelen met ander water dan met schoon water. Daar bestaat differentiatie dus al. Nederland is verwend.

De heer Middendorp vraagt zich af of dit gremium hier over gaat. En zo ja, is dan de zuiveringsheffing het juiste middel?

Hoogheemraad Smits suggereert over dit onderwerp verder te praten in het kader van het bestuursakkoord.

Mevrouw Jenniskens kan zich daarin vinden, maar wil wel antwoord op haar vragen.

De heer Cuypers geeft aan dat van de hogere uitvoeringskosten geen cijfers beschikbaar zijn. Daar zijn eerder vragen over gesteld. Er zijn meer handelingen nodig, wat leidt tot hogere kosten. Het gaat om de hoeveelheid water, maar ook om de mate van vervuiling van het water. De zuivering haalt vooral de vuillast eruit. Dan is het waterverbruik geen goede maat. Een combinatie zou perfect zijn, maar dat vereist een complexer systeem.

De voorzitter voegt toe dat de kosten van de zuivering op korte termijn redelijk vastliggen. Als de baten om de kosten van de zuivering te dekken heel variabel worden gemaakt en de gewenste gedragsprikkels effect zouden hebben, dan gaat het waterverbruik naar beneden, maar er is een tekort om de kosten van de zuivering te dekken. Dat zou moeten leiden tot

een verhoging van het tarief. Dat is moeilijk te verkopen aan mensen die hun waterverbruik hebben verminderd.

De heer Van Kretschmar stelt dat het bestuursakkoord niet de plek is voor een onderwerp als dit. Met een nieuw belastingplan in aantocht moet hier niet heel veel energie in worden gestoken. Gebouwd laat het even bij wat het is.

De heer Hombergen heeft nog geen antwoord op twee vragen: is 'de vervuiler betaalt' een doel op zich, of wil het college gedragsbeïnvloeding?

Ten tweede stelt de heer Hombergen dat het probleem van niet bemeterde huizen niet speelt in Delfland.

De heer Cuypers verwijst naar drie onderzoeken op een rij die in de brief als argumentatie zijn opgevoerd.

De heer Hombergen stelt dat de hele argumentatie onderuit wordt gehaald. Waternet zou het wel doen als de huizen in Amsterdam waren bemeterd. De argumentatie is bij elkaar gezocht en klopt niet.

De voorzitter reageert dat de brief is gebaseerd op een kwalitatieve inschatting van zaken die spelen. Niet specifiek is uitgezocht wat dit zou betekenen voor Delfland. De dijkgraaf stelt voor deze zaak terug te nemen en een nieuw DB tot een nieuwe afweging te laten komen. Uit de discussie blijkt dat een aantal partijen sympathiek staat tegenover de voorgestelde stap. Een aantal zaken vraagt om een nadere afweging. Dit kan leiden tot een meer bevredigend voorstel.

De heer Middendorp geeft aan dat de discussie of men wil sturen met de belastingtarieven een heel brede is. De tuintegeltaks behoort tot dezelfde categorie, waarover de meningen zeer uiteenlopen.

De heer Belt constateert dat dit onderwerp de VV blijft bezighouden. Een in 2015 breed aangenomen motie hierover is opgegaan in de brede discussie over het nieuwe stelsel. Hier moet aandacht voor blijven bestaan, al schuift het nieuwe stelsel steeds verder de koelkast in.

04. Rapportage Prestatieovereenkomst 4e kwartaal 2018 RBG

De heer Hombergen vraagt of er niet een soort procesvoorstel voor schrijnende gevallen moet komen. Is het ambtelijk mandaat van de RBG voldoende om in moeilijke gevallen keuzes te maken of is meer eigenaarschap en sturing vanuit Delfland nodig?

Hoogheemraad Smits heeft het onderwerp aan de orde gesteld in de RBG. Men had het onderwerp al ter hand genomen, vooruitlopend op de regelgeving over schuldstapeling. Bestuurlijke aanscherping is niet nodig. Men staat gesteld voor de nieuwe situatie.

05. Reactie Provincie op Begroting 2019 Delfland

    -

06. Handleiding basisscan integriteit voor kandidaat-bestuurders van Ministerie van BZ en Koninkrijksrelaties

    -

07. Evaluatie afschaffen kwijtschelding zuiveringsheffing

Aanvullend op het besprokene bij de begroting geeft de heer Hombergen aan dat geen enkel hoofdstuk is gewijd aan de sociale impact.

Hoogheemraad Smits geeft aan dat hij zeer intensief contact heeft gehad met de wethouders Sociale Zaken in de inliggende gemeenten. Hij heeft hen allen meermalen persoonlijk bezocht. Richting de gemeenten is er alle begeleiding geweest. Dit heeft geleid tot een aandachtspunt dat is geëffectueerd, van de gemeente Voorburg-Leidschendam. Daar is bij de brieven een extra mededeling gedaan dat men voor ondersteuning bij de gemeente terechtkon. Het maximaal mogelijke is gedaan, zoals ook blijkt uit de evaluatie van de Ombudsman, dat de gekozen aanpak een goede is.
De heer Middendorp snapt dat de heer Hombergen dit onderwerp vanuit partijpolitieke motieven nu voor de vierde keer in één vergadering aan de orde stelt, maar spreekt zijn steun en waardering uit voor de voorbeeldige inzet van de hoogheemraad. De evaluatie is to-the-point. De schrijnende gevallen worden voorbeeldig afgehandeld. Delfland is zeker geen hardvochtig belastinginner.

De heer Fekkes sluit zich hierbij aan.

Het gaat de heer Hombergen om de impact op de mensen. De werkwijze van Delfland verdient alle eer. Toch heeft de wetgever gemeend de aanpak sterk te moeten verbreden. In de toekomst is er een grote impact door een andere werkwijze. Het kan dus nog veel beter. Over de door de hoogheemraad geschetste dialoog met de wethouders Sociale Zaken had de PvdA graag een kleine paragraaf gelezen.

08. Beantwoording schriftelijke vragen WOZ van WN, 50PLUS en VVD

De heer Hombergen merkt op dat als de WOZ-wijze van de panden wordt verondersteld te stijgen, het tarief navenant zal dalen. Er is echter een verschil geprognotiseerd tussen de waarde van de woningen en de niet-woningen. Waarop wordt dan gestuurd? Er worden afspraken gemaakt over het belasten van bewoners en bedrijfsleven. Nu is de vraag waar dan werkelijk op wordt gestuurd?

De voorzitter veronderstelt dat een gemiddelde van twee verwachte stijgingen wordt genomen. De heer Cuypers vult aan dat een onderscheid wordt gemaakt tussen bedrijfspanden (geprognotiseerde waardestijging één procent) en woningen (zeven procent). De cijfers komen uit een externe bron.

Nadat de discussie zich verder verdiept, stelt hoogheemraad Smits voor een werkbespreking over dit systeem te beleggen met een van de medewerkers. De voorzitter neemt dit voorstel over. Dit onderwerp laat zich lastig mondeling uitleggen.
Daarvoor moet even worden teruggegrepen op de spreadsheet. Het college biedt de gelegenheid voor zo'n werkvergadering.

09. Uitvoeringsprogramma 2019-2020 Wateragenda Rijswijk

-

6. Rondvraag en sluiting

De heer Middendorp vraagt aandacht voor het oude gemaal Pijnacker-Nootdorp. Dit is afgestoten, maar als historisch object wil Delfland het herkenbaar houden. Een kaart op de website waar dergelijke informatie staat, zou welkom zijn. Een dergelijke kaart bestaat, wordt vanuit het college gemeld. Het gemaal kan eraan worden toegevoegd.

De heer Fekkes vraagt aandacht voor de zojuist beëindigde laatste commissie BOB van de hoogheemraad Smits. De heer Fekkes heeft veel van hem geleerd. Hij ook van ons, voegt hij met een knipoog toe. De heer Smits verdient grote waardering voor zijn inzet. Hij is een aimabel mens. In het bijzonder verdient zijn aanpak van het dossier kwijtscheldingsbeleid waardering.

De voorzitter sluit zich aan bij de vorige spreker. Hij heeft relatief kort met 'Ries' kunnen samenwerken. Dat samenwerken heeft hem een groot plezier verschaft.

De heer Smits heeft een mooie erfenis voor Delfland achtergelaten. De schuldenpositie is significant verbeterd. Dat is bovendien op een heel sociaal aanvaardbare wijze gebeurd. Het echte afscheid volgt op 16 mei.

Hij sluit de vergadering om 12.30 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering d.d. xx xx 2019.

De voorzitter,	De secretaris,
dhr. dr. P.H.W.M. Daverveldt	mevr. mr. A.J. Buisman

Verzamelformulier ten behoeve van de beantwoording van vragen gesteld in de commissie-vergaderingen van 23 april 2019
ter informatie voor de VV vergadering van 16 mei 2019

Commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering. Agendapunt: B.01 Onderwerp: **Jaarverslag en jaarrekening 2019**
Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: N.a.v. blz. 71: toelichting over het project Delflandse Dijk
Beantwoording: Dit betreft een subsidieproject in de nazorgfase. Omdat het totaal van de uitgaven van het project al in 2017 is geactiveerd, zijn in de tabel alleen de in 2018 gemaakt kosten uit de nazorgfase van € 1.340 zichtbaar.
Commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering. Agendapunt: B.01 Onderwerp: **Jaarverslag en jaarrekening 2019**
Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: Informatie over vrijval OAS-voorziening toevoegen.
Beantwoording: De voorziening OAS is in het verleden gevormd voor het resterende budget van de OAS (Optimalisering Afvalwater Systeem) samenwerkingsovereenkomst tussen Delfland en enkele gemeenten. Omdat Delfland geen afdwingbare verplichting meer heeft vanuit de samenwerkingsovereenkomst is door de accountant vastgesteld dat er geen sprake meer van een echte voorziening en het in standhouden van de voorziening niet gerechtvaardigd is. De voorziening is opgeheven per einde 2018. Voorgesteld is om het batig saldo uit de opheffing van de voorziening van 1,6 miljoen te storten in een hiertoe in te stellen bestemmingsreserve OAS, zodat de middelen voor de OAS geoormerkt blijven.
Commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering. Agendapunt: B.01 Onderwerp: **Jaarverslag en jaarrekening 2019**
Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: Lijst afkortingen in het jaarverslag opnemen.
Beantwoording: In de VV-versie van het jaarverslag wordt een lijst met afkortingen opgenomen als bijlage.
Commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering. Agendapunt: B.01 Onderwerp: **Jaarverslag en jaarrekening 2019**
Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: Uitleg over samenhang PI's op blz. 27 en 32 over energie
Beantwoording: Voor de energie-efficiency zijn we aangesloten bij de doelstelling uit het MJA3-convenant om in de periode 2005-2020 een energie-efficiencyverbetering te behalen van ten minste 30%, oftewel 2% per jaar. Energie-efficiency wordt hierbij gezien als energiebesparing, zowel binnen de inrichting als in de keten en inzet van duurzame energie. Het percentage eigen energieopwekking betreft het Delfland-brede totaal aan zelf geproduceerde energie gedeeld door het totaal aan verbruikte primaire energie.

Commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering. Agendapunt: B.01
Onderwerp: **Jaarverslag en jaarrekening 2019**

Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: Informatie over toename/afname aantal hectares natuur en ongebouwd (blz. 41).

Beantwoording: De schommelingen in de aantallen hectares kan worden verklaard door een combinatie van de volgende oorzaken:

- In geval van bebouwing is er sprake van een verschuiving tussen de aantallen hectares van de categorie ongebouwd naar gebouwd. Bij de categorie gebouwd is echter sprake van een andere belastingeenheid dan hectares, namelijk de WOZ-waarde waardoor de toe-of afname in de categorie gebouwd niet zichtbaar is in de tabel;
- In de ontvangen belastingopbrengsten voor de categorie ongebouwd en natuur is ook de afrekening inbegrepen van voorgaande jaren.
- Daarnaast zijn de aantallen hectares afgerond in honderdtallen hectares en kunnen afrondingen ook voor verschillen zorgen.
- Landelijk is ook sprake van 2 arresten met betrekking tot de vraag of er sprake is van ongebouwd, ongebouwd wegen of natuur. De uitkomsten daarvan beïnvloeden de aantallen in hectares.

Commissie Stedelijk Water en Watersysteem. Agendapunt: B.01
Onderwerp: **Jaarverslag en jaarrekening 2019**

Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: De voorzitter zegt toe het jaarverslag aan te passen aan de juiste bedragen die aan de muskusrattenbestrijding worden uitgegeven (p 62).

Beantwoording: Bedragen zijn aangepast in de VV versie.

Commissie Stedelijk Water en Watersysteem. Agendapunt: B.01
Onderwerp: **Jaarverslag en jaarrekening 2019**

Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: De voorzitter zegt toe aan te geven waarom Delfland niet kiest voor het besproeien van de keringen bij droogte en dit mee te sturen bij het verslag.

Beantwoording: In 2013 en 2014 zijn onderzoeken uitgevoerd naar het gedrag van verdroogde kades door Delfland, Alterra en Deltares. Het preventief beregenen van kleikades heeft met name effect op de toestand van de grasmat en slechts beperkt op de uitdroging van de ondergrond. De grasmat verdampt in de zomer potentieel 2 mm tot 5 mm per dag. Voor één kilometer waterkering met een breedte van 10 meter betekent dit een verdamping van gemiddeld 35 m3/dag wat aan de grond onttrokken wordt. Om de gewasverdamping te compenseren dient dan gemiddeld 35 m3/dag in de ondergrond teruggebracht te worden. In de praktijk moet meer beregend worden omdat bij beregenen water via het maaiveld afvloeit naar de sloten. Daarbij is het risico dat het oppervlak beschadigd raakt.
Omdat scheuren ineens kunnen ontstaan wanneer de trekspanningen in de grond te groot worden moeten alle droogtegevoelige kades preventief beregend worden. Dit is in theorie mogelijk, maar moet tijdig en met een zeer hoge (nagenoeg onhaalbare) discipline en inzet worden uitgevoerd en volgehouden. Beregenen met grote volumes water wanneer de kade al is gescheurd leidt nauwelijks tot her-bevochtiging en introduceert alleen risico's door het vol regenen van de scheuren.
De huidige werkwijze om scheuren op te sporen en dicht te zetten verkleint het risico bij droogte effectief en vraagt een lagere inzet.

Commissie Stedelijk Water en Watersysteem. Agendapunt: 02
Onderwerp: Verslag

Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: De voorzitter zegt toe dat bij het verslag van de commissie de beantwoording van de vraag van de heer Boot uit de commissievergadering van januari 2019 wordt meegestuurd.

Beantwoording: Het gaat daarbij om welke stappen er worden gezet als er *omkeerbare* schade wordt aangericht, zoals bijvoorbeeld als bij een boring het grondwater wordt verontreinigd.

In de vergunning voor grondwateronttrekkingen wordt voorgeschreven dat bij een calamiteit, waarbij sprake is, of dreiging is, van (milieu)schade aan het watersysteem dat door de vergunninghouder, direct contact opgenomen wordt met Delfland. Delfland zal in het geval van grondwaterverontreinigingen contact op nemen met de omgevingsdienst/provincie, aangezien grondwaterkwaliteit een bevoegdheid is van de provincie. Ook zal de vergunninghouder contact opnemen met Delfland indien een nog niet bekende bodemverontreiniging wordt gesignaleerd.

Het uitgangspunt is dat de veroorzaker van schade verantwoordelijk is en ook het herstel uitvoert. Of schade hersteld is, zal gecontroleerd worden op basis van metingen van bijvoorbeeld waterkwaliteit, het bevoegd gezag houdt hier toezicht op. Dit geldt ook als bij een boring (ten behoeve van een grondwateronttrekking) een verontreiniging ontstaat. Om risico's te beperken stelt Delfland op basis van beleidsregels in de vergunning eisen aan doorvoeringen door een waterremmende laag tussen watervoerende pakketten.

Commissie Gezond, Schoon en Gezuiverd Water. Agendapunt: 04.B.01
Onderwerp: **Jaarverslag en jaarrekening 2018**

Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: Op verzoek van de heer Jansen worden de cijfers m.b.t. de PI energie-efficiency in de tabel op blz. 32 gecheckt en zo nodig gecorrigeerd.

Beantwoording: Voor energie-efficiency is de waterschap sector aangesloten bij de doelstelling uit het MJA3-convenant. De doelstelling is om in de periode 2005-2020 een energie-efficiencyverbetering te behalen van ten minste 30%, oftewel 2% per jaar. Het kan dus best zijn dat er een jaar 1% besparing wordt behaald en een volgend jaar 5%. Uiteindelijk gaat het erom dat er ten opzichte van 2005 30% energie-efficiency wordt behaald in 2020. Energie-efficiency wordt hierbij gezien als energiebesparing (zowel binnen de inrichting als in de keten) en inzet van duurzame energie. Tot verslagjaar 2017 werd de behaalde energie-efficiencyverbetering als gevolg van genomen energiebesparingsmaatregelen enkel gemonitord over het bedrijfsonderdeel afvalwaterzuivering. In 2017 zijn ook de overige bedrijfsonderdelen meegenomen in de MJA-monitoring. De cijfers zijn gecheckt en gecorrigeerd en waar mogelijk aangevuld. De cijfers zijn voorlopig en nog niet definitief vastgesteld. Dat gebeurt eind 2019.

Commissie Gezond, Schoon en Gezuiverd Water. Agendapunt: 04.B.01
Onderwerp: **Jaarverslag en jaarrekening 2018**

Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: Op verzoek van de heer Schouffoer wordt het college gevraagd of de informatie over de energievoorziening conform eerdere afspraken is weergegeven.

Beantwoording: De tabellen met de voorlopige cijfers worden alsnog toegevoegd in de VV verzie van het jaarverslag.

Commissie Gezond, Schoon en Gezuiverd Water. Agendapunt: 04.B.01 Onderwerp: **Jaarverslag en jaarrekening 2018**
Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: Op verzoek van mevrouw Van der Burg zegt portefeuillehouder Ter Woorst toe de tekst op blz. 18 over de inspanningsverplichting blauwalg te checken en zo nodig te corrigeren.
Beantwoording: De illustratie in het jaarverslag is slechts een fractie van alles wat zich in het beheersgebied van Delfland afspeelt.
Commissie Gezond, Schoon en Gezuiverd Water. Agendapunt: 04.B.02 Onderwerp: **Co-financiering vervanging persleiding langs Kwartellaan Maassluis**
Beknopte formulering van de problematiek en de vraagstelling: Op verzoek van de heer Van Kretschmar wordt in de titel van het voorstel ook de vervanging van de persleiding door de Dijkpolder genoemd.
Beantwoording: Titel voor de VV versie is aangepast.

Overzichtslijst van de toezeggingen, gedaan aan de commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering, t.b.v. de bijeenkomst van de commissie op 18 juni 2019

Nr	Cie d.d.	Toezegging	Actiehouder	Stand van zaken	Streefdatum afronding
1	29-01-2019	**B.01 Nota activabeleid** Kwestie van ophogen van grens voor activeren van € 50.000 naar € 100.000 opnemen in overdrachtsdossier nieuwe VV.	Ruimwijk / Fobler	In de VV van 17 november 2016 is de Nota activabeleid 2017 vastgesteld. Hierin was de ophoging van de ondergrens voor activering van € 50.000 naar € 100.000 opgenomen. De aanleiding van de verhoging van de ondergrens is het restrictief activeringsbeleid volgend uit de vorige coalitievorming. Naar aanleiding hiervan is in de Uitvoeringsregels investeringsproces de ondergrens voor activering conform aangepast. De uitvoeringsregels zijn in het D&H van 8 januari jl. vastgesteld en ter kennisname geagendeerd in de commissie BOB van 29 januari jl.	
2	29-01-2019	**B.05 Evaluatie Reglement van Orde** Alle niet-meegenomen opmerkingen maken deel uit van het overdrachtsdossier voor de nieuwe VV.	Fobler	De werkwijze van de VV, opgenomen in RvO, wordt meegenomen in het project Bestuurlijke Vernieuwing	
3	29-01-2019	**B.13 Toetreding Aquon tot werkgeversvereniging UvW**	Esveld	**Afgedaan:** De portefeuillehouder heeft de opmerkingen	

Nr	Cie d.d.	Toezegging	Actiehouder	Stand van zaken	Streefdatum afronding
		Kritische opmerkingen over de afwegingen die Aquon heeft gemaakt over toetreding tot de werkgeversvereniging worden meegenomen naar het db van Aquon		gedeeld in het AB Aquon	
4	29-01-2019	**05.07 Regionale Energie Strategie regio Rotterdam-Den Haag** Suggestie hr Hombergen om begeleidingsgroep uit VV samen te stellen, dit meegeven in overdrachtsdossier nieuwe VV.	O. Helsen / E. Bongaards	De toezegging wordt overgeheveld naar de commissie waarin Duurzaam Circulair en Energietransitie wordt behandeld. De inhoudelijke afhandeling, plus vervolg, zal in deze commissie aan de orde komen.	
5	23-04-2019	**04.B.01 Jaarverslag en jaarrekening 2019** Samenvatting van calamiteiten in 2018 ter informatie sturen aan de VV	R. van Woudenberg	Afgestemd met pfh, wordt aangeboden voor de commissie BOB van 10/9	
6	23-04-2019	**04.B.01 Jaarverslag en jaarrekening 2019** Voorstel doen voor verbetering PI's communicatie: het gaat niet alleen om zenden en overnemen, het gaat ook om tweerichtingsverkeer, zodat er een dialoog kan ontstaan.	Hans Scholten	Nieuwe PI's worden opgenomen in begroting 2020. Er wordt met team communicatie aan een meerjarig beleidskader (2020-2024) gewerkt. In dat proces zullen ook de nieuwe PI's opgenomen worden.	
7	23-04-2019	**04.B.01 Jaarverslag en jaarrekening 2019** Informatie over inkoopverbeteringen duidelijker weergeven in eerstvolgende rapportage (Burap) en daaropvolgende rapportages	C. van der Valk	Op basis van eerdere bevinden van de accountant en eigen analyses is een verbeterplan opgesteld dat in april 2019 door het DT is vastgesteld. Het verbeterplan zet in op verbetering van de kwaliteit van de informatie t.b.v. de spend- en	

Nr	Cie d.d.	Toezegging	Actiehouder	Stand van zaken	Streefdatum afronding
				rechtmatigheidsanalyse en verdere verbetering van de inkoopfunctie in het algemeen. Hierover zal in het jaarverslag 2020 worden gerapporteerd.	
8	23-04-2019	**04.B.01 Jaarverslag en jaarrekening 2019** In volgend jaarverslag duiding opnemen van/analyse op de afwijkingen in het exploitatieresultaat en verbetering van de kwaliteit van de tekstuele toelichtingen.	C. Cuypers	Wordt meegenomen in het jaarrekeningproces eerste kwartaal 2020	April/mei 2020
9	23-04-2019	**04.B.02 GR RBG – Kaderbrief 2020 en ontwerpbegroting 2020** In het bestuur van de RBG aan de orde stellen: 1. Toelichting op de verhouding tussen incassokosten (5 miljoen) en opbrengsten (4 miljoen); 2. Suggestie om BIT-toets (rijksoverheid) uit te voeren voor invoering complex ICT-systeem; 3. Vragen wat de stand van zaken is mbt toetreding tot RBG van inliggende gemeenten	B. de Haan	Zie bijlage 1	
10	23-04-2019	**05.01 Beantwoording schriftelijke vragen PvdA fractie over aquathermie** Commissie BOB schriftelijk informeren over de wenselijkheid om beleid te ontwikkelen voor toepassing van aquathermie, in relatie tot maximale stijging/daling van temperatuur plus de mogelijkheden om de businesscase sluitend te maken.	E. Bongaards		
11	23-04-2019	**05.08 Beantwoording schriftelijke vragen WOZ van WN, 50PLUS en VVD** Doorwerking van de WOZ-waarden in de waterschapsheffingen in informatieve VV	C. Cuypers / H. Fobler	Dit zal worden behandeld in een informatieve VV over kostentoedeling. Waarschijnlijk najaar 2019.	

Nr	Cie d.d.	Toezegging	Actiehouder	Stand van zaken	Streefdatum afronding
		agenderen.			

Reminder(s)

Nr	Cie d.d.	Toezegging	Actiehouder	Stand van zaken	Streefdatum afronding
1	04-12-2018	04.B.01 Bestuurlijke P&C-cyclus 2019 Aangepaste cyclus is akkoord voor 2019 in verband met verkiezingsjaar; Daarna evalueren voor volgende jaren, inclusief de wijze waarop wordt gerapporteerd over afwijkingen, PI's en de mogelijkheden om in het voorjaar in plaats van een Kadernota een 'kaderdebat' te voeren in de VV.	C.Cuypers	Wordt meegenomen in de voorbereiding van het VV-voorstel Bestuurlijke P&C-cyclus 2020 (te behandelen in VV december 2019)	December 2019

Afgedaan sinds vorige vergadering

Nr	Cie d.d.	Toezegging	Actiehouder	Stand van zaken	Streefdatum afronding

Nr	Cie d.d.	Toezegging	Actiehouder	Stand van zaken	Streefdatum afronding
1	04-09-2018	05.07 Beantwoording schriftelijke vragen PvdA over schuldenstapeling Het college zal in kaart brengen hoe groot het probleem is en welke aantallen mensen met schuldensanering te maken hebben.	B.de Haan	Meegenomen in evaluatie afschaffen kwijtschelding zuiveringsheffing. Geagendeerd.	Geagendeerd voor commissie BOB 23 april 2019
2	06-11-2018	02. Vaststellen notulen van de vergadering van 4 september 2018, inclusief toezeggingenlijst Zodra vragen van VV-lid Nanninga zijn ontvangen over de effecten van de wijziging van de WOZ-waarden, demografische ontwikkeling en woningbouwontwikkeling zullen deze worden beantwoord.	B. de Haan	Geagendeerd	Geagendeerd voor commissie BOB 23 april 2019
3	06-11-2018	B.09. Aangepast voorstel wijziging belastingstelsel waterschappen B.10a. Voorstellen Unie aanpassing belastingstelsel en standpuntbepaling Delfland B.10b Brief van Ver v bos- en natuurterreineigenaren, betreft: Reactie op de voorstellen Bestuur UvW voor aanpassing belastingstelsel waterschappen, onderdeel watersysteemheffing Suggestie van enkele VV-leden om zuiveringsheffing te koppelen aan watergebruik mee terugnemen naar het college, om uit te zoeken wat de mogelijkheden en risico's zijn en de wenselijkheid om nader onderzoek te doen. Hierop terugkomen tijdens de komende commissie BOB.	C.Cuypers	Geagendeerd	Geagendeerd voor commissie BOB 23 april 2019
4	06-11-2018	**04.B.03 Begroting 2019 en Meerjarenraming 2020 – 2023** De voorzitter zegt toe het verzoek uit te zetten vanuit de commissie SWW of Delfland nog meer klimaat adaptieve maatregelen kan nemen voor de eigen assets en de reactie op deze vraag te behandelen in de commissie BOB .	D. Bosman / J. Korf	**Afgedaan:** Wordt overgebracht naar commissie BOB: Ten aanzien van het Gemeenlandshuis zijn er geen klimaatadaptieve maatregelen te verwachten.	

Nr	Cie d.d.	Toezegging	Actiehouder	Stand van zaken	Streefdatum afronding
				Bij de renovatie/nieuwbouw van eigen assets wordt mogelijkheid van het nemen van klimaatadaptieve maatregelen overwogen.	
7	29-01-2019	B.02 Besluit over toetreding werkgeversvereniging Er komt een voorstel voor de afvaardiging naar de werkgeversvereniging na de verkiezingen.	Van Slooten / Van Dijke	De dijkgraaf treedt toe tot de ledenvergadering van de werkgeversvereniging.	D&H 2 april 2019

Bijlage 1: beantwoording toezegging 9, 23-04-2019

1) De incassokosten betreffen de kosten van de RBG voor haar product ‘invordering’. Deze kosten worden grotendeels gedekt met de opbrengsten die vanuit het product ‘invordering’ worden behaald. De kosten worden verhaald op de burger uit hoofde van aanmaningen, dwangbevelen, beslaglegging en executoriale verkopen.

In de jaarrekening 2018 (p. 33 van 46) wordt de volgende specificatie gegeven:

Financiën:

Product invordering	Begroting 2018	Wijzig. Begr. 2019 in 2018	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017	Verschil
Lasten	€ 4.924.500	€ 4.714.400	€ 5.063.100	€ 4.893.200	€ 348.700-
Baten	€ 3.325.500-	€ 3.325.500-	€ 4.036.200-	€ 4.116.900-	€ 710.700
Onttrekking aan reserves	€ -	€ -	€ 341.900-	€ -	€ 341.900
Nettolasten	€ 1.599.000	€ 1.388.900	€ 685.000	€ 776.300	€ 703.900

Voor de komende jaren wordt een hogere dekking afgegeven door De RBG (Begroting RBG 2020 p.20 van 28):

Financiën:

Product invordering	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Lasten	€ 4.757.800	€ 4.673.100	€ 5.063.100
Baten	€ 4.525.500-	€ 4.525.500-	€ 4.036.200-
Stelpost kwijtschelding HHD+HHSK	€ 450.000	€ 450.000	€ 460.300
Nettolasten	€ 682.300	€ 597.600	€ 1.487.200

NB De stelpost kwijtschelding HHD+HHSK wordt door de RBG bij de waterschappen separaat in rekening gebracht (HHD € 300k, HHSK € 150k).

2) Het advies wordt doorgeleid naar het AB van De RBG d.d. 9 mei a.s.

3) Dit wordt in komende AB van De RBG d.d. 9 mei a.s. ingebracht

Hoogheemraadschap van Delfland

Commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering

Dossiernummer	1423
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 juni 2019
Agendapunt	04.B.00b
Omschrijving	Benoeming en ontslag leden Rekeningcommissie

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering	18 juni 2019

Voorgesteld besluit

De verenigde vergadering voor te stellen:

1. De heer ir. C.L.C. van Kretschmar-van Veen te ontslaan als lid van de rekening-commissie;
2. De heren ir. M.H.P. Jansen en mr. P.J. Verhage tot lid van de rekeningcommissie te benoemen.

Onderwerp: Benoeming en ontslag leden rekeningcommissie
Dossiernummer: 1423

Gevraagd besluit:

De verenigde vergadering voor te stellen:

1. De heer ir. C.L.C. van Kretschmar-van Veen te ontslaan als lid van de rekeningcommissie;
2. De heren ir. M.H.P. Jansen en mr. P.J. Verhage tot lid van de rekeningcommissie te benoemen.

1. Probleemstelling - context

Tijdens de bijeenkomst van de Verenigde Vergadering van 28 maart 2019 zijn zeven van de acht leden van de rekeningcommissie benoemd. De heer ir. C.L.C. van Kretschmar-van Veen heeft aangegeven van zijn benoeming af te zien. Hierdoor is er sprake van twee vacatures in de rekeningcommissie.

2. Beoogd effect

De hoogst mogelijke continuïteit van de rekeningcommissie wordt gewaarborgd bij een voltallige bezetting.

De ontstane vacatures doen zich voor bij de vertegenwoordiging van zowel de benoemde als de gekozen leden.

Overeenkomstig het bepaalde in de Verordening Rekeningcommissie 2015 dragen in de ontstane situatie de categorieën als bedoeld in artikel 12, lid 2 a van de Waterschapswet (de gekozen leden) één lid voor ter benoeming in de rekeningcommissie en de categorieën als bedoeld in artikel 12, lid 2 b, c en d van de Waterschapswet eveneens één lid ter benoeming voor.

Het CDA draagt in de vacature als bedoeld in artikel 12, lid 2 a van de Waterschapswet de heer ir. M.H.P. Jansen voor als lid van de rekeningcommissie.

De gezamenlijke leden van de categorieën (ongebouwd, bedrijfsgebouwd en natuurterreinen) als bedoeld in artikel 12, lid 2 b, c en d van de Waterschapswet dragen de heer mr. P.J. Verhage voor als lid van de rekeningcommissie.

3. Kernboodschap

Tijdens de bijeenkomst van de Verenigde Vergadering van 28 maart 2019 zijn zeven van de acht leden van de rekeningcommissie benoemd. De heer ir. C.L.C. van Kretschmar-van Veen heeft aangegeven van zijn benoeming af te zien. Hierdoor is er sprake van twee vacatures.

Het CDA draagt de heer ir. M.H.P. Jansen voor als lid van de rekeningcommissie.

De gezamenlijke benoemde leden van de Verenigde Vergadering dragen de heer mr. P.J. Verhage voor als lid van de rekeningcommissie.

4. Historie - eerdere besluitvorming

De Verenigde Vergadering heeft op 28 maart 2019 de bemensing van de rekeningcommissie vastgesteld.

5. Regelgeving en Beleid

De Waterschapswet en de Verordening Rekeningcommissie 2015.

6. Financiën

n.v.t.

7. Duurzaamheid

n.v.t.

8. Organisatorische en personele consequenties

n.v.t.

9. OR/GO

n.v.t.

10. Risico- en beheersmaatregelen

n.v.t.

11. Communicatie (in- en extern)

n.v.t.

12. Bekendmaking en vervolgprocedure

n.v.t

13. Bevoegd orgaan

De Verenigde Vergadering is bevoegd de leden van de rekeningcommissie te benoemen en te ontslaan ingevolge de artikelen 5 en 7 van de Verordening Rekeningcommissie 2015.

14. Toelichting

n.v.t.

15. Bijlagen

-

Benoeming en ontslag leden rekeningcommissie

Dossiernummer : 1423
Vergaderdatum : 4 juli 2019

Hoogheemraadschap van Delfland

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van 5 juni 2019, dossiernummer 1423;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering van 18 juni 2019;

overwegende dat:

- de heer ir. C.L.C. van Kretschmar-van Veen heeft besloten zijn benoeming als lid van de rekeningcommissie niet te aanvaarden;
- het CDA de heer ir. M.H.P. Jansen voordraagt als lid van de rekeningcommissie;
- de gezamenlijke leden van de categorieën van benoemde leden van de Verenigde Vergadering de heer mr. P.J. Verhage voordraagt als lid van de rekeningcommissie.

Gelet op:

artikel 77 van de Waterschapswet en
de artikelen 5 en 7 van de Verordening Rekeningcommissie 2015

Besluit:

1. De heer ir. C.L.C. van Kretschmar-van Veen op zijn verzoek ontslag te verlenen als lid van de rekeningcommissie;
2. De heren ir. M.H.P. Jansen en mr. P.J. Verhage als leden van de rekeningcommissie te benoemen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 4 juli 2019

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris, de Voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

Hoogheemraadschap van Delfland

Commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering

Dossiernummer	1375
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 juni 2019
Agendapunt	04.B.01
Omschrijving	Zienswijze programmabegroting Aquon 2020, kennisname jaarrekening Aquon 2018, kennisname kadernota 2020

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering	**18 juni 2019**

Voorgesteld besluit

1. Aan de VV te adviseren kennis te nemen van de concept programmabegroting 2020 van GR Aquon (bijlage 4), van de jaarstukken Aquon 2018 (bijlage 6), de controleverklaring Aquon 2018 (bijlage 8) en de Kadernota Aquon 2020 (bijlage 9).
2. Aan de VV te adviseren de zienswijze op de concept programmabegroting 2020 van de gemeenschappelijke regeling Aquon (bijlage 1) vast te stellen.

Onderwerp: Zienswijze concept programmabegroting Aquon 2020, kennisname jaarrekening Aquon 2018
Dossiernummer: 1375

Gevraagd besluit:

1. Aan de VV te adviseren kennis te nemen van de concept programmabegroting 2020 van GR Aquon (bijlage 4), van de jaarstukken Aquon 2018 (bijlage 6), de controleverklaring Aquon 2018 (bijlage 8) en de Kadernota Aquon 2020 (bijlage 9).
2. Aan de VV te adviseren de zienswijze op de concept programmabegroting 2020 van de gemeenschappelijke regeling Aquon (bijlage 1) vast te stellen.

1. Probleemstelling - context

In 2018 zijn forse stappen gemaakt om Aquon nog efficiënter en slagvaardiger te maken. In 2020 ligt de focus op het uitwerken van het voorgenomen besluit om Aquon op één locatie te centraliseren ('Aquon 3.0'). Delfland ziet het werken vanuit één locatie als voorwaarde om de efficiëntie van Aquon verder te vergroten.

2. Beoogd effect

Het vaststellen door de verenigde vergadering van het hoogheemraadschap van Delfland van de zienswijze op de programmabegroting 2020 van de gemeenschappelijke regeling Aquon. Onder voorbehoud van vaststelling door de verenigde vergadering is de concept zienswijze (bijlage 2) op 13 mei 2019 door het college aan Aquon verstuurd.

3. Kernboodschap

Delfland stemt in met de programmabegroting 2020 van Aquon en blijft kritisch op het verder vergroten van efficiëntie.

4. Historie - eerdere besluitvorming

Op 7 juli 2016 heeft de VV kennis genomen van de Interne notitie Delfland over prestaties en vooruitzichten Aquon en van het Rapport strategische heroriëntatie Aquon door WagenaarHoes en heeft aan D&H toestemming verleend om het besluit van 8 december 2015 om uit de GR Aquon te treden per 1 januari 2017, in te trekken en aan de GR Aquon te blijven deelnemen (zaaknummer 50414).
Op 7 juli 2016 heeft de VV kennisgenomen van de jaarstukken Aquon 2015, kennisgenomen van de ontwerpbegroting 2017 en meerjarenraming 2018-2021, en de zienswijze op de ontwerpbegroting 2017 en meerjarenraming 2018-2021 vastgesteld (zaaknummer 50335).
Op 6 juli 2017 heeft de VV kennisgenomen van de jaarstukken Aquon 2016, de begrotingswijziging 2017, de begroting 2018, kadernota 2018, en de zienswijze op de begroting 2018 vastgesteld (dossiernummer 89)
Op 6 juli 2017 heeft de VV aan het D&H toestemming verleend, om in te stemmen met de eerste wijziging gemeenschappelijke regeling Aquon 2011 (dossiernummer 90).
Op 5 juli 2018 heeft de VV kennisgenomen van de jaarstukken Aquon 2017, de begroting 2019, en de zienswijze op de begroting 2019 vastgesteld (dossiernummer 723)

5. Regelgeving en Beleid

Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
Gemeenschappelijke regeling Aquon 2011, eerste wijziging

6. Financiën

Aquon heeft in het jaar 2018 met 13,6 miljoen productiepunten, 9% meer geproduceerd dan in 2017. De operationele kosten stegen met 5%. Positief is dat de sterk stijgende productie leidt tot een gematigde stijging van de kosten. De accountant heeft over het jaar 2018 een goedkeurende verklaring met beperking afgegeven. Opvolging van de adviezen van de accountant zal nadrukkelijk worden gemonitord.

Delfland heeft met 1.216.616 productiepunten meer productie afgenomen dan begroot (804.720 punten) en vergeleken met 2017 (1.045.245). De hogere productie betreft grotendeels waterbodemanalyses voor extra baggerwerkzaamheden. Ook ten behoeve van handhaving (gebiedsgerichte aanpak) zijn meer analyses verricht. Deze lijn zet zich ook in 2020 voort. Dit zal in de begroting 2020 van Delfland worden verwerkt.

7. Duurzaamheid

Niet van toepassing.

8. Organisatorische en personele consequenties

Niet van toepassing.

9. OR/GO

Niet van toepassing.

10. Risico- en beheersmaatregelen

Niet van toepassing.

11. Communicatie (in- en extern)

Niet van toepassing.

12. Bekendmaking en vervolgprocedure

Op de website www.overheid.nl in de Waterschapsbladen van Delfland is de volgende tekst gepubliceerd:

Het Hoogheemraadschap van Delfland neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Aquon [GR Aquon]. Voor de aan haar opgedragen taken stelt de GR Aquon jaarlijks een programmabegroting op.
De ontwerpbegroting 2020 van de GR ligt met ingang van 29 april 2019 twee weken voor eenieder ter inzage.
De ontwerpbegroting 2020 kunt u raadplegen via de bijlage bij deze publicatie. Het is ook mogelijk om de stukken te komen inzien op het hoofdkantoor van het Hoogheemraadschap van Delfland, Phoenixstraat 32 in Delft.
Voor het maken van een afspraak voor inzage en voor vragen naar aanleiding van deze kennisgeving kunt u op werkdagen van 9.00-16.00 uur contact opnemen met het klantcontactcentrum (KCC), te bereiken op telefoonnummer (015) 260 81 08 of via loket@hhdelfland.nl

13. Bevoegd orgaan

De Verenigde Vergadering is bevoegd tot het vaststellen van zienswijzen op begrotingen van gemeenschappelijke regelingen (Wgr artikel 50).

14. Toelichting

In bijlage 1 is de zienswijze opgenomen.

15. Bijlagen

1. Brief aan het DB Aquon met zienswijze op de programmabegroting Aquon 2020
2. Brief D&H onder voorbehoud aan het DB Aquon met zienswijze op de programmabegroting Aquon 2020 dd 13 mei 2019
3. Brief van het DB Aquon met verzoek om zienswijze
4. Concept programmabegroting 2020 van GR Aquon
5. Brief van het DB Aquon met aanbieding jaarstukken 2018
6. Jaarstukken Aquon 2018
7. Brief van het DB Aquon met aanbieding controleverklaring 2018
8. Controleverklaring accountant Aquon 2018
9. Kadernota Aquon 2020

Zienswijze concept programmabegroting Aquon 2020

Dossiernummer : 1375
Vergaderdatum : 4 juli 2019

Hoogheemraadschap van Delfland

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van 13 mei 2019 dossiernummer 1375;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering;

overwegende dat:
- de verenigde vergadering van het hoogheemraadschap van Delfland een zienswijze op de concept programmabegroting 2020 van de gemeenschappelijke regeling Aquon kan vaststellen.

Gelet op:
- artikel 77 van de Waterschapswet;
- artikel 50 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen;
- artikel 37 van de Gemeenschappelijke Regeling Aquon 2011

Besluit:
1. Kennis te nemen van de concept programmabegroting 2020 van GR Aquon (bijlage 4), van de jaarstukken Aquon 2018 (bijlage 6), de controleverklaring Aquon 2018 (bijlage 8) en de Kadernota Aquon 2020 (bijlage 9).
2. De zienswijze op de concept programmabegroting 2020 van de gemeenschappelijke regeling Aquon (bijlage 1) vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 4 juli 2019

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris, de Voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

Aquon
Postbus 328
4000 AH Tiel

UW BRIEF
5 april 2019
UW KENMERK
U19.066
ONS KENMERK
1399532
DELFT
4 juli 2019

ONDERWERP

Zienswijze programmabegroting Aquon 2020

Geachte leden van het dagelijks bestuur,

Wij ontvingen de concept programmabegroting 2020 van de gemeenschappelijke regeling Aquon op 10 april 2019. U vraagt daarin aan ons om uiterlijk 31 mei 2019 een zienswijze aan u kenbaar te maken. Deze zienswijze is vastgesteld door de verenigde vergadering in de bijeenkomst op 4 juli 2019.

Om tijdig een zienswijze kenbaar te maken, verzoeken wij u met klem het moment van toezenden van stukken beter af te stemmen met de vergaderdata van de algemeen besturen van de deelnemende waterschappen.

Zienswijze
Aquon heeft in 2018 hard gewerkt aan het verder op orde krijgen van de basis. Dit uit zich in het verder dalen van de kostprijs. Daarmee wordt Aquon steeds meer marktconform. Wij vragen nadrukkelijk aandacht voor opvolging van de opmerkingen die de accountant bij uw jaarverslag heeft gemaakt.

Wij hopen en gaan ervan uit dat de lijn van efficiënter werken onverminderd wordt voortgezet, met het werken vanaf één locatie als belangrijke mijlpaal. Definitieve besluitvorming daarover is gepland in het najaar 2019. Wij zien de daartoe op te stellen business case tegemoet en verzoeken u na besluitvorming de effecten, waaronder het geprognosticeerde voordeel van € 1 miljoen direct te verwerken in een gewijzigde begroting 2020.

Wij stemmen in met de programmabegroting 2020. Zoals u van Delfland gewend bent, zal de verenigde vergadering ook in deze nieuwe bestuursperiode constructief en kritisch de ontwikkeling van Aquon blijven volgen.

Hoogachtend,
De verenigde vergadering van Delfland,

de Secretaris | de voorzitter

ir. P.C. Janssen | dr. P.H.W.M. Daverveldt

BIJLAGE(N) -
CONTACT de heer drs. W. Esveld • T (015) 260 80 58• E wesveld@hhdelfland.nl
POSTADRES Postbus 3061, 2601 DB Delft • WEBSITE www.hhdelfland.nl
SECTOR Concerncontrol • TEAM Management Concerncontrol

Hoogheemraadschap van
Delfland

Aquon
Postbus 328
4000AH TIEL

UW BRIEF
5 april 2019
UW KENMERK
U19.066
ONS KENMERK
1398330
DELFT
13 mei 2019

ONDERWERP
Zienswijze programmabegroting Aquon 2020

Geachte leden van het dagelijks bestuur,

Wij ontvingen de concept programmabegroting 2020 van de gemeenschappelijke regeling Aquon op 10 april 2019. U vraagt daarin aan ons om uiterlijk 31 mei 2019 een zienswijze aan u kenbaar te maken. Onderstaande zienswijze sturen wij u toe onder voorbehoud van vaststelling door de verenigde vergadering. De verenigde vergadering van Delfland behandelt de zienswijze in de bijeenkomst op 18 juni 2019.

Om tijdig een zienswijze kenbaar te maken, verzoeken wij u met klem het moment van toezenden van stukken beter af te stemmen met de vergaderdata van de algemeen besturen van de deelnemende waterschappen.

Zienswijze
Aquon heeft in 2018 hard gewerkt aan het verder op orde krijgen van de basis. Dit uit zich in het verder dalen van de kostprijs. Daarmee wordt Aquon steeds meer marktconform. Wij vragen nadrukkelijk aandacht voor opvolging van de opmerkingen die de accountant bij uw jaarverslag heeft gemaakt.

Wij hopen en gaan ervan uit dat de lijn van efficiënter werken onverminderd wordt voortgezet, met het werken vanaf één locatie als belangrijke mijlpaal. Definitieve besluitvorming daarover is gepland in het najaar 2019. Wij zien de daartoe op te stellen business case tegemoet en verzoeken u na besluitvorming de effecten, waaronder het geprognosticeerde voordeel van € 1 miljoen direct te verwerken in een gewijzigde begroting 2020.

Wij stemmen in met de programmabegroting 2020. Zoals u van Delfland gewend bent, zal de verenigde vergadering ook in deze nieuwe bestuursperiode constructief en kritisch de ontwikkeling van Aquon blijven volgen.

Hoogachtend, namens Dijkgraaf en Hoogheemraden van Delfland,

de Secretaris-Directeur

ir. P.C. Janssen

de Dijkgraaf

dr. P.H.W.M. Daverveldt

BIJLAGE(N) -
CONTACT de heer drs. W. Esveld • T (015) 260 80 58 • E wesveld@hhdelfland.nl
POSTADRES Postbus 3061, 2601 DB Delft • WEBSITE www.hhdelfland.nl
SECTOR Concerncontrol • TEAM Management Concerncontrol

Aan de Colleges c.q. Besturen van de deelnemende
waterschappen van AQUON

T 06- 50732176
E ntermeulen@aquon.nl
I www.aquon.nl

Bank NWB 636751902
BTW NL823338848B01
KvK 52811751

Datum : 5 april 2019
Kenmerk : U19.066
Betreft : Verzoek om zienswijze op de Concept Begroting 2020 en Meerjarenraming 2021-2024 AQUON

Geacht College c.q. Bestuur,

Bijgaand bieden wij u de concept begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2024 aan. Met deze brief vragen wij uw zienswijze over de concept begroting 2020. Alvorens de concept begroting kort toe te lichten geven we graag een indruk over het afgesloten begrotingsjaar 2018.

Afsluiting van het jaar 2018

AQUON komt steeds beter in haar rol als full-service ketenpartnerschap. Door de intensieve afstemming over de meetvraag en gewenste dienstverlening wordt de samenwerking met de waterschappen verstevigd. Door de realisatie van een hoge productie, uitvoeren van nieuwe diensten en de effecten uit de droogteperiode door de warme zomer steeg productie naar 13,6 miljoen in 2018; een stijging van circa 19% ten opzichte van de begroting.

Om de verhoogde vraag van productie te kunnen verwerken is de relatie met onze uitvoeringspartners vol vertrouwen verstevigd en een extra deel van de meetvraag uitbesteed. Het effect op de kosten is beperkt en binnen de bestuurlijk budgettaire ruimte gebleven. De kosten voor de reguliere laboratoriumactiviteiten bedragen circa 22 miljoen en liggen daarmee 7,1% boven de begroting. In de jaren 2017, 2016, 2015, en 2015 was de productie respectievelijk 12,5 11,7 11,3 en 10,7 miljoen productiepunten. AQUON is trots op haar kostenontwikkeling in relatie tot de sterk stijgende lijn van productie.

Concept Programmabegroting 2020

AQUON is een organisatie die geïnspireerd is op het thema "*inzicht in waterkwaliteit: goed water, goed leven*". Haar strategie en governance zijn in 2016 herijkt, eind 2017 vastgelegd in de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling en eind 2018 door alle betrokkenen als "bewezen" gekwalificeerd. De afgelopen jaren is gewerkt aan een ombouw, waarmee een gewenst kostenniveau werd gerealiseerd. Met het programma AQUON2.0 werd het proces ingezet om de organisatie, het management, de bedrijfscultuur en de hoofdprocessen aan de nieuwe strategie en governance aan te passen. De komende jaren werkt AQUON verder aan de ingezette lijn van efficiency verhoging door verdere procesoptimalisatie, verbeteringen van de dienstverlening, proces- en productinnovaties en gezamenlijk werken aan harmonisatie van ketenprocessen.

Centralisatie
Eind 2017 hebben de eigenaren een voorgenomen bestuurlijk besluit genomen om de activiteiten van AQUON te concentreren op een locatie. Op basis van de - op het moment van besluitvorming - beschikbare (financiële) informatie en overwegingen die betrekking hebben op productieaantallen, te bereiken efficiëntie en de noodzaak van een wenkend perspectief was het een collectieve ambitie om AQUON te concentreren op één locatie. Randvoorwaardelijk hiervoor was dat een op te stellen business case het één locatiebesluit zou rechtvaardigen. De eigenaren besloten daarbij AQUON de financiële ruimte te geven om de noodzakelijke voorbereidingen te treffen die daarmee samenhangen. Inmiddels is ambtelijk en bestuurlijk vastgesteld dat de strategie en governance zich hebben bewezen en dat AQUON de ruimte heeft organisatorisch en operationeel door te groeien.

Wat rest is de oplevering van de business case. Deze staat gepland voor het tweede kwartaal van 2019 waarna het voorgenomen besluit opnieuw gewogen kan worden door de eigenaren. Een definitief bestuurlijk besluit tot centralisatie staat gepland november 2019.

Verzoek om zienswijzen
In artikel 37 van de GR AQUON wordt de procedure beschreven bij de voorbereiding en vaststelling van de programmabegroting en een begrotingswijziging.

Het dagelijks bestuur van AQUON verzoekt u hiermee uw zienswijze op de concept programmabegroting 2019 en meerjarenraming 2021-2024 uiterlijk vrijdag 31 mei 2019 aan het dagelijks bestuur van AQUON kenbaar te maken.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het dagelijks bestuur AQUON d.d. 21 maart 2019,

De voorzitter,

H. Pluckel

De secretaris,

J.K. Bouma

Bijlagen:
- Concept Programmabegroting 2020 en meerjarenraming 2021-2024

Instituut voor wateronderzoek en advies

PROGRAMMABEGROTING 2020 (CONCEPT)

BEGROTING 2020 EN DE MEERJARENRAMING 2021-2024

21 maart 2019

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding 3

2. AQUON met haar waterschappen..... 4

3. Ontwikkelingen in de omgeving..... 5

4. AQUON mogelijk centraliseren..... 6
4.1 Een verwacht financieel voordeel
4.2 Vier scenario's om te centraliseren
4.3 Benodigde financiële middelen in 2020

5. Ontwikkelingen in het jaar 2020..... 7
5.1 Doelen in de bedrijfsvoering
5.2 Doelen in het centralisatievraagstuk

6. Meetvraag productie 2020-2024..... 8
6.1 Meetvraag 2020
6.2 Meetvraag 2021-2024
6.3 Effect van de productieverwachtingen

7. AQUON kent 2 programma's 10
7.1 Samenvatting begroting 2020 en meer jaren raming 2021-2024
7.2 Begroting Programma 1: Laboratorium activiteiten
7.3 Begroting Programma 2: Eigenaren GR AQUON

8. Kostentoerekening en de bijdrageregeling..... 17
8.1 Jaarlijkse exploitatiekosten laboratorium (Programma 1)
8.2 Kosten eigenarendeel (Programma 2)

9. Risicomanagement..... 22

Bijlagen:
1. Bijdrageregeling en kostenverdeling
2. Een pro-forma berekening

1. Inleiding

Deze programmabegroting 2020 geeft planvorming en een financiële uitwerking van de programma's van AQUON. De basis van dit begrotingsdocument is opgesteld in de maand februari 2019. AQUON is op moment van schrijven actief met het uitwerken van de bestuurlijke besluiten die in december 2017 zijn genomen: AQUON ombouwen naar een full-serviceketenpartner. Hiervoor wordt in de jaren 2018 en 2019 de organisatie verbeterd ingericht naar aanleiding van een nieuwe governance en strategie. De basis voor deze bestuurlijke en organisatorische veranderingen is gelegd in de eerste begrotingswijziging 2017. Het jaar 2019 staat in het teken van de doorontwikkeling van AQUON om het voorgenomen bestuurlijk besluit tot centralisatie verder gestalte te geven. Eind 2019 vindt definitieve besluitvorming door het bestuur plaats met betrekking tot dit belangrijke voorgenomen besluit.

De kaders voor het programmajaar 2020 zijn vastgelegd in de Kadernota 2020, die in de algemene bestuursvergadering van 4 april 2019 is besproken en vastgesteld.

TIJDPAD EN ACTIVITEITEN

De begrotingsbehandeling 2020 loopt middels een bekend tijdspad. De planning is conform de bestuurlijke kalender en ziet er als volgt uit:

BESTUURLIJKE PLANNING	
Behandeling concept programmabegroting 2020 in adviesorgaan platform eigenaren en het Dagelijks Bestuur	maart 2019
Zienswijzeperiode waterschappen	april-juni 2019
Ontwerpbegroting en reactienota in adviesorgaan platform eigenaren en het Dagelijks Bestuur	juni 2019
Vaststellen door het Algemeen Bestuur	juli 2019

2. AQUON met haar waterschappen

AQUON heeft de ambitie om een succesvolle samenwerkingspartner voor haar eigenaren te zijn. Zowel vanuit het oogpunt van eigenaren als vanuit het oogpunt van opdrachtgevers: een onderscheidende organisatie, die tot meetbare resultaten komt en zichtbare, gezamenlijk gedragen initiatieven ontplooit. Een door visie gedreven groep mensen die zich continu ontwikkelt en zich gedraagt volgens haar kernwaarden “samen, verantwoordelijk en professioneel”. De komende jaren ontwikkelt AQUON zich verder naar een ketenpartner, gericht op het inwinnen van data op gebied van waterkwaliteit. AQUON wenst vanuit deze positie en in nauw overleg met haar opdrachtgevers zichzelf verder te ontwikkelen tot de centrale gegevensleverancier op gebied van waterkwaliteit. Vanuit haar deskundigheid en de beschikbare dataverzameling is AQUON goed in staat gerichte adviezen aan haar opdrachtgevers te verstrekken.

AQUON draagt met harmonisatie in het wateronderzoek bij aan een ideale centrale verzameling van data voor een groot voorzieningsgebied binnen Nederland. Mede vanuit deze data verkrijgen de opdrachtgevers de mogelijkheid om hun eigen (lokale) beleid op te stellen en/of processen optimaal in te richten. Vanuit gebundelde activiteiten van data-inwinning en laboratoriumanalyses voor negen waterschappen is AQUON goed in staat economische schaalvoordelen te behalen. Hiermee behoudt AQUON met een beargumenteerde afweging van alles zelf doen, deels zelf doen en/of geheel uitbesteden ook het gewenste evenwicht op de beperkte marktwerking in de chemische en biologische analysemarkt.

AQUON, een organisatie die geïnspireerd is op het thema “inzicht in waterkwaliteit: goed water, goed leven”. Haar strategie en governance zijn in 2016 herijkt, eind 2017 vastgelegd in de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling en eind 2018 door alle betrokkenen als “bewezen” gekwalificeerd. De afgelopen jaren is gewerkt aan een ombouw, waarmee een gewenst kostenniveau werd gerealiseerd. Met het programma AQUON2.0 werd het proces ingezet om de organisatie, het management, de bedrijfscultuur en de hoofdprocessen aan de nieuwe strategie en governance aan te passen. De komende jaren werkt AQUON verder aan de ingezette lijn van efficiency verhoging door verdere procesoptimalisatie, verbeteringen van de dienstverlening, proces- en productinnovaties en gezamenlijk werken aan harmonisatie van ketenprocessen. AQUON steekt daarbij veel energie in de digitale transitie en zoekt daarbij nauwe aansluiting bij de ontwikkelingen op dit gebied in de markt en bij de waterschappen, en sluit daarbij aan op de landelijke standaarden.

AQUON legt in november 2019 een toekomstbestendig plan aan haar eigenaren voor met daarin opgenomen een business case welke naar verwachting zal aantonen dat het centraliseren van de operationele activiteiten een logische vervolgstap is in de ontwikkeling van AQUON. De eigenaren hebben al een voorgenomen besluit genomen om de activiteiten van AQUON te centraliseren. Het betrof een voorgenomen besluit omdat de nieuwe strategie en governance zichzelf vooreerst dienden te bewijzen en dat vervolgens de financiële business case een besluit tot centralisatie rechtvaardigt. Inmiddels is aangetoond dat de strategie en governance goed functioneren.

3. ONTWIKKELINGEN IN DE OMGEVING

De ontwikkelingen in de metingstechnologie, de laboratoria instrumenten en in het vergaren en beheren van data gaan snel. AQUON is zich bewust van haar positie in deze technologische wereld. Vanuit de nieuw opgestelde strategie in het jaar 2016 zijn er vanuit de veranderende omgeving in opdracht van of in samenwerking met haar opdrachtgevers hierin veel initiatieven opgestart. De vernieuwde strategie geeft AQUON veel energie om organisatorisch de juiste dingen te doen.

AQUON kan het merendeel van al haar bemonstering- en laboratoriumwerkzaamheden zelf uitvoeren. Al werkt zij vanuit een financiële afweging (make or buy) goed samen met diverse partners. Voor extra capaciteit en/of specialistische onderzoek werkt zij met de waterschaps- en met commerciële laboratoria samen. In ILOW-verband wordt samengewerkt met alle waterschaps-laboratoria waarbij ook het laboratorium van Rijkswaterstaat in Lelystad is aangesloten. In geval van calamiteiten zijn de waterschappen echter op hun eigen laboratoria (AQUON) aangewezen.

De markt van bemonstering en biologie is klein met een zeer beperkt aantal partijen, waarbij AQUON het grootste biologische laboratorium heeft. De markt voor chemische analyses is omvangrijk, wordt bediend door een beperkt aantal grote (internationale) partijen en begint monopolistische trekken te vertonen. De markt van laboratoriumonderzoek laat zich in het algemeen kenmerken door bedrijfs- overnames, procesautomatisering en concentratie van activiteiten op centrale locaties.

Voor AQUON is het belangrijk de toepassingsmogelijkheden van (nieuwe) technologische ontwikkelingen in de praktijk te volgen. Voor een eventuele toepassing is het van belang de nieuwe techniek uit te proberen en, bij eventuele kansrijke toepassing, verder te ontwikkelen alvorens te worden ingevoerd. De afgelopen jaren is AQUON bij specifieke nieuwe ontwikkelingen betrokken geweest. Enkele voorbeelden zijn Passive Sampling, vergelijkingsonderzoeken e-DNA onderzoek, toxine analyses, blauwwiermatten e.d. AQUON verkrijgt hiermee nieuwe belangrijke kennis.

In het kader van de technologiche ontwikkelingen en de gewenste dienstverlening van de opdrachtgevers anticipeert AQUON op een gestructureerde manier op noviteiten. In samenwerking met haar opdrachtgevers. AQUON heeft hiervoor een concrete kennis- en innovatieagenda ontwikkeld. Nieuwe ontwikkelingen worden voorzien rondom de inzet van sensoren en andere nieuwe (laboratorium-)technologieën en datamanagement.

Om een en ander financieel te kunnen ondersteunen zijn hiervoor begrotingsgelden gealloceerd. Deze gelden zijn in nauw overleg met haar opdrachtgevers voor het jaar 2020 op €400.000 begroot. Deze innovatiegelden worden in nauwe samenspraak met de waterschappen naar behoefte ingezet. Hiermee kunnen individuele waterschappen hun eigen budget bewaken. Voor de komende jaren wordt overigens een toenemende inspanning voorzien.

4. AQUON mogelijk centraliseren

Eind 2017 hebben de eigenaren een voorgenomen bestuurlijk besluit genomen om de activiteiten van AQUON te concentreren op een locatie. Op basis van de - op het moment van besluitvorming - beschikbare (financiële) informatie en overwegingen die betrekking hebben op productieaantallen, te bereiken efficiëntie en de noodzaak van een wenkend perspectief was het een collectieve ambitie om AQUON te concentreren op één locatie. Randvoorwaardelijk hiervoor was dat een op te stellen business case het één locatiebesluit zou rechtvaardigen. De eigenaren besloten daarbij AQUON de financiële ruimte te geven om de noodzakelijke voorbereidingen te treffen die daarmee samenhangen. Inmiddels is ambtelijk en bestuurlijk vastgesteld dat de strategie en governance zich hebben bewezen en dat AQUON de ruimte heeft organisatorisch en operationeel door te groeien.

4.1 EEN VERWACHT FINANCIEEL VOORDEEL

In het adviesrapport “Naar AQUON 2.0” uit 2016 is de verwachting weergegeven dat het één-locatiebesluit zal leiden tot een structureel kostenvoordeel van ongeveer €1 miljoen. Voor de eigenaren is deze inschatting een belangrijk aspect geweest om te komen tot het voorgenomen bestuurlijk besluit. Het is daarmee de basis voor de bestuurlijke richting: de business case dient het besluit te bekrachtigen. In de business case wordt het eerste inzicht gegeven in nieuwe investeringen, financieringen, projectkosten en frictiekosten. Omdat deze aspecten op dit moment nog niet inzichtelijk zijn, is het beoogde kosten voordeel nog niet opgenomen in de meerjarenraming bij deze begroting 2020. Het nu opnemen van een beoogd en doelgericht kostenvoordeel met het ontbrekende inzicht in investeringen en de bijkomende kosten zal een onwenselijk vertekend beeld geven ten behoeve van de besluitvorming. In de programmabegroting 2020 en de meerjarenraming wordt hiermee het kostenvoordeel met nadruk wel beschreven, echter nog niet opgenomen in de voorgeschreven begrotingstabellen. Onverlet blijft het uitgangspunt, door centralisatie een kostenvoordeel van €1 miljoen euro te realiseren.

4.2 VIER SCENARIO'S OM TE CENTRALISEREN

De business case wordt in het jaar 2019 intensief afgestemd met de adviesorganen platform opdrachtgevers en het platform eigenaren. De uitwerking vergt (extra) aandacht en de planning is in het licht van de bestuurlijke besluitvorming vanwege de waterschap-verkiezingen (maart 2019) bezien. In het najaar van 2019 wordt definitieve besluitvorming voorzien. AQUON voorziet in haar uitwerking van de business case vier scenario’s:

- Centralisatie op en rond de huidige locatie Tiel;
- Centralisatie op en rond de huidige locatie Leiden;
- Centralisatie op een geheel andere (nieuwe) locatie;
- En als de business case niet sluit: het toekomst-bestendigen van de huidige twee locaties.

4.3 BENODIGDE FINANCIËLE MIDDELEN IN HET JAAR 2020

Vooruitlopend op het te nemen besluit tot mogelijke centraliseren van de activiteiten van AQUON in november 2019 zijn in deze begroting 2020 de verwachte kosten van benodigd vervolgonderzoek opgenomen. Na besluitvorming (november 2019) zal AQUON verder gaan met een eventueel locatieonderzoek, project- en bestekplannen opstellen en aanbestedingstrajecten starten. Verwacht wordt dat voor de vervolgacties (afhankelijk van verkozen scenario) maximaal 18 maanden nodig zijn. Gedurende 2019 zal meer inzicht worden verkregen in deze ingeschatte voorbereidings- en uitvoeringstijd. Vooreerst wordt verwacht dat het financieringskrediet hiervoor circa € 0,5 miljoen behelst.

5. Ontwikkelingen in het jaar 2020

5.1 DOELEN IN DE BEDRIJFSVOERING

AQUON levert een essentiele bijdrage door het inzicht te verschaffen in de waterkwaliteit. De waterschappen en AQUON hebben in 2015 reeds voorzien dat verdergaande ketensamenwerking noodzakelijk is. Die gedachte vormde de basis voor AQUON2.0. Dit heeft geresulteerd in een aantal ambities die de waterschappen hebben vastgelegd in de “Gemeenschappelijke Regeling van 2018” en waaruit de missie en visie van AQUON zijn afgeleid. Vanaf 2016 zijn in de uitwerking daarvan goede stappen gezet. De ervaringen uit recente jaren en de externe ontwikkelingen leiden vervolgens voor AQUON tot een aangescherpte focus in het jaar 2020.

- Het handhaven van het huidige hoge kwaliteitsniveau van de monitoring van waterkwaliteit, het voortzetten van de ontwikkelingen op de bestaande dienstverlening en het verstevigen van de unieke positie van AQUON als inwinner van data. Daar bovenop verwacht AQUON een toenemende belangstelling op projectniveau op het gebruik van chemische en biologische sensor monitoring voor oppervlaktewater.

- Het verbeteren van de AQUON inwinning- en laboratoriumprocessen, zodat de beschikbare data optimaal kunnen worden opgeslagen en uitgewisseld. Eenmalige opslag voor meervoudig gebruik is daarbij het devies. AQUON zal hierbij nauw aansluiten bij de ontwikkelingen en de concrete wensen van haar partners zodat hiermee in de keten optimaal voordeel kan worden behaald.

5.2 DOELEN IN HET CENTRALISATIEVRAAGSTUK

In november 2019 verwacht AQUON een besluit over het centralisatievraagstuk. Na besluitvorming en verkozen scenario worden eventuele voorbereidingen getroffen voor wat dan nodig is. In 2020 zal met name de externe deskundigheid worden ingezet ten behoeve van (ver-)bouw van het laboratorium en de eventueel bijbehorende noodzakelijke aanbestedingstrajecten.

Dit project zal worden uitgevoerd met een financieringsvoorbehoud door het bestuur van AQUON. Hiermee kan door het bestuur een bewuste keuze worden gemaakt. De volgende stappen worden voorzien:

1. (eventueel) Locatieonderzoek;
2. Een programma van eisen inrichting en logistiek;
3. De bestekken en (ver-)bouwplannen;
4. De Aanbestedingstraject(en).

6. Meetvraag productie 2020-2024

De opdrachtgevers van de waterschappen hebben hun verwachte meetvraag op hoofdlijnen t/m 2024 opgegeven. Op basis hiervan heeft AQUON een beeld van de te verrichten werkzaamheden in de komende jaren en op welke wijze zij haar bedrijfsvoering kan inrichten.

6.1 MEETVRAAG 2020

productie/ meetvraag	2014 werkelijk	2015 werkelijk	2016 werkelijk	2017 werkelijk	2018 werkelijk	2019 meetvraag*	2020 meetvraag
Aa en Maas	794.197	893.292	1.049.358	1.271.294	1.332.033	1.254.000	1.181.000
Brabantse Delta	1.484.131	1.334.034	1.441.403	1.409.153	1.581.271	1.492.995	1.430.723
De Dommel	1.007.880	1.067.775	1.053.718	1.231.814	1.110.595	1.065.160	1.027.160
Delfland	754.853	817.032	862.471	1.045.245	1.217.577	988.000	908.000
Hollandse Delta	1.550.417	1.816.933	1.872.081	2.258.381	2.132.654	1.932.343	2.313.330
Rijnland	1.925.326	2.138.194	2.077.621	2.045.304	2.077.238	2.150.000	2.180.000
Rivierenland	1.894.387	1.917.717	1.957.972	1.872.099	2.461.413	1.837.000	1.898.000
Schieland en de Kr'waard	551.809	553.193	658.059	593.166	688.105	645.000	645.000
Stichtse Rijnlanden	784.590	802.044	745.931	782.101	854.907	866.500	1.111.500
	10.747.590	11.340.214	11.718.614	12.508.557	13.455.793	12.230.998	12.694.713
indexcijfer jaar 2014=100	100	106	109	116	125	114	118

*bijgestelde opgaaf meetvraag

Tabel 1: de ontwikkeling in de meetvraag.

Op basis van de ontwikkeling van de opgegeven meetvraag (Tabel 1) heeft AQUON het begrote productieniveau in de programmabegroting 2020 afgesteld op 12,7 miljoen productiepunten voor de opdrachtgevers van de deelnemende waterschappen en aanvullend 0,2 miljoen voor externe klanten.

6.2 MEETVRAAG 2021-2024

productie/ meetvraag	2020 meetvraag	2021 meetvraag	2022 meetvraag	2023 meetvraag	2024 meetvraag
Aa en Maas	1.181.000	1.166.000	1.131.000	1.131.000	1.206.000
Brabantse Delta	1.430.723	1.415.000	1.442.995	1.430.723	1.430.723
De Dommel	1.027.160	1.094.160	1.065.160	1.105.160	1.105.160
Delfland	908.000	908.000	908.000	878.000	878.000
Hollandse Delta	2.313.330	1.910.284	1.903.187	2.007.203	1.884.480
Rijnland	2.180.000	2.210.000	2.240.000	2.270.000	2.300.000
Rivierenland	1.898.000	1.874.000	1.874.000	1.874.000	1.874.000
Schieland en de Kr'waard	645.000	645.000	645.000	645.000	645.000
Stichtse Rijnlanden	1.111.500	1.118.500	1.100.000	1.135.000	1.100.000
	12.694.713	12.340.944	12.309.342	12.476.086	12.423.363
indexcijfer jaar 2014=100	118	115	115	116	116

Het meerjarig perspectief op de verwachte productie van de individuele deelnemende waterschappen wordt middels tabel 2 weergegeven. Op basis van uitvraag baseert AQUON haar productieniveau voor haar meerjarenbegrotingsperspectief op 12,5 miljoen productiepunten voor deelnemende water-schappen en aanvullend 0,2 miljoen voor externe klanten.

Tabel 2: de opgave van de verwachte meetvraag van de opdrachtgevers in een tijdsreeks.

6.3 EFFECT VAN DE PRODUCTIEVERWACHTINGEN

De opdrachtgevers/waterschappen zijn zelf verantwoordelijk voor hun opgegeven meetvraag voor de komende jaren. Deze productieverwachting is een belangrijk gegeven voor de bedrijfsvoering van AQUON. AQUON heeft de productieverwachting doorgesproken met haar opdrachtgevers.

In de tabel met productiewaarden is de trend middels een indexcijfer weergegeven. Op basis van het indexcijfer kan geconcludeerd worden dat de productie jaarlijks stijgt. Deze stijging is in de afgelopen jaren hoger geweest dan de jaarlijkse opgave van de opdrachtgevers. Dit wordt over het algemeen veroorzaakt doordat gedurende het jaar aanvullende monitoring en projecten gewenst worden. In het jaar 2020 is het indexcijfer 118 en voor de jaren 2021 tot en met 2024 is deze iets lager (115/116). De index van de gerealiseerde productie in het jaar 2018 was 125. Met de begrote opgave verwachten de opdrachtgevers in het jaar 2020 een daling in productie van 0,7 MILJOEN t.o.v. de realisatie in het jaar 2018. Tegelijkertijd een lichte groei t.o.v. de verwachte productie in 2019 (van 114- 118). Inmiddels herkent AQUON het effect van deze meetvraagontwikkeling van de opdrachtgevers in relatie tot de realisatie en verwacht dan ook dat de werkelijke productie in 2020 hoger dan begrote aantallen zal zijn.

In de meetvraag is een ingeschat aandeel onderzoeken opgenomen waartoe AQUON zelf niet is uitgerust en/of dat boven haar bezettingsgraad uit zal komen. Deze onderzoeken worden door AQUON uitbesteed aan partners. AQUON constateert dat de vraag naar specialistische analyses sterkt stijgt. Specialistisch onderzoek door bijvoorbeeld het landelijk medicijnresten onderzoek blijft in omvang toenemen. Ook is er een toename in de diversiteit van de te onderzoeken stoffen zichtbaar en worden aanvullende analyses gevraagd bij waterbodemonderzoek (PFAS). De door AQUON uitbestede -veelal specifieke- onderzoeken zijn kostbaar. AQUON heeft begroot dat de kosten hiervoor in relatie zullen liggen met de werkelijk benodigde middelen in het jaar 2018 (€ 3,7 MILJOEN). AQUON heeft een bedrag van € 4,0 MILJOEN in haar begroting 2020 opgenomen.

De opgegeven productiewaarden hebben gevolgen voor de opdrachtgevers. De opdrachtgevers ontvangen namelijk viermaal per jaar een voorschot factuur gebaseerd op de begrote kosten en de begrote productiewaarden. Echter de werkelijke jaarkosten worden door AQUON afgerekend op basis van de werkelijke productiewaarden. Hiertoe is een bijdrageregeling opgesteld, opgenomen in de GR AQUON en in bijlage 1 is de berekening nader uitgewerkt Met de bijdrage regeling van AQUON wordt rekening gehouden met het feit dat opdrachtgevers meer en/of minder productie afroepen. De opdrachtgever/waterschap die uiteindelijk meer productie vraagt dan de opgegeven meetvraag ontvangt met haar jaarlijkse afrekening een hogere kostenfactuur. In bijlage 2 is een pro-forma afrekening opgesteld voor het jaar 2020 indien alle opdrachtgevers 10 procent meer productie vragen en de totale kosten met € 300.000 gaan stijgen.

7. AQUON kent twee programma's

AQUON werkt met twee programmabegrotingen, te weten Programma 1: Laboratorium AQUON en Programma 2: Eigenaar GR AQUON.

Programma 1: Laboratorium AQUON
In dit programma zijn de reguliere laboratorium activiteiten. In deze programmabegroting zijn de AQUON-hoofdprocessen opgenomen. De kostenstructuur is een afgeleide van de werkprocessen van AQUON.

Programma 2: Eigenaarsdeel GR AQUON
In de tweede programmabegroting "Eigenaarsdeel GR AQUON" is opgenomen op welke wijze de financiering verloopt van de ombouw en herinrichten van AQUON en daarmee de gevolgen van nieuwe strategische keuzes van de eigenaren

7.1 EEN SAMENVATTING VAN DE BEGROTING 2020 EN MEERJARENRAMING 2021-2024

Een samenvatting kan als volgt worden weergegeven. In de volgende hoofdstukken wordt de programma-begroting in detail toegelicht.

Laboratorium	begroting en meerjarenraming AQUON tijdreeks 2020-2024				
bedragen X €1.000	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*
	begroot	*geraamd*	*geraamd*	*geraamd*	*geraamd*
personeelskosten	11.906	12.204	12.509	12.821	13.142
overige bedrijfslasten	2.708	2.735	2.762	2.790	2.818
goederen en diensten	2.855	2.884	2.912	2.942	2.971
uitbestedingen	4.000	4.040	4.080	4.121	4.162
kapitaalslasten	1.525	1.700	1.750	1.750	1.750
onvoorziene lasten	100	100	100	100	100
mut. bestemmingsres	0	0	0	0	0
vennootschapbelasting	3	3	3	3	3
totale kosten	23.097	23.665	24.117	24.527	24.946
bijdrage derden	300	300	300	300	300
bijdragen waterschappen	22.797	23.365	23.817	24.227	24.646
totale inkomsten	23.097	23.665	24.117	24.527	24.946

Eigenaarsdeel	begroting en meerjarenraming AQUON tijdreeks 2020-2024				
bedragen X €1.000	*2020*	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*
	begroot	*geraamd*	*geraamd*	*geraamd*	*geraamd*
personeelskosten	340	180	110	200	100
overige bedrijfslasten	0	0	0	0	0
goederen en diensten	0	0	0	0	0
uitbestedingen	0	0	0	0	0
kapitaalslasten	190	0	0	0	0
onvoorziene lasten	100	100	100	100	0
mut. bestemmingsres	0	0	0	0	0
vennootschapbelasting	0	0	0	0	0
totale kosten	630	280	210	300	100
bijdrage derden	0	0	0	0	0
bijdragen waterschappen	630	280	210	300	100
totale inkomsten	630	280	210	300	100

Tabel 3: samenvatting begroting 2020 en meerjaren raming 2021-2024 beide programma's .

FINANCIËLE BEHEERSING

Conform de presentatie van de jaarcijfers in de afgegeven jaarrekeningen in de tijdreeks 2014-2018 kent AQUON een adequate beheersing van haar financiële middelen en geven de cijfers een getrouw beeld van de werkelijkheid. In deze programmabegroting wordt een verwachting weergeven over de ontwikkeling in het jaar 2020. Aangezien AQUON zich volop ontwikkelt is het mogelijk dat gedurende het jaar 2020 en/of in het jaar 2019 AQUON zich door (ver-) nieuwe inzichten en/of omgevingsfactoren dient aan te passen. Mocht er aanleiding zijn op basis van een veranderde omgeving de programmabegroting 2020 aan te passen dan zal AQUON dit middels begrotingswijziging kenbaar maken bij haar eigenaren.

Gelijk aan het begrotingsjaar 2018 heeft AQUON haar begroting 2020 in twee programma's ondergebracht. Het eerste programmaonderdeel betreft de reguliere laboratorium activiteiten en het tweede de eigenaarskosten. Hiermee geeft AQUON een splitsing weer tussen operationele kosten en transitiekosten. Operationele kosten zijn gekoppeld aan de AQUON-productieorganisatie in al haar operationele facetten.

Op basis van een in 2017 geïnitieerd planning en control-cyclus stuurt AQUON met name op prestatie indicatoren, productieoutput en acceptabele kosten. Dit vraagt een goede beoordeling van de resultaten om zo aan te kunnen geven waar bijsturingsmogelijkheden aanwezig zijn. Dit geeft het management een stuur, een houvast om haar dienstverlening te kunnen uitvoeren. Het LIMS, urenverantwoording en het financiële systeem levert rapportages, eens per kwartaal worden de cijfers op bedrijfsvoeringsniveau met het gehele management doorgesproken en maandelijks worden de resultaten tussen de directie en de betreffende teammanager in het P&C-gesprek besproken.

Sturing wordt door het management mede vormgegeven door het realiseren van de productievraag van de deelnemende waterschappen op basis van het beschikbare budget.

In 2020 zullen middels afgesproken prestatie indicatoren (KPI's) de eigenaren worden geïnformeerd over de ontwikkeling zodat tijdige (bij-)sturing mogelijk wordt. Ten tijde van het uitbrengen van deze begroting zijn de prestatie indicatoren ten behoeve van de interne bedrijfsvoering bekend echter is de normering 2020 nog niet uitgewerkt. Prestatie indicatoren en normering worden conform P&C statuut AQUON uitgewerkt.

7.2 DE BEGROTING VOOR PROGRAMMA 1 LABORATORIUM ACTIVITEITEN.

programma 1: LABORATORIUM	begroting 2020	*	begroting 2019	realisatie 2018
PERSONEELSLASTEN:				
salarissen	8.475.000	1	8.551.000	7.276.161
sociale lasten	2.221.000	2	2.186.000	1.884.929
overige personeelslasten	610.000	3	366.000	682.271
personeel van derden	600.000	4	1.000.000	1.728.760
PERSONEELSLASTEN	11.906.000		12.103.000	11.572.121
OVERIGE BEDRIJFSLASTEN:				
diensten van derden	1.094.000	5	947.000	935.331
huren en rechten	46.000	6	47.000	44.232
leaseauto's	670.000	7	680.000	649.437
verzekeringen	43.000	8	56.000	40.756
belastingen	40.000	9	45.000	20.013
onderhoud door derden	815.000	10	782.000	802.416
OVERIGE BEDRIJFSLASTEN	2.708.000		2.557.000	2.492.185
GOEDEREN EN DIENSTEN:				
ge- en verbruiksgoederen	2.215.000	11	2.194.000	2.458.993
duurzame gebruiksgoederen	375.000	12	254.000	103.785
energie	265.000	13	255.000	249.457
GOEDEREN EN DIENSTEN	2.855.000		2.703.000	2.812.235
UITBESTEDINGEN:				
externe analyses	4.000.000	14	2.400.000	3.730.204
UITBESTEDINGEN	4.000.000		2.400.000	3.730.204
KAPITAALSLASTEN:				
afschrijvingen	1.275.000	15	1.350.000	1.101.492
rentelasten	250.000	16	256.000	255.995
KAPITAALSLASTEN	1.525.000		1.606.000	1.357.487
NORMALE EXPLOITATIEKOSTEN	22.994.000		21.369.000	21.964.232
ONVOORZIEN	100.000	17	100.000	0
TOTAAL LASTEN	23.094.000		21.469.000	21.964.232
bijdrage derden	-300.000	19	-300.000	-376.100
Totale kosten	22.794.000		21.169.000	21.588.132
vennootschapbelasting	-3.000	20	4.000	-3.073
Bijdrage waterschappen	22.797.000		21.173.000	21.591.205

Tabel 4: begroting programma 1: laboratorium activiteiten .

TOELICHTING OP DE BEGROTING AQUON-LABORATORIUM.

Uitgangspunten vermeld in de kadernota 2020, welke op 4 april 2019 aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, zijn leidend geweest bij het opstellen van de begroting. In het algemeen kan gesteld worden dat er rekening gehouden is met een inflatiecorrectie van maximaal 1,0 procent op desbetreffende kostencategorieën.

De begroting is gebaseerd op reguliere kostenbegroting passend bij de opgegeven productieaantallen door opdrachtgevers van AQUON.

1. De opgenomen salariskosten zijn gebaseerd op de personeelsformatie per 01 januari 2019. Er is een ruimte van 0,5 procent rekening gehouden voor groei in de salarisschalen (“periodieken”). Een eventuele cao-verhoging is ingeschat op 2,0 procent per jaar. AQUON kent een hogere formatie dan personeelsbezetting. AQUON is terughoudend in het aannnemen van personeel, in het licht van het centralisatievraagstuk / toekomstige locatie. Voor meerdere posities verkiest AQUON vooreerst tijdelijk personeel. Zodra dit zich voordoet dan worden deze kosten verantwoord onder de kostenregel "personeel derden".

2. De sociale lasten zijn in het jaar 2020 conform realisatie 2018 (en begroting 2019) geprognotiseerd. Er is een inschatting geweest op basis van de beschikbare informatie in wijziging in kosten van sociale lasten en/of pensioenlasten voorzien.

3. De overige personeelskosten zijn in lijn met reguliere jaren gebracht. Een groot deel van de begroting is opgenomen voor ontwikkeling & opleiding. Ook aspecten als ARBO zorg, werkgeversvereniging en personeelstevredenheidmeting zijn hierin opgenomen.

4. Personeel van derden bestaat uit flexibele inzet van productiepersoneel en inzet van specialisten noodzakelijk voor de bedrijfsvoering. Deze kosten kunnen stijgen bij uitstaande vacatures.

5. Ten behoeve de AQUON-organisatieontwikkeling is de lijn met huidige gewenste procesinnovatie een bedrag opgenomen van 275K. Een nadere toelichting over innovatiekracht van de organisatie is opgenomen in het hoofdstuk organisatieontwikkelingen. In samenspraak met opdrachtgevers wordt het bedrag besteed.

6-12. Deze kostencategorien zijn conform verplichtingen, historische ervaringen en productieverwachtingen begroot. Een toename in onderhoud wordt voorzien bij de huidige panden (met name het pand in Leiden).

13. De kosten voor energie zijn op huidig prijspeil ingeschat (contractafspraak 2018-2020, een aanvullende kostenpost in belastingopcenten is vooreerst ingeschat op €10.000.

14. Ten behoeve van externe uitgevoerde onderzoeken, veelal veroorzaakt door het feit dat het laboratorium niet is uitgerust voor alle gevraagde -specialistische- onderzoeken wordt een bedrag begroot gerelateerd aan de opgegeven meetvraag van de opdrachtgevers/waterschappen. Mocht de werkelijke productie van uitbestede (specialistisch) analyses hoger zijn dan begroot dan stijgt deze begrotingspost.

    In de kadernota 2020 met uitgangspunten en financiële richtlijnen is uitgebreid beschreven waarop de de pst "uitbestedingen" is gebaseerd. het huidige kostenniveau begroot 2020 is gelijk aan de werkelijke ksoten in het jaar 2018 (afgerond op miljoenen euro. Een toelichting op de relatie tussen de opgegeven meetvraag van de opdrachtgevers, een mogelijke kostenstijging van externe analyses en het bijbehorende afrekenmodel is op bladzijde negen van deze begroting uitgebreid toegelicht.

    Het productieniveau over het jaar 2020 is vastgesteld op 12,5 miljoen productiepunten. De financiële verordening van AQUON staat toe dat een productietoename een geaccepteerde kostentoename kan veroorzaken. Mocht de klantvraag zich positief of negatief ontwikkelen dan ontstaat zich mogelijk een

(aanzienlijke) mutatie op deze begrotingspost. Aanvullend kan AQUON, in overleg met haar opdrachtgevers, overwegen een extra voorschot factuur uit te reiken

17. AQUON heeft een bedrag voorzien van €100.000 voor mogelijke kosten welke onvoorzien kunnen passeren. Het is tevens een begrotingspost waarmee risico's, beschreven in de risicoparagraaf, kunnen worden gefinancierd.

18. AQUON heeft in eerdere jaren een bestemmingsreserve gevomd ten behoeve van haar nieuwe strategische keuzes. In het jaar 2018 is hieruit de laatste deel van verbruikt. AQUON heeft in het begrotingsjaar 2020 geen bestemmningsreserve meer.

19. AQUON realiseert productie voor derden, zijnde klanten welke juist niet de opdrachtgevers vanuit de deelnemende waterschappen betreffen. Vanuit huidige contracten en ervaringscijfers is de omzet ingeschat

20. AQUON valt voor omzet derden onder de reguliere vennootschapbelasting. De winstbelasting is voorgecalculeerd.

7.3 DE BEGROTING VOOR PROGRAMMA 2: T.B.V. EIGENAREN GR AQUON

programma 2:	begroting		raming	raming	raming	raming	begroting	realisatie
EIGENAARSDEEL	2020	*	2021	2022	2023	2024	2019	2018
PERSONEELSLASTEN:								
salarissen	200.000	1	100.000	100.000	100.000	0	150.000	347.058
sociale lasten	40.000	2	30.000	10.000	0	0	40.000	40.420
overige personeelslasten	0	3	0	0	0	0	0	70.752
personeel van derden	100.000	4	50.000	0	100.000	100.000	100.000	8.326
PERSONEELSLASTEN	340.000		180.000	110.000	200.000	100.000	290.000	466.556
OVERIGE BEDRIJFSLASTEN:								
diensten van derden	0	5	0	0	0	0	400.000	176.458
huren en rechten	0	6	0	0	0	0	0	0
leaseauto's	0	7	0	0	0	0	0	0
verzekeringen	0	8	0	0	0	0	0	0
belastingen	0	9	0	0	0	0	0	0
onderhoud door derden	0	10	0	0	0	0	0	0
OVERIGE BEDRIJFSLASTEN	0		0	0	0	0	400.000	176.458
GOEDEREN EN DIENSTEN:								
ge- en verbruiksgoederen	0	11	0	0	0	0	0	0
duurzame gebruiksgoederen	0	12	0	0	0	0	0	0
energie	0	13	0	0	0	0	0	0
GOEDEREN EN DIENSTEN	0		0	0	0	0	0	0
UITBESTEDINGEN:								
externe analyses	0	14	0	0	0	0	0	0
UITBESTEDINGEN	0		0	0	0	0	0	0
KAPITAALSLASTEN:								
afschrijvingen	190.000	15	0	0	0	0	190.000	187.587
rentelasten	0	16	0	0	0	0	0	0
KAPITAALSLASTEN	190.000		0	0	0	0	190.000	187.587
NORMALE EXPLOITATIEKOSTEN	530.000		180.000	110.000	200.000	100.000	880.000	830.601
ONVOORZIEN	100.000	17	100.000	100.000	100.000		100.000	0
TOTAAL LASTEN	630.000		280.000	210.000	300.000	100.000	980.000	830.601
vrijval (bestemmings-) reserve	0	18	0	0	0	0	0	-293.593
bijdrage derden	0	19	0	0	0	0	0	-75.000
Totale kosten	630.000		280.000	210.000	300.000	100.000	980.000	462.008
vennootschapbelasting	0	20	0	0	0	0	0	0
Bijdrage waterschappen	630.000		280.000	210.000	300.000	100.000	980.000	462.008

Tabel 5: begroting programma 2: eigenaren deel .

TOELICHTING OP DE BEGROTING EIGENAAR GR AQUON

1. De kosten van boventallig personeel uit het "ombouwplan 2016" zijn in het begrotingsjaar 2020 niet meer van toepassing. AQUON verwacht dat zij in het jaar 2020 verder door zal gaan met afbouw van personeel. Hiervoor wordt in het jaar 2020 vooreerst 200k gereserveerd. Ook in de jaren erna worden kosten voorzien.

2. De sociale lasten zijn voorzien.

4. Onder personeel derden is in de jaren 2020/2021 een begrotingspost van 150K opgenomen voor een mogelijke projectleider voor de voorbereiding om te komen tot de aanbesteding van verbouw/bouw bij eventuele centralisatie van AQUON. Vanaf 2023 zal een toename druk ontstaan bij het centralisatievraagstuk ten aanzien van de personeelsrechten. Vanaf 2023 wordt een personeelsfunctionaris voorzien die de rechten van het personeel uitwerkt en regisseert.

15. De afschrijvingslasten betreffen de kapitaalslasten van de investeringen in 2016 in Tiel en Leiden. Deze investeringen maakten het mogelijk om de analyses uit Breda op de twee andere locaties te kunnen uitvoeren. Deze investeringen kennen een afschrijvingstermijn van vier jaren en de afschrijving loopt door tot en met het jaar 2020.

17. Afhankelijk van de te nemen stappen in het onderzoek kunnen vernieuwde inzichten ontstaan t.a.v. de ontwikkelingen van AQUON. Een begrotingspost voor onvoorziene zaken van 100K is hiervoor jaarlijks opgenomen.

18. De gevormde bestemmingsreserve uit de positieve begrotingsoverschotten 2014/2015 zijn ingezet tot en met de begrotingsjaren 2018. Vanaf het programmajaar 2019 is er geen bestemmingsreserve (meer) beschikbaar.

De bijdrage vanuit eigenaren ter financiering van deze begroting is opgenomen. Inzicht wordt gegeven in de raming van kosten tot en met het jaar 2024.

8. KOSTENTOEREKENING EN DE BIJDRAGEREGELING

8.1 JAARLIJKSE EXPLOITATIEKOSTEN LABORATORIUM (PROGRAMMA 1)

ALGEMEEN

De jaarlijkse reguliere exploitatiekosten worden ingedeeld naar vaste kosten en variabele kosten. Deze vaste en variabele kosten hebben een eigen basisberekening in de bijdrageregeling. De bijdrage van een individueel waterschap bestaat daarmee uit een aandeel in de vaste kosten en een aandeel in de variabele kosten. De opbrengsten door derden wordt in mindering gebracht op de jaarlijkse reguliere exploitatiekosten. Het geheel van de resterende jaarlijkse reguliere bedrijfskosten wordt vervolgens geheel door de (negen) deelnemende waterschappen bijgedragen.

DE KOSTENVERDELING

De vaste kosten zijn de kosten van de bedrijfsinrichting en deze kostencategorie wordt verondersteld 75 procent van de normale reguliere jaarlijkse exploitatiekosten te zijn. In tegenstelling tot de vaste kosten bewegen de variabele kosten mee met de jaarlijkse productie en deze worden verondersteld 25 procent van de reguliere jaarlijkse exploitatiekosten te zijn.

CONSEQUENTIES VOOR EEN INDIVIDUEEL WATERSCHAP

Elk waterschap draagt een percentage van de vaste kosten bij. Het percentage aan vaste kosten dat een individueel waterschap bijdraagt is afhankelijk van de gemiddelde afgenomen productie in de drie afgesloten jarenvoorafgaand aan het desbetreffende verslagjaar. In het jaar 2020 dient de productie uit de jaren 2016, 2017 en 2018 als basis voor de berekening van het kostendeel in de vaste inrichtingskosten. Het verhoudingscijfer van deze drie jaren productie ten opzichte van de totale productie in hetzelfde tijdvak (opgenomen in de meest recente jaarrekening), geeft het relatieve kostenaandeel van een individueel waterschap.

De jaarlijkse variabele kosten worden in verhouding van de werkelijke afgenomen productie in het desbetreffende verslagjaar toegerekend aan een individueel deelnemend waterschap.

8.2 KOSTEN EIGENAARSDEEL (PROGRAMMA 2)

Kosten van boventalligheid en/of afstroom personeel worden in het programma eigenaren opgenomen. Ook de advieskosten ten behoeve van een mogelijke centralisatie van AQUOn worden in deze programmaprogramma opgenomen.

De kosten welke verband houden met de verdere doorontwikkeling van AQUON worden doorberekend op eenzelfde wijze als de vaste inrichtingskosten (3jrs voortschrijdend gemiddelde, vermeld in de meest recente jaarstukken). Door middel van deze berekeningswijze betaalt elk waterschap een percentage van de programmabegroting Eigenaarsdeel GR AQUON.

WETTELIJKE PARAGRAFEN

Overeenkomstig het waterschapbesluit artikel 4.11 zijn in de programmabegroting 2020 en de meerjarenraming 2021-2024 de paragrafen opgenomen welke verplicht zijn te vermelden. Met deze paragrafen wordt bereikt dat de uitgangspunten, de hoofdlijnen van het (nieuwe) beleid met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, evenals de financiële gevolgen van dat beleid worden verankerd.

UITGANGSPUNTEN EN NORMEN

In de opzet van de begroting 2020 is geen structurele verandering in de opzet van begroten doorgevoerd. AQUON kent vanaf het begrotingsjaar 2016 twee programmabegrotingen. De eerste programmabegroting wordt “laboratorium AQUON” genoemd en het tweede programma “eigenaar GR AQUON”. In deze begroting 2020 wordt ook de meerjarenraming 2021-2024 in beeld gebracht.

Vanaf het jaar 2017 valt AQUON onder de reguliere vennootschapsbelasting. In de begroting 2020 worden een winstberekening en afdracht vennootschapbelasting gemaakt voor de omzet voor derden. De activiteiten vanuit het samenwerkingsverband (tbv waterschappen) zijn vrijgesteld van deze belasting.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

In de programmabegroting 2020 is een bedrag van 100k als incidentele lasten voorzien.

ONTTREKKING AAN OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES EN VOORZIENINGEN

AQUON heeft in het jaar 2020 geen bestemmingsreserve en/of voorzieningen tot haar beschikking.

WATERSCHAPSBELASTING

AQUON int geen belastingen en daarom is deze paragraaf niet van toepassing.

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOPROFILERING

AQUON kent geen (algemene) reserves. Voor wat betreft de financiële risico’s geldt dat de deelnemers van de GR AQUON aansprakelijk zijn voor de niet afgedekte risico’s.

AQUON staat de komende jaren voor grote organisatieveranderingen en daarmee worden de risico's groter. In het hoofdstuk risicobeheersing wordt een uitgebreide weergave gegeven van de mogelijke risico's door aanpassing van de organisatiestructuur en bijbehorende kostenstructuur. Deze paragraaf was ook in het jaar 2017-2018 opgenomen, gezien de importantie wordt deze integraal echter ge-updated opgenomen. Inmiddels hebben de deelnemende waterschappen gezamenlijk uitgesproken dat zij de beleidslijnen (nieuwe strategie) gezamenlijk onderschrijven. Hierdoor zijn de bestuurlijke risico's afgenomen.

In het begrotingsjaar 2020 en in de meerjarenraming 2021-2024 is op de mogelijke financiële risico's consequenties zo adequaat mogelijk geanticipeerd. AQUON heeft vanuit een kwantitatieve risicoanalyse vastgesteld dat er inderdaad risico's met een financieel effect zijn. De belangrijkste risico's met een financieel effect zijn:

- Toename in gevraagde dienstverlening van waterschappen waartoe het laboratorium AQUON niet toe is ingericht. Deze diensten worden uitbesteed aan partners. AQUON heeft zo goed als mogelijk samen met de waterschappen deze dienstverlening geïnventariseerd en daaruit volgend eenzelfde kostenniveau gehanteerd als in 2018 (afgerond in hele milhoenen euro's). Inmiddels is het verrekensysteem aangepast zodat eventuele meer-productie door de veroorzaker wordt betaald
- Onderzoekkosten naar het toekomstige AQUON 3.0 nemen toe doordat meer studiemateriaal benodigd is voor de gevraagde besluitvorming in het najaar van 2019
- In de risicoparagraaf wordt uitgebreid stil gestaan bij deze en andere risico's. Voor dit eventuele andere risico's is een begrotingspost onvoorzien opgenomen.

FINANCIERING

In 2013 zijn vanwege de aanschaf van de panden leningen aangetrokken. Deze langlopende leningen, inclusief kortlopende faciliteiten, leiden niet tot een herziening van de leningenportefeuille voor het begrotingsjaar 2020. Verwacht wordt dat aflossing en investeringen binnen de jaarlijkse cashflow en krediet kunnen worden opgevangen. Opmerkelijke transactie zal in de komende jaren de inkomsten van een eventuele verkoop van een locatie zijn. Eén van de panden van AQUON staat ten tijde van schrijven van de begroting te koop. Verwacht wordt dat mogelijke vervolgtransacties passen binnen het financieringsarrangement met de bankinstelling.

Na besluitvorming door het algemeen bestuur van AQUON over definitieve eindkeuzes ten aanzien van AQUON kan een herziening van leningenportefeuille (indien mogelijk) worden overwogen.

VERBONDEN PARTIJEN

AQUON kent geen verbonden partijen. Deze paragraaf is niet van toepassing.

KAPITAALGOEDEREN

AQUON is met haar specifieke apparatuur een kapitaalintensieve organisatie. In de jaren 2014-2017 is er een rem geweest op nieuwe investeringen en vervangingsinvesteringen. Verwacht wordt dat ook in het jaar 2020 een aantal duurzame laboratorium instrumenten vervangen worden. Gelijktijdig met de genoemde vervanging zal een verdere technologische bijstelling moeten plaatsvinden doordat AQUON nu geen state of art instrumentaria heeft (verouderde technologie). Om tijdig financiële middelen beschikbaar te krijgen wordt nu aangegeven dat in de komende planperiode 2020-2021 circa € 2.0 miljoen benodigd zal zijn.

Daarnaast is in 2020 en verder voor de doorontwikkeling van het ICT en facilitaire middelen jaarlijks circa 700k benodigd. Voor het jaar 2020 is een financieringskrediet van € 0,5 miljoen gereserveerd voor vervolgonderzoek in kader van een eventueel centralisatie van AQUON. Deze uitgaven betreffen een eventueel locatieonderzoek, het opmaken van bestekken voor bouw en/of verbouw, vergunningen en aanbestedingstrajecten.

In het platform eigenaren is besproken dat AQUON geen investeringsstatuut kent gezien de beperkte mate van investeringen. Een vervanging van een laboratoriuminstrument betekent veelal een project waar een langere doorlooptijd mee is gemoeid. In het jaar 2020 worden meerdere investeringenprojecten voorzien. Afhankelijk van het project-startmoment vindt de investering in 2020 en/of 2021 plaats. Voorafgaand aan vervanging wordt een operationele business case uitgewerkt. De vermelde ontwikkelingen geven een richting, verdienen middels vraagarticulatie overleg met opdrachtgevers. De investeringen passen binnen de benodigde € 2,0 miljoen:

- Servicebureau:
  - Uitbreiding / verbreding van de regie op het waterbodemonderzoek voor de waterschappen. Data- en informatisering proces (o.a. met GIS) wordt voorzien.
  - Vervanging tool benodigd voor de opdrachtverstrekking van waterschappen. (PIM-sheet).
- Monstername & logistiek:
  - Vergroting inzet van sensortechnieken voor meer continue monitoring in het veld.
  - Ontwikkelingen ten aanzien van centrale planning worden voorzien.
  - Uitbreiding activiteiten grondwater-divers. Optuigen van full service dienstverlening op zuiveringen inclusief beheer van monstername apparatuur ter plaatse.
- Chemie:
  - diverse laboratorium apparatuur vervangen.
  - Uitbreiding, ontwikkeling en implementatie van nieuwe analyses.
  - Onderzoek mogelijke robotisering en automatisering.
- Hydrobiologie:
  - De ontwikkeling van Aquadesk.
  - Meerdere microscopen inclusief software

EMU – SALDO

In het kader van een verantwoorde ontwikkeling van de economie en het monetaire stelsel binnen de landen die deelnemen aan de Economisch en Monetaire Unie (EU) zijn afspraken gemaakt over het overheidstekort. Binnen de overheid van Nederland is het aanvaardbaar het tekort te verdelen over het Rijk en de decentrale overheden. In principe zal het exploitatietekort van AQUON elk jaar 0 zijn, omdat alle netto kosten worden doorberekend aan de deelnemers. Het EMU-saldo kan hoger zijn dan 0, door investeringen, afschrijvingen en de invloed van reserves en voorzieningen.

Het investeringsniveau van AQUON in het jaar 2020 ligt door vervangingen van instrumentarium (€ 1,5 miljoen/ 2 jrn) en jaarlijks facilitaire/ICT-aanschaf (€ 0,7 miljoen) op circa 1,4 miljoen euro. De afschrijvingen bedragen in de begroting circa € 1,3 miljoen. Het EMU-saldo voor 2020 bedraagt daarmee negatief op ca. € 0,1 miljoen.

WET NORMING TOPINKOMENS

Bijgaand een overzicht met actuele informatie.

Naam	Functie	Duur dienst-verband	Omvang dienst verband	Beloning	Belastbare kosten-vergoedingen	Voorzieningen betaalbaar op termijn	Beëindigings-uitkeringen
Dhr. J.K. Bouma	Algemeen directeur	12 mnd	100%	€ 111.136	€ -	€ 17.954	€ -
Dhr. C.G. Jansen op de Haar (*)	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Dhr. G.J.A. Nieuwenhuis	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Dhr. W.P.J. de Kleijn	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Dhr. H. Pluckel (*)	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Dhr. C. Sas	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Mw. E.H.T. Stravens(*)	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Dhr. M. Smits	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Dhr. H.P. Verroen	Bestuurder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
(*) Dagelijks Bestuur							

Tabel 6: overzicht actuele informatie in kader van Wet Normering Topinkomens..

9. RISICOMANAGEMENT

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste en gesignaleerde risico's in beeld gebracht. Er komen voortdurend, ook door voortschrijdend inzicht, nieuwe risico's op AQUON af. In het hoofdstuk wordt een uiteenzetting gedaan van mogelijke risico's, de wijze waarop individuele risico's tegemoet worden getreden (risico respons) en een beschrijving van de impact van de risico's op de resultaten en/of financiële positie.

Bij de uitwerking is onderscheid gemaakt in risico's met betrekking tot de volgende aspecten:

- Bestuurlijke aspecten: de risico's hangen samen met bestuurlijke besluiten;
- Organisatorische aspecten: de risico's zijn direct gerelateerd aan de organisatie;
- Personele aspecten: de risico's hangen samen met de personele bezetting;
- Locatie aspecten: de risico's hangen samen met locatie(s).

RISICO'S M.B.T. BESTUURLIJKE ASPECTEN

De eigenaren hebben met de besluiten tot AQUON 2.0 aangegeven dat zij de nieuwe strategie en beleidslijnen ondersteunen en onderschrijven. Hiermee vervalt een groot deel van de risico's op bestuurlijk terrein, die de afgelopen jaren de bedrijfsvoering van AQUON hebben beïnvloed. De bestuurlijke risico's blijven bestaan, maar de kans dat zo'n risico zich voordoet is aanmerkelijk afgenomen.

Risico; besluitvorming om tot 1 locatie te komen vertraagt of het operationaliseren van het besluit volgt later dan gepland.
Deelnemende waterschappen wensen in het najaar van 2019 het voorgenomen besluit om te komen tot één locatie te bekrachtigen middels onderbouwing van een business case welke het besluit rechtvaardigd. Mocht het risico zich voordoen dat het besluit niet wordt genomen of de operationalsering later worden uitgevoerd dan zal het beoogde financiële voordeel later en/of niet worden gerealiseerd.

Bij een besluitvorming conform uitgestippelde tijdslijn en volgens verwachting opgestelde business case kan een postief risico van € 1 miljoen worden ingecalculeerd. In de opgenomen meerjarenraming 2021-2024 is het beoogde voordeel van € 1 miljoen euro niet opgenomen.

Risico: uittreden van deelnemende waterschappen
Het risico van uittreden van een van de deelnemende waterschappen blijft altijd aanwezig. Belangrijk is dat de consequenties van het uittreden in beeld zijn gebracht. In de nieuwe GR is een uittreedregeling opgenomen, zodat AQUON kan blijven werken aan haar continuïteit.

Risico: bestuurlijke verandering: consequenties koers
De GR AQUON verkrijgt om de vier jaar een nieuw bestuur met mogelijk andere bestuursleden. Het bestuur geeft de strategische richting aan de GR AQUON. Door nieuwe inzichten van bestuursleden in een vierjaarlijkse zittingsperiode kunnen afwijkende strategische keuzes worden onderzocht en worden uitgewerkt. Opgemerkt wordt dat AQUON een kapitaalintensief onderzoeksbedrijf is, waarbij veel kapitaal langdurig is geïnvesteerd. Het bestuur geeft bij (nieuwe) strategische keuzes daarmee richting aan doorontwikkeling van AQUON welke een langere periode bestrijkt dan de vier jaar van de bestuurlijke zittingsperiode. Door bestuursleden vooraf goed te informeren over effecten van wijzigingen in strategie kunnen verantwoorde keuzes worden gemaakt. Een zorgvuldig besluitvormingsproces is belangrijk.

Risico: geen keuze of halve keuze
AQUON heeft op een bestuurlijke vraag, namelijk het realiseren van efficiëntie, inmiddels een antwoord gegeven. Deze uitwerking omhelst een belangrijke strategische koerswijziging. Namelijk het inrichten van een centraal geleide organisatie, waarbij de productie op één centrale werklocatie functioneel plaatsvindt. Op dit moment is er sprake van een suboptimale decentraal geleide organisatie met geografische verdeling van de productie, met lokale specialisaties (twee locaties).

Middels een business case zal een antwoord gegeven worden op de bestuursvraag met daarbij de verwachte voordelen en de benodigde investeringen om de beoogde voordelen te behalen. Mocht naar aanleiding van de bestuurlijke vraag onverhoopt geen keuze (kunnen) worden gemaakt dan zal de organisatie niet door-ontwikkelen en verwacht kan worden dat een of meerdere individuele waterschappen op termijn eigen keuzes gaan maken om de productie te realiseren. Het collectief, de GR AQUON, zal op termijn dan mogelijk geen bestaansrecht meer hebben. Het opheffen van de GR AQUON zal zoals voorheen is berekend een veelvoud aan kosten met zich meebrengen.

In het implementatieplan AQUON wordt voorgesteld dat productie op één locatie het meest effectief en efficiënt zal zijn. De vraag kan ontstaan of hierin halve keuzes gemaakt kunnen worden: het plan deels uitvoeren. Het ombouwplan heeft voorzien in een tussenstap; echter het einddoel kan worden bemoeilijkt. De organisatie verwacht nu - na een fase van jaren van onzekerheid, duidelijkheid en daadkracht - dat zij ‘verander-moe’ zou kunnen worden, waarmee financieel gewin moeilijker bereikbaar zal zijn.

Risico: negen waterschappen op één lijn
De GR AQUON is in gezamenlijk eigendom van negen waterschappen. Voor strategische veranderingen is het belangrijk dat de negen eigenaren zichzelf herkennen en gezamenlijk (blijven) staan voor de uiteindelijke keuze die nu gemaakt moet worden. Een gezamenlijke visie op de toekomst is belangrijk, niet slechts voor de grote investeringen die de GR AQUON wenst te plegen. Grote investeringen zonder gezamenlijke visie vormen een groot bedrijfsrisico. Door middel van (bijvoorbeeld) periodieke werksessies kan toetsing en herijking van de integrale strategie plaatsvinden. Inzicht verkrijgen van wat de markt kan bieden en daarnaast een uitwerking van een nauwe samenwerking van de markt en AQUON geeft essentiële informatie voor deze keuzes ten aanzien van toekomstige bedrijfsinrichting.

RISICO'S M.B.T. ORGANISATORISCHE ASPECTEN

Risico: nieuwe ontwikkelingen vergen meer

Het wateronderzoek wordt geconfronteerd met nieuwe technologische en overige ontwikkelingen. Hierbij kan worden gedacht worden aan:

- Wijzigingen in werkmethodes, werkpakket en werklast. Mede dankzij beleidsontwikkelingen in het waterbeheer, zoals kaderrichtlijn Water, verandert de behoefte aan laboratoriumondersteuning. Risico in trendbreuk kan op een juiste wijze worden geregisseerd door frequent contact en overleg met waterbeheerders (de klant) zodat hier tijdig op kan worden gereageerd.
- Verbreding van het analysepakket. De accenten in het laboratoriumonderzoek worden verlegd naar andere stoffen. De verwachting is met name dat hydrobiologisch en geïntegreerd onderzoek zich verder zal ontwikkelen. Risico bestaat dat AQUON niet klaar staat voor deze ontwikkeling. AQUON bereidt zich erop voor deze ontwikkelingen te volgen met de inzet van een innovatiemanager en door samenwerking met andere kennisinstituten en overheidslaboratoria. Indien gewenst worden nieuwe analyses in overleg met opdrachtgevers opgenomen in het dienstenpakket. AQUON heeft daarnaast strategische kennis- en uitvoeringspartners om snel te kunnen inspelen op ontwikkelingen.
- Ontwikkelingen en introductie van automatisering en technologie. Arbeidsintensieve analyses worden steeds meer geautomatiseerd. Met uitbreiding van de analysemogelijkheden neemt bovendien de complexiteit van de benodigde techniek en technologie toe. Dit betekent dat de vereiste professionaliteit toeneemt (opleidingsniveau) en de behoefte aan voldoende financieel draagvlak voor benodigde professionaliteit en de aanschaf van vaak kapitaalintensieve apparatuur.

Risico: productiedaling en/of stijging.

AQUON is aanvankelijk (in 2011) bedrijfsmatig ingericht voor dertien miljoen productiepunten. In de jaren 2012 & 2013 is zij geconfronteerd met een forse productiedaling. De jaren erna vond er een verdere (lichte) daling plaats en de verwachting van de opdrachtgevers was dat de productie rond de tien miljoen productiepunten zal blijven tot het jaar 2020. Inmiddels ligt de productie ver boven de twaalf miljoen punten. De verwachte meetvraag van de opdrachtgevers/ waterschappen verkrijgt verdere focus door gezamelijke vraagarticulatie.

Het risico van een daling heeft consequenties voor de bedrijfsinrichting en bedrijfsvoering en heeft financiële gevolgen. Bij duurzame verandering (bijvoorbeeld door het centralisatievraagstuk) is herschikking van het bedrijf noodzakelijk. Middels professioneel leiderschap en adequaat inspelen op een eventuele duurzame wijziging in de klantvraag is aanpassing van de bedrijfsinrichting te realiseren. AQUON bereidt zich daarnaast voorzichtig voor, voor bepaalde productiesegmenten, op het werken vanuit een regierol. AQUON wenst hier een gevoel bij te krijgen en dit in geschikte pilotsituaties toe te passen. Door meer ervaring op te doen met onder regie uitvoeren van routinematige analyses kan een nieuw optimum worden gevonden met de markt (make or buy).

Het financiële risico van een productiedaling en/of productiestijging wordt beperkt doordat het (nieuwe) kosten verrekensysteem voor de deelnemende waterschappen antwoord geeft op een individuele productieverandering. Een deelnemend waterschap staat voor drie jaar borg voor het relatieve aandeel in de vaste kosten. De referentieperiode van drie jaren rolt mee in de tijd met het desbetreffende productiejaar. Het verrekensysteem voorziet tevens in een jaarlijkse afwikkeling van marginale kosten bij meer/of minder gerealiseerde productie per opdrachtgever/waterschap.

Risico: accreditatiebehoud
AQUON werkt met de hoogst mogelijke gekwalificeerde werkprocessen. AQUON heeft haar werkprocessen integraal geaccrediteerd en jaarlijks vindt toetsing door de RVA plaats. Deze hoge kwaliteitsnorm is nodig voor de waterschappen indien zij met mogelijke juridische geschillen worden geconfronteerd. Het risico bestaat tijdens de ombouw dat de werkprocessen niet volgens kwaliteitsprotocollen verlopen. AQUON heeft ervaring met deze veranderingen en schakelt de RVA in om de kwaliteitsnormen te blijven behalen.

Risico: tevredenheid opdrachtgevers
Bij veranderingen ontstaat mogelijk een daling van tevredenheid van de opdrachtgevers. De AQUON-organisatie is in deze fase mogelijk sterk intern gefocust en kan daarbij het klantbelang deels uit het oog verliezen. Een onwenselijke situatie maar gerealiseerde reorganisaties tonen aan dat dit mogelijk ontstaat. AQUON heeft speciaal hiervoor de bedrijfsinrichting aangepast. Het organisatieonderdeel “Servicebureau” legt de focus op de klant en de start van alle werkprocessen. Deze organisatie aanpassing moet klaar zijn voor de ombouw van AQUON. Door frequent contact met de klant, waarbij informatie-uitwisseling centraal staat, verwacht AQUON het risico beheersbaar te houden. Een te ontwikkelen communicatieplan behoort bij het ombouwplan van AQUON.

Risico: management- en bedrijfscultuur
Belangrijke succesfactor voor de bedrijfsvoering is de management- en bedrijfscultuur. De organisatie heeft behoefte aan een nieuwe heldere organisatiestructuur, waarbij een efficiënte bedrijfsvoering wordt gerealiseerd. De bedrijfscultuur dient daarbij klantgericht te zijn en kwaliteit dient centraal te staan in handelen en denken. Door een nieuwe inrichting van de topstructuur van AQUON wordt een belangrijke managementverandering doorgevoerd. Het (nieuwe) strategische personeelsmanagement wordt aangevuld met normen en waarden (kernwaarden), waarbij voorbeeldgedrag wordt ontwikkeld. Geen veranderingen aanbrengen in meerdere dimensies anders dan verminderen van locaties zal geen gewenste cultuurverandering teweegbrengen. Een cultuurveranderingstraject is in 2017/2018 ingezet. Een fysieke verandering van werkplek (door sluiting van locatie Breda) gaf al een boost aan de cultuurverandering.

Risico: Mogelijke effecten naar aanleding van de introductie wetgeving WNRA

De nieuwe wetgeving Wet Normalisering rechtpositie Ambtenaren doet per 1 janauri 2020.Na invoering verkrijgt een medewerker een tweezijdige arbeidsovereenkomst. De omzetting geschiedt ‘van rechtswege’ op het moment waarop de WNRA in werking treedt. Op watersectorniveau heeft de WNRA tot gevolg dat de Wet CAO van toepassing wordt. In beginsel wordt er alleen nog op centraal niveau over arbeidsvoorwaarden onderhandeld. Hiervoor is een werkgeversorganisatie opgericht; hiervan is AQUON lid geworden. Impact op de organisatie en de financiële gevolgen zijn nu niet voor handen. AQUON is onderdeel van werkgroep voor introductie en heeft vooreerst een kostenindex van 1,5 procent op haar salariskosten in haar begroting opgenomen.

Risico: rol en invloed van OR en GO
De Ondernemingsraad (OR) en het Georganiseerd Overleg (GO) hebben een belangrijke invloed op de doorontwikkeling van AQUON. Mocht de OR/ het GO zich niet kunnen vinden in de plannen van het bedrijf dan is dit een groot risico voor de uiteindelijke operationalisering van alle plannen. De Ondernemingsraad wordt intensief betrokken bij de ontwikkeling van de organisatie en daarnaast wordt de OR/ het GO ruimte geboden om zichzelf hierin voor te bereiden. Tijdens de reguliere overlegvergaderingen is de doorontwikkeling een belangrijk gespreksonderwerp en waar noodzakelijk worden de (reguliere) trajecten van instemming- en advies doorlopen.

Risico: aannames in de business case t.b.v. besluitvorming
In het ombouwplan van AQUON werd gewerkt met aannames, aangezien er een doorkijk is gemaakt op basis van uitgangspunten. Aannames zijn onderhevig aan veranderingen. De aannames worden met de beste inzichten opgesteld en door-vertaald in een uitwerking. Werken met aannames brengt risico's met zich mee. Middels adequate projectbeheersing en regulier terugkerende jaarlijkse begrotingscycli worden steeds opnieuw de opgenomen aannames beoordeeld. Mocht er een aanleiding ontstaan de aannames te wijzigen dan worden deze beargumenteerd in deze werkprocessen zichtbaar. Mogelijk kan het uitzetten van een zgn. "second opinion" beter zicht geven op verwachte uitkomsten.

RISICO'S M.B.T. PERSONELE ASPECTEN

Risico: personeelsverloop: kennis- en productieverlies
Bij het verplaatsen van werk naar een andere locatie is het mogelijk dat personeelsleden de keuze maken om een andere werkkring te zoeken. De vraag is hoe ernstig dit is voor een organisatie die voor de routinematige werkzaamheden juist een kleiner vast personeelsbestand nastreeft. Vooral voor specialistische en hydrobiologische onderzoeken is het van belang dat kennis wordt behouden. Voor medewerkers worden (eventueel individuele) maatregelen uitgewerkt zodat kennisbehoud centraal staat.

Risico: veranderingsbereidheid personeel
Het cultuuraspect verdient ruime aandacht binnen AQUON. Vanaf het jaar 2011 zijn verschillende organisatieonderdelen bij elkaar gebracht. De AQUON-organisatieonderdelen hebben hun eigen werkpakket. De organisatie is nu op twee locaties gevestigd waarbij in de afgelopen jaren bedrijfsbrede team- en cultuurontwikkeling heeft plaatsgevonden. Kernwaarden zijn daarbij gedefinieerd en actief ontwikkeld en uitgedragen. De gewenste cultuur heeft in het ombouwplan grote waarde en verkrijgt prominent aandacht.

Risico bestaat dat de gestelde bedrijfsdoelen niet worden behaald door een ongewenste (onderontwikkelde?) cultuur. Door vanuit verschillende invalshoeken hierop te sturen is een ontwikkeling te verwachten. Juist om deze reden is ingezet op locatiekeuze, herinrichting van organisatie en ontwikkeling van het topmanagement. Het traject van cultuurverandering is een actief onderdeel van het strategische personeelsmanagement.

Risico: onvoldoende kennis en expertise
Afhankelijk van de bestuurlijke keuzes kunnen de te realiseren veranderingen voor AQUON groot zijn. In deze periode van veranderen zal een groot beroep worden gedaan op de veranderbereidheid van de medewerkers. De medewerkers zijn daartoe niet geschoold en van nature is de mens niet uit op verandering. Tijdens de transitie kan er een tekort zijn aan kennis en expertise om dit veranderproces te begeleiden. AQUON stelt voor om dit aspect nadrukkelijk aandacht te geven. Naast communicatie zal ook het veranderen speciale aandacht vergen en daarvoor moet de noodzakelijke begeleiding worden gezocht om de uiteindelijke doelen te bereiken.

RISICO'S M.B.T. LOCATIE ASPECTEN

Risico: taxatiewaarden panden
In april 2015 heeft AQUON haar drie panden laten waarderen door een externe taxateur nadat dit in maart 2011 ook is uitgevoerd. De taxateur heeft toentertijd een nieuwe actuele waarde vastgesteld op basis van de huidige marktwaarde. Verwacht wordt dat een van de panden welke ter verkoop wordt aangehouden, in het jaar 2019 verkocht zal zijn.

In februari 2019 heeft AQUON haar twee panden opnieuw laten taxeren. De taxateur heeft hiermee aangegeven dat er een toenemende belangstelling is voor laboratoriumruimte. Zij geeft daarbij ook aan dat individuele laboratoriumruimten specifiek zijn in een toepassingsproces.

AQUON loopt het risico dat deze taxatiewaarden tegenvallen en/of de tijdslijn van een eventuele vervreemding anders zal verlopen. Het risico van daling en stijging van verkoopwaarde wordt niet eerder zichtbaar dan op het verkoopmoment. Voor dit risico zijn verder geen maatregelen opgenomen bij gebrek aan andere bruikbare informatie.

Risico: onderhoudstoestand panden

De twee laboratoriumpanden van AQUON in Tiel en Leiden zijn niet geschikt en niet ingericht op de aanstaande veranderde werkprocessen. De inzichten op het kwalitatief en efficient uitvoeren van chemische en hydrobiologische analyes zijn vergaand veranderd in de afgelopen 15-30 jaren. De huidige staat van de panden verhinderen AQUON de hoge kwaliteit in producten en diensten op termijn te realiseren.

De onderhoudsstaat van het laboratoriumpand in Leiden is zorgelijk. Het pand is ongeveer 35 jaren oud heeft een onderhoudsachterstand en de laboratoriuminstallaties gebouw-gebonden installaties zijn volgens externe deskundigen technisch vrijwel geheel afgeschreven. Als maatregel werkt AQUON vooreerst de consequenties uit in haar “Businesscase 2019” zodat hier de juiste maatregelen op genomen kunnen worden. Aan dit risico hangt een investeringsbesluit welke aan de eigenaren voorgelegd zullen worden. De hoogte van investering is op dit moment niet bekend.

Bijlage 1: Bijdrageregeling en kostenverdeling

TOELICHTING OP BEREKENING BIJDRAGEREGELING TBV PROGRAMMA LABORATORIUM

De vaste kosten van de AQUON-organisatie (75%) worden verrekend op basis van de gerealiseerde productie (drie jaargemiddelde) van de afgelopen jaren voorafgaand aan het desbetreffende jaar. Het driejaargemiddelde kan worden berekend aan de hand van de tabel met gerealiseerde en te verwachten productie. In bijlage 1 is de opgegeven productieverwachting opgenomen; bij de definitieve jaarafrekening worden deze aantallen vervangen door de werkelijke productieaantallen.

Een inzicht van meer of minder productie en/of kosten wordt in bijlage 2 gegeven.

Deze pro-forma uitwerking geeft inzicht in het scenario als alle opdrachtgevers 10 procent meer productie gaan vragen. In dit scenario wordt ook aangenomen dat dit een totale kostenstijging van €300.000 veroorzaakt. Dit overzicht geeft slechts een indicatie. De kostenstructuur van een laboratoriumomgeving is complex en kent meerdere kostendrivers.

Programma 2: Eigenaarsdeel GR AQUON
De kostenverrekening van het eigenaarsdeel vindt plaats op basis van de relatieve gerealiseerde productie van de afgelopen drie jaren.

BIJDRAGE PER WATERSCHAP IN DE JAREN 2020-2024

Bijdrage regeling programma 1							kostenverdeling programma 2 Eigenaar GR AQUON				Totale kosten
2020	Totale kosten in dit programma:					22.797	Totale kosten in dit programma:			630	2020
	vaste kosten		variabele kosten			totale					
	procent	bedrag	productie	procent	bedrag	kosten		procent	kosten	totaal	totaal
Aa en Maas	9,7%	1.660	1.181.000	9,3%	530	2.190	Aa en Maas	9,7%	61	61	2.251
Brabantse Delta	11,7%	2.007	1.430.723	11,3%	642	2.649	Brabantse Delta	11,7%	74	74	2.723
De Dommel	9,1%	1.548	1.027.160	8,1%	461	2.009	De Dommel	9,1%	57	57	2.066
Delfland	8,3%	1.413	908.000	7,2%	408	1.820	Delfland	8,3%	52	52	1.872
Hollandse Delta	16,7%	2.853	2.313.330	18,2%	1.039	3.891	Hollandse Delta	16,7%	105	105	3.996
Rijnland	16,4%	2.811	2.180.000	17,2%	979	3.790	Rijnland	16,4%	104	104	3.893
Rivierenland	16,7%	2.857	1.898.000	15,0%	852	3.709	Rivierenland	16,7%	105	105	3.815
Schieland en Kr.	5,1%	874	645.000	5,1%	290	1.163	Schieland en Kr.	5,1%	32	32	1.196
St. Rijnlanden	6,3%	1.076	1.111.500	8,8%	499	1.575	St. Rijnlanden	6,3%	40	40	1.614
Totaal	100,0%	17.098	12.694.713	100,0%	5.699	22.797		100,0%	630	630	23.427

2021	Totale kosten in dit programma:					23.365	Totale kosten in dit programma:			280	2021
	vaste kosten		variabele kosten			totale					
	procent	bedrag	productie	procent	bedrag	kosten		procent	kosten	totaal	totaal
Aa en Maas	9,9%	1.742	1.166.000	9,4%	552	2.294	Aa en Maas	9,9%	28	28	2.322
Brabantse Delta	11,9%	2.083	1.415.000	11,5%	670	2.753	Brabantse Delta	11,9%	33	33	2.786
De Dommel	9,0%	1.570	1.094.160	8,9%	518	2.088	De Dommel	9,0%	25	25	2.113
Delfland	8,1%	1.419	908.000	7,4%	430	1.849	Delfland	8,1%	23	23	1.872
Hollandse Delta	17,2%	3.006	1.910.284	15,5%	904	3.910	Hollandse Delta	17,2%	48	48	3.958
Rijnland	16,2%	2.845	2.210.000	17,9%	1.046	3.891	Rijnland	16,2%	45	45	3.937
Rivierenland	16,4%	2.875	1.874.000	15,2%	887	3.762	Rivierenland	16,4%	46	46	3.808
Schieland en Kr.	4,9%	854	645.000	5,2%	305	1.159	Schieland en Kr.	4,9%	14	14	1.173
St. Rijnlanden	6,4%	1.129	1.118.500	9,1%	529	1.659	St. Rijnlanden	6,4%	18	18	1.677
Totaal	100,0%	17.524	12.340.944	100,0%	5.841	23.365		100,0%	280	280	23.645

2022	Totale kosten in dit programma:					23.817	Totale kosten in dit programma:			200	2022
	vaste kosten		variabele kosten			totale					
	procent	bedrag	productie	procent	bedrag	kosten		procent	kosten	bedrag	totaal
Aa en Maas	9,7%	1.725	1.131.000	9,2%	547	2.272	Aa en Maas	9,7%	19	19	2.291
Brabantse Delta	11,9%	2.123	1.442.995	11,7%	698	2.821	Brabantse Delta	11,9%	24	24	2.845
De Dommel	8,4%	1.496	1.065.160	8,7%	515	2.012	De Dommel	8,4%	17	17	2.028
Delfland	7,7%	1.375	908.000	7,4%	439	1.814	Delfland	7,7%	15	15	1.830
Hollandse Delta	17,2%	3.075	1.903.187	15,5%	921	3.995	Hollandse Delta	17,2%	34	34	4.030
Rijnland	16,5%	2.950	2.240.000	18,2%	1.084	4.033	Rijnland	16,5%	33	33	4.066
Rivierenland	16,4%	2.929	1.874.000	15,2%	906	3.835	Rivierenland	16,4%	33	33	3.868
Schieland en Kr.	5,0%	890	645.000	5,2%	312	1.202	Schieland en Kr.	5,0%	10	10	1.212
St. Rijnlanden	7,3%	1.300	1.100.000	8,9%	532	1.832	St. Rijnlanden	7,3%	15	15	1.847
Totaal	100,0%	17.863	12.309.342	100,0%	5.954	23.817		100,0%	200	200	24.017

2023	Totale kosten in dit programma:					24.227	Totale kosten in dit programma:			300	2023
	vaste kosten		variabele kosten			totale					
	procent	bedrag	productie	procent	bedrag	kosten		procent	kosten	bedrag	totaal
Aa en Maas	9,5%	1.723	1.131.000	9,1%	549	2.272	Aa en Maas	9,5%	28	28	2.300
Brabantse Delta	11,8%	2.147	1.430.723	11,5%	695	2.842	Brabantse Delta	11,8%	35	35	2.877
De Dommel	8,5%	1.552	1.105.160	8,9%	537	2.089	De Dommel	8,5%	26	26	2.114
Delfland	7,1%	1.294	878.000	7,0%	426	1.720	Delfland	7,1%	21	21	1.741
Hollandse Delta	17,1%	3.101	2.007.203	16,1%	974	4.075	Hollandse Delta	17,1%	51	51	4.127
Rijnland	17,4%	3.160	2.270.000	18,2%	1.102	4.262	Rijnland	17,4%	52	52	4.314
Rivierenland	15,3%	2.776	1.874.000	15,0%	910	3.685	Rivierenland	15,3%	46	46	3.731
Schieland en Kr.	5,1%	919	645.000	5,2%	313	1.232	Schieland en Kr.	5,1%	15	15	1.247
St. Rijnlanden	8,3%	1.500	1.135.000	9,1%	551	2.051	St. Rijnlanden	8,3%	25	25	2.076
Totaal	100,0%	18.170	12.476.086	100,0%	6.057	24.227		100,0%	300	300	24.527

2024	Totale kosten in dit programma:					24.646	Totale kosten in dit programma:			100	2024
	vaste kosten		variabele kosten			totale					
	procent	bedrag	productie	procent	bedrag	kosten		procent	kosten	bedrag	totaal
Aa en Maas	9,3%	1.721	1.206.000	9,7%	598	2.320	Aa en Maas	9,3%	9	9	2.329
Brabantse Delta	11,5%	2.123	1.430.723	11,5%	710	2.832	Brabantse Delta	11,5%	11	11	2.844
De Dommel	8,5%	1.577	1.105.160	8,9%	548	2.125	De Dommel	8,5%	9	9	2.134
Delfland	7,3%	1.348	878.000	7,1%	435	1.784	Delfland	7,3%	7	7	1.791
Hollandse Delta	16,4%	3.033	1.884.480	15,2%	935	3.967	Hollandse Delta	16,4%	16	16	3.984
Rijnland	17,8%	3.282	2.300.000	18,5%	1.141	4.422	Rijnland	17,8%	18	18	4.440
Rivierenland	15,1%	2.795	1.874.000	15,1%	929	3.724	Rivierenland	15,1%	15	15	3.739
Schieland en Kr.	5,2%	958	645.000	5,2%	320	1.278	Schieland en Kr.	5,2%	5	5	1.283
St. Rijnlanden	8,9%	1.648	1.100.000	8,9%	546	2.194	St. Rijnlanden	8,9%	9	9	2.203
Totaal	100,0%	18.485	12.423.363	100,0%	6.162	24.646		100,0%	100	100	24.746

BIJLAGE 2: EEN PRO-FORMA BEREKENING.

Opdrachtgevers hebben behoefte getoond om inzicht te krijgen in een scenario als er meer productie wordt gevraagd aan AQUON. In bijgaand opgave is de productie voor alle waterschappen met 10 procent verhoogd en zijn de totale koten met €300.000 verhoogd. Een laboratoriumomgeving kent meerdere kostendrivers, deze opgave geeft slechts een indruk.

Bijdrage regeling programma 1	scenario: Indien productie +10% en €300 meer kosten					
2020	Totale kosten in dit programma:				23.097	
	vaste kosten		variabele kosten		totale	
	procent	bedrag	productie	procent	bedrag	kosten
Aa en Maas	9,7%	1.682	1.299.100	9,3%	537	2.219
Brabantse Delta	11,7%	2.033	1.573.795	11,3%	651	2.684
De Dommel	9,1%	1.568	1.129.876	8,1%	467	2.036
Delfland	8,3%	1.431	998.800	7,2%	413	1.844
Hollandse Delta	16,7%	2.890	2.544.663	18,2%	1.052	3.942
Rijnland	16,4%	2.848	2.398.000	17,2%	992	3.840
Rivierenland	16,7%	2.895	2.087.800	15,0%	863	3.758
Schieland en Kr.	5,1%	885	709.500	5,1%	293	1.179
St. Rijnlanden	6,3%	1.090	1.222.650	8,8%	506	1.595
Totaal	100,0%	17.323	13.964.184	100,0%	5.774	23.097

kostenverdeling programma 2	Eigenaar GR AQUON			Totale kosten
Totale kosten in dit programma:			630	2020
	procent	kosten	totaal	totaal
Aa en Maas	9,7%	61	61	2.280
Brabantse Delta	11,7%	74	74	2.758
De Dommel	9,1%	57	57	2.093
Delfland	8,3%	52	52	1.896
Hollandse Delta	16,7%	105	105	4.048
Rijnland	16,4%	104	104	3.943
Rivierenland	16,7%	105	105	3.864
Schieland en Kr.	5,1%	32	32	1.211
St. Rijnlanden	6,3%	40	40	1.635
	100,0%	630	630	23.727

Instituut voor wateronderzoek en advies

Postbus 328
4000 AH Tiel

T 06 50732176
E n.termeulen@aquon.nl
I www.aquon.nl
Bank NWB 636751902
BTW NL823338848B01
KvK 52811751

Ter attentie van het Algemeen Bestuur

Datum: 12 april 2019
Betreft: Jaarverslag en jaarrekening 2018
Ons kenmerk: **U19.068**

Geacht bestuur,

Hiermee bieden we u het jaarverslag en de jaarrekening 2018 van de GR AQUON aan. Om de jaarstukken 2018 compleet te maken wordt het derde deel, de accountantsverklaring, deze week nagezonden. Deze nazending omvat een goedkeurende verklaring , echter met een beperking. De beperking betreft een onrechtmatige besteding inzake inzet flexibel personeel, welke Europees aanbesteed had moeten worden. Bij de verzending van de accountantsverklaring geven wij een hierop een toelichting.

Wij zijn verheugd u te melden dat AQUON in 2018 met succes de nieuwe strategie van de samenwerking met de negen samenwerkingspartners verder heeft vormgegeven. Bevestiging van de verkozen governance inrichting, verdere procesoptimalisatie en betrokkenheid bij innovatieve projecten verstevigen het pad naar ketenintegratie met haar waterschappen. De intensieve afstemming op operationeel niveau en in de platforms dragen bij aan onderling begrip over de meetvraag en gewenste dienstverlening.

Het concrete resultaat is dat de toegevoegde waarde voor de deelnemende waterschappen steeg van 12,5 miljoen productiepunten in 2017 naar 13,6 miljoen in 2018. De stijging die wij in voorgaande jaren hebben geconstateerd zet zich daarmee door. Een stijging die wat betreft 2018 voor een deel te verklaren is door de droogte en de warme zomer. Een extra deel van de meetvraag is uitbesteed om het aanbod van productie te kunnen verwerken. Ondanks het verhoogde productieniveau liggen de kosten voor de reguliere laboratoriumactiviteiten met circa 22 miljoen, slechts 7,1% boven de begroting. Het effect van het hogere productieniveau op de kosten is daarmee beperkt en binnen de budgettaire ruimte. AQUON is trots op de gematigde kostenstijging in relatie tot de sterk stijgende lijn van productie.

Wat betreft de organisatie heeft AQUON in 2018 gewerkt aan verdere versterking van haar eigen organisatie. Begin 2018 zijn nieuwe leden aan het managementteam toegevoegd. Met het nieuwe team verwacht AQUON haar doelstellingen te kunnen realiseren. Het management van AQUON legt in november 2019 een business case voor die naar verwachting zal aantonen dat het centraliseren van de operationele activiteiten, een logische vervolgstap is in de ontwikkeling van AQUON.

JAARSTUKKEN AQUON
2018

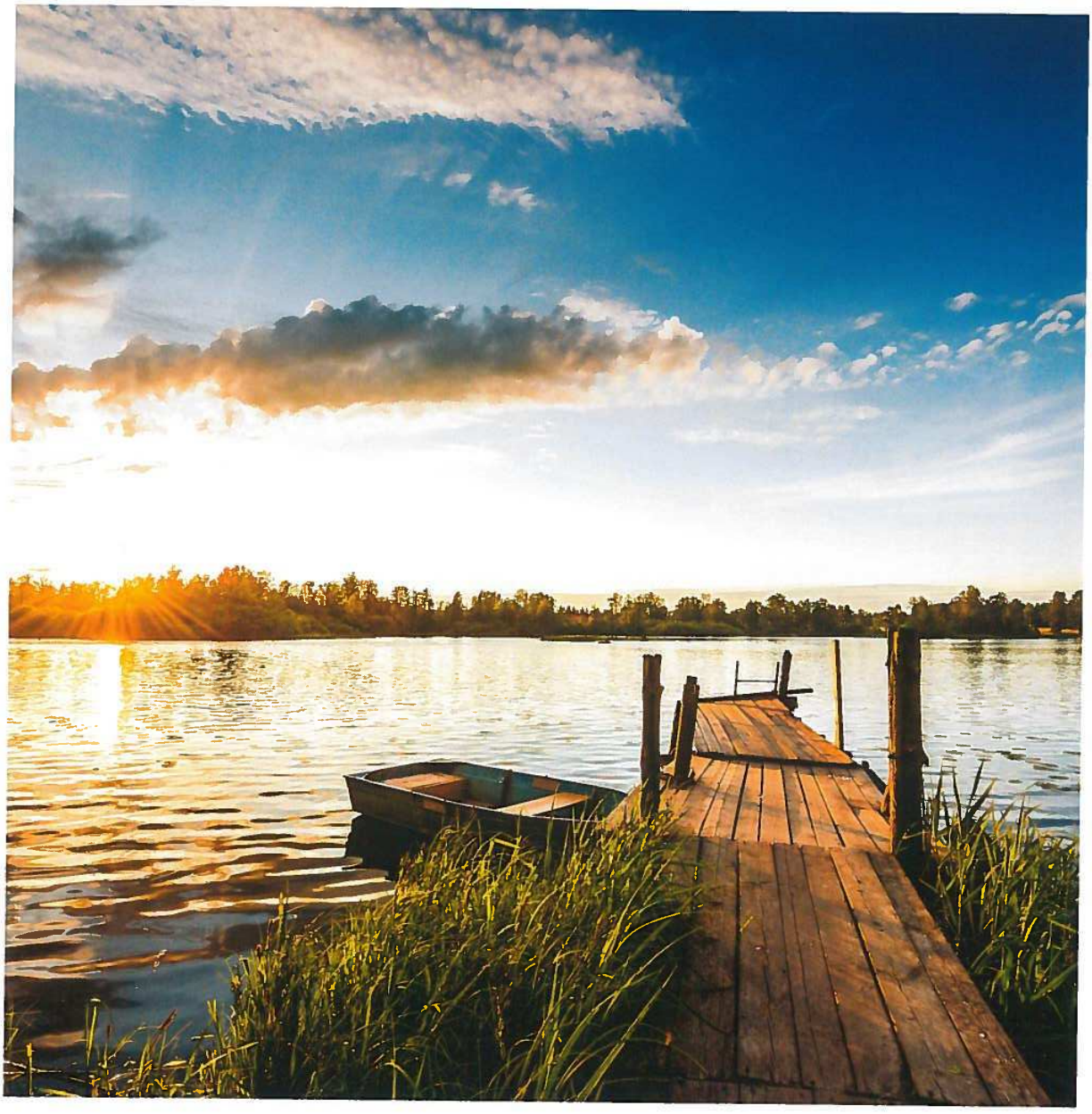

Wateronderzoek en advies

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better working world

INHOUD

Jaarverslag 2018	**3**
Voorwoord	**4**
Kerngegevens van de GR AQUON	**6**
Profielschets en verkorte weergave van de financiële resultaten	**7**
Programmaverantwoording	**11**
Programma Laboratorium	11
Programma Eigenaarsdeel	13
Paragrafen	**15**
Ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar	15
Uitgangspunten en normen	18
Kostentoerekening	19
Uittreedregeling	19
Weerstandsvermogen	20
Financiering	21
Kapitaalgoederen en bedrijfsmiddelen	22
Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen	22
EMU-saldo	23
Incidentele baten en lasten	24
Waterschapsbelasting	24
Verbonden partijen	24
Jaarrekening 2018	**25**
Balans per 31 december 2018	**26**
Exploitatierekening over het jaar 2018	**27**
Waarderingsgrondslagen	**28**
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	**28**
Toelichting op de balans per 31 december 2018	**31**
Toelichting op de exploitatierekening over het begrotingsjaar	**39**
Programma Laboratorium	40
Programma Eigenaarsdeel	45
Overige gegevens	**48**
Besluit tot resultaatbestemming 2018 en vaststelling van de jaarrekening	**49**
Controleverklaring	**50**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

JAARVERSLAG

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

VOORWOORD

Voor u liggen de jaarstukken 2018 van AQUON, welke het jaarverslag, de jaarrekening en de overige gegevens bevatten.

Wij zijn verheugd u te melden dat AQUON in 2018 met succes de nieuwe strategie van de samenwerking met de negen samenwerkingspartners verder heeft vormgegeven. Bevestiging van de verkozen governance inrichting, verdere procesoptimalisatie en betrokkenheid bij innovatieve projecten verstevigen het pad naar ketenintegratie met haar waterschappen. Daarmee is verdere invulling gegeven aan de bestuurlijke herijking van de strategie en governance uit 2016, zoals bekrachtigd in de nieuw geformuleerde Gemeenschappelijke Regeling.

AQUON komt steeds beter in haar rol als full-service ketenpartnerschap. Door de intensieve afstemming over de meetvraag en gewenste dienstverlening wordt de samenwerking met de waterschappen verstevigd. Door de realisatie van een hoge productie, uitvoeren van nieuwe diensten en de effecten uit de droogteperiode door de warme zomer steeg productie voor de deelnemende waterschappen van 12,5 miljoen punten in 2017 naar 13,6 miljoen in 2018; een stijging van bijna 9%. De bijdrage door onze medewerkers in het verkrijgen van inzicht in de waterkwaliteit is flink gestegen en ze hebben hiermee een prachtige bijdrage geleverd aan de zorg voor de watersystemen en de waterzuivering door de waterschappen.

AQUON heeft in 2018 gewerkt aan verdere versterking van haar eigen organisatie. Begin 2018 zijn nieuwe leden aan het managementteam toegevoegd. Met het nieuwe team verwacht AQUON haar doelstellingen te kunnen realiseren. Daarnaast heeft 2018 in het teken gestaan van het verder vorm geven van het programma AQUON 2.0. Het management van AQUON legt in november 2019 een toekomstbestendig plan aan haar eigenaren voor, met daarin opgenomen een businesscase welke, naar verwachting zal aantonen dat het centraliseren van de operationele activiteiten, een logische vervolgstap is in de ontwikkeling van AQUON.

Het hoge productieniveau door onder andere droogte en de warme zomer, was vooraf niet voorzien. Samen met het programma AQUON 2.0 heeft het geleid tot een hoge werklast. Om het aanbod van productie te kunnen verwerken is de relatie met onze uitvoeringspartners vol vertrouwen verstevigd en een extra deel van de meetvraag uitbesteed. Het effect op de kosten is beperkt en binnen de bestuurlijk budgettaire ruimte gebleven. De kosten voor de reguliere laboratoriumactiviteiten bedragen circa 22 miljoen en liggen daarmee 7,1% boven de begroting, hierbij opgemerkt het verhoogde productieniveau. AQUON is trots op de gematigde kostenstijging in relatie tot de sterk stijgende lijn van productie. De trend van dalende kosten per productie-eenheid houdt AQUON nu al vele jaren vast. De kosten voor transitie bedragen 0,8 miljoen en zijn daarmee 5,1% lager uitgevallen dan aanvankelijk begroot. Deze transitiekosten zijn gedeeltelijk gefinancierd vanuit de daartoe eerder getroffen bestemmingsreserve, het resterende bedrag is bij de deelnemers in rekening gebracht.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Door adequate voorbereidingen van de ambtelijke adviesorganen vanuit opdrachtgevers en vanuit eigenaren zijn de bestuurlijke vergaderingen beperkt gebleven. Het dagelijks bestuur heeft vijfmaal vergaderd; het algemeen bestuur driemaal. Deze vergaderfrequentie ligt in lijn met de voorziene en gewenste daling van de bestuurlijke vergaderingen.

Directie en bestuur kijken met vertrouwen uit naar de ontwikkelingen in 2019.

De voorzitter

H. Pluckel

De directeur

Ir. J.K. Bouma

Ter identificatie
~~Ernst & Young Accountants~~ LLP
5
EY Building a better working world

KERNGEGEVENS VAN DE GR AQUON

Deelnemende water- en hoogheemraadschappen	Waterschap Aa en Maas Waterschap Brabantse Delta Waterschap De Dommel Hoogheemraadschap van Delfland Waterschap Hollandse Delta Waterschap Rivierenland Hoogheemraadschap van Rijnland Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Provincies	Gelderland Noord-Brabant Noord-Holland Utrecht Zuid-Holland
Bestuurssamenstelling op 31 december 2018	Mevr. I. G.M de Bondt (Technisch voorzitter) (*) Dhr. P.F.J. van den Eijnden Dhr. W.P.J. de Kleijn Dhr. C.G. Jansen op de Haar (*) Dhr. H. Pluckel (*) Dhr. G.J.A. Nieuwenhuis Dhr. C. Sas Dhr. M. Smits Mevr. E.H.T. Stravens (*) Dhr. H.P. Verroen (*) Dagelijks Bestuur
Directie	Dhr. J.K. Bouma

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
6
EY Building a better working world

PROFIELSCHETS EN VERKORTE WEERGAVE VAN DE FINANCIËLE RESULTATEN

PROFIELSCHETS

AQUON, Instituut voor wateronderzoek, levert haar diensten voornamelijk aan de negen waterschappen en hoogheemraadschappen Aa en Maas, Brabantse Delta, De Dommel, Delfland, Hollandse Delta, Rijnland, Rivierenland, Schieland en de Krimpenerwaard en De Stichtse Rijnlanden. Daarnaast behoren gemeenten, rijksoverheid en bedrijven tot de klantenkring. AQUON biedt het gehele proces van monstername tot en met onderzoek en advisering aan. Door het aanbieden van producten binnen het gehele proces is AQUON de ideale partner voor water gerelateerd onderzoek en advisering over het natte milieu. De organisatie bestaat uit circa 160 gespecialiseerde en gemotiveerde medewerkers. Het verzorgingsgebied van AQUON omvat met name de provincies Gelderland, Noord-Brabant, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland.

AQUON biedt vanuit haar deskundigheid dagelijks inzicht in waterkwaliteit voor de aangesloten waterschappen in het gebied Midden- en Zuid-Nederland. Samen werken we aan schoon water.

De partners van AQUON zijn de negen waterschappen zoals bovenstaand benoemd. Voor een beperkt aantal derden klanten worden diensten verleend.

INZICHT IN FINANCIËLE ONTWIKKELING

AQUON is in 2018 verder gegaan met het vormgegeven van de ambitie van Aquon, om een full-service keten-partner te zijn, voor haar deelnemende hoogheemraadschappen en waterschappen. Dit op basis van de in het jaar 2016 genomen strategische keuzes. Deze verandering van leverancier van producten & diensten naar een samenwerkingspartner gericht op de totale keten vraagt veranderingen in de bedrijfsvoering bij zowel AQUON als ook bij de deelnemende partners.

Het jaar 2018 stond in het teken van het verankeren van AQUON 2.0 en het doorgroeien van de organisatie naar één locatie. Ten aanzien van het concentreren op één locatie hebben de eigenaren een voorgenomen besluit genomen, dat op basis van de op dat moment beschikbare informatie en overwegingen die betrekking hebben op omzet, te bereiken efficiencywinst en de noodzaak van een wenkend perspectief en een collectieve ambitie, AQUON te concentreren op één locatie. In 2018 diende daarom aangetoond te worden dat de vastgestelde strategie en governance zich heeft bewezen en dat door een nadere uitwerking van de op het voorgenomen besluit, aansluitende huisvestingsvoorstellen en nog op te stellen businesscase het één locatiebesluit zichzelf rechtvaardigt. Om transparantie in de financiële gevolgen te behouden zijn (evenals voorgaande jaren) de begroting 2018 en deze jaarstukken gebaseerd op twee programmabegrotingen te weten Laboratorium en Eigenaarsdeel.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

In het bijgaande totaaloverzicht wordt inzicht gegeven in de behaalde financiële resultaten over de jaren 2018 in vergelijking tot 2017 en de begroting van 2018 over de gehele bedrijfsvoering. Het overzicht geeft in grote lijnen de financiële ontwikkelingen van AQUON weer door de relatie te leggen met de productieomgeving waarin AQUON zich beweegt. Deze schematische weergave van financiële resultaten wijkt daarmee af van de door de BBVW voorgeschreven formats van de programmabegroting en verantwoording. Het geeft echter geen tegenstrijdige informatie.

De voorgeschreven formats programmabegroting en verantwoording zijn opgenomen in een afzonderlijk hoofdstuk.

PROGRAMMA LABORATORIUM Inzicht in financiële ontwikkelingen	Realisatie 2018	Realisatie 2017	Programma begroting 2018
OPBRENGSTEN			
Bijdrage deelnemers	21.562.377	20.528.984	20.181.000
Diensten voor derden	396.100	332.464	300.000
TOTAAL INKOMSTEN	**21.958.476**	**20.861.448**	**20.481.000**
LASTEN			
Personeelslasten, reguliere bedrijfsvoering	10.515.224	10.310.082	10.555.000
Bedrijfslasten (overige indirecte lasten)	2.507.185	2.327.323	2.370.000
Kapitaalslasten	1.357.486	1.506.455	1.630.000
TOTAAL VASTE (INRICHTINGS-) KOSTEN	14.379.896	14.143.861	14.555.000
Personeelslasten Inhuur productiepersoneel	1.033.069	817.350	1.000.000
Materiële lasten	2.812.235	2.757.345	2.651.000
Uitbestedingen analyses	3.730.204	3.137.530	2.175.000
Onvoorzien	0	0	100.000
TOTAAL VARIABELE PRODUCTIEKOSTEN	7.575.508	6.712.225	5.926.000
TOTALE OPERATIONELE KOSTEN	**21.955.403**	**20.856.086**	**20.480.999**
Resultaat voor belasting	**3.073**	**5.363**	**0**
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-3.073	-5.363	
GEREALISEERD RESULTAAT	**0**	**0**	**0**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

PROGRAMMA EIGENAARSDEEL Inzicht in financiële ontwikkelingen	Realisatie 2018	Realisatie 2017	Programma begroting 2018
OPBRENGSTEN			
Bijdrage deelnemers	462.010	225.000	775.000
Diensten voor derden	75.000	0	0
Totaal INKOMSTEN	**537.010**	**225.000**	**775.000**
LASTEN			
Personeelslasten	466.557	510.386	290.000
Bedrijfslasten (overige indirecte lasten)	176.458	288.536	300.000
Kapitaalslasten	187.587	187.587	185.000
Afschrijvingen van boekverliezen	0	110.000	0
Onvoorzien	0	0	100.000
TOTAAL LASTEN EIGENAARSDEEL	**830.603**	**1.096.509**	**875.000**
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	0	0	0
Mutatie Bestemmingsreserve	293.593	871.509	100.000
BEDRIJFSRESULTAAT	**0**	**0**	**0**

In het hoofdstuk "Programmaverantwoording" worden de bereikte bedrijfsdoelen en de financiële resultaten verantwoord.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better working world

ALGEMENE TOELICHTING OP DE JAARSTUKKEN

INLEIDING

Het Waterschapsbesluit schrijft in artikel 4.30 voor dat de jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen. In artikel 30 van het Waterschapsbesluit wordt voorgeschreven dat het jaarverslag de paragrafen bevat die ingevolge artikel 4.11 van het Waterschapsbesluit ook in de begroting zijn opgenomen.

Redactioneel is getracht het dubbel weergeven van informatie in de jaarstukken te voorkomen, tenzij wet- en regelgeving in relatie tot het jaarverslag en de jaarrekening anders voorschrijft.

AQUON kent ook in het begrotingsjaar 2018 twee programmabegrotingen. Het programma "Laboratorium" betreft de reguliere bedrijfsvoering activiteiten van AQUON. Het tweede programma "Eigenaarsdeel" betreft transformatiekosten om AQUON te laten aanpassen aan nieuwe strategische keuzes van het bestuur. In het hoofdstuk "Programmaverantwoording" is een toelichting opgenomen wat bereikt is en wat de uitgaven per programma zijn geweest.

In het hoofdstuk "Paragrafen" wordt een toelichting gegeven op de volgende – vanuit regelgeving verplichte – onderwerpen. Achtereenvolgens worden de volgende paragrafen behandeld:

- Ontwikkelingen sinds het vorig begrotingsjaar;
- Uitgangspunten en normen;
- Kostentoerekening;,
- Weerstandsvermogen;
- Financiering;
- Kapitaalgoederen en bedrijfsmiddelen;
- Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen;
- EMU saldo;
- Incidentele baten en lasten;
- Waterschapsbelastingen;
- Verbonden partijen.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better working world

PROGRAMMAVERANTWOORDING

PROGRAMMA LABORATORIUM

In dit programma zijn de reguliere laboratorium activiteiten opgenomen. De ontwikkelingen in het kort zijn dat er in 2018 invulling is gegeven aan een aantal (soms) nieuwe functies binnen AQUON door het aanstellen van nieuwe medewerkers. Daarnaast is er geïnvesteerd in onder andere laboratoriumapparatuur. In de paragraaf ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar wordt dit nader toegelicht.

In onderstaande tabel worden de financiële ontwikkelingen voor het Programma Laboratorium weergegeven:

PROGRAMMA LABORATORIUM Inzicht in financiële ontwikkelingen	Realisatie 2018	Realisatie 2017	Programma begroting 2018
OPBRENGSTEN			
Bijdrage deelnemers	21.562.376	20.528.984	20.181.000
Diensten voor derden	396.100	332.464	300.000
TOTAAL INKOMSTEN	**21.958.476**	**20.861.448**	**20.481.000**
LASTEN			
Personeelslasten, reguliere bedrijfsvoering	10.515.224	10.310.082	10.555.000
Bedrijfslasten (overige indirecte lasten)	2.507.185	2.327.323	2.370.000
Kapitaalslasten	1.357.486	1.506.455	1.630.000
TOTAAL VASTE (INRICHTINGS-) KOSTEN	14.379.895	14.143.861	14.555.000
Personeelslasten Inhuur productiepersoneel	1.033.069	817.350	1.000.000
Materiële lasten	2.812.235	2.757.345	2.651.000
Uitbestedingen analyses	3.730.204	3.137.530	2.175.000
Onvoorzien	0	0	100.000
TOTAAL VARIABELE PRODUCTIEKOSTEN	7.575.508	6.712.225	5.926.000
TOTALE OPERATIONELE KOSTEN	**21.955.403**	**20.856.086**	**20.480.999**
Resultaat voor belasting	**3.073**	**5.363**	**0**
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-3.073	-5.363	
GEREALISEERD RESULTAAT	**0**	**0**	**0**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
11
EY Building a better working world

Met verrekening van de inkomsten behaald met externe omzet voor laboratoriumwerkzaamheden € 396.100 (2017: € 332.464) kan op basis van de gerealiseerde productie voor haar deelnemende waterschappen (13.583.975 punten) een integrale puntprijs worden berekend van € 1,59 (2017: € 1,64).

De geleverde producten en diensten worden aan de deelnemende waterschappen op basis van nacalculatie in rekening gebracht volgens de afgesproken berekeningssystematiek.

Op basis van de verrekening-afspraken kan het volgende overzicht worden gegeven over de financiële bijdrage per deelnemend hoogheemraadschap en waterschap.

Waterschap of Hoogheemraadschap Bedragen x € 1.000	Totale kosten	Voorschotten conform begroting	Voorschotten aanvullend	Afrekening
Aa en Maas	1.845	1.729	0	116
Brabantse Delta	2.668	2.504	0	164
De Dommel	1.949	1.838	160	-50
Delfland	1.647	1.445	230	-28
Hollandse Delta	3.371	3.162	0	208
Rijnland	3.768	3.675	208	-115
Rivierenland	3.748	3.434	346	-32
Schieland en de Kr'waard	1.114	1.031	125	-42
De Stichtse Rijnlanden	1.453	1.362	0	91
Totaal	21.562	20.181	1.069	312

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better working world

PROGRAMMA EIGENAARSDEEL

Met ingang van 2016 is AQUON gaan werken met een programmabegroting Eigenaarsdeel. In dit Programma-onderdeel worden de activiteiten gebundeld die te maken hebben met het "AQUON Ombouwplan". Op deze wijze kunnen ontwikkelingen gerelateerd aan de ombouw van AQUON worden gevolgd. In de vergelijkende cijfers van het begrotingsjaar 2018 zijn de uitgaven opgenomen die gerelateerd zijn aan de strategische ontwikkelingen van AQUON. In onderstaande tabel worden de financiële ontwikkelingen voor het Programma Eigenaarsdeel weergegeven:

PROGRAMMA EIGENAARSDEEL Inzicht in financiële ontwikkelingen	Realisatie 2018	Realisatie 2017	Programma begroting 2018
OPBRENGSTEN			
Bijdrage deelnemers	462.010	225.000	775.000
Diensten voor derden	75.000	0	0
Totaal INKOMSTEN	**537.010**	**225.000**	**775.000**
LASTEN			
Personeelslasten	466.557	510.386	290.000
Bedrijfslasten (overige indirecte lasten)	176.458	288.536	300.000
Kapitaalslasten	187.587	187.587	185.000
Afschrijvingen van boekverliezen	0	110.000	0
Onvoorzien	0	0	100.000
TOTAAL LASTEN EIGENAARSDEEL	**830.602**	**1.096.509**	**875.000**
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	0	0	0
Mutatie Bestemmingsreserve	293.592	871.509	100.000
BEDRIJFSRESULTAAT	**0**	**0**	**0**

In kader van het ombouwplan AQUON zijn de kosten in het begrotingsjaar 2018 als volgt verder te specificeren:

De personeelslasten betreffen voornamelijk:

Salarissen en sociale lasten boven-formatie personeel	€ 202.400
Afkoop- en afvloeiingskosten voormalig personeel	€ 181.903
Opleiding en training medewerkers AQUON 2.0	€ 79.079

De bedrijfslasten betreffen voornamelijk:

Advies- en begeleidingskosten doorontwikkeling organisatie en strategie AQUON	€ 174.158

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Kapitaalslasten
De kapitaalslasten betreffen de afschrijvingskosten van de in 2016 uitgevoerde verbouwingen van de panden in Leiden en Tiel.

De werkelijke kosten worden aan de deelnemende waterschappen op basis van nacalculatie in rekening gebracht volgens de afgesproken berekeningssystematiek.

Op basis van de verrekening-afspraken kan het volgende overzicht worden gegeven over de financiële bijdrage per deelnemend hoogheemraadschap e n waterschap.

Eigenaarsdeel

Waterschap of Hoogheemraadschap Bedragen x € 1.000	Kosten AQUON dienstverlening 2018	Betaalde voorschotten 2018	Definitieve afrekening
Aa en Maas	21	47	-26
Brabantse Delta	33	74	-41
De Dommel	61	89	-28
Delfland	45	66	-21
Hollandse Delta	99	146	-47
Rijnland	88	144	-56
Rivierenland	48	103	-55
Schieland en de Kr'waard	32	48	-16
De Stichtse Rijnlanden	36	58	-22
Totaal	462	775	-313

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

PARAGRAFEN

ONTWIKKELINGEN SINDS HET VORIGE BEGROTINGSJAAR

Eind 2016 heeft AQUON een nieuwe strategie aangenomen. AQUON wordt hiermee een full-service keten-partner voor haar waterschappen tegen acceptabele en geoptimaliseerde kosten. Zij geeft deze opdracht vorm door een proces van gezamenlijke vraagarticulatie.

Op basis van het in het bestuur besproken implementatieplan "Naar AQUON 2.0" is het jaar 2017 gebruikt om de bedrijfsinrichting, governance en organisatiestructuur aan te passen aan de vernieuwde strategie. In 2018 is deze strategie verder uitgerold in de organisatie en verankert in de processen, waarmee AQUON het full-service partnerschap verder heeft omarmt.

Bedrijfsvoering Personeel

Met ingang van 1 januari 2018 is de personeelsformatie ten behoeve van de nieuwe organisatiestructuur AQUON 2.0 geïmplementeerd.

Op 31 december 2018 had AQUON 158 medewerkers in dienst. Er zijn in 2018, 13 nieuwe medewerkers in dienst getreden en 6 medewerkers vertrokken. Bij de teams Hydrobiologie en Monstername en Logistiek zijn een aantal medewerkers, die al langere tijd als flexibele krachten werden ingehuurd, in dienst van AQUON getreden. Het verloop van de personeelsaantallen is in onderstaande tabel weergegeven. In het overzicht worden stagiaires niet meegeteld in het aantal personeelsleden per balansdatum.

	Aantal medewerkers		Aantal fte	
Geslacht	2018	2017	2018	2017
Man	102	98	99,3	97,1
Vrouw	56	53	43,1	40,2
Totaal	158	151	142,4	137,3

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim bedroeg in 2018 gemiddeld 8,4 procent. Dit percentage is met 2,4 procent gestegen ten opzichte van het jaar 2017. In samenwerking met de Arbodienst, wordt door het management gestuurd op ver-lagen van het aantal ziekmeldingen en het verzuimpercentage.

	Ziekmeld frequentie		Ziekteverzuim percentage	
Verzuim	2018	2017	2018	2017
Totaal	1,6	1,1	8,4	6,0

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
15
EY Building a better working world

Inhuur personeel

Naast de inzet van eigen medewerkers heeft AQUON gebruikgemaakt van uitzendkrachten. Deze medewerkers worden ingehuurd ten behoeve van verschillende laboratorium werkprocessen en projecten. Gedurende het jaar 2018 werden uitzendkrachten ingezet bij alle operationele teams zoals het Servicebureau, team Chemie en het team Monstername en Logistiek. Met de inzet van deze flexibele arbeidskrachten, samen met extra inspanningen van de eigen medewerkers, werd gezorgd voor continuïteit van het primaire proces.

Een andere vorm van inhuur zijn medewerkers die tijdelijk ingehuurd worden vanwege hun specifieke expertise. De organisatiewijziging en omvorming van AQUON vraagt kennis en kunde die niet altijd aanwezig is bij haar personeel. In het jaar 2018 is met name in verband met de voorgenomen organisatieveranderingen nog gebruik gemaakt van interim managers en expertise op het gebied van interim management, HRM en bestuurssecretariaat. De kosten in het jaar 2018 bedroegen hiervoor € 695.691 en zijn daarmee lager dan de kosten in (2017 € 1.183.386).

Productie

De negen aangesloten waterschappen en hoogheemraadschappen hebben in 2018 opnieuw een verhoogd productievolume van AQUON gevraagd. De productie voor de deelnemers betrof 13,6 miljoen productiepunten. In de jaren 2017, 2016 en 2015 betrof dit aantal respectievelijk 12,5 , 11,7 en 11,3 miljoen productiepunten.

In vergelijking met het aantal productiepunten opgenomen in de programmabegroting 2018 is een 19% hogere productie gerealiseerd dan was voorzien. Een opvallende stijging in een productiesegment van AQUON is de vraag naar specialistisch onderzoek. Dit onderzoek wordt in nauwe samenwerking met gerenommeerde partijen uitgevoerd. Een stijging van specialistisch onderzoek heeft financiële gevolgen voor AQUON. De kosten voor uitbesteed werk stijgen met € 592.674 t.o.v. 2017.

AQUON heeft naast de productie voor haar opdrachtgevers van de waterschappen productie geleverd aan derden. AQUON levert overigens beperkt productie aan derden. Het betreft productie waarmee een directe relatie ligt met het voorzieningsgebied en/of de activiteiten van de deelnemende hoogheemraadschappen en waterschappen. De wet Markt en Overheid wordt hierbij in ogenschouw genomen. Het betrof 230.885 productiepunten. Van de totale AQUON productie is 1,7% aan derden geleverd.

In onderstaand overzicht wordt het totaal aantal productiepunten voor de deelnemende waterschappen en hoogheemraadschappen weergegeven:

	Punten	
Productie AQUON 2018 voor deelnemers GR	2018	2017
Programmabegroting	11.419.007	11.656.381
Gerealiseerde productie	13.583.975	12.508.557
Percentage realisatie t.o.v. begroting	118,9%	107,3%

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Met ingang van 2018 is AQUON voor haar dienstverlening overgegaan naar het werken met pakketten en bijbehorende verkooppunten. Het productieniveau van de afgelopen drie jaren kan op de volgende wijze per waterschap en hoogheemraadschap worden weergegeven:

Waterschap of Hoogheemraadschap	Verkooppunten	Productiepunten		% Gemiddeld
	2018	2017	2016	over 3 jaar
Aa en Maas	1.349.819	1.271.294	1.049.358	9,7%
Brabantse Delta	1.587.743	1.409.153	1.441.403	11,7%
De Dommel	1.137.992	1.231.814	1.053.718	9,1%
Delfland	1.216.616	1.045.245	862.471	8,3%
Hollandse Delta	2.178.026	2.258.381	1.872.081	16,7%
Rijnland	2.093.475	2.045.304	2.077.621	16,4%
Rivierenland	2.488.828	1.872.099	1.957.972	16,7%
Schieland en de Kr'waard	681.065	593.166	658.059	5,1%
De Stichtse Rijnlanden	850.411	782.101	745.931	6,3%
Totaal	13.583.975	12.508.557	11.718.614	100,0%

Vanaf 2018 wordt er voor de kostenverdeling gerekend met verkooppunten. Het driejaars productie gemiddelde zal na drie jaren doorlooptijd bestaan uit verkooppunten.

Servicebureau

Het servicebureau is de intermediair tussen de water- en hoogheemraadschappen, de interne AQUON-organisatie en de partners waaraan AQUON eventueel werkzaamheden uitbesteedt. Het servicebureau zorgt ervoor dat de organisatie proactief, actiegericht en servicegericht functioneert. Zij coördineert het proces van aannemen en uitvoeren van opdrachten voor de verschillende waterschappen.

Het servicebureau is in pilotfase eind 2016 opgestart en vanaf april 2017 definitief operationeel. In 2018 heeft de nadruk gelegen op het definitief invullen van het management en het versterken (kwalitatief en kwantitatief) van de functie van relatiemanager.

Met ingang van januari 2018 is formeel de calamiteitenorganisatie operationeel met 24/7 bereikbaarheid en inzetbaarheid van het laboratorium.

Vraagontwikkeling en advies

Het bedrijfsonderdeel Vraagontwikkeling en Advies is per 1 januari 2018 ingevuld. Belangrijkste doelstelling is om structureel invulling te geven aan het intensiveren van het relatienetwerk, het van "buiten naar binnen" halen van technische ontwikkelingen en innovaties en samen met de waterschappen werken aan een kennis- en innovatieagenda.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
17
EY Building a better working world

Monstername en Logistiek
Eén van de belangrijke onderscheidende factoren van AQUON ten opzichte van andere laboratoria is het feit dat AQUON de monstername geïntegreerd met de laboratoriumanalyses verzorgt. Tevens hebben de medewerkers uit dit AQUON-team een signalerende functie door het feit dat zij ter plaatse zijn en de waterschappen en hoogheemraadschappen van extra informatie kunnen voorzien.

In 2017 is een digitaliseringsproject gestart waarmee de routes ten behoeve van de monstername automatisch worden gepland. In de eerste helft van 2018 is de pilot geëvalueerd waarbij geconcludeerd is dat de centralisatie van de planning bijdraagt aan een goed functionerend team. In de tweede helft van 2018 is volledig overgegaan naar digitale planning.

Chemisch onderzoek
Eind 2017 waren er een drietal projecten opgestart voor de vervanging van verouderde laboratoriumapparatuur. De betreffende apparatuur is in de tweede helft van 2018 in gebruik genomen. In het jaar 2018 zijn aanvullend vier nieuwe projecten opgestart voor vervanging van laboratoriumapparatuur. Verwacht wordt dat deze in de loop van 2019 in gebruik zullen worden genomen.

Hydrobiologisch onderzoek
Naast het uitvoeren van analyses op het gebied van hydrobiologie houdt dit team zich ook bezig met het ontwikkelen van het vakgebied en afstemming met andere laboratoria. In 2018 is voor het databeheer overgegaan naar een nieuw automatiseringssysteem.

UITGANGSPUNTEN EN NORMEN

Algemeen
AQUON kent vanaf het begrotingsjaar 2016 twee programmabegrotingen. De eerste programmabegroting wordt "laboratorium AQUON" en het tweede programma "eigenaarsdeel GR AQUON" genoemd.

Salarisontwikkeling
In juli 2018 zijn er nieuwe afspraken tussen werkgevers en vakbonden gemaakt voor de jaren 2017, 2018 en 2019. Er zijn salarisafspraken overeengekomen waarbij iedere medewerker die op 1 januari 2018 in dienst was eenmalig bruto € 500,- naar rato van dienstverband ontvangt. Daarnaast zijn de salarissen per 1 januari 2018 verhoogd met 3,5%. AQUON had op balansdatum 31 december 2017 voor haar salarisontwikkeling een bedrag opgenomen van € 183.000.

Prijsindexatie
AQUON werd in het jaar 2018 geconfronteerd met beperkte prijsindexaties van haar leveranciers.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

KOSTENTOEREKENING

Met ingang van boekjaar 2016 zijn de verdeelsleutels voor de toerekening van de kosten aan de deelnemers gewijzigd. De vaste kosten worden verrekend op basis van de gemiddelde gerealiseerde productie van de afgelopen drie jaren voorafgaand aan het begrotingsjaar. De variabele kosten worden conform het relatieve aandeel in de werkelijke jaarproductie (aantal ILOW-punten) van het betreffende jaar verdeeld.

UITTREEDREGELING

In de eerste wijziging van de gemeenschappelijke regeling AQUON 2011 wordt in artikel 44 gesproken over de uittreedregeling. In dit artikel zijn de voorwaarden voor uittreden vastgelegd. Aanvullend heeft het algemeen bestuur in december 2017 het uitvoeringsbesluit vastgesteld. In artikel 44.3 is de jaarlijkse actualisatie van de formule voorgeschreven. Bijgaand wordt een schema met financiële verplichtingen per deelnemend waterschap of hoogheemraad gegeven.

Uitwerking Uittreding **In het jaar 2019 uittreden betekent**

Refnr				
	De uitgangspunten conform het bestuurlijke uitvoeringsbesluit op grond van artikel 44 GR AQUON.			
0	De uittredingsvoorwaarden staan vermeld in artikel 44 van de GR AQUON			
1	Aandeel in productie	Jaarrekening 2018	blz. 16	tabel
2	Bedrag vaste kosten	Jaarrekening 2018	blz. 7	€ 14.379.896
3	Personeelslasten	Jaarrekening 2018	blz. 24	€ 10.277.764
4	Rente & leningen	Jaarrekening 2018	blz. 23	pm
5	Voorraden	Jaarrekening 2018	blz. 25	€ 252.536
6	Aandeel programma Eigenaren	Begroting 2020	blz. 16	€ 1.510.000
7	Inregelen/onvoorzien	Vast bedrag		€ 200.000

Waterschap of Hoogheemraadschap Bedragen x €1.000	Aandeel productie	Bijdrage deelnemers (4 maal)	Afkoop van personeel 60%	Afkoop rente en leningen	Voorraden	Programma eigenaren	Inregelen/ onvoorzien	Totaal
Aa en Maas	9,7%	5.579	598	pm	24	145	200	6.547
Brabantse Delta	11,8%	6.787	728	pm	30	177	200	7.922
De Dommel	9,0%	5.177	555	pm	23	134	200	6.088
Delfland	8,3%	4.774	512	pm	21	118	200	5.625
Hollandse Delta	16,6%	9.548	1.024	pm	42	256	200	11.070
Rijnland	16,5%	9.491	1.017	pm	42	252	200	11.002
Rivierenland	16,7%	9.606	1.030	pm	42	245	200	11.123
Schieland en de Kr'waard	5,1%	2.933	314	pm	13	76	200	3.537
De Stichtse Rijnlanden	6,3%	3.624	388	pm	16	107	200	4.335

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better working world

WEERSTANDSVERMOGEN

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen geeft weer de mate waarin AQUON haar risico's kan opvangen. Met andere woorden: het weerstandsvermogen is het vermogen van AQUON om calamiteiten op te vangen zonder dat het invloed heeft op de voortzetting van de uitvoering van het bestaande beleid. Bij het vaststellen van het weerstandsvermogen wordt de weerstandscapaciteit afgezet tegen de risico's die AQUON loopt. De weerstandscapaciteit geeft het geheel van middelen en mogelijkheden weer om niet begrote, onverwachte en substantiële kosten te dekken.

Een weerstandsvermogen bestaat normaliter uit opgebouwde reserves (eigen vermogen), bezuinigingsmogelijkheden en onbenutte belastingcapaciteit om alle risico's af te dekken. Als reserves kunnen de vermogenspositie en bestemmingsreserves worden meegeteld. In lijn met de afspraken gemaakt binnen de GR AQUON kent zij geen algemene reserves (anders dan een bestemmingsreserve) en reserveert daarmee niet voor majeure risico's.

Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling en de wet worden tekorten van AQUON gedekt door de deelnemende waterschappen. De deelnemers zijn verantwoordelijk voor de continuïteit en de financiering van de onderneming en staan volledig garant voor de rente en aflossing van aangegane leningen en in rekening courant opgenomen gelden. Met de deelnemende waterschappen als eigenaar is de continuïteit van de organisatie geborgd.

Risico's

AQUON heeft haar risicoanalyse in 2018 opnieuw geactualiseerd met daarbij opgenomen mitigerende maatregelen. Er zijn in het jaar ontwikkelingen geweest die de risico's vergroten, met name de ombouw van de organisatie brengt risico's op gebied van continuïteit en kwaliteit mee. Deze risico's zijn geïdentificeerd en onderverdeeld naar bestuurlijke, organisatorische, personele en locatie aspecten. Vanuit risicomanagement zijn de gesignaleerde risico's doorgesproken met het bestuur.

De structurele operationele risico's zijn te verdelen in twee rubrieken, externe risico's en interne risico's en zijn als volgt samen te vatten:

Gesignaleerde structurele externe risico's zijn: wijzigingen in externe regelgeving (milieu, arbo, CAO, kwaliteitsregelgeving), uittreden van een deelnemend waterschap, druk op tarieven als gevolg van toenemende concurrentie, afnemende productievraag, rente risico en externe financieringen.

Structurele interne risico's zijn: inflexibele kostenstructuur (verhouding vaste versus variabele kosten), bezettingsverliezen (werkelijke productie lager dan begroot), wijzigingen in meetnetten en aantal meetnetten, kwaliteitsverschil van strategische operationele partners, uitvalrisico van expertrollen (met name bij directie/ management, hydrobiologie en chemie) en instrumenten, personeel, ziekteverzuim en aansprakelijkheidsclaims.

Een groot aantal risico's zijn algemene risico's die samenhangen met de aard van de bedrijfsvoering (organisatorische aspecten). De kans van optreden en de omvang van de kosten of gemiste opbrengsten zijn moeilijk in te schatten. Er zijn maatregelen genomen die de risico's verminderen. Mitigerende genomen maatregelen zijn: flexibele arbeidsschil met externe medewerkers en specifieke externe partners, governance structuur aangepast, nieuwe afreken-systematiek geïntroduceerd, bedrijfsverzekeringen (jaarlijkse evaluatie), garantstellingen door deelnemers, certificeren van werkprocessen en nieuwe state-of-the-art automatiseringssystemen.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
20
EY Building a better working world

Voor eventuele financiële risico's heeft AQUON voor het jaar 2018 een afdoende gebleken post "onvoorzien" opgenomen. Deze risico-inventarisatie is per programma opgesteld en per programma is er een begrotingspost onvoorzien opgenomen. De vermelde risico's zijn in het jaar 2018 zeer beperkt voorgekomen en de begrotingspost is daarmee in het begrotingsjaar 2018 niet aangesproken.

Frauderisico

Naast de algemene risico's kent elke organisatie een frauderisico. Dit is het risico dat opzettelijk op onrechtmatige wijze waarden of informatie aan de organisatie onttrokken wordt door personeel of management. Het frauderisico wordt periodiek door het management geëvalueerd. De frauderisico's zijn bij AQUON afgedekt door een samenstelling van procedures, functiescheidingen en interne controles. In 2018 zijn er geen fraudegevallen geconstateerd en er zijn geen nieuwe risico's geïdentificeerd.

FINANCIERING

In het jaar 2018 heeft AQUON door actief werkkapitaalmanagement geen nieuwe externe bedrijfsfinanciering aangetrokken en zijn nieuwe investeringen voldaan met inkomsten uit de reguliere dienstverlening.

Huidig financieringsarrangement

AQUON heeft na haar oprichting in 2011 vreemd vermogen via een tweetal bankinstellingen aangetrokken waarmee de vaste activa wordt gefinancierd. AQUON heeft oorspronkelijk een financieringsarrangement ter waarde van € 9,7 miljoen afgesloten. AQUON betrekt geen leningen via haar deelnemende waterschappen. De waarde van de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer bedraagt op balansdatum € 7,6 miljoen. In de tabel is het verloop van de leningen inzichtelijk gemaakt.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	31-12-2017	Vermeerderingen	Aflossingen	31-12-2018
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen:				
Bank instelling 1	3.628.000	0	-151.167	3.476.833
Bank instelling 2	4.364.000	0	-214.000	4.150.000
Totaal	7.992.000	0	-365.167	7.626.833

Kasgeldlimiet

AQUON valt onder wetgeving Financiering decentrale overheden (wet Fido). De wet Fido heeft als doel het bevorderen van een solide financiering en kredietwaardigheid van de decentrale overheden. In deze wet wordt geschreven over een kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet geeft de maximale kortlopende schuld (inclusief banksaldo) van AQUON aan. Dit is de grens waarbinnen decentrale overheden hun activiteiten met kortlopende middelen mogen financieren in een jaar. Elk kwartaal wordt het gemiddelde van de kortlopende middelen getoetst aan de kasgeldlimiet.

In 2018 heeft AQUON in het gehele jaar geen gebruik gemaakt van haar kasgeldlimiet en bleef daarmee automatisch onder de gestelde norm.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
21
EY Building a better working world

Renterisiconorm
De renterisiconorm is opgesteld met als doel de rentegevoeligheid van de portefeuille van leningen met als looptijd een jaar of langer te beperken. Dit komt erop neer dat het renterisico in een bepaald jaar niet meer mag bedragen dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotings-percentage. Het renterisico op de vaste schuld in een jaar wordt berekend door de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan rente-herziening op de vaste schuld. Voor gemeenschappelijke regelingen is de renterisiconorm bepaald op 20%. De renterisiconorm voor AQUON voor 2018 bedraagt hiermee circa € 4,1 miljoen. De GR AQUON heeft in 2018 deze normering niet geraakt.

Er heeft in 2018 geen uitzetting van gelden plaatsgevonden en er is geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten (derivaten, opties en dergelijke). Het risicobeleid is erop gericht toekomstige risico's inzichtelijk te maken, te beheersen, te verminderen of te spreiden. Overtollige daggelden worden dagelijks afgedragen aan Rijksschatkist.

KAPITAALGOEDEREN EN BEDRIJFSMIDDELEN

De belangrijkste kapitaalgoederen van AQUON worden gevormd door de drie panden en de laboratoriuminrichting.

AQUON heeft drie panden in haar bezit. De panden staan in Leiden, Tiel en Breda. Het pand in Breda wordt voor verkoop aangehouden: er worden geen bedrijfsactiviteiten (meer) uitgevoerd. Het pand is te koop aangeboden en wordt momenteel verhuurd. In 2016 heeft besluitvorming plaatsgevonden ten aanzien van benodigde aan-passing van de panden in Tiel en Leiden als gevolg van de sluiting Breda. Op de locaties Leiden en Tiel hebben verbouwingen plaatsgevonden om de medewerkers en activiteiten uit Breda in de bestaande panden te kunnen huisvesten.

Het onderhoud en beheer voor de panden is uitbesteed. Hiervoor worden per jaar afspraken ten aanzien van het onderhoud gemaakt en grootschalige aanpassingen in nauw overleg uitgevoerd. Deze jaarlijkse beoordeling en contractinrichting is mede gebaseerd op het feit dat de eigenaren een voorgenomen besluit hebben genomen, om een centrale locatie in de toekomst te exploiteren. In het jaar 2016 heeft AQUON een beheers-plan kapitaalgoederen met een meerjarig onderhoudsplan opgesteld en geeft daarmee inzicht op de risico's op de jaarlijkse overwegingen.

Voor de laboratoriuminrichting is het onderhoud ondergebracht bij expertisebedrijven in onderhoud van de instrumenten. Dit betreffen jaarlijkse onderhoudscontracten.

Door de afgesloten leasecontracten liggen de financiële risico's en het onderhoud van het wagenpark niet bij AQUON maar bij leasemaatschappijen.

ONTTREKKINGEN AAN OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES EN VOORZIENINGEN

Naar aanleiding van het bestuursbesluit op 15 april 2015 is een bestemmingsreserve gevormd ter hoogte van het positieve begrotingsoverschot over het jaar 2014. Op 15 april 2016 is ook het positieve begrotingsoverschot over het jaar 2015 toegevoegd aan deze bestemmingsreserve. Met deze twee mutaties werd een bestemmings-reserve gevormd van circa € 2,4 miljoen. Deze reserve betreft in geen enkele betekenis een algemene reserve en is gevormd met het doel de ombouw van AQUON te financieren.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
22
EY Building a better working world

In het jaar 2016 is een aanvang gemaakt met de herstructurering van AQUON als gevolg van het ombouwplan AQUON 2.0. In 2016 is € 1.252.463 onttrokken aan deze bestemmingsreserve. In 2017 is hier een verder vervolg aan gegeven en in aansluiting daarop heeft een verdere onttrekking aan de bestemmingsreserve plaatsgevonden. De onttrekking in het jaar 2018 bedroeg het per ultimo 2017 resterende bedrag van € 293.592. In onderstaande tabel wordt het verloop van de bestemmingsreserve in 2018 weergegeven:

Verloopstaat reserves	31-12-2017	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2018
Bestemmingsreserve	293.592	0	-293.592	0

AQUON heeft een voorziening voor kosten van voormalig personeel. Deze voorziening betreft de kosten voor lopende ww-uitkeringen waarvoor AQUON eigen risicodrager is.

Verloopstaat voorzieningen	31-12-2017	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2018
Voorzieningen voor arbeid gerelateerde verplichtingen	3.022	0	-3.022	0

Eind november 2018 is aan de tot dan toe lopende verplichting aan voormalig personeel een einde gekomen doordat de maximale duur van de uitkering is verstreken.

EMU-SALDO

Wet Hof

De Wet Houdbare Overheids Financiën (Wet Hof), die in december 2013 in werking is getreden, en de afspraken over de invulling daarvan in het "Financieel Akkoord" tussen Rijk en decentrale overheden van januari 2013 leiden er toe dat de waterschappen het EMU-saldo meer dan tot nu toe een plaats moeten geven in de beleidsvoorbereiding, sturing en beheersing.

Wet Hof en Gemeenschappelijke regelingen

Artikel 5 van de Wet Hof bepaalt dat de individuele EMU-referentiewaarde van het waterschap naast het eigen aandeel ook het aandeel in openbare lichamen betreft. Hiermee wordt het EMU-saldo van een openbaar lichaam bedoeld dat is ingesteld bij een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen waaraan het waterschap deelneemt, voor zover dit aandeel aan het waterschap moet worden toegerekend.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
23
EY Building a better working world

EMU saldo 2018

Onderstaand wordt de bepaling van het EMU-saldo 2018 weergegeven.

ONDERDEEL	BEDRAG
1. Exploitatiesaldo (voor toevoeging/onttrekking aan reserves)	613
2. Invloed investeringen (zie staat van vaste activa)	
-/- bruto investeringsuitgaven	-1.043.282
+ investeringbijdragen van derden	0
+ verkoop materiële en immateriële activa	0
+ afschrijvingen en waardeverminderingen	1.289.078
3. Invloed voorzieningen	
+ toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	0
-/- onttrekkingen uit voorzieningen t.b.v exploitatie	-293.592
-/- betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	0
+ eventuele externe vermeerderingen van voorzieningen	0
4. Invloed reserves (zie staat van reserves en voorzieningen)	
-/- eventuele betalingen rechtstreeks uit reserves	0
+ eventuele externe vermeerderingen van reserves	0
5. Deelnemingen en aandelen	
+ boekverlies	0
-/- boekwinst	0
EMU-saldo	-47.183

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Eenmalige kosten zijn verantwoord en toegelicht onder kostencategorie waartoe zij behoren.

WATERSCHAPSBELASTINGEN

AQUON heft geen waterschapsbelasting en daarmee is deze paragraaf niet van toepassing.

VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partijen zijn die partijen waarmee AQUON een bestuurlijke relatie heeft én waarin zij financieel een belang heeft. AQUON had in het jaar 2018 geen verbonden partijen.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
24
EY Building a better working world

JAARREKENING

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

BALANS PER 31 DECEMBER 2018

BALANS PER 31 DECEMBER 2018		31-12-2018		31-12-2017
VASTE ACTIVA		€		€
I	**IMMATERIËLE VASTE ACTIVA**			
	Overige immateriële vaste activa		1.308.967	1.614.127
II	**MATERIËLE VASTE ACTIVA**			
	Overige investeringen met een economisch nut		7.707.439	7.648.076
III	**FINANCIËLE VASTE ACTIVA**		21.879	31.083
	Overige langlopende leningen	15.429		24.633
	Overige uitzettingen met een oorspronkelijke looptijd van één jaar of langer	6.450		6.450
TOTAAL VASTE ACTIVA			**9.038.285**	**9.293.286**
VLOTTENDE ACTIVA				
IV	**VOORRADEN**			
	Grond- en hulpstoffen voor eigen gebruik		252.536	256.475
V	**UITZETTINGEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR**		6.562.946	6.258.836
	Uitzettingen bij openbare lichamen	1.962.863		4.254.664
	Uitzettingen in 's Rijks Schatkist	4.534.053		1.945.631
	Overige uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar	66.030		58.541
VI	**LIQUIDE MIDDELEN**			
	Overige bank- en girotegoeden		407.652	17.633
VII	**OVERLOPENDE ACTIVA**			
	Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen		363.640	752.165
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA			**7.586.774**	**7.285.109**
TOTAAL ACTIVA			**16.625.059**	**16.578.395**

		31-12-2018		31-12-2017
VASTE PASSIVA		€		€
VIII	**EIGEN VERMOGEN**		0	293.592
	Bestemmingsreserves	0		293.592
	Gerealiseerd resultaat	0		0
IX	**VOORZIENINGEN**			
	Voorzieningen voor arbeid gerelateerde verplichtingen		0	3.022
X	**VASTE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD VAN ÉÉN JAAR OF LANGER**			
	Onderhandse leningen van			
	binnenlandse banken en overige financiële instellingen		7.626.833	7.992.000
TOTAAL VASTE PASSIVA			**7.626.833**	**8.288.614**
VLOTTENDE PASSIVA				
XI	**NETTO-VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR**			
	Overige kortlopende schulden		2.962.948	2.269.557
XII	**OVERLOPENDE PASSIVA**			
	Overige vooruit ontvangen bedragen die ten behoeve van volgende begrotingsjaren komen		6.035.278	6.020.224
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA			**8.998.225**	**8.289.781**
TOTAAL PASSIVA			**16.625.059**	**16.578.394**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
26
EY Building a better working world

EXPLOITATIEREKENING OVER HET JAAR 2018

PROGRAMMA AQUON TOTAAL

Kostensoort groepen	Kostensoorten	Programma begroting 2018	Realisatie 2018	Verschil Realisatie en Begroting
		€	€	€
	LASTEN			
2.1	Salaris huidig personeel en bestuurders	8.305.000	7.623.219	681.781
2.2	Sociale premies	2.080.000	1.925.350	154.650
2.4	Overige personeelslasten	360.000	729.195	-369.195
2.5	Personeel van derden	1.100.000	1.737.086	-637.086
	Personeelslasten	**11.845.000**	**12.014.850**	**-169.850**
3.11	Uitbestedingen analyses	2.175.000	3.730.204	-1.555.204
	Uitbesteding	**2.175.000**	**3.730.204**	**-1.555.204**
3.1	Duurzame gebruiksgoederen	250.000	103.785	146.215
3.2	Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	2.161.000	2.458.993	-297.993
3.3	Energie	240.000	249.457	-9.457
	Materiële lasten	**2.651.000**	**2.812.235**	**-161.235**
1.1	Externe rentelasten	280.000	255.994	24.006
1.3	Afschrijvingen activa	1.535.000	1.289.078	245.922
	Kapitaalslasten	**1.815.000**	**1.545.072**	**269.928**
3.4	Huren en rechten	46.000	44.233	1.767
3.5	Leasebetalingen operational lease	670.000	649.437	20.563
3.7	Verzekeringen	55.000	40.756	14.244
3.8	Belastingen	44.000	35.013	8.987
3.9	Onderhoud door derden	770.000	803.528	-33.528
3.10	Overige diensten door derden	1.085.000	1.110.677	-25.677
	Overige indirecte lasten	**2.670.000**	**2.683.644**	**-13.644**
5.2	Onvoorzien	200.000	0	200.000
	Onvoorzien	**200.000**	**0**	**200.000**
	TOTAAL LASTEN	**21.356.000**	**22.786.005**	**-1.430.005**
	BATEN			
3.6	Diensten voor derden	300.000	471.100	-171.100
	Bijdrage deelnemers	20.956.000	22.024.386	-1.068.386
	TOTAAL BATEN	**21.256.000**	**22.495.486**	**-1.239.486**
	Gerealiseerd resultaat voor bestemming, volgend uit voorgaande onderdelen	**-100.000**	**-290.519**	**190.519**
	Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	0	3.073	-3.073
	TOTAAL SALDO BATEN EN LASTEN	**-100.000**	**-293.592**	**193.592**
	Mutatie bestemmingsreserve	100.000	293.592	-193.592
	GEREALISEERD RESULTAAT	**0**	**0**	**0**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
27
EY Building a better working world

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Op de jaarrekening is naast het gestelde in het waterschapbesluit, de Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen (BBVW) van toepassing. Met betrekking tot de verslaggeving worden de verslaggevingsvoorschriften vanuit het waterschapbesluit gehanteerd.

ALGEMENE GRONDSLAG

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

ACTIVA

Immateriële en materiële vaste activa

De waardering van de vaste activa vindt plaats tegen de historische kostprijs onder aftrek van ontvangen bijdragen en afschrijvingen. De historische kostprijs bestaat uit de werkelijke/historische uitgaven. Afschrijving vindt plaats conform de financiële verordening welke bestuurlijk is vastgesteld. Activering vindt plaats op het moment van ingebruikname. De afschrijving vindt plaats vanaf het jaar na het moment van ingebruikname.

De volgende afschrijvingstermijnen worden in overeenstemming met de verordening gehanteerd:

- Immateriële vaste activa 5-7 jaar
- Vervoermiddelen 5 jaar
- Bedrijfsgebouwen 40 jaar
- Verbouwingen en gebouw gebonden installaties 15 jaar
- Inrichting en (kantoor)meubilair 10 jaar
- Overige materiële activa 5 jaar
- Verbouwing in verband met ombouw AQUON 2.0 4 jaar

Op basis van de verwachte gebruiksduur wordt:

- Laboratoriumsoftware (LIMS-systeem) in 7 jaar afgeschreven
- Mobiele telefoons in 3 jaar afgeschreven.

Duurzame waardevermindering van vaste activa:

Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde. Lagere taxatiewaarden dan de boekwaarden van onroerende zaken zijn hierbij als duurzame waardedaling in aanmerking genomen.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
28
EY Building a better working world

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen.

Duurzame waardeverminderingen van financiële vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig wordt een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht.

Voorraden
De grond- en hulpstoffen uitsluitend voor eigen gebruik (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. Indien nodig wordt een voorziening voor incourante voorraden gevormd om de eventuele waardedaling of incourantheid op te vangen.

Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar en overlopende activa
De uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Uitzettingen in 's Rijks Schatkist
Drempelbedrag
In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor AQUON is dat voor 2018 € 250.000

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren
Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In 2018 hebben er geen overschrijdingen van het drempelbedrag plaatsgevonden.

Liquide middelen
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

PASSIVA

Voorzieningen
Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de organisatie. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde, het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:
- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
29
EY Building a better working world

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een looptijd van één jaar of langer.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

BATEN EN LASTEN

De baten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Een bate wordt genomen zodra deze is gerealiseerd, terwijl een last wordt verwerkt zodra deze bekend is. AQUON kent twee programma's binnen haar begroting. De exploitatierekening is voor beide programma's Laboratorium en Eigenaarsdeel opgenomen in het Programma AQUON TOTAAL (blz. 27).

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
30
EY Building a better working world

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

I IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

De immateriële activa worden alle gecategoriseerd onder "overige immateriële vaste activa".
Alle hier verantwoorde activa zijn software en licenties. Onderstaand wordt het verloop van de immateriële vaste activa weergegeven.

Verloop-overzicht IVA	Boekwaarde 31-12-2017	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2018
Overige immateriële vaste activa	1.614.127	94.765	0	-399.925	0	0	1.308.967
Totaal	1.614.127	94.765	0	-399.925	0	0	1.308.967

De investeringen betreffen de implementatie van een planpakket voor het team Monstername en Logistiek. Dit pakket is in 2018 in gebruik genomen.

II MATERIËLE VASTE ACTIVA

Het verloop van de materiële vaste activa was als volgt:

Verloopoverzicht MVA	Gronden en terreinen	Bedrijfsgebouwen	Machines, apparaten en werktuigen	Overige materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
Boekwaarde begin begrotingsjaar	1.618.850	5.301.411	487.480	240.335	7.648.076
Investeringen	0	32.801	797.885	117.831	948.517
Afschrijvingen	0	-578.848	-193.325	-116.980	-889.153
Afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen	0	0	0	0	0
Boekwaarde einde begrotingsjaar	**1.618.850**	**4.755.364**	**1.092.040**	**241.186**	**7.707.439**

Op 9 november 2015 heeft het algemeen bestuur van AQUON besloten één van haar panden af te stoten en niet meer in te zetten voor bedrijfsdoeleinden. Naar aanleiding van deze beslissing hebben een afwaarderingen plaatsgevonden in de boekjaren 2015 tot en met 2017. Eind 2018 heeft er een her evaluatie van de markt-waarde plaatsgevonden. Deze gaf geen aanleiding om de waardering van het pand te herzien. De investeringen worden onderstaand toegelicht.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Afschrijvingskosten

In onderstaande tabel wordt de aansluiting weergegeven van de afschrijvingskosten met de exploitatierekening

Afschrijvingskosten	Immaterieel Vast Actief	Materieel Vast Actief	Totaal
Afschrijvingskosten	**399.925**	**889.153**	**1.289.078**

Investeringen

In 2018 zijn de werk cafés van de locaties Leiden en Tiel gemoderniseerd en opnieuw ingericht waarbij aandacht is besteed aan een uniforme uitstraling en inrichting. Daarnaast is de in 2017 gestarte implementatie van een planpakket ten behoeve van team Monstername en Logistiek in 2018 afgerond. Deze kosten zijn in onderstaande tabel opgenomen in de post Doorontwikkeling ICT en facilitair.

Naast de bovengenoemde aanpassingen van de gebouwen en de implementatie van het planpakket is ten bedrage van € 797.885 geïnvesteerd in het jaar 2018. Dit betreft vervangingsinvesteringen in laboratoriumapparatuur.

In onderstaande tabellen wordt de stand van het investeringskrediet per programma weergegeven:

Investeringen Laboratorium	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2018
Doorontwikkeling ICT en facilitair	**500.000**	**245.397**
(Vervangings-) investeringen apparatuur	**1.500.000**	**797.885**
Totaal	**2.000.000**	**1.043.282**

III FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Het verloop van de financiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

Verloopoverzicht FVA	31-12-2017	Vermeerderingen	Aflossingen	31-12-2018
Lening aan bedrijven	**24.633**	**0**	**-9.204**	**15.429**
Overige uitzettingen met een oorspronkelijke looptijd van een jaar of langer	**6.450**	**0**	**0**	**6.450**
Totaal	**31.083**	**0**	**-9.204**	**21.879**

De lening aan bedrijven betreft een financiering aan een leasemaatschappij waarvoor maandelijks een aflossing ontvangen wordt. Vanaf het jaar 2015 worden geen auto's meer afgenomen conform dit model. De verwachting is dat de lening in 2020 in zijn geheel is afgelost. De overige uitzettingen met een oorspronkelijke looptijd van een jaar of langer betreffen de waarborgsommen voor de huur van de panden (opslagloodsen) in Breda en 's-Hertogenbosch. Beide panden worden aangehouden ten behoeve van de afdeling Monstername en Logistiek.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better working world

IV VOORRADEN

De stand van de voorraden kan als volgt worden weergegeven:

Voorraden grond- en hulpstoffen	31-12-2017	31-12-2018
Grond- en hulpstoffen voor eigen gebruik	281.705	270.592
Voorziening incourante grond- en hulpstoffen	-25.230	-18.056
Totaal	256.475	252.536

De voorraden zijn grond- en hulpstoffen voor uitsluitend eigen gebruik en zijn gewaardeerd tegen de laatste inkoopprijs.

In 2018 is de voorziening voor incourante voorraden beoordeeld en bijgesteld. De voorziening wordt gevormd voor artikelen die niet courant zijn. De waarde van de voorziening op balansdatum bedraagt € 18.056. De waarde van de voorraden bedraagt op balansdatum € 281.705. De voorziening ten aanzien van de incourante voorraden wordt in mindering gebracht op de balanswaarde voorraden. De balanswaarde van de voorraden is daarmee € 252.536.

V UITZETTINGEN MET EEN LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR

De uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar zijn als volgt te specificeren:

Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2018
Uitzettingen bij openbare lichamen	4.254.664	1.962.863
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1.945.631	4.534.053
Overige uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar	58.541	66.030
Totaal	6.258.836	6.562.946

Aan het einde van het jaar 2018 zijn facturen aan de deelnemende waterschappen en hoogheemraadschappen ("openbare lichamen") betreffende de bijdragen over het eerste kwartaal 2019 uitgereikt.

AQUON dient haar overtollige liquide middelen aan te houden bij het Rijk, het zogenaamde "Schatkistbankieren". Ten behoeve van het schatkistbankieren heeft AQUON een zogenaamde werkrekening bij een bankinstelling geopend. Op deze rekening heeft AQUON een daglimiet van
€ 250.000.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
33
EY Building a better working world

De berekening van de benutting van de drempelbedragen van het schatkistbankieren wordt in onderstaande tabel per kwartaal 2018 weergegeven:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren	Q1	Q2	Q3	Q4
	€	€	€	€
Drempelbedrag	250.000	250.000	250.000	250.000
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen	144.547	125.581	92.461	142.597
Ruimte onder drempelbedrag	105.453	124.419	157.539	107.403
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

De overige uitzettingen zijn ontstaan door de uitgevoerde laboratorium werkzaamheden voor derde klanten. Naar aanleiding van een risico-inventarisatie is gebleken dat een voorziening ten aanzien van mogelijke oninbaarheid van de vorderingen per ultimo 2018 niet noodzakelijk is. Het verloop van de voorziening dubieuze debiteuren was als volgt:

Verloopoverzicht Voorziening dubieuze debiteuren	31-12-2017	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2018
Voorziening dubieuze debiteuren	0		0	0

VI LIQUIDE MIDDELEN

Dit bedrag betreft het saldo op de bankrekeningen bij een tweetal bankinstellingen. De banksaldi kunnen als volgt worden weergegeven:

Liquide middelen	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2018
Overige bank- en girotegoeden, bank 1	17.629	405.758
Overige bank- en girotegoeden, bank 2	4	1.893
Totaal	17.633	407.652

De bankrekeningen van AQUON worden afhankelijk van het banksaldo verantwoord onder de post liquide middelen of onder de kortlopende schulden. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van AQUON en zijn dagelijks opeisbaar.

Het banksaldo op Bank1 was per 31 december hoger dan de daggeldlimiet doordat na, door het ministerie dagelijks uitgevoerde afroming van gelden, op 31 december nog een betaling is ontvangen.

Bij een bankinstelling is eind 2013 voor AQUON een rekening courant krediet afgesloten tot een maximaal bedrag van € 7,0 miljoen. Voor het verkregen krediet is geen zekerheid gesteld. In 2018 is eenmaal gebruik gemaakt van dit krediet door een te late overboeking vanuit het tegoed bij de schatkist.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better working world

VII OVERLOPENDE ACTIVA

De overlopende activa betreffen nog te factureren eindafrekening met deelnemers, leveringen aan derden, vooruitbetaalde kosten, vooruit ontvangen facturen en voorschotten betaald aan personeel. Het saldo betreft met name kosten welke in een volgend boekjaar worden verantwoord.

Overige nog te ontvangen bedragen alsmede de vooruit betaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	31-12-2017	31-12-2018
Nog te factureren bedragen	**581.658**	**19.672**
Vooruit betaalde bedragen	**169.409**	**343.305**
Voorschotten betaald aan personeel	**1.098**	**663**
Overige nog te ontvangen bedragen alsmede de vooruit betaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	**0**	**0**
Totaal	**752.165**	**363.640**

VIII EIGEN VERMOGEN

Conform de statuten van de GR AQUON heeft AQUON op balansdatum geen eigen vermogen, anders dan een bestemmingsreserve. Deze bestemmingsreserve is in het jaar 2015 gevormd na een besluit van het bestuur het positieve begrotingsoverschot over het begrotingsjaar 2014 (€1.918.324) te bestemmen voor de ombouw van AQUON. Ook het positieve begrotingsoverschot over het begrotingsjaar 2015 (€529.240) is conform bestuursbesluit aan de bestemmingsreserve toegevoegd. De onttrekkingen betreffen uitgaven gerelateerd aan het herstructureren van AQUON. In 2018 hebben de laatste onttrekkingen plaatsgevonden. Daarmee is de bestemmingsreserve geheel besteed.

Verloopstaat reserves	31-12-2017	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2018
Bestemmingsreserve	**293.592**	**0**	**-293.592**	**0**

IX VOORZIENINGEN

De voorziening betreft een verplichting inzake betalingen aan voormalig personeel, aangezien AQUON eigen risicodrager is voor de ww. Aan deze verplichting is eind 2018 een eind gekomen en de voorziening is beëindigd.

Verloopstaat voorzieningen	31-12-2017	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2018
Voorzieningen voor arbeid gerelateerde verplichtingen	**3.022**	**0**	**-3.022**	**0**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better working world

X VASTE SCHULDEN

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2018:

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	31-12-2017	Vermeer-deringen	Aflossingen	31-12-2018
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen:				
Bank instelling 1	3.628.000	0	-151.167	3.476.833
Bank instelling 2	4.364.000	0	-214.000	4.150.000
Totaal	7.992.000	0	-365.167	7.626.833

De totale rentelast voor het jaar 2018 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedroeg € 255.305. In het jaar 2019 wordt € 365.167 afgelost (verplichting korter dan 1 jaar). Voor deze vaste schulden staan de deelnemers van de GR AQUON garant.

XI VASTE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR

De vaste schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn als volgt te specificeren:

Vaste schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	31-12-2017	31-12-2018
Schulden aan leveranciers	1.592.618	2.162.654
Schulden in verband met te betalen belastingen, sociale en pensioenpremies	676.939	800.294
Totaal	2.269.557	2.962.948

Onder de schulden aan leveranciers is op balansdatum een schuld aan twee deelnemende waterschappen opgenomen van € 101.891. De stijging van de stand van de crediteuren wordt met name veroorzaakt door facturen voor laboratoriumapparatuur welke eind 2018 is geleverd.

XII OVERLOPENDE PASSIVA

De overlopende passiva zijn als volgt te specificeren:

Overige vooruit ontvangen bedragen die ten behoeve van volgende begrotingsjaren komen	31-12-2017	31-12-2018
Vooruit gefactureerde bedragen	5.045.251	5.293.252
Nog te ontvangen facturen	561.512	497.445
Arbeidsgrelateerde verplichtingen	234.214	218.650
Frictiekosten Sociaal Statuut	104.346	25.930
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten behoeve van volgende begrotingsjaren komen	74.900	0
Totaal	**6.020.224**	**6.035.278**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better working world

In december 2018 heeft AQUON de voorschotten inzake het eerste kwartaal 2019 aan alle deelnemende waterschappen in rekening gebracht. Deze bijdrage ten bedrage van € 5.293.252 is geheel verantwoord onder de post vooruit gefactureerde bedragen.

De nog te betalen "frictiekosten sociaal statuut" betreffen personeelskosten die samenhangen met het AQUON Sociaal Statuut. Deze personeelskosten zijn de als gevolg van herstructurering individueel vastgelegde verplichtingen voor reistijdvergoeding.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

HUURVERPLICHTINGEN

AQUON heeft de volgende, niet uit de balans blijkende huurverplichtingen:

Locatie	Resterende looptijd	Tot	Verplichting komend jaar €	Totale verplichting €
Breda bedrijfshal	12 mnd	31-12-2019	18.500	18.500
's-Hertogenbosch Bedrijfshal + kantoor	50 mnd	28-2-2023	26.422	110.091
Totaal			**44.922**	**128.591**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

OVERIGE VERPLICHTINGEN

AQUON heeft de volgende niet uit de balans blijkende overige verplichtingen:

Product/Leverancier	Resterende looptijd	Tot	Verplichting komend jaar €	Totale verplichting €
Printer/copiers	68 mnd	31-8-2024	20.801	118.454
Automatisering				
Actacom hosting	48 mnd	31-1-2023	178.552	714.210
Actacom beheer	48 mnd	31-1-2023	176.796	707.182
Ecosys	36 mnd	31-12-2021	36.300	108.900
Helpline	18 mnd	30-6-2020	19.342	29.013
Catering				
Maas	63 mnd	15-3-2024	4.801	25.205
WSRL	1 jaar	1-1-2020	34.250	34.250
Salarisadministratie				
Salarisadministratie	1 jaar	1-1-2020	65.000	65.000
Lease auto's				
Wagenplan	17 mnd	1-6-2020	19.439	24.523
Dutchlease	6-30mnd	1-7-2021	485.311	636.254
Verizon	60 mnd	31-1-2024	9.293	46.464
Telefonie				
Diensten t.b.v. smartphones	21 mnd	1-9-2020	19.056	33.348
Totaal			**1.068.940**	**2.542.803**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING OVER HET BEGROTINGSJAAR

ALGEMEEN

De indeling van de exploitatierekening wijkt (gedeeltelijk) af van de indeling zoals die is opgenomen in bijlage 2 van de Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen. Bij de exploitatierekening is de indeling van de begroting gevolgd om de vergelijking tussen de begroting en de jaarrealisatie te vereenvoudigen.

De exploitatierekening wordt het programma Laboratorium en het programma Eigenaarsdeel separaat weergegeven en toegelicht.

In de exploitatierekening zijn de volgende kolommen opgenomen:

- Programmabegroting 2018
- Realisatie 2018
- Het verschil tussen de kolommen Realisatie 2018 en Programmabegroting 2018

Het jaar 2018 sluit af met een exploitatiesaldo van nihil voor beide programma's. In de verordeningen van AQUON is ingeregeld dat de jaarbijdrage van de opdrachtgevers meebeweegt met de gerealiseerde productieomvang. De marginale kosten van de meer-productie worden daartoe als eindafrekening 2018 doorberekend aan de waterschappen.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
39
EY Building a better working world

PROGRAMMA LABORATORIUM

PROGRAMMA LABORATORIUM

Kostensoort groepen	Kostensoorten	Programma begroting 2018 €	Realisatie 2018 €	Verschil Realisatie en Begroting €
	LASTEN			
2.1	Salaris huidig personeel en bestuurders	8.155.000	7.276.161	878.839
2.2	Sociale premies	2.040.000	1.884.929	155.071
2.4	Overige personeelslasten	360.000	658.442	-298.442
2.5	Personeel van derden	1.000.000	1.728.760	-728.760
	Personeelslasten	**11.555.000**	**11.548.292**	**6.708**
3.11	Uitbestedingen analyses	2.175.000	3.730.204	-1.555.204
	Uitbesteding	**2.175.000**	**3.730.204**	**-1.555.204**
3.1	Duurzame gebruiksgoederen	250.000	103.785	146.215
3.2	Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	2.161.000	2.458.993	-297.993
3.3	Energie	240.000	249.457	-9.457
	Materiële lasten	**2.651.000**	**2.812.235**	**-161.235**
1.1	Externe rentelasten	280.000	255.995	24.005
1.3	Afschrijvingen activa	1.350.000	1.101.492	248.508
	Kapitaalslasten	**1.630.000**	**1.357.486**	**272.514**
3.4	Huren en rechten	46.000	44.232	1.768
3.5	Leasebetalingen operational lease	670.000	649.437	20.563
3.7	Verzekeringen	55.000	40.756	14.244
3.8	Belastingen	44.000	35.013	8.987
3.9	Onderhoud door derden	770.000	802.416	-32.416
3.10	Overige diensten door derden	785.000	935.331	-150.331
	Overige indirecte lasten	**2.370.000**	**2.507.185**	**-137.185**
5.2	Onvoorzien	100.000	0	100.000
	Onvoorzien	**100.000**	**0**	**100.000**
	TOTAAL LASTEN	**20.481.000**	**21.955.403**	**-1.474.403**
	BATEN			
3.6	Diensten voor derden	300.000	396.100	-96.100
	Bijdrage deelnemers	20.181.000	21.562.376	-1.381.376
	TOTAAL BATEN	**20.481.000**	**21.958.476**	**-1.477.476**
	Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	0	3.073	-3.073
	TOTAAL SALDO BATEN EN LASTEN	**0**	**0**	**0**
	Mutatie bestemmingsreserve	0	0	0
	GEREALISEERD RESULTAAT	**0**	**0**	**0**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
40
EY Building a better working world

LASTEN

Personeelslasten

De ombouw van AQUON heeft na een daling van het aantal personeelsleden in 2016 en 2017 geleidt tot een toename van het aantal medewerkers in dienst van AQUON in 2018 . Het aantal personeelsleden is in 2018 gestegen van 151 naar 158 medewerkers door het invullen van een aantal nieuw ontstane functies. Doordat niet alle functies zijn ingevuld blijven de salariskosten achter ten opzichte van de begroting. Daarentegen zijn de kosten voor het inhuren van personeel van derden hoger dan begroot.

Kostensoort groepen Bedragen in €	Kostensoorten	Realisatie 2018	Programma begroting 2018	Verschil Realisatie en Begroting
2.1	Salaris huidig personeel en bestuurders	7.276.161	8.155.000	878.839
2.2	Sociale premies	1.884.929	2.040.000	155.071
2.4	Overige personeelslasten	658.442	360.000	-298.442
2.5	Personeel van derden	1.728.760	1.000.000	-728.760
	Personeelslasten	**11.548.293**	**11.555.000**	**6.707**

Onder de overige personeelslasten worden de lasten verantwoord betreffende woon-werkverkeer, dienstreizen, studiekosten, werving personeel, gratificaties en Arbo-gerelateerde kosten. In 2018 zijn met name de kosten voor werving en selectie van personeel hoger uitgevallen dan voorzien. Daarnaast zijn er in 2018 kosten gemaakt voor het uitvoeren van een medewerkers tevredenheidsonderzoek alsmede een periodiek medisch onderzoek. De overschrijding van de uitgaven op het gebied van personeel derden wordt veroorzaakt door een hogere inzet van personeel derden als bijvoorbeeld een tijdelijke teammanager en relatiemanagers voor het team Servicebureau. Een andere vorm van inhuur zijn medewerkers die tijdelijk ingehuurd worden vanwege hun specifieke expertise. De organisatie en hervorming van AQUON vraagt kennis en kunde die niet altijd aanwezig is bij haar personeel.

Uitbesteding

Onder deze kostencategorie worden de kosten voor de uitbesteding van werkzaamheden aan derden opgenomen. Dit betreft uitbestede werkzaamheden voor de afdelingen Chemie, Hydrobiologie en Monstername en Logistiek. Daarnaast zijn er analyses op het gebied van onder andere waterbodems die niet door AQUON zelf worden uitgevoerd (met name voorbereidende werkzaamheden) en zijn er projecten in opdracht gegeven door de waterschappen welke hebben geleid tot extra uitbesteding in verband met het ontbreken van expertise. Daarnaast zijn analyses uitbesteed in verband met storingen van apparatuur.

MATERIËLE LASTEN

Duurzame gebruiksgoederen

Deze kostencategorie betreft de aangeschafte duurzame gebruiksgoederen welke de activeringsgrens van € 15.000 niet overschrijden.

Overige gebruiksgoederen en verbruiksgoederen

Deze kostencategorie omvat het verbruik van materialen, chemicaliën en gasflessen door het laboratorium.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
41
EY Building a better working world

Energie
Deze kostencategorie bevat de energiekosten van de verschillende locaties, voor zover deze separaat in rekening worden gebracht.

Kapitaalslasten
Externe rentelasten
Onder deze post is de rente van bij een tweetal bankinstellingen afgesloten leningen opgenomen.

Afschrijvingen
Deze kostencategorie betreffen de afschrijvingen van immateriële en materiële vaste activa.

OVERIGE INDIRECTE LASTEN

Huur en rechten
Onder deze post worden de huur- en servicekosten verantwoord voor de verschillende locaties.

Leasebetalingen operationele lease
Deze post betreft de kosten voor de lease van de bedrijfsauto's.

Verzekeringen
Het betreft hier voornamelijk de premies van de polissen voor de wagenparkverzekeringen, aansprakelijkheids-verzekeringen en brand- en opstalverzekeringen voor de panden.

Belastingen
De belastingen hebben betrekking op gemeentelijke belastingen (WOZ, verontreinigingsheffing, etc.). De overige belastingen betreffen de houderschapsbelasting van het wagenpark voor zover de auto's in eigendom zijn.

Onderhoud door derden
Onder deze post wordt het gebouwbeheer en –onderhoud opgenomen. Daarnaast worden lasten voor onderhoud en reparaties van apparatuur en laboratorium instrumenten hier opgenomen.

Overige diensten door derden
Het betreft de diensten voor facilitaire ondersteuning (o.a. centrale repro, postdistributie, porto, telefoniste/receptioniste en bibliotheek), diensten IT (beheer systemen, onderhoud en ontwikkeling van standaardapplicaties en algemene IT-activiteiten) en cateringkosten. Ook de diensten in het kader van advisering, accountantskosten, kosten van afvoer laboratoriumafval en (overige) uitbestede werkzaamheden zijn hieronder opgenomen.

BATEN

Diensten voor derden
De opbrengst is in verband met werken voor derden. Deze derden betreffen veelal private bedrijven niet zijnde de deelnemende waterschappen.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
42
EY Building a better working world

Bijdrage deelnemers
Onder deze post zijn de bedragen van de bijdragen verantwoord van de deelnemende waterschappen en hoogheemraadschappen. Deze bedragen worden middels een voorschot berekend en achteraf vindt er een verrekening van de totale kosten plaats.

WET NORMERING TOPINKOMENS

De wet normering topinkomens (WNT) presenteert een overzicht van de inkomens van de topfunctionarissen van AQUON. Het inkomen van een topfunctionaris in de (semi-) publieke sector mag volgens de WNT maximaal 130% van een ministersalaris zijn. (Semi-) publieke instellingen zijn verplicht om jaarlijks de bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoeding van hun functionarissen te publiceren in de financiële jaarverslagen.

Het algemene en dagelijkse bestuur van AQUON is te kwalificeren als toezichthoudende topfunctionarissen en is onbezoldigd. AQUON heeft in 2018 geen topfunctionarissen in dienst met een hoger salaris dan toegestaan op basis van de WNT. De dagelijkse leiding wordt uitgeoefend door de directeur.

In het kader van de WNT is het volgende overzicht opgesteld:

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
R.W. Bleker	Voorzitter
Mevr. I.G.M. de Bondt	Voorzitter
H.P. Verroen	Bestuurder
G.J.A. Nieuwenhuis	Bestuurder
C.G. Jansen op de Haar	Bestuurder
P.F.J. van den Eijnden	Bestuurder
M. Smits	Bestuurder
W.P.J. de Kleijn	Bestuurder
H. Pluckel	Bestuurder
C. Sas	Bestuurder
Mevr. E.H.T. Stravens	Bestuurder

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better working world

Leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking

Bedragen x € 1	J.K. Bouma
Functiegegevens	DIRECTEUR
Aanvang en einde functievervulling 2018	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	111.136
Beloningen betaalbaar op termijn	17.428
Subtotaal	*128.564*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0
Totaal bezoldiging	**128.564**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2017	
Duur dienstverband in 2017	1/1- 31/12
deeltijdfactor 2017 in fte	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	106.470
Beloningen betaalbaar op termijn	16.479
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000
Totaal bezoldiging 2017	**122.949**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better working world

PROGRAMMA EIGENAARSDEEL

PROGRAMMA EIGENAARSDEEL

Kostensoort groepen	Kostensoorten	Programma begroting 2018	Realisatie 2018	Verschil Realisatie en Begroting
		€	€	€
	LASTEN			
2.1	Salaris voormalig personeel	150.000	347.058	-197.058
2.2	Sociale premies	40.000	40.420	-420
2.4	Overige personeelslasten	0	70.752	-70.752
2.5	Personeel van derden	100.000	8.326	91.674
	Personeelslasten	**290.000**	**466.557**	**-176.557**
	Uitbesteding	**0**	**0**	**0**
	Materiële lasten	**0**	**0**	**0**
1.3	Afschrijvingen activa	185.000	187.587	-2.587
	Kapitaalslasten	**185.000**	**187.587**	**-2.587**
3.9	Onderhoud door derden	0	1.112	-1.112
3.10	Overige diensten door derden	300.000	175.346	124.654
	Overige indirecte lasten	**300.000**	**176.458**	**123.542**
5.2	Onvoorzien	100.000	0	100.000
	Onvoorzien	**100.000**	**0**	**100.000**
	TOTAAL LASTEN	**875.000**	**830.602**	**44.399**
	BATEN			
3.6	Diensten voor derden (huur)	0	75.000	-75.000
	Bijdrage deelnemers	775.000	462.010	312.990
	TOTAAL BATEN	**775.000**	**537.010**	**237.990**
	Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	0	0	0
	TOTAAL SALDO BATEN EN LASTEN	**-100.000**	**-293.592**	**193.592**
	Mutatie bestemmingsreserve	100.000	293.592	-193.592
	GEREALISEERD RESULTAAT	**0**	**0**	**0**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

LASTEN

Personeelslasten

Uitgaven op het gebied van personeel als gevolg van de ombouw van AQUON zijn onder personeelslasten verantwoord bij het programma Eigenaarsdeel.

Kostensoort groepen Bedragen in €	Kostensoorten	Realisatie 2018	Programma begroting 2018	Verschil Realisatie en Begroting
2.1	Salaris voormalig personeel	347.059	150.000	-197.059
2.2	Sociale premies	40.420	40.000	-420
2.4	Overige personeelslasten	70.752	0	-70.752
2.5	Personeel van derden	8.326	100.000	91.674
	Personeelslasten	**466.557**	**290.000**	**-176.557**

Salaris voormalig personeel betreft de salariskosten voor bovenformatieve medewerkers. Ook zijn hierin de in 2018 aan vetrokken medewerkers betaalde afkoopsommen opgenomen.

De salariskosten inclusief sociale lasten van de drie bovenformatieve medewerkers worden conform de afspraken uit het Doorstroomprogramma AQUON – waterschappen doorbelast aan de waterschappen.

Onder de post overige personeelslasten zijn onder andere de vergoedingen als gevolg van extra reistijd samenhangend met de reorganisatie verantwoord. De hoogte van de vergoeding is bepaald door een inschatting te maken van de extra kosten als gevolg van extra reistijd voor de jaren dat deze vergoeding aan de medewerkers die het betreft, uitgekeerd moet gaan worden. Eind 2018 bleek dat door het vertrek van een aantal medewerkers die een dergelijke vergoeding ontvingen dat deze kosten te hoog waren ingeschat. Het betreffende bedrag is vrijgevallen in 2018.

De kosten voor opleidingen die in 2018 zijn gevolgd en die verband houden met de doorontwikkeling van AQUON zijn ook op deze post verantwoord.

Uitbesteding

In het jaar 2018 zijn er geen kosten verantwoord in het programma Eigenaarsdeel onder deze post.

Materiële lasten

In het jaar 2018 zijn er geen kosten verantwoord in het programma Eigenaarsdeel onder deze post.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
46
EY Building a better working world

KAPITAALSLASTEN

Externe rentelasten

In het jaar 2018 zijn er geen kosten verantwoord in het programma Eigenaarsdeel onder deze post.

Afschrijvingen

Deze kostencategorie betreft de afschrijvingen van materiële vaste activa toe te rekenen aan het Eigenaarsdeel. Deze investeringen betreffen de zogenaamde no-regret investering uit het ombouwplan 2016. De waarde van € 750.348 wordt in vier jaren afgeschreven. Deze verkorte afschrijvingsperiode is door het bestuur vastgesteld.

OVERIGE INDIRECTE LASTEN

Onderhoud door derden

De kosten die verantwoord zijn in het programma Eigenaarsdeel onder deze post betreffen het onderhoud van het pand in Breda.

Overige diensten door derden

Dit betreft advieskosten inzake de doorontwikkeling van de organisatie en de strategie van AQUON.

BATEN

Diensten voor derden

Met ingang van 1 april 2018 is het pand in Breda verhuurd. De in 2018 ontvangen huuropbrengsten zijn onder deze post verantwoord.

Bijdrage deelnemers

Onder deze post zijn de bedragen van de bijdragen verantwoord van de deelnemende waterschappen en hoogheemraadschappen. Deze bedragen worden middels een voorschot berekend en achteraf vindt er een verrekening van de totale kosten plaats.

Mutatie bestemmingsreserve

Met uitzondering van de personeelskosten voor boven-formatief personeel worden de uitgaven gedaan in het kader van het Programma Eigenaarsdeel in mindering gebracht op de bestemmingsreserve zoals deze is gevormd uit de positieve bedrijfsresultaten van 2014 en 2015. Dit conform besluit AB datum 8 februari 2016. In 2018 is het per eind 2017 resterende bedrag van de bestemmingsreserve geheel aangewend.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
47
EY Building a better working world

OVERIGE GEGEVENS

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

BESLUIT TOT RESULTAATBESTEMMING 2018 EN VASTSTELLING VAN DE JAARREKENING

VOORSTEL TOT RESULTAATBESTEMMING

In de statuten van de GR AQUON is een artikel opgenomen omtrent de kostentoerekening.

Artikel 34 Kostentoerekening:

1. Het algemeen bestuur stelt jaarlijks bij de begroting de bijdrage van de deelnemers vast.
2. De bijdrage, bedoeld in het eerste lid, is opgebouwd uit:
   a. Laboratorium gerelateerde kosten;
   b. Eigenaarskosten.
3. De laboratorium gerelateerde kosten bestaan voor:
   a. 75% uit vaste kosten. Deze kosten worden, in verhouding van het individueel voortschrijdend gerealiseerde driejaargemiddelde productieaantal ten opzichte van de totale productie in het desbetreffende tijdvak, verrekend. De gerealiseerde productieaantallen worden overgenomen uit de meest actuele vastgestelde jaarstukken; en
   b. 25% uit variabele kosten. Deze kosten worden, in de verhouding van de individuele werkelijke jaarproductie ten opzichte van de werkelijke totale productie in het desbetreffende jaar, verrekend.
   c. De som van de kostentoerekening zoals vermeld in de leden 3a en 3b van dit artikel vormt de definitieve bijdrage van een deelnemer voor laboratorium gerelateerde kosten.
4. De bijdrage, bedoeld in het derde lid, is terug te leiden naar een prijsstelling voor producten en diensten.
5. De eigenaarskosten hebben betrekking op de kosten die gemaakt worden om AQUON een duurzaam gezonde basis te geven en te doen behouden. Deze kosten worden op een gelijke wijze verrekend als vermeld in lid 3.a van dit artikel.
6. Het algemeen bestuur bepaalt de hoogte van de eigenaarskosten
7. Het algemeen bestuur brengt voorafgaand aan ieder kwartaal een voorschot in rekening bij de deelnemers.
8. Het voorschot, bedoeld in het voorgaande lid, is gebaseerd op de programmabegroting van het betreffende jaar.
9. De afrekening van de bijdrage vindt jaarlijks plaats bij de vaststelling van de jaarrekening.

De jaarrekening 2018 wordt na een algehele afrekening met de opdrachtgevers afgesloten met een bedrijfsresultaat van nihil. De totale kosten uit de programmabegroting worden verrekend met de hoogheemraadschappen en waterschappen volgens het besluit van het Algemeen Bestuur d.d. 10 november 2016.

BESLUIT TOT VASTSTELLING VAN JAARREKENING

Op grond van de Wet op Gemeenschappelijke Regelingen wordt de jaarrekening van de GR AQUON vóór 15 april 2019 aangeboden aan het Algemeen Bestuur.

Op grond van artikel 104 van de Waterschapswet wordt de GR AQUON Jaarrekening 2018 in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van AQUON op 4 april 2019 goedgekeurd.

Vastgesteld wordt dat het bedrijfsresultaat van AQUON GR na algemene afrekening met de opdrachtgevers nihil is. De jaarrekening over het begrotingsjaar 2018 wordt vastgesteld.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
49
EY Building a better working world

CONTROLEVERKLARING

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY Building a better working world

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better working world

JAARSTUKKEN 2018

APRIL 2019

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Instituut voor wateronderzoek en advies

Postbus 328
4000 AH Tiel

T 06 10 27 65 31
E H.Laarman@aquon.nl
I www.aquon.nl
Bank NWB 636751902
BTW NL823338848B01
KvK 52811751

Ter attentie van het Algemeen Bestuur

Datum: 26 april 2019
Betreft: Jaarstukken 2018 Compleet
Ons kenmerk: **U19.074**

Geacht bestuur,

In aanvulling op onze brief van 10 april 2019 (U19.068) inzake aanbieding van de jaarstukken 2018, ontvangt u bijgaand de getekende goedkeurende verklaring van onze accountant. Tevens ontvangt u een volledige set jaarstukken 2018 waarin alle jaarstukken compleet in zijn opgenomen.

De jaarstukken 2018 zijn in de vergadering van het algemene bestuur van AQUON op 4 april 2019 goedgekeurd en vastgesteld. In bijzijn van de accountant zijn de financiële cijfers in het vergelijk met de vastgestelde programmabegroting 2018 in de vergadering besproken. In onze brief van 10 april 2019 is een samenvatting van de behaalde bedrijfsresultaten opgenomen. We zijn trots op een gematigde kostenstijging in relatie tot de sterk stijgende lijn van productie.

De bijgevoegde accountsverklaring betreft een goedkeurende verklaring, echter met een beperking. Deze beperking betreft een onrechtmatige besteding van AQUON inzake flexibel inzet personeel, welke Europees aanbesteed had moeten worden. Door de grote productiestijging heeft AQUON, gebruik moeten maken van flexibele arbeidskrachten in het jaar 2018. Deze inkopen verliepen via meerdere bureaus waarvan achteraf blijkt dat bij twee uitzendbureaus de inkoopwaarden de Europese aanbestedingsgrens te boven is gegaan. Dit inkoopdossier is tijdens de bestuursvergadering besproken en inmiddels is een aanbestedingsprocedure in gang gezet.

We kijken tevreden terug op het afgelopen jaar en zijn vol vertrouwen over het nieuwe jaar.

Namens het dagelijks bestuur van AQUON,

De secretaris
Ir. J.K. Bouma

Bijlagen: Jaarstukken 2018 compleet (inclusief goedkeurende verklaring 2019 van EY accountants)

Ernst & Young Accountants LLP
Prof.Dr.Dorgelolaan 14
5613 AM Eindhoven, Netherlands
Postbus 455
5600 AL Eindhoven, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 48 00
ey.com

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Aquon

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Aquon te Tiel gecontroleerd.

Ons goedkeurend oordeel betreffende de getrouwheid van de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Aquon op 31 december 2018 in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.

De jaarrekening bestaat uit:
- het overzicht van baten en lasten over 2018;
- de balans per 31 december 2018;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Ons oordeel met beperking betreffende de rechtmatigheid

Naar ons oordeel zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2018, uitgezonderd de gevolgen van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf "De basis voor ons oordeel met beperking betreffende financiële rechtmatigheid", in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 21 december 2018.

De basis voor ons oordeel met beperking betreffende de financiële rechtmatigheid

Wij hebben de volgende bevindingen geconstateerd ten aanzien van de financiële rechtmatigheid:
- Gemeenschappelijke Regeling Aquon heeft voor een bedrag van € 478.000 inkopen verricht, welke ten onrechte niet volgens de Europese aanbestedingswet- en regelgeving zijn aanbesteed.
- Gemeenschappelijke Regeling Aquon heeft voor een bedrag van € 27.000 de lasten met betrekking tot uitbestede analyses te laag verantwoord.

Overige basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Waterschapsbesluit en het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 21 december 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Aquon zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Ernst & Young Accountants LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Engeland en Wales en geregistreerd bij Companies House onder registratienummer OC335594. In relatie tot Ernst & Young Accountants LLP wordt de term partner gebruikt voor een (vertegenwoordiger van een) vennoot van Ernst & Young Accountants LLP. Ernst & Young Accountants LLP is statutair gevestigd te 6 More London Place, London, SE1 2DA, Verenigd Koninkrijk, heeft haar hoofdvestiging aan Boompjes 258, 3011 XZ Rotterdam, Nederland en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam onder nummer 24432944. Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons goedkeurend oordeel betreffende de getrouwheid en oordeel met beperking betreffende de rechtmatigheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 228.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 5.2 lid 1 Waterschapsbesluit.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2018. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 5.3 Waterschapsbesluit.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 100.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- jaarverslag, waaronder het voorwoord, kerngegevens, profielschets en verkorte weergave van de financiële resultaten, de programmaverantwoording en de paragrafen;
- overige gegevens.

Uitgezonderd de gevolgen van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf "De basis voor ons oordeel met beperking betreffende de rechtmatigheid", zijn wij, op grond van onderstaande werkzaamheden van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 21 december 2018.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 21 december 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten,alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 26 april 2019

Ernst & Young Accountants LLP

drs. H.E. Oostdijck RA

KADERNOTA 2020

Datum rapport : 14 maart 2019
Versie : 2.0
Opgesteld door : Henk Laarman

Wateronderzoek en advies

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave 2

1. Inleiding 3
2. AQUON mogelijk centraliseren. 4
3. Ontwikkeling meetvraag 2020 - 2024 5
4. Aannames bij de productie verwachting en interpretatie van AQUON 6
5. Overige ontwikkelingen 7
   - 5.1 Kennisontwikkeling en innovaties (R&D) 7
   - 5.2 Versterken huidige kwaliteitsniveau monitoring waterkwaliteit 7
   - 5.3 Digitale transitie in aansluiting met de waterschappen 8
6. Financiële uitgangspunten 2020 8
   - 6.1 Programmabegroting Laboratorium 8
   - 6.2 Programmabegroting Eigenaren 10
7. Kostenverdeling van AQUON 10
8. Sturing en verantwoording 11
9. Vervolgproces 11

1. INLEIDING

Voor u ligt de kadernota 2020 van AQUON. In deze kadernota geven we op basis van huidige inzichten de hoofdpunten van het AQUON-beleid en de financiële kaders voor het komend jaar weer.

AQUON heeft de ambitie om een succesvolle samenwerkingspartner voor haar eigenaren te zijn. Zowel vanuit het oogpunt van eigenaren als vanuit het oogpunt van opdrachtgevers: een onderscheidende organisatie, die tot meetbare resultaten komt en zichtbare, gezamenlijk gedragen initiatieven ontplooit. Een door visie gedreven groep mensen die zich continu ontwikkelt en zich gedraagt volgens haar kernwaarden "samen, verantwoordelijk en professioneel". De komende jaren ontwikkelt AQUON zich verder naar een ketenpartner, gericht op het inwinnen van data op gebied van waterkwaliteit. AQUON wenst vanuit deze positie en in nauw overleg met haar opdrachtgevers zichzelf verder te ontwikkelen tot de centrale gegevensleverancier op gebied van waterkwaliteit. Vanuit haar deskundigheid en de beschikbare dataverzameling is AQUON goed in staat gerichte adviezen aan haar opdrachtgevers te verstrekken.

AQUON draagt met harmonisatie in het wateronderzoek bij aan een ideale centrale verzameling van data voor een groot voorzieningsgebied binnen Nederland. Mede vanuit deze data verkrijgen de opdrachtgevers de mogelijkheid om hun eigen (lokale) beleid op te stellen en/of processen optimaal in te richten. Vanuit gebundelde activiteiten van data-inwinning en laboratoriumanalyses voor negen waterschappen is AQUON goed in staat economische schaalvoordelen te behalen. Hiermee behoudt AQUON met een beargumenteerde afweging van alles zelf doen, deels zelf doen en/of geheel uitbesteden ook het gewenste evenwicht op de beperkte marktwerking in de chemische en biologische analysemarkt.

AQUON, een organisatie die geïnspireerd is op het thema "inzicht in waterkwaliteit: goed water, goed leven". Haar strategie en governance zijn in 2016 herijkt, eind 2017 vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling en eind 2018 door alle betrokkenen als "bewezen" gekwalificeerd. De afgelopen jaren is gewerkt aan een ombouw, waarmee een gewenst kostenniveau werd gerealiseerd. Met het programma AQUON2.0 werd het proces ingezet om de organisatie, het management, de bedrijfscultuur en de hoofdprocessen aan de nieuwe strategie en governance aan te passen. De komende jaren werkt AQUON verder aan de ingezette lijn van efficiency door verdere procesoptimalisatie, verbeteringen van de dienstverlening, interessante proces- en productinnovaties en gezamenlijke kansen in harmonisatie van ketenprocessen.

In deze kadernota zijn de financiële uitgangspunten van AQUON opgenomen. AQUON heeft hierbij rekening gehouden met de wensen van haar opdrachtgevers en op basis van ervaring haar eigen deskundigheid en kengetallen toegevoegd. Het productieniveau van AQUON stijgt sinds het jaar 2014 jaarlijks tussen de 5 en 10 procent. Ook de verwachte productie in het jaar 2020 zal deze trend waarschijnlijk niet doorbreken.

AQUON legt in november 2019 een toekomstbestendig plan aan haar eigenaren voor met daarin opgenomen een businesscase welke inzicht geeft of het centraliseren van de operationele activiteiten een logische vervolgstap is in de ontwikkeling van AQUON. De eigenaren hebben een voorgenomen besluit genomen om de activiteiten van AQUON te centraliseren. Het betrof een voorgenomen besluit omdat de nieuwe strategie en governance zichzelf vooreerst dienden te bewijzen en dat vervolgens een financiële business case een besluit tot centralisatie rechtvaardigt.

2. AQUON MOGELIJK CENTRALISEREN.

Aan het eind van 2017 hebben de eigenaren een voorgenomen bestuurlijk besluit genomen. Op basis van de - op het moment van besluitvorming - beschikbare (financiële) informatie en overwegingen die betrekking hebben op productieaantallen, te bereiken efficiëntie en de noodzaak van een wenkend perspectief was het een collectieve ambitie om AQUON te concentreren op één locatie. Rand voorwaardelijk hiervoor was dat de strategie en governance zichzelf zouden bewijzen en een op te stellen business case het één locatiebesluit zou rechtvaardigen. De eigenaren besloten daarbij AQUON de financiële ruimte te geven om de noodzakelijke voorbereidingen te treffen die daarmee samenhingen. Inmiddels is ambtelijk en bestuurlijk vastgesteld dat de strategie en governance voldoen en dat AQUON de ruimte heeft organisatorisch en operationeel door te groeien. Het adviesrapport "Naar AQUON 2.0" uit 2016 heeft de verwachting dat de uitkomst van de op te stellen businesscase ten behoeve van definitieve bestuurlijke besluitvorming over het één-locatiebesluit destijds een structureel kostenvoordeel van ongeveer €1 miljoen behelst. Vanuit de eigenaren is deze inschatting een belangrijk aspect geweest om te komen tot het voorgenomen bestuurlijk besluit. Het is daarmee een basis voor de bestuurlijke richting: de businesscase dient het besluit te bekrachtigen.

Het beoogde kostenvoordeel is in afwachting van de op te stellen businesscase, waarin ook het eerste inzicht in nieuwe investeringen, financieringen, projectkosten en frictiekosten worden weergegeven, niet opgenomen in de meerjarenraming bij deze kadernota 2020. Op dit moment zijn namelijk deze aspecten (nog) niet inzichtelijk en daarbij nu ook nog niet in te schatten. Het nu opnemen van een beoogd en doelgericht kostenvoordeel met het ontbrekende inzicht in investeringen en de bijkomende kosten zal een onwenselijk vertekend beeld geven ten behoeve van de besluitvorming. In de programmabegroting 2020 en de meerjarenraming zal het kostenvoordeel met nadruk worden beschreven, echter nog niet worden opgenomen in de voorgeschreven begrotingstabellen. Onverlet blijft het uitgangspunt, door centralisatie een kostenvoordeel van €1 miljoen euro te realiseren.

De businesscase wordt in 2019 intensief afgestemd met de adviesorganen platform opdrachtgevers en platform eigenaren. De uitwerking vergt (extra) aandacht en de planning is in het licht van de bestuurlijke besluitvorming vanwege de waterschap-verkiezingen (maart 2019) bezien. In het najaar van 2019 wordt definitieve besluitvorming voorzien. AQUON voorziet in haar uitwerking van de businesscase vier scenario's:

- Centralisatie op en rond de huidige locatie Tiel;
- Centralisatie op en rond de huidige locatie Leiden;
- Centralisatie op een geheel andere (nieuwe) locatie;
- En als de businesscase niet sluit: het toekomstbestendegen van de huidige twee locaties.

Na een keuze uit de vier scenario's verwacht AQUON een voorstel met een financieringsvoorbehoud aan het bestuur voor te kunnen leggen. De verwachte kosten van vooronderzoek in 2020 (bijvoorbeeld voor locatieonderzoek, project- en bestekplannen en aanbestedingstrajecten) ter hoogte van 0,5 miljoen zijn als financieringskrediet (investering) in de programmabegroting 2020 opgenomen. Verwacht mag worden dat voor de vervolgacties maximaal 18 maanden nodig zijn. Gedurende 2019 zal meer inzicht worden verkregen in deze ingeschatte voorbereidings- en uitvoeringstijd. Afsluitend zal een plan met een financieringsvoorbehoud aan het bestuur worden voorgelegd.

3. ONTWIKKELING MEETVRAAG 2020 - 2024

De opdrachtgevers van de waterschappen hebben hun verwachte meetvraag op hoofdlijnen t/m het jaar 2024 opgegeven. Op basis hiervan heeft AQUON een beeld van de te verrichten werkzaamheden voor de komende jaren en de wijze waarop zij haar bedrijfsvoering kan inrichten. Inmiddels wordt een trend zichtbaar dat de productie van AQUON jaarlijks stijgt. In het vergelijk met het jaar 2014 produceert AQUON is het jaar 2018 ongeveer 25 procent meer. In tabel is 1 is deze ontwikkeling zichtbaar gemaakt.

productie/ meetvraag	2014 werkelijk	2015 werkelijk	2016 werkelijk	2017 werkelijk	2018 werkelijk	2019 meetvraag*	2020 meetvraag
Aa en Maas	794.197	893.292	1.049.358	1.271.294	1.332.033	1.254.000	1.181.000
Brabantse Delta	1.484.131	1.334.034	1.441.403	1.409.153	1.581.271	1.492.995	1.430.723
De Dommel	1.007.880	1.067.775	1.053.718	1.231.814	1.110.595	1.065.160	1.027.160
Delfland	754.853	817.032	862.471	1.045.245	1.217.577	988.000	908.000
Hollandse Delta	1.550.417	1.816.933	1.872.081	2.258.381	2.132.654	1.932.343	2.313.330
Rijnland	1.925.326	2.138.194	2.077.621	2.045.304	2.077.238	2.150.000	2.180.000
Rivierenland	1.894.387	1.917.717	1.957.972	1.872.099	2.461.413	1.837.000	1.898.000
Schieland en de Kr'waard	551.809	553.193	658.059	593.166	688.105	645.000	645.000
Stichtse Rijnlanden	784.590	802.044	745.931	782.101	854.907	866.500	1.111.500
	10.747.590	11.340.214	11.718.614	12.508.557	13.455.793	12.230.998	12.694.713
indexcijfer jaar 2014=100	100	106	109	116	125	114	118

* bijgestelde opgaaf meetvraag

Tabel 1: de ontwikkeling in de meetvraag.

In de begroting over het jaar 2019 is een productieniveau van 11.730.000 punten opgenomen. Deze meetvraag wordt inmiddels door de opdrachtgevers door voortschrijdend inzicht ingeschat op 12.230.998 punten. Deze mutatie veroorzaakt weliswaar een stijging van ongeveer 501.000 productiepunten maar ligt ongeveer negen procent lager dan de realisatie over het (extreem droge) jaar 2018. Het meerjarig perspectief van de meetvraag wordt weergegeven met tabel 2. De totale meetvraag geeft op basis van de opgave van de opdrachtgevers een vrij constant beeld.

productie/ meetvraag	2020 meetvraag	2021 meetvraag	2022 meetvraag	2023 meetvraag	2024 meetvraag
Aa en Maas	1.181.000	1.166.000	1.131.000	1.131.000	1.206.000
Brabantse Delta	1.430.723	1.415.000	1.442.995	1.430.723	1.430.723
De Dommel	1.027.160	1.094.160	1.065.160	1.105.160	1.105.160
Delfland	908.000	908.000	908.000	878.000	878.000
Hollandse Delta	2.313.330	1.910.284	1.903.187	2.007.203	1.884.480
Rijnland	2.180.000	2.210.000	2.240.000	2.270.000	2.300.000
Rivierenland	1.898.000	1.874.000	1.874.000	1.874.000	1.874.000
Schieland en de Kr'waard	645.000	645.000	645.000	645.000	645.000
Stichtse Rijnlanden	1.111.500	1.118.500	1.100.000	1.135.000	1.100.000
	12.694.713	12.340.944	12.309.342	12.476.086	12.423.363
indexcijfer jaar 2014=100	118	115	115	116	116

Tabel 2: de opgave van de verwachte meetvraag in een tijdsreeks.

4. AANNAMES BIJ DE PRODUCTIE VERWACHTING EN INTERPRETATIE VAN AQUON

De opdrachtgevers/waterschappen zijn zelf verantwoordelijk voor hun opgegeven meetvraag voor de komende jaren. Deze productieverwachting is een belangrijk gegeven voor de bedrijfsvoering van AQUON. Op basis van het in de tabel opgenomen indexcijfer kan geconcludeerd worden dat tot nu toe ieder jaar de realisatie hoger uitkomt dan de meetopgave van de opdrachtgevers, over het algemeen doordat gedurende het jaar aanvullende monitoring en projecten gewenst zijn. In het jaar 2020 is het indexcijfer 118 en voor de jaren 2021 tot en met 2024 is deze iets lager (115/116, terwijl de realisatie in 2018 125 was). Met deze opgave verwachten de opdrachtgevers een mindere productie van 0,6 MIO in 2020 t.o.v. de realisatie in het jaar 2018, maar tegelijk betreft het ten opzichte van de verwachte productie in 2019 een lichte groei (van index 114 naar 118). Inmiddels herkent AQUON het effect van deze meetvraagontwikkeling van de opdrachtgevers in relatie tot de realisatie en verwacht dan ook dat de werkelijke productie in 2020 hoger zal zijn.

Uit de hernieuwde opgave van de meetvraag 2019 aan het eind van het jaar 2018 blijkt dat de opdrachtgevers hun verwachte meetvraag beter inzichtelijk krijgen. De vernieuwde opgave 2019 gaat nu uit van ongeveer 12,2 MIO productiepunten terwijl de eerder begrote opgave nog 11,7 MIO betrof. Deze door de opdrachtgevers bijgestelde meetvraag is niet opgenomen in de in juli 2018 vastgestelde begroting over 2019 omdat deze pas na het vaststellen van de begroting bekend is geworden. Hieruit mag geconcludeerd worden dat AQUON op basis van deze verhoogde productiecijfers hogere productiekosten in het jaar 2019 zal veroorzaken.

In de meetvraag is een ingeschat aandeel onderzoeken opgenomen waartoe AQUON zelf niet is uitgerust en/of dat boven haar bezettingsgraad uit zal komen. Deze onderzoeken worden door AQUON uitbesteed aan partners. AQUON constateert dat de vraag naar specialistische analyses sterkt stijgt. Specialistisch onderzoek door bijvoorbeeld het landelijk medicijnresten onderzoek blijft in omvang toenemen. Ook is er een toename in de diversiteit van de te onderzoeken stoffen zichtbaar en worden aanvullende analyses gevraagd bij waterbodemonderzoek (PFAS). De door AQUON uitbestede onderzoeken zijn kostbaar. AQUON heeft een aanname gedaan dat de kosten hiervoor in relatie zullen liggen met de werkelijk benodigde middelen in het jaar 2018 (€ 3,7 MIO). AQUON zal hiervoor een bedrag van € 4,0 MIO opnemen in haar begroting 2020.

Opdrachtgevers krijgen maandelijks inzicht in de gerealiseerde productie. Hiermee kunnen de beschikbare budgetten worden beheerst. Mocht de productie van een opdrachtgever sterk gaan bewegen (meer of minder dan vooraf opgegeven/begroot) dan bewegen de variabele/marginale productiekosten van AQUON veelal mee. Zolang dit eigen chemische routinematige laboratoriumanalyses betreft, heeft AQUON -weliswaar beperkte- ruimte in haar bezetting. De (aanvullende) marginale kosten zijn dan juist in deze werkprocessen beperkt. Bij een toename van specialistische onderzoeken waartoe AQUON niet is uitgerust, stijgen de kosten voor uitbesteding sterk(er). Het afrekensysteem van AQUON is met deze bewegende productiewaarden zodanig ingericht dat bij elke opdrachtgever de werkelijke productiewaarde in rekening wordt gebracht.

AQUON heeft de opgegeven productieverwachting (meetvraag) doorgesproken en voorafgaand aan de kadernota 2020 bevestigd aan haar opdrachtgevers. De opdrachtgevers zijn bewust van de gevolgen van hun opgave van de meetvraag in relatie tot de bijdrageregeling van AQUON. De opdrachtgevers ontvangen na afloop van het begrotingsjaar een definitieve financiële afrekening gebaseerd op hun werkelijk productieaandeel.

5. OVERIGE ONTWIKKELINGEN

Naast de ontwikkelingen op het gebied van de meetvraag worden op hoofdlijnen de volgende ontwikkelingen herkend. Voor deze ontwikkelingen zal AQUON tijd nodig hebben. In haar verdere planvisie zal hierbij rekening worden gehouden.

5.1 Kennisontwikkeling en innovaties (R&D)
5.2 Versterken huidige kwaliteitsniveau monitoring waterkwaliteit
5.3 Digitale transitie in aansluiting met de waterschappen

5.1 Kennisontwikkeling en innovaties (R&D)

- In het kader van noodzakelijke proces- en productinnovatie binnen de keten is het essentieel op een gestructureerde manier invulling te geven aan de gezamenlijke kennis- en innovatieagenda. De mogelijkheden van technologische ontwikkelingen kunnen voor gebruik in de praktijk worden gevolgd, getest en waar kansrijk uitgeprobeerd en ingevoerd.
- De afgelopen jaren is AQUON bij specifieke nieuwe ontwikkelingen betrokken geweest. Een voorbeeld zijn de vergelijkingsonderzoeken e-DNA. Deze lijn wenst AQUON ook in het jaar 2020 voort te zetten, waarbij verdere focus wordt voorzien rondom de ontwikkeling van nieuwe (analyse-)technologieën.

Om een en ander ook financieel te kunnen ondersteunen worden voor R&D begrotingsgelden gealloceerd. In de programmabegroting voor 2019 was hiervoor € 150.000 gealloceerd. AQUON stelt in overleg met haar opdrachtgevers voor deze begrotingspost op € 400.000 per jaar te stellen. Voor de komende jaren wordt overigens een verder toenemende inspanning voorzien. Deze innovatiegelden worden geheel in samenspraak met de behoefte vanuit de waterschappen ingezet. Ook de projectorganisatie zal in samenspraak worden ingevuld. De toewijsbare kosten van de innovatieprojecten worden toegerekend aan de desbetreffende opdrachtgever(s). Hiermee kunnen individuele opdrachtgevers tijdens het jaar de uitputting van hun budget bewaken.

5.2 Versterken huidige kwaliteitsniveau monitoring waterkwaliteit

- Nieuwe technologieën maken het inwinnen van data effectiever. Voor AQUON betekent dit dat zij moet innoveren in bijvoorbeeld de inzet van drones; sensortechnologie, introductie van eDNA - techniek en fotoanalyses.
- Snelle, foutloze en veilige beschikbaarheid van data in de waterketen is essentieel. Robuuste werkprocessen verlangen geïntegreerde en automatische informatiestromen in de keten.
- De marktverhoudingen veranderen in de wereld van de laboratoria. Gelet op wettelijke taken van de waterschappen is het van belang dat kennis en expertise binnen de sector behouden blijft.

5.3 Digitale transitie in aansluiting met de waterschappen

- Het eindproduct van AQUON is gerichte informatie en data leveren aan de haar opdrachtgevers. AQUON verwacht dat de digitale transitie een impact zal hebben op de processen van AQUON. Het beschikken over kwalitatieve goede, exponentieel groeiende hoeveelheid aan data, zullen in toenemende mate de kern van de processen van AQUON gaan vormen.
- Door de invloed van de te verwachten ontwikkelingen in een "digitale transitie" van de werkprocessen kan verwacht worden dat taken van AQUON en Waterschap meer en meer verstrengelen zonder dat hiervoor verhoudingen en verantwoordelijkheid zullen veranderen.
- Om deze digitale transitie te kunnen realiseren ziet AQUON voor nu dat investeringen nodig zijn op het vlak van databeheer, -opslag en -veiligheid.

6. FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN 2020

Ook in het jaar 2020 kent AQUON twee programmabegrotingen. In tabel 3 worden de financiële kaders voor het jaar 2020 in een handzame tabel weergeven.

1. In de programmabegroting "laboratorium AQUON" zijn de reguliere laboratoriumactiviteiten opgenomen. In dit programma wordt de gewenste dienstverlening in overeenstemming met de ketenpartnergedachte uitgevoerd.
2. In de programmabegroting "eigenaar GR AQUON" zijn de gevolgen van de strategische koerswijziging opgenomen. Bij de besluitvorming (juli 2016) om te komen tot AQUON 2.0 is hier financiële ruimte aan AQUON toegekend.

6.1 Programmabegroting Laboratorium

6.1.1 Indexering voor materiële kosten

AQUON hanteert een generieke inflatiecorrectie van 1,0% voor de bedrijfskosten.

6.1.2. Personeelslasten

De cao voor waterschappen (SAW) is nu het uitgangspunt voor de personeelslasten. De personeelsbegroting en formatie dienen als basis voor de te berekenen personeelslasten. De SAW zal in het jaar 2020 worden veranderd in een nieuwe CAO in overeenstemming met de nieuwe rechtspositie NWRA. Op het moment van schrijven is hierover nog niets vastgesteld en is er nog geen inzicht in consequenties van de cao-onderhandelingen. In de programmabegroting 2020 en verder wordt als aanname voor de mogelijke cao verhogingen en sociale & pensioenlasten rekening gehouden met een verhoging van de personeelskosten van 2,0 procent in het jaar 2020 en 1,5 procent in de daarop volgende jaren. In verband met individuele salarisstijgingen ("periodieken") wordt een gemiddelde stijging van 0,5 procent als basis genomen.

6.1.3 Investeringen

AQUON wenst haar operationele processen volgens de verwachting te verbeteren. Om efficiëntie te kunnen bereiken dient in vernieuwingen te worden geïnvesteerd. Verouderde chemische laboratoriumapparatuur zal worden vervangen om het gewenste kwaliteitsniveau te behouden. Uitbreiding, ontwikkeling en implementatie van nieuwe analyses, zoals bijvoorbeeld voor medicijnresten en opkomende stoffen, worden gevraagd en vergen aandacht. Investeringen in verdere robotisering en automatisering zijn nodig om voortgaande efficiëntieverbeteringen en slimmere werkwijzen te ondersteunen. Investering in apparatuur en nieuwe technieken wordt hiermee voorzien.

Het investeringsniveau 2020/2021 ten behoeve van de operationele activiteiten wordt op 2 miljoen Euro per 2 begrotingsjaren gepland. Dit is een 250 duizend Euro hoger dan voorgaande jaren. Daarmee wordt ruimte geschapen om additionele procesoptimalisaties te realiseren, voorafgaand aan de voorziene centralisatie.

Daarnaast is jaarlijks ongeveer € 0,7 miljoen investeringsruimte benodigd voor facilitaire en ICT-ontwikkelingen. Diverse in 2019 lopende projecten als optimalisatie van de orderintake/ het planningstool ("PIM-sheet"), optimalisatie van data- sets en de inrichting van een nieuwe degelijke centrale data-infra structuur worden ook in het jaar 2020 voorzien.

In het jaar 2020 worden voorbereidingen getroffen voor een gewijzigde huisvesting van de activiteiten van AQUON. In november 2019 wordt mogelijk bestuurlijk hiertoe besloten. De voorbereidingen betreffen eventuele kosten voor locatieonderzoek, bouw en/of verbouwplannen uitwerken, vergunningen en mogelijke aanbestedingstraject(en). Het benodigde financieringskrediet voor het jaar 2020 wordt op € 0,5 miljoen ingeschat

Opgemerkt wordt dat het concrete investeringsmoment per case in de jaren kan verschuiven door benodigde onderzoeken (en businesscases) ten behoeve van een investeringsbesluit en de openbare (EU) aanbestedingsprocedures.

Samenvatting financiële kaders programmabegroting laboratorium

financiële kaders 2020	betreft		bedrijfsvoering
bedrijfsvoering	Verwacht productieniveau		12.500.000
	Index bedrijfskosten		1%
	Index personeelslasten (cao)		2%
	index personeelslasten (stijging)		0,5%
	Gereserveerd voor product- en procesinnovaties	€	400.000
	Gereserveerd voor externe onderzoeken	€	4.000.000
financieringskredieten	Vervangingsinvesteringen 2 jaren: 2020/2021	€	2.000.000
	Facilitaire en ICT ontwikkelingen	€	700.000
	Voorbereidingen centralisatie	€	500.000

Tabel 3: samenvatting van de financiële kaders voor het begrotingsjaar 2020.

6.2 Programmabegroting Eigenaren

In het begrotingsjaar 2020 zal in tegenstelling tot het vorige begrotingsjaar geen bestemmingsreserve meer beschikbaar zijn. Voor de ingezette transitie van AQUON zijn aanvullende financiële middelen benodigd. Deze middelen zijn in het jaar 2016 met besluitvorming van de nieuwe strategie aangekondigd. Jaarlijks zijn de verwachte kosten opgenomen in de meerjarenraming, als vast onderdeel van de begrotingen.

7. KOSTENVERDELING VAN AQUON

In 2020 worden de kosten van AQUON (programma laboratorium AQUON en eigenaar GR AQUON) verdeeld in overeenstemming met de afgesproken kostenverdeling. De methode is opgenomen in de GR AQUON. De kostenverdeling tussen waterschappen heeft een relatie met de productie per waterschap.

Programma laboratorium

De kosten uit het laboratoriumprogramma worden doorbelast op basis van de afname van de individuele producten en diensten van AQUON. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de vaste en variabele kosten.

De vaste kosten vertegenwoordigen de kosten van de bedrijfsinrichting, die verondersteld worden 75 procent van de jaarlijkse exploitatiekosten te zijn. Het percentage aan vaste kosten dat een individueel waterschap betaalt is afhankelijk van de gemiddelde afgenomen productie in de drie afgesloten jaren voorafgaand aan het desbetreffende verslagjaar. De procentuele verdeling voor het jaar 2020 wordt overgenomen uit de jaarstukken over het jaar 2018. De variabele productiekosten (25 procent van de exploitatiekosten) worden verdeeld naar waterschap op basis van de werkelijke gerealiseerde productie in het jaar 2020.

Programma eigenaren

In het tweede programma worden kosten van transitie (kosten n.a.v. herinrichting van de organisatie) ondergebracht. De kosten in dit programma worden volgens, in overeenstemming met de gemiddelde productieafname in de drie afgesloten jaren voorafgaand aan het desbetreffende verslagjaar verdeeld. Deze werkwijze werd in het jaar 2016 voorgesteld en wordt vanaf het jaar 2018 gehanteerd. Deze procentuele verdeling is opgenomen in tabel 4

Waterschap of Hoogheemraadschap	verkooppunten 2018 *	productiepunten 2017	productiepunten 2016	gemiddeld 3 jaar bedrijfsaandeel
Aa en Maas	1.385.140	1.271.294	1.049.358	9,8%
Brabantse Delta	1.587.955	1.409.153	1.441.403	11,7%
De Dommel	1.153.757	1.231.814	1.053.718	9,1%
Delfland	1.216.616	1.045.245	862.471	8,2%
Hollandse Delta	2.178.026	2.258.381	1.872.081	16,7%
Rijnland	2.093.475	2.045.304	2.077.621	16,4%
Rivierenland	2.506.133	1.872.099	1.957.972	16,7%
Schieland en de Kr'waard	681.065	593.166	658.059	5,1%
De Stichtse Rijnlanden	850.411	782.101	745.931	6,3%
Totaal	**13.652.578**	**12.508.557**	**11.718.614**	**100,0%**

* Vanaf 2018 wordt afgerekend op basis van verkoopunten

Tabel 4: procentuele verdeling bedrijfsaandeel, op basis van productiecijfers.

8. STURING EN VERANTWOORDING

AQUON zal op basis van de uitgangspunten uit deze kadernota een begroting 2020 opstellen waarin, naast de twee programmabegrotingen, ook de door de wet verplichte paragrafen worden uitwerkt. Deze verplichte paragrafen worden, indien van toepassing, in het document toegelicht.

Op basis van het planning & control statuut van AQUON wordt de planning & control cyclus opgevolgd, waarbij een tussentijdse verantwoordingsrapportage (inclusief prestatie indicatoren KPI's) en de reguliere jaarstukken worden opgeleverd.

9. VERVOLGPROCES

De begrotingsbehandeling 2020 loopt volgens een bekend tijdspad. De planning is opgenomen in de bestuurlijke kalender en inclusief deze kadernota ziet deze er als volgt uit:

Kadernota 2020

• **Advies platform opdrachtgevers**	**14 februari 2019**
• **Advies platform eigenaren**	**7 maart 2019**
• **Dagelijks bestuur**	**21 maart 2019**
• **Algemeen bestuur**	**4 april 2019**

Programmabegroting 2020

• **Advies platform eigenaren**	**7 maart 2019**
• **Dagelijks bestuur**	**21 maart 2019**
• **Begroting vrijgeven tbv zienwijze (DB)** **(Voorbehoud instemming van kadernota door AB)**	**5 april 2019**
• **Zienswijze procedure waterschappen**	**< 3 juni 2019**
• **Bespreking zienwijzen (DB)**	**13 juni 2019**
• **Vaststelling Algemene Bestuur**	**4 juli 2019**

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend.
Het dagelijks bestuur AQUON,

H. Pluckel J.K. Bouma

Hoogheemraadschap van Delfland

Commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering

Dossiernummer	1415
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 juni 2019
Agendapunt	04.B.02
Omschrijving	Verordening fractievergoeding

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering	18 juni 2019

Voorgesteld besluit

De VV verzoeken om:
De verordening Bijdrage fractiekosten Delfland 2019 ter vaststelling aan te bieden aan de VV onder gelijktijdige intrekking van de verordening 'Verordening op de fractievergoeding Delfland' kenmerk 720237, vastgesteld door de Verenigde Vergadering op 23 april 2009.

Onderwerp: Verordening bijdrage fractiekosten Delfland 2019
Dossiernummer: 1415

Gevraagd besluit:
Vast te stellen de verordening Bijdrage fractiekosten Delfland 2019 onder gelijktijdige intrekking van de verordening 'Verordening op de fractievergoeding Delfland', vastgesteld door de Verenigde Vergadering op 23 april 2009.

1. Probleemstelling - context

Met de verordening bijdrage fractiekosten Delfland komt Delfland financieel tegemoet in de kosten van het functioneren van de fracties.
In 2009 is de huidige verordening vastgesteld en deze moet worden geactualiseerd.

2. Beoogd effect

Delfland beschikt over een actuele verordening Bijdrage fractiekosten Delfland 2019.

3. Kernboodschap

Zie onder 2.

4. Historie - eerdere besluitvorming

In 2009 is de Verordening Fractievergoeding vastgesteld.

5. Regelgeving en Beleid

Het beleid van Delfland is de fracties door middel van de financiële bijdrage in de gelegenheid te stellen hun taken goed uit te voeren.

Art. 3:40 AWB:
Een besluit treedt niet in werking voordat het is bekendgemaakt.
Art. 3: 42 AWB:
lid 2: De bekendmaking van besluiten van een niet tot de centrale overheid behorend bestuursorgaan die niet tot een of meer belanghebbenden zijn gericht, geschiedt door kennisgeving van het besluit of van de zakelijke inhoud ervan in een van overheidswege uitgegeven blad of een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad, dan wel op een andere geschikte wijze. Elektronische bekendmaking vindt uitsluitend plaats in een van overheidswege uitgegeven blad, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.
lid 3. Indien alleen van de zakelijke inhoud wordt kennisgegeven, wordt het besluit tegelijkertijd ter inzage gelegd. In de kennisgeving wordt vermeld waar en wanneer het besluit ter inzage ligt.

6. Financiën

Met de voorgestelde vaste en variabele vergoeding, bedragen de kosten voor de uitvoering van de bijdrageregeling fractiekosten € 16.000,-

7. Duurzaamheid

N.v.t.

8. Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

9. OR/GO

N.v.t.

10. Risico- en beheersmaatregelen

N.v.t.

11. Communicatie (in- en extern)

N.v.t.

12. Bekendmaking en vervolgprocedure

Nadat de verordening is vastgesteld, wordt deze gepubliceerd in het Waterschapsblad en is dan terug te vinden op Overheid.nl.
Op basis van art. 73 van de Waterschapswet, treedt een algemeen verbindend voorschrift pas in werking nadat dit is gepubliceerd in het Waterschapsblad.
Op grond van art. 74 Waterschapswet treedt een bekend gemaakt besluit in werking met ingang van de achtste dag na die van de bekendmaking, tenzij in het besluit daarvoor een ander tijdstip is gekozen.

In de tweede helft van 2019 wordt een format voor de verantwoording aan de VV voorgelegd.

13. Bevoegd orgaan

De VV is op basis van art 78 lid 1 Waterschapswet bevoegd om verordeningen vast te stellen.

14. Toelichting

De vigerende verordening op basis waarvan vergoedingen aan de fracties worden uitgekeerd, moet worden geactualiseerd. Tevens wordt in de nieuwe verordening het aantal financiële transacties beperkt.
Voor uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de verordening

Net zoals bij formele wetgeving, wordt alleen de verordening zelf door de VV vastgesteld, niet de toelichting.

15. Bijlagen

Geen.

Verordening bijdrage fractiekosten Delfland 2019

Dossiernummer : 1415
Vergaderdatum : 4 juli 2019

Hoogheemraadschap van Delfland

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van 5 juni 2019, dossiernummer 1415;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering;

overwegende dat de verordening op de fractiekosten moet worden geactualiseerd;

gelet op artikel 78 van de Waterschapswet*;*

Besluit:

Stelt vast de navolgende:

Verordening bijdrage fractiekosten Delfland 2019

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In de Verordening hebben onderstaande met hoofdletter aangeduide begrippen de betekenis die daarachter staat vermeld. Begrippen kunnen, zonder verlies van de inhoudelijke betekenis, zowel in enkelvoud als in meervoud worden gebruikt:
a. *Bijdrage*: tegemoetkoming in de kosten van de Fractie, ten behoeve van het functioneren daarvan om hun volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol te versterken, verstrekt door Delfland.
b. *Delfland*: het hoogheemraadschap van Delfland.
c. *Dijkgraaf en hoogheemraden*: het dagelijks bestuur van Delfland.
d. Fractie:
I. binnen de categorie ingezetenen de leden van de Verenigde Vergadering opererend onder dezelfde naam met hetzelfde politieke programma, en
II. de categorieën ongebouwd, bedrijven en natuur.
e. *Fractievoorzitter*: voorzitter van een Fractie.
f. *Griffier*: de als zodanig benoemde ambtenaar van het waterschap.
g. Kascommissie: commissie bestaande uit drie leden van de Verenigde Vergadering, die de verantwoording van de uitgaven door de fracties controleert en beoordeelt op correctheid, en op basis daarvan schriftelijk advies uitbrengt aan de Verenigde Vergadering over de goedkeuring van die verantwoording.
h. *Lid*: het lid van de Fractie.
i. *Verenigde Vergadering*: het algemeen bestuur van Delfland.
j. *Verordening*: de onderhavige verordening bijdrage fractiekosten Delfland 2019.

Artikel 2 Bijdrage

1. De Bijdrage bestaat uit:
a. een vast deel van € 250,-, en
b. een variabel deel dat als volgt wordt berekend: (aantal leden) * € 275,-.
2. De som van de begrote Bijdragen plus een opslag van 10% wordt door de Verenigde Vergadering jaarlijks als uitgaaf voor het bestuur op de begroting van Delfland gebracht.
3. De Bijdrage wordt, tenzij anders is bepaald, jaarlijks in de maand januari uitgekeerd.

Artikel 3 Bijdrage in een jaar met verkiezingen

1. In een jaar waarin verkiezingen plaatsvinden, wordt de Bijdrage tweemaal uitgekeerd; te weten:
a. vóór de verkiezingen naar rato van het aantal maanden tot en met de maand van de verkiezingen, en
b. na de verkiezingen naar rato van het aantal resterende maanden vanaf de maand na de verkiezingen tot het einde van het kalenderjaar.
2. De Bijdrage bedoeld onder 1.b. wordt uitgekeerd in de maand na die waarin de verkiezingen zijn gehouden.

Artikel 4 Nieuwe Fractie nadat de Bijdrage is uitgekeerd

1. Een nieuwe Fractie die is ontstaan na de laatste datum waarop de Bijdrage is uitgekeerd, ontvangt de Bijdrage naar rato van het aantal resterende gehele maanden van het kalenderjaar of, indien van toepassing, tot en met de maand van de verkiezingen.
2. De Bijdrage wordt uitgekeerd in de maand na die waarin de nieuwe Fractie is ontstaan.

Artikel 5 Vergrote Fractie nadat de Bijdrage is uitgekeerd

1. Een fractie waarvan het ledental is vergroot ten opzichte van het moment waarop de laatste maal een Bijdrage werd ontvangen, ontvangt een aanvulling op het variabele deel van de Bijdrage voor het aantal leden waarmee de Fractie is vergroot naar rato van het aantal resterende gehele maanden van het kalenderjaar of, indien van toepassing, tot en met de maand van de verkiezingen.
2. De aanvullende Bijdrage wordt uitgekeerd in de maand na die waarin de vergrote Fractie is ontstaan.

Artikel 6 Verkleinde Fractie nadat de Bijdrage is uitgekeerd

Een verkleinde Fractie behoeft geen deel van de ontvangen Bijdrage terug te storten.

Artikel 7 Bankrekeningnummer

1. De Fractie dient te beschikken over een bankrekening op haar naam.
2. De Fractievoorzitter, zowel als de Fractie zelf, draagt er zorg voor dat de Griffier tijdig schriftelijk of per email wordt bericht over het rekeningnummer (IBAN) waarop de Bijdrage kan worden bijgeschreven.

Artikel 8 Verantwoording

1. Een Fractie legt vóór 1 april van een kalenderjaar, aan de Verenigde Vergadering, schriftelijk verantwoording af over de besteding van de Bijdrage in het voorgaande jaar.
2. De verantwoording geschiedt aan de hand van een door de Verenigde Vergadering vastgesteld format en wordt voorzien van een schriftelijke toelichting.
3. De leden van een opgeheven Fractie dragen in de eerstvolgende vergadering van de Verenigde Vergadering na de opheffing van de Fractie, zorg voor verantwoording als bedoeld in lid 1.
4. Een in een kalenderjaar niet besteed deel van een Bijdrage wordt meegenomen naar het volgende jaar.
5. Het niet bestede deel van de Bijdrage aan het einde van de bestuursperiode, of na opheffing van de Fractie, wordt teruggestort op de rekening van Delfland.
6. De Verenigde Vergadering benoemt jaarlijks uit haar midden een Kascommissie bestaande uit drie personen. Tevens wordt een reserve lid benoemd.
7. Indien een lid van de Kascommissie tussentijds terugtreedt, benoemt de Verenigde Vergadering in haar eerstvolgende vergadering een nieuw lid van de Kascommissie.
8. Het lid van de Kascommissie is niet tevens lid van het dagelijks bestuur en maximaal twee leden van de kascommissie zijn afkomstig uit de categorie ingezetenen.
9. De kascommissie beoordeelt de verantwoording van de fracties en adviseert de VV over de goedkeuring hiervan.

Artikel 9 Aanvulling en geschil

In een geval waarin de Verordening niet voorziet, of in geval van geschil over de uitleg daarvan, beslissen Dijkgraaf en hoogheemraden.

Artikel 10 Intrekking voorgaande verordening

De verordening 'Verordening op de fractievergoeding Delfland', kenmerk 720237, vastgesteld door de Verenigde Vergadering op 23 april 2009, wordt ingetrokken met ingang van de datum dat de onderhavige Verordening in werking treedt.

Artikel 11 Inwerkingtreding

De Verordening treedt in werking de dag na publicatie, doch niet eerder dan 5 juli 2019,

Artikel 12 Citeertitel

De Verordening kan worden aangehaald als:
"Verordening bijdrage fractiekosten Delfland 2019".

Aldus besloten in de openbare vergadering van 4 juli 2019.

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de secretaris,	de voorzitter,
ir. P.C. Janssen	dr. P.H.W.M. Daverveldt

Toelichting op Verordening bijdrage fractiekosten Delfland 2019

Algemeen
Het doel van de bijdrage is de fractie financieel tegemoet te komen in de kosten van het functioneren en aan het versterken van de vertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol.
De som van de bijdragen plus een marge, wordt als uitgave opgenomen op de begroting. Dijkgraaf en hoogheemraden leggen voor die uitgave geen verantwoording aan de VV af, wel verantwoorden de fracties de besteding van de gelden aan de VV.
De marge is noodzakelijk als reserve indien een fractie wordt vergroot.

Artikel 1 Begripsomschrijvingen
Verschillende begrippen zijn gedefinieerd om misverstanden uit te sluiten.
Enige toelichting verdient het begrip 'fractie'.
De categorieën gebouwd, ongebouwd en natuur vormen ieder een fractie en binnen de categorie ingezetenen vormt ieder van de politieke partijen een fractie.
Fractievoorzitters zijn de voorzitters van de politieke fracties in de VV, alsmede de voorzitters van de categorieën gebouwd, ongebouwd en natuur.

Artikel 2 Bijdrage
De bijdrage bestaat uit een vast en een variabel deel. Het vaste deel maakt mogelijk dat elke fractie zich op gelijkwaardig niveau laat ondersteunen. Het variabele deel is gerelateerd aan het aantal leden van de fractie.
De bijdrage wordt opgenomen op de begroting van Delfland en in de rekening verantwoord als uitgave aan de fracties in het bestuur van Delfland.
In een jaar zonder verkiezingen, worden de volledige bedragen uitgekeerd.

Artikel 3 Bijdrage in een jaar met verkiezingen
In een jaar dat er verkiezingen worden gehouden, wordt de bijdrage in twee delen uitgekeerd en wel naar rato van het aantal maanden tot en vanaf de verkiezingen:
- aan het begin van het jaar aan de dan bestaande fracties en
- na de verkiezingen aan de nieuwe fracties.

Artikel 4 Nieuwe Fractie nadat Bijdragen zijn uitgekeerd
Een nieuwe fractie heeft recht op een bijdrage, pro rata naar het aantal resterende hele maanden van het kalenderjaar, of in een verkiezingsjaar tot de verkiezingen.

Artikel 5 Vergrote Fractie
Een vergrote fractie heeft recht op een aanvullende bijdrage, namelijk voor de nieuwe leden, pro rata naar het aantal resterende hele maanden van het kalenderjaar, of in een verkiezingsjaar tot de verkiezingen.

Artikel 6 Verkleinde Fractie
Een verkleinde fractie behoeft geen deel van de ontvangen bijdrage terug te betalen:
a. omdat mogelijk het geld al is uitgegeven aan bijvoorbeeld opleidingen, en
b. om reden van doelmatigheid.

Artikel 7 Bankrekeningnummer
De fractie zorgt er voor een eigen rekening te hebben bij een bank. Hiermee wordt bereikt dat de inkomsten en uitgaven zo min mogelijk worden vermengd met andere geldstromen.
Het ligt op de weg van de fractievoorzitter, casu quo de fractie, er voor zorg te dragen dat het juiste rekeningnummer aan de griffier wordt doorgegeven; ook als dit rekeningnummer wijzigt.

Artikel 8 Verantwoording
De bijdrage wordt verstrekt uit belastingopbrengsten en moet worden verantwoord. Verantwoording geschiedt op twee niveaus:
a. feitelijk: door de fractie aan de Verenigde Vergadering die haar akkoord moet geven, en
b. formeel: dijkgraaf en hoogheemraden verantwoorden in de jaarrekening de som der bijdragen minus terugontvangen gelden als uitgaaf voor het bestuur.
Leden van een opgeheven fractie, blijven in beginsel lid van de Verenigde Vergadering en leggen zo snel als mogelijk na de opheffing verantwoording in de Verenigde Vergadering af over de hen toegekende Bijdrage.
De bijdrage wordt verstrekt aan de fractie en het is de fractie zelf die de gelden beheert, de administratie voert en het format voor de verantwoording invult.
Om de verantwoording efficiënt te laten verlopen, stelt de Verenigde Vergadering jaarlijks een kascommissie in, bestaande uit drie leden, die de verantwoording van iedere fractie beoordeelt en de Verenigde Vergadering adviseert over de goedkeuring van die verantwoording. Tevens wordt een reserve lid benoemd.

Artikel 9 Aanvulling en geschil
In het geval de verordening niet voorziet in een regeling of er geschil bestaat over de uitleg daarvan, wordt dit voorgelegd aan dijkgraaf en hoogheemraden die dan beslissen.
Uiteraard staat het de Verenigde Vergadering vrij de verordening elk moment naar eigen inzichten aan te passen.

Artikel 10 Intrekken voorgaande verordening
Het spreekt voor zich dat de voorgaande verordening wordt ingetrokken.

Artikel 11 Inwerkingtreding
De verordening moet worden gepubliceerd alvorens hij in werking kan treden.

Artikel 12 Citeertitel
Dit artikel bevat de naam van de verordening.

Hoogheemraadschap van Delfland

Commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering

Dossiernummer	1373
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 juni 2019
Agendapunt	05.01
Omschrijving	RBG Concept Jaarrapport 2018

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering	18 juni 2019

Voorgesteld besluit

Kennis te nemen van het jaarrapport 2018 RBG, inclusief controleverklaring van de accountant en deze door te geleiden naar de VV.

Onderwerp: jaarrapport 2018 RBG en management letter
Dossiernummer: 1373

Gevraagd besluit:

1. *Kennis te nemen van het jaarrapport 2018 RBG, inclusief controleverklaring van de accountant, en deze door te geleiden naar de VV.*

1. Probleemstelling – context

De Regionale Belasting Groep, verder De RBG, biedt aan de VV ter kennisgeving aan het jaarrapport 2018, inclusief de controleverklaring van de accountant.

2. Beoogd effect

De VV kennis kent het jaarrapport 2018 van De RBG, inclusief de controleverklaring van de accountant.

3. Kernboodschap

De RBG heeft Delfland het jaarrapport 2018 toegestuurd, inclusief de goedkeurende controleverklaring van de accountant. Het resultaat na bestemming van het jaarrapport 2018 is € 344.800 voordelig. Dit resultaat wordt teruggegeven aan de deelnemende overheden.
In de bestuursrapportage 2019 wordt naar rato van het aandeel van Delfland in De RBG de terugstorting van € 162.100 meegenomen.

4. Historie - eerdere besluitvorming

Op 2 juli 2009, kenmerk 755190, heeft D&H, met toestemming van de VV, besloten de RBG in te stellen.

5. Regelgeving en Beleid

Op grond van art. 50fa van de Wet gemeenschappelijke regeling, is de GR gehouden vóór 15 april van elk jaar de jaarrekening van het afgelopen jaar aan de algemeen besturen van de deelnemende waterschappen en gemeenten te zenden.
Ter voldoening aan artikel 33a van de GR RBG neemt de VV kennis van het concept jaarrapport 2018 en de controleverklaring van de accountant.

6. Financiën

Het voordelige resultaat van de RBG dat ten gunste van Delfland komt ter grootte van € 162.100 wordt in de Bestuursrapportage 2019 meegenomen.

7. Duurzaamheid

N.v.t.

8. Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

9. OR/GO

N.v.t.

10. Risico- en beheersmaatregelen

N.v.t.

11. Communicatie (in- en extern)

N.v.t.

12. Bekendmaking en vervolgprocedure

N.v.t.

13. Bevoegd orgaan

Het Algemeen Bestuur van De RBG is bevoegd de jaarstukken van De RBG vast te stellen. De AB's van de deelnemers in de GR nemen kennis van de jaarstukken.

14. Toelichting

Het resultaat na bestemming van het jaarrapport 2018 is € 344.800 voordelig.
Dit resultaat zal worden teruggegeven aan de deelnemende overheden.
In de bestuursrapportage 2019 wordt de terugstorting van € 162.100 meegenomen.
Het jaarrapport 2018, inclusief controleverklaring van de accountant, wordt in overeenstemming met de bepaling in de GR toegezonden aan de VV.

15. Bijlagen

1. Jaarrapport 2018 RBG
2. Controle verklaring 2018 RBG
3. Management letter 2018 RBG (accountantsverklaring Deloitte))
3. Controle verklaring Hoogheemraadschap van Delfland 2018 (Deloitte)

Alleen in te vullen indien het een VV-voorstel betreft

*** = in te vullen door team Bestuur*

Hoogheemraadschap van Delfland

Kenmerk VV : 1373 Vergaderdatum : 4 juli 2019

Beleidsveld : Ondersteunend organisatie Agendapunt : …**

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van 30 april 2019;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Organisatie en Bedrijfsvoering d.d. 18 juni 2019;

Gelet op:
- artikel 50g van de Wet gemeenschappelijke regelingen*;*

Besluit:

Kennis te nemen van het concept jaarrapport 2018 van de Regionale Belasting Groep, inclusief controleverklaring van de accountant.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 4 juli 2019.

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris, de Voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

REGIONALE BELASTING GROEP

Jaarrapport 2018

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Inhoudsopgave

Jaarverslag

Voorwoord		3
1.	Inleiding	4
1.1	Programmaverantwoording	9
2.	Paragrafen	9
2.1	Bedrijfsvoering	9
2.2	Financiering	10
2.3	Weerstandsvermogen	11
2.4	Onttrekkingen overige bestemmingsreserves en voorzieningen	13
2.5	Verbonden partijen	14
2.6	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	14
2.7	EMU-saldo	14
2.8	Incidentele lasten en baten	14

Jaarrekening

1.1	Balans	19
1.2	Waarderingsgrondslagen	20
1.3	Toelichting op de balansposten	21
1.4	Exploitatierekening naar programma	29
1.5	Product Belastingheffing	30
1.6	Product Invordering	33
1.7	Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten	38
1.8	Toelichting op de kosten- en opbrengstensoorten	39

Overige gegevens

- Controleverklaring	44
- Vaststelling	45

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Jaarverslag 2018

Voorwoord

Het voorliggende jaarrapport 2018 laat een voordelig financieel resultaat ad € 344.800 zien ten opzichte van de jaarbegroting. Bij dit voordelige resultaat is rekening gehouden met het instellen van diverse bestemmingsreserves van in totaal € 931.000, die financieel noodzakelijk worden geacht voor het uitvoeren van onze taken in de toekomst.
Wij hebben onze (bestuurlijke) financiële cyclus in 2018 veranderd. Op basis van onze budgetrapportage tot en met september, hebben wij de voorschotten van de bijdrage van de deelnemers in het vierde kwartaal in totaal verlaagd met € 1.200.000.
Wij zullen na vaststelling van deze jaarrekening dus nog een totaal bedrag van € 344.800 terug storten naar onze deelnemers. Kortom 2018 was wederom een uitstekend financieel jaar voor onze organisatie.

In onze kwartaalrapportages rapporteren wij in aansluiting op het met de deelnemers vastgestelde prestatiecontract over onze dienstverlening. Wij zijn er in geslaagd om in 2018 in de volle breedte van onze dienstverlening te voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen van onze uitvoering. Wij zijn tevens als gevolg van de controle door de Waarderingskamer van onze werkprocessen bij de uitvoering van de Wet WOZ in 2018 beoordeeld met de categorie Goed. Wij laten jaarlijks door een extern bureau de kwaliteit van de uitvoering van onze telefoongesprekken beoordelen. In 2018 hebben wij met een score van 8,7 wederom zeer goed gescoord. Kortom, onze werkprocessen waren in 2018 volledig "in control".

Deze goede resultaten kan je alleen behalen met tevreden, bevlogen en vakkundige medewerkers. Eind 2018 hebben wij door het bureau Effectory een medewerkers tevredenheid onderzoek laten uitvoeren. Hieruit is overduidelijk naar voren gekomen dat wij "tevreden" werknemers hebben die met plezier hun vak uitoefenen. In 12 van de 14 gemeten rubrieken van dit onderzoek scoren wij bij de Regionale Belasting Groep hoger dat het gemiddelde van de top 3 van de benchmark. Een resultaat waar ik uiteraard erg trots op ben.

Wij hebben in 2018 de geformuleerde doelstellingen uit de bedrijfsplannen geëvalueerd en geconstateerd dat alle doelstellingen gerealiseerd zijn. Wij willen als organisatie niet tevreden achterover gaan leunen en beseffen dat stilstand in deze tijd achteruitgang betekent. Daarom zijn wij bezig om een nieuwe visie te formuleren met doelstellingen voor de periode 2019 – 2024.

Wij noemen deze visie "De RBG 2.0". We sturen op kwaliteit en klantgerichtheid en willen op een maatschappelijk verantwoorde, eigentijdse en pragmatische wijze onze taak uitvoeren. Wij zijn klaar voor een verdere groei van onze organisatie door toetreding van gemeenten in de beheersgebieden van onze 2 deelnemende waterschappen.
Wij willen in de komende jaren onderscheidend zijn en blijven in de uitvoering van onze belastingtaken.

Met veel vertrouwen zie ik de toekomst van de RBG tegemoet.

Henk Sigmond
Directeur

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

1. Inleiding

Financieel resultaat op hoofdlijnen

1) ***Nog in te stellen bestemmingsreserve voorbereiding aanbestedingen***

Voor het uitvoeren van onze belastingtaken maken wij gebruik van een belastinginformatie-systeem en een digitale klantenbalie. Beide contracten verlopen in mei 2022. Wij zullen in 2019 starten met de voorbereidingen voor een Europese aanbesteding. De rente en afschrijving (€ 355.000) van het huidige informatiesysteem zijn vanaf de begroting 2018 vervallen.

In de meerjarenbegroting 2018-2023 is geen rekening gehouden met de kosten van projectleiding, inkoopadvies bij Europese aanbesteding en eventuele implementatiekosten van een mogelijk nieuw belastinginformatiesysteem en de eventuele conversie van de huidige databestanden naar een nieuwe omgeving. De jaarlijkse exploitatiekosten zijn in de meerjarenbegroting opgenomen. In deze jaarrekening worden de kosten verantwoord onder de post "Onderhoud derden".
Voorgesteld wordt om voor projectleiding en inkoopadvies € 300.000 toe te voegen via een in te stellen bestemmingsreserve voorbereiding aanbestedingen.

In 2018 is de implementatie van een gezamenlijke ICT-infrastructuur afgerond voor het belastinginformatiesysteem van de RBG met twee andere belastingkantoren, BGHU en BSGW. Een volgende stap in de samenwerking kan een gezamenlijke kantoorautomatiseringsomgeving zijn. Voorgesteld wordt om voor projectleiding en inkoopadvies € 150.000 toe te voegen via een in te stellen reserve voorbereiding aanbestedingen.

Het contract voor onze telefoondiensten (bedrijfs- en klantentelefonie) loopt mei 2020 af. Voor het sluiten van een nieuw contract zal ook hier een Europese aanbesteding moeten worden opgestart. De kosten voor service en onderhoud zijn opgenomen in de meerjaren-begroting. De kosten van implementatie, projectleiding en inkoopadvies niet.
Voorgesteld wordt om voor projectleiding en inkoopadvies € 150.000 toe te voegen via een in te stellen reserve voorbereiding aanbestedingen.

Toe te voegen uit het resultaat 2018 na bestemming **€ 600.000**

2) Nog toe te voegen aan de bestemmingsreserve Bestandsoptimalisatie

Voor het opnieuw bepalen van de omvang van de belastbare oppervlakte van de wegen, naar aanleiding van een uitspraak van de Hoge Raad in 2018 (arrest Flevoland), worden kosten gemaakt. Via de post onvoorzien is eind 2018 € 35.000 beschikbaar gesteld om de kosten van deze inventarisatie te dekken. De uitvoering van deze activiteiten vindt grotendeels in 2019 plaats.

De afgelopen jaren heeft de RBG werkzaamheden uitgevoerd ter verbetering van de kwaliteit van de gegevensbestanden. Er is veel aandacht besteed aan procesverbetering. We laten onze processen door een derdenexpert toetsen om te bepalen of er voldoende maatregelen zijn getroffen om de kwaliteit en volledigheid te borgen. Via de post onvoorzien is € 60.000 beschikbaar gesteld voor een externe audit op het objectenbeheer. Deze audit vindt plaats in 2019

Toe te voegen uit het resultaat 2018 na bestemming **€ 95.000**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

3) Nog toe te voegen aan de bestemmingsreserve bedrijfsvoering

De RBG is een onderzoek gestart om inzicht krijgen in de klantbehoefte van de verschillende doelgroepen. Dit is benodigd om als uitgangspunt te kunnen dienen bij de uitvoering van een aantal projecten. Het is belangrijk eerst antwoord te krijgen op de vragen op het gebied van klantgerichtheid, voordat we investeren in nieuwe technieken, nieuwe communicatiekanalen en/of ruimere openingstijden. Het onderzoek is eind 2018 gestart en loopt door in 2019. Via de post onvoorzien was € 20.000 beschikbaar gesteld.

Toe te voegen uit het resultaat 2018 na bestemming **€ 20.000**

4) Nog in te stellen bestemmingsreserve problematische schulden

In het dagelijks bestuur van 28 februari jl. is het bestuursvoorstel oninbaar 2018 vastgesteld. Ten opzichte van de begroting 2018 was er voor 2018 een lagere toevoeging in de voorziening benodigd. In dit bestuursvoorstel is daarom geadviseerd om in de berekening van de voorzieningen dubieuze debiteuren per ultimo 2018 reeds rekening te houden met extra dubieusheid als gevolg van veranderde wet- en regelgeving rondom problematische schulden.

In overleg met onze accountant is, rekening houdend met de jaarverslaggevingsvoorschriften, besloten deze extra dubieusheid nog niet in de voorziening dubieusheid op te nemen. Wij zijn van mening om naast de reguliere voorziening een bedrag van € 216.000 als bestemmingsreserve problematische schulden op te nemen. Hiermee sluiten we aan op het advies dat ook de deelnemende waterschappen is gegeven om een reserve voor extra dubieusheid van vorderingen op te nemen.

Toe te voegen uit het resultaat 2018 na bestemming **€ 216.000**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Exploitatierekening RBG 2018

	Begroting 2018	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2016
Werkelijke lasten	€ 18.488.200	€ 17.212.400	€ 17.370.600	€ 18.089.200
projectkosten afschaffing kwijtschelding HHD en HHSK	€ 450.000	€ 460.300	€ 1.029.900	€ 740.400
Totaal lasten	**€ 18.938.200**	**€ 17.672.700**	**€ 18.400.500**	**€ 18.829.600**
Werkelijke baten	€ 3.348.300	€ 3.729.700	€ 3.988.900	€ 3.845.900
projectbijdrage afschaffing kwijtschelding HHD en HHSK	€ 450.000	€ 450.000	€ 1.050.000	€ 800.000
Te dekken uit bijdragen deelnemers	**€ 15.139.900**	**€ 13.493.000**	**€ 13.361.600**	**€ 14.183.700**
Deelnemersbijdragen	€ 14.993.000	€ 13.788.000	€ 14.987.000	€ 15.147.500
Totaal resultaat bedrijfsvoering voor bestemming	**€ 146.900**	**€ -295.000**	**€ -1.625.400**	**€ -963.800**
- onttrekking huurcompensatie kantoorpand	€ -146.900	€ -149.000	€ -184.600	€ -146.400
- onttrekking aan bestemmingsreserve WOZ		€ -107.400		
- onttrekking aan bestemmingsreserve bedrijfsvoering		€ -352.100		
- onttrekking aan bestemmingsreserve Bestandsoptimalisatie		€ -192.300		
- onttrekking aan bestemmingsreserve CAO		€ -180.000		
Totaal resultaat bedrijfsvoering na bestemming	**€ -**	**€ -1.275.800**	**€ -1.810.000**	**€ -1.110.200**
Aanpassing regelgeving balans				
- beëindiigng voorziening ICT			€ -93.800	
- beëindiging voorziening WOZ			€ -100.000	
- beëindiging voorziening bestandsoptimalisatie			€ -200.000	
Totaal resultaat na bestemming	**€ -**	**€ -1.275.800**	**€ -2.203.800**	**€ -1.110.200**
Omvormingen voorziening naar bestemmingsreserves (balans)				
- nog in te stellen reserve WOZ			€ 199.400	
- nog in te stellen reserve bestandsoptimalisatie			€ 200.000	
Totaal resultaat na bestemming	**€ -**	**€ -1.275.800**	**€ -1.804.400**	**€ -1.110.200**
Voorstel bestemmingsreserves nav exploitatierekening 2018 (2017)				
- nog in te stellen reserve voorbereiding aanbesteding		€ 600.000		
- nog in te stellen reserve problematische schulden		€ 216.000		
- toevoeging aan bestemmingsreserve bedrijfsvoering		€ 20.000		
- toevoeging aan bestemmingsreserve Bestandsoptimalisatie		€ 95.000		
- nog in te stellen reserve bedrijfsvoering			€ 422.000	
- nog in te stellen reserve CAO			€ 180.000	
Totaal resultaat voorstel te bestemmen regulier	**€ -**	**€ -355.100**	**€ -1.182.300**	**€ -1.050.600**
Totaal resultaat na bestemming kws	**€ -**	**€ 10.300**	**€ -20.100**	**€ -59.600**
Totaal resultaat voorstel te bestemmen totaal	**€ -**	**€ -344.800**	**€ -1.202.400**	**€ -1.110.200**

Indien akkoord wordt gegaan met de in de inleiding genoemde voorstellen voor het instellen van en het toevoegen aan reserves, is het totaal voordelig resultaat van de jaarrekening 2018 € 344.800.

Dit resultaat na bestemming zal worden teruggestort naar de deelnemers die in de RBG zijn vertegenwoordigd. Hiervan wordt conform de kostenverdeling 12,0% toebedeeld aan de gemeente Delft, 8,2% aan de gemeente Vlaardingen, 8,4% aan de gemeente Schiedam en 71,4% aan de waterschappen die, conform bestuurlijke afspraken, in de verhouding 2/3 voor Delfland en 1/3 voor Schieland en de Krimpenerwaard wordt verdeeld. Het resultaat na bestemming kwijtschelding wordt verdeeld op basis van de werkelijke kosten 2018 van Delfland en Schieland en de Krimpenerwaard

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Het voorstel is om de volgende bedragen over 2018 terug te storten:

	regulier resultaat	project resultaat	totaal resultaat	
Delft	€ 42.600		€ 42.600	*
Vlaardingen	€ 29.200		€ 29.200	*
Schiedam	€ 29.800		€ 29.800	*
Delfland	€ 169.000	€ -6.900	€ 162.100	
Schieland en de Krimpenerwaard	€ 84.500	€ -3.400	€ 81.100	
	€ 355.100	€ -10.300	€ 344.800	

* De gemeenten worden separaat geïnformeerd over hun aandeel in de doorschuif btw.

Het jaarrekeningresultaat 2018 is positief ten opzichte van de jaarbegroting 2018, waarin een resultaat van nihil was geraamd.
In de toelichting op de kosten en opbrengstensoorten (paragraaf 1.7 van de jaarrekening) wordt verder ingegaan op de verschillen tussen jaarrekening en begroting.

Belastingopbrengsten deelnemers
In totaal is voor het boekjaar 2018 een € 10,3 miljoen hogere belastingopbrengst gerealiseerd en € 2 miljoen meer over voorgaande jaren, dan waarmee door de deelnemers in hun begroting rekening was gehouden.

De post oninbaar is voor de deelnemers circa € 165.000 lager dan de ramingen voor 2018, waarbij aangemerkt dat voor de gemeenten (ca. € 1,0 mln. oninbaar) geen raming is ontvangen.

De belastingopbrengsten per deelnemer zijn in het volgende overzicht weergegeven.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

	geraamd 2018	werkelijk 2018	werkelijk 2017	verschil geraamd - rek 2018
HHD				
Bruto-OPBRENGST	€ 238.898.000	€ 242.105.319	€ 235.758.800	€ 3.207.319
-/- kwijtschelding	€ -6.774.000	€ -6.408.600	€ -6.617.800	€ 365.400
-/- oninbaar	€ -4.090.000	€ -3.555.000	€ -2.789.900	€ 535.000
Netto-OPBRENGST	€ 228.034.000	€ 232.141.719	€ 226.351.100	€ 4.107.719
Opbrengst voorgaande jaren	€ 4.498.600	€ 4.733.100	€ 4.949.600	€ 234.500

HHSK				
Bruto-OPBRENGST	€ 92.710.700	€ 93.837.900	€ 92.755.624	€ 1.127.200
-/- kwijtschelding	€ -2.572.600	€ -2.382.677	€ -2.498.200	€ 189.923
-/- oninbaar	€ -1.693.000	€ -1.028.245	€ -739.024	€ 664.755
Netto-OPBRENGST	€ 88.445.100	€ 90.426.978	€ 89.518.400	€ 1.981.878
Opbrengst voorgaande jaren	€ 3.068.000	€ 3.678.800	€ 3.398.000	€ 610.800

Delft				
Bruto-OPBRENGST	€ 51.538.700	€ 53.347.500	€ 52.615.304	€ 1.808.800
Bruto-OPBRENGST Leges ed.	€ 5.127.200	€ 6.862.201	€ 6.016.720	€ 1.735.001
-/- kwijtschelding	€ -1.679.700	€ -1.578.127	€ -1.653.251	€ 101.573
-/- oninbaar	€ -	€ -313.118	€ -31.253	€ -313.118
Netto-OPBRENGST	€ 54.986.200	€ 58.318.456	€ 56.947.520	€ 3.332.256
Opbrengst voorgaande jaren	€ 254.900	€ 639.440	€ 2.388.267	€ 384.540

Vlaardingen				
Bruto-OPBRENGST	€ 31.532.100	€ 32.247.229	€ 32.406.675	€ 715.129
Bruto-OPBRENGST Leges ed.	€ 2.612.800	€ 2.770.584	€ 2.254.816	€ 157.784
-/- kwijtschelding	€ -900.000	€ -905.119	€ -900.000	€ -5.119
-/- oninbaar	€ -	€ -287.510	€ -37.775	€ -287.510
Netto-OPBRENGST	€ 33.244.900	€ 33.825.184	€ 33.723.716	€ 580.284
Opbrengst voorgaande jaren	€ 649.700	€ 1.291.200	€ 594.111	€ 641.500

Schiedam				
Bruto-OPBRENGST	€ 35.115.800	€ 35.206.391	€ 35.254.807	€ 90.591
Bruto-OPBRENGST Leges ed.	€ 1.179.600	€ 1.860.476	€ 1.263.555	€ 680.876
-/- kwijtschelding	€ -994.500	€ -1.011.152	€ -994.500	€ -16.652
-/- oninbaar	€ -	€ -433.440	€ -35.007	€ -433.440
Netto-OPBRENGST	€ 35.300.900	€ 35.622.276	€ 35.488.855	€ 321.376
Opbrengst voorgaande jaren	€ -193.600	€ -57.800	€ 331.683	€ 135.800

totaal RBG	geraamd 2018	werkelijk 2018	werkelijk 2017	verschil
Bruto-OPBRENGST	€ 458.714.900	€ 468.237.600	€ 458.326.301	€ 9.522.700
-/- kwijtschelding	€ -12.920.800	€ -12.285.674	€ -12.663.751	€ 635.126
-/- oninbaar	€ -5.783.000	€ -5.617.313	€ -3.632.959	€ 165.687
Netto-OPBRENGST	€ 440.011.100	€ 450.334.613	€ 442.029.591	€ 10.323.513
Opbrengst voorgaande jaren	€ 8.277.600	€ 10.284.740	€ 11.661.661	€ 2.007.140

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

1.1 Programmaverantwoording

De RBG hanteert één programma namelijk het programma Heffen en invorderen van belastingen. Binnen dit programma zijn de producten Belastingheffing en Invordering opgenomen. De uitwerking van dit programma en haar producten is in de jaarrekening verwerkt in de hoofstukken 1.5 en 1.6.

2. Paragrafen

In de verslaggevingsvoorschriften worden diverse paragrafen voorgeschreven. De op de RBG van toepassing zijnde paragrafen worden hierna toegelicht.

2.1 Bedrijfsvoering

Algemeen
Door de deelnemers worden eisen aan onze dienstverlening gesteld. Deze zijn opgenomen in het prestatiecontract (laatst bijgesteld in 2017). De deelnemers zijn door middel van een vast rapportageschema op de hoogte gehouden van de verrichte dienstverlening in 2018. In de bestuurlijke vergaderingen en de ambtelijke accounthoudersoverleggen is op basis van de vier kwartaalrapportages periodiek gerapporteerd over de resultaten van de afspraken in het prestatiecontract.

Tussen het Hoogheemraadschap van Delfland en de RBG was tot en met het jaar 2017 een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor de uitvoering van de loon- en personeelsadministratie en advisering over P&O-aangelegenheden. Met ingang van 1 januari 2018 verzorgt de RBG zelf de P&O-taken.

Bestuursvergaderingen
Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur hebben in 2018 respectievelijk drie en zes keer vergaderd. Naast de vaststelling van de begroting 2019 en de jaarrekening 2017 van de RBG waren de belangrijkste onderwerpen:

- de kaderbrief 2019
- discussienota weerstandsvermogen
- privacy- en informatiebeveiligingsbeleid
- motie kostenstructuur MijnOverheid/GDI
- aanbesteding invorderingsdiensten
- verlaging bijdrage 2018 deelnemers

RBG Academie
Sinds 2015 heeft de RBG een eigen RBG-academie. De RBG richt zich op ontwikkeling van medewerkers en op onderhoud van kennis- en vaardigheden. Primair gericht op de functie en de daarin gestelde eisen, secundair gericht op verdere ontwikkeling en potentie van de medewerker. Per medewerker wordt gewerkt met een persoonlijk opleidingsplan. Hierbij is het uitgangspunt het gestelde in de functiebeschrijving met de bijbehorende competenties.

De drie pijlers van de academie zijn:
Systeemkennis behelst kennis van de binnen de RBG in gebruik zijnde systemen (soft- en hardware).
Competenties betreft kwaliteitsontwikkeling die nodig is om kennis en kunde in te zetten in een functie.
Vakkennis wordt zoveel als mogelijk georganiseerd vanuit de RBG zelf.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

In 2018 hebben de medewerkers deelgenomen aan competentietrainingen voor de organisatiecompetenties doelmatigheid/innovatief vermogen en zorgvuldigheid. De afronding van dit ontwikkeltraject heeft plaatsgevonden tijdens de medewerkersdag. Diverse initiatieven zijn door collega's opgestart en worden ingebed in de organisatie, waaronder het optuigen van een kennisbank.

Vanwege de organisatiebreed opgepakte competentietraining is er in 2018 minder gebruik gemaakt van de individuele opleidingsbudgetten. De academie is uitgebreid met meer opleidingen voor persoonlijke ontwikkeling en de leidinggevenden zullen meer aandacht schenken aan persoonlijke ontwikkeling tijdens de PVB-gesprekken.

2.2 Financiering

Algemeen
De Regionale Belasting Groep (RBG) is een gemeenschappelijke regeling van de hoogheemraadschappen van Delfland en van Schieland en de Krimpenerwaard en de gemeenten Delft, Vlaardingen en Schiedam. De RBG conformeert zich aan het Waterschapsbesluit. Voor het aantrekken van vreemd vermogen/rekening-courantkredieten is de RBG gehouden aan de financieringsvoorschriften zoals die zijn vastgesteld in de „Wet financiering decentrale overheden" (Wet Fido) en het treasurystatuut RBG.

Leningen
De RBG heeft één 10-jaars annuïtaire lening lopen bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) tegen een rentepercentage van 1,88%. De nominale waarde van de lening is € 1,7 miljoen en is gebruikt voor de financiering van de verbouwing van het kantoorpand in Schiedam in 2014.

De Wet Fido heeft tot doel het bevorderen van een solide financiering en kredietwaardigheid van de decentrale overheden. Daarvoor staan twee instrumenten ter beschikking:
* de kasgeldlimiet ten behoeve van de beperking van het renterisico in geval van financiering met kort geld (< 1 jaar);
* de renterisiconorm ten behoeve van de beperking van het renterisico in geval van financiering met lang geld (> 1 jaar).

Kasgeldlimiet 2018
De kasgeldlimiet geeft aan tot welk bedrag lagere overheden hun activiteiten met kort geld mogen financieren. Voor gemeenschappelijke regelingen is de norm bepaald op 8,2% van het begrotingstotaal. Voor het begrotingsjaar 2018 is dit: 8,2% van € 19.638.200 = € 1.610.000 (afgerond). Deze limiet is in 2018 niet overschreden. De RBG heeft een rekening-courantverhouding met de NWB van maximaal € 1.306.000.

Renterisiconorm
De renterisiconorm bindt de looptijd van leningen aan een minimum. De Wet Fido omschrijft deze norm als maximale herfinanciering van bestaande leningen van 20% per jaar voor gemeenschappelijke regelingen. Voor de RBG is de maximale renterisiconorm berekend op € 340.000 (20% van € 1,7 miljoen).
In 2018 bedroeg de verplichte aflossing € 165.000 en zijn er geen leningen in portefeuille met renteherziening, zodat ruim onder de rente risiconorm werd gebleven.

Liquiditeitspositie
De exploitatiekosten worden voor een belangrijk deel gefinancierd uit de bijdrage van de deelnemers. Deze bijdrage wordt per kwartaal ontvangen van de deelnemers en is gebaseerd op de liquiditeitsprognose van de begroting.

Risicobeheer
De RBG zal alleen geld aantrekken voor haar uitvoeringstaak. Dit betekent dat alleen financiering plaatsvindt voor activiteiten die door het bestuur zijn goedgekeurd.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Er vindt geen uitzetting van gelden plaats en er wordt geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten (derivaten, opties en dergelijke). Het risicobeleid is erop gericht toekomstige risico's inzichtelijk te maken en te beheersen.

De belastingopbrengsten die de RBG int voor haar deelnemers vallen buiten de financieringsparagraaf (zie ook het treasurystatuut van de RBG). De inningsrekeningen die de RBG beheert, worden dagelijks afgeroomd naar de deelnemers.

2.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De RBG loopt bij het uitoefenen van haar taken risico's. Onder risico wordt in deze paragraaf verstaan de kans dat een onzekere gebeurtenis plaatsvindt, waarbij schade ontstaat en waarvan de verwachte financiële omvang van de schade nog niet is vast te stellen. De RBG is bekend met de risico's die gelopen worden bij de uitvoering van de werkprocessen. Op een groot aantal onderdelen zijn maatregelen getroffen om deze risico's tot een minimum te beperken. Dat is vooral gebeurd waar de risico's het grootst (kans en impact) zijn. Op basis van een risico-inventarisatie 2016-2017 en een inventarisatie van beveiligingsrisico's in 2018 worden de beheersmaatregelen periodiek onderzocht en zo nodig aangescherpt.

Voor het opvangen van eventuele tegenvallers is geen weerstandsvermogen beschikbaar gesteld door de deelnemers. In het algemeen bestuur van 26 april 2018 is naar aanleiding van een discussienota besloten geen eigen weerstandsvermogen voor de RBG in te stellen. Positieve rekeningresultaten worden teruggestort naar de deelnemers. Voor tegenvallers in de exploitatierekening kan de post onvoorzien van de exploitatiebegroting worden ingezet.

Op grond van artikel 32, derde lid, van de Gemeenschappelijke regeling RBG, zijn de deelnemers verplicht er zorg voor te dragen dat de RBG te allen tijde beschikt over voldoende middelen om aan al haar verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Dit betekent dat de deelnemers zelf maatregelen moeten treffen om eventuele risico's af te dekken.

Met betrekking tot de jaarrekening onderkennen wij de volgende financiële risico's:

1. <u>Claims van derden</u>
De RBG is verzekerd tegen aansprakelijkheid door derden. Daarnaast kunnen in bepaalde gevallen ook claims door derden worden ingediend die niet onder de aansprakelijkheids-verzekering vallen. Claims van derden kunnen betrekking hebben op claims wegens aansprakelijkheid door onzorgvuldig handelen.

2. <u>Escalatieregeling vermoeden misstand</u>
Het algemeen bestuur heeft in juli 2015 de 'Escalatieregeling vermoeden misstand' vastgesteld. Het doel van de regeling is om te voorkomen dat er - ambtelijk of bestuurlijk – misstanden binnen de RBG zijn die de (financiële) belangen van de RBG (en daarmee van de deelnemers) kunnen schaden. Bij misstanden kan bijvoorbeeld gedacht worden aan fraude, disfunctioneren of niet integer handelen van medewerkers of bestuurders. Het belangrijkste in dit soort situaties is: het vroegtijdig signaleren van de misstand of het conflict. De 'Escalatieregeling Vermoeden Misstand' voorziet hierin.

Als het gaat om het vermijden van financiële risico's kan ook de controller een rol spelen. Vanuit zijn onafhankelijke positie en specifieke adviesfunctie kan hij een eigen bijdrage leveren aan het voorkomen van situaties die de (financiële) belangen van de RBG en daarmee de belangen van de deelnemers kunnen schaden. Daarom is de rol en positie van de controller in onze organisatie expliciet vastgelegd in de 'Regeling controller', die het dagelijks bestuur in april 2015 heeft vastgesteld.

3. <u>Frauderisicoanalyse</u>

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Onder frauderisico verstaan we: het risico dat met opzet handelingen worden verricht, door eigen personeel of derden, waardoor de RBG en daarmee de deelnemers financiële schade oplopen.
Er zijn grofweg een tweetal onderdelen in de RBG-organisatie waar fraude aan de orde zou kunnen zijn: het belastingproces en de financiële administratie.
De RBG heeft mogelijke situaties waarin fraude zich voor zou kunnen doen geïnventariseerd en maatregelen beschreven om de risico's op fraude tot een minimum te beperken. De frauderisico-analyse is onderdeel geworden van het risicomanagement.

4. Integriteit

De RBG besteedt nadrukkelijk aandacht aan het thema integriteit. De (her)invoering van de ambtseed heeft in 2015 plaatsgevonden en maakt nu vast onderdeel uit van het integriteitsprogramma. Alle medewerkers doen jaarlijks mee aan workshops waar diverse dilemma's worden besproken en de medewerkers worden geconfronteerd met fraudegevoelige situaties. Deze workshops zijn ook in 2018 gehouden voor alle medewerkers bij de RBG.

5. Informatiebeveiliging en privacy

Vanwege de grote afhankelijkheid van een goed functionerende ICT-infrastructuur en de eisen (ook door derden) die aan de betrouwbaarheid daarvan worden gesteld, heeft de RBG in 2018 het informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld. In dit plan zijn maatregelen opgenomen die noodzakelijk zijn (en soms ook wettelijk verplicht) om een betrouwbare werking van onze informatiesystemen zoveel mogelijk te garanderen. In het plan komen onderwerpen aan de orde zoals: beveiliging van de toegang, privacy persoonsgegevens, DigiD- beveiligingscertificaat en certificering van onze leveranciers.
In het privacybeleid, dat eveneens in 2018 is vastgesteld, is rekening gehouden met de bepalingen uit de Wet Meldplicht Datalekken en de Europese Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Binnen de RBG is in 2018 naast het implementeren van diverse maatregelen veel aandacht besteed aan bewustwording bij het personeel hoe om te gaan met de bescherming van persoonsgegevens.

6. ICT-audit en DiGiD-assesment

In het belang van een goed ingerichte en beveiligde automatiseringsomgeving is in de periode januari-maart 2018 een follow-up uitgevoerd op de afgesproken maatregelen met betrekking tot deze audit. Deloitte Risk Department heeft bij de RBG de controles uitgevoerd en heeft met de RBG de beheersmaatregelen uitgewerkt.
Een goedgekeurde IT-audit draagt bij tot een efficiëntere controle door onze accountant en geeft een goed beeld hoe risico's in beheersmaatregelen zijn afgedekt of verbeterd moeten worden. Begin 2019 zal wederom een follow-up plaatsvinden.
Een DigiD ICT-beveiligingsassessment is een controle van de betrouwbaarheid van een webapplicatie. Deze controle is gericht op het volledige stelsel van maatregelen en procedures. Via DigiD kunnen burgers via onze digitale balie (MijnRBG) een beveiligde verbinding toegang krijgen. Deze beveiligde toegang moet veilig en betrouwbaar zijn. In het assessment wordt getoetst of we aan de eisen voldoen. De RBG heeft in 2018 wederom een goedkeuring ontvangen.

7. Problematische schulden

In de huidige berekening van de voorzieningen dubieuze debiteuren is nog geen rekening gehouden met de mogelijke consequenties van toekomstige wet- en regelgeving rondom problematische schulden. De verwachting is dat deze nieuwe regelgeving zal leiden tot een hogere mate van oninbaarheid. Echter omdat het moment van ingang van deze wetgeving nog onzeker is, is de bestaande systematiek van schatting oninbaarheid ongewijzigd gebleven. In deze jaarrekening wordt separaat voorgesteld om een deel van dit risico af te dekken door het instellen van een bestemmingsreserve problematische schulden.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

2.4 Onttrekkingen overige bestemmingsreserves en voorzieningen

De volgende onttrekkingen en/of toevoegingen aan reserves en voorzieningen hebben in 2018 plaatsgevonden.

Bestemmingreserve

Reserve "Uitbreiding samenwerking gemeenschappelijke regeling"

Deze bestemmingsreserve is ingesteld ter dekking van projectkosten voor gemeentelijke samenwerking.

Stand per 1-1-2018		**€ 71.800**
Uitgaven 2018	€ nihil	
Stand per 31-12-2018		**€ 71.800**

In 2018 zijn geen kosten ten laste van deze reserve gebracht in het kader van de uitbreiding van de samenwerking met nieuwe gemeenten. Wel zijn in 2018 kosten gemaakt voor een RBG folder. Deze folder is tijdens en na de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 aan alle nieuwe raadsleden van de inliggende gemeenten van het belastinggebied van de RBG gestuurd om zodoende interesse te wekken in een mogelijke samenwerking met de RBG. De gemaakte kosten zijn verantwoord op het reguliere communicatiebudget.

Reserve "Huurcompensatie kantoorpand Schiedam"

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2014 heeft het algemeen bestuur de bestemmingsreserve huurcompensatie kantoor Schiedam ingesteld. Het totaal van de reserve zal evenredig over de resterende looptijd van de huurovereenkomst vrijvallen aan de exploitatie.

In de huurovereenkomst (looptijd tot juni 2024) voor het kantoorpand Schiedam is de RBG met de gemeente Schiedam een huurcompensatie van 43,5 maand overeengekomen. Het gehele bedrag is inmiddels ontvangen.

Stand per 1-1-2018		**€ 956.300**
Onttrekking aan de reserve	€ 149.000	
Stand per 31-12-2018		**€ 807.300**

Reserve "Bedrijfsvoering"

Deze reserve is in de jaarrekening 2017 ingesteld om projecten te kunnen uitvoeren. De RBG stelt de klant centraal en hanteert daarbij het principe, digitaal waar kan en persoonlijk waar nodig. De gedachte is het klantvriendelijker en efficiënter plannen en innen van de aanslagen met opbrengst maximalisatie als leidraad. In 2018 zijn we hiermee verder gegaan. We hebben de nodige stappen gezet om o.a. het aantal automatische incasso's te verhogen. In 2019 volgt een klantenonderzoek om betere inzichten in de verwachtingen van onze klanten te krijgen.

Een ander element binnen deze reserve is het optimaliseren van onze automatisering. In 2018 zijn de eerste contouren van een samenwerking op het gebied van een gezamenlijke ICT-infrastructuur gerealiseerd met de belastingkantoren BGHU en BSGW. In 2019 krijgt de samenwerking een vervolg.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Stand per 1-1-2018			**€ 422.000**
	ICT	€ 260.100	
	Klantprofilering	€ 92.000	
Onttrekking aan de reserve		€ 352.100	
Stand per 31-12-2018			**€ 69.900**

Reserve "CAO"
Deze reserve was bij de jaarrekening 2017 ingesteld, omdat de CAO-Waterschappen vanaf 2017 nog niet was afgesloten. De reserve is in 2018 volledig ingezet om de nabetalingen salaris over 2017 uit te betalen. De reserve CAO wordt per 31-12-2018 beëindigd.

Stand per 1-1-2018		**€ 180.000**
Onttrekking aan de reserve	€ 180.000	
Stand per 31-12-2018		**€ -**

Reserve "WOZ"
In 2015 zijn wij gestart met de uniformering van de WOZ-processen. De verschillen in uitvoering van de voormalige WOZ-processen bij de gemeenten zijn tegen het licht gehouden, waarbij op basis van "best-practice" een keuze is gemaakt.

Het project harmoniseren is in 2018 grotendeels gereedgekomen en heeft geleid tot het oordeel "Goed" van de Waarderingskamer. Als laatste actie van de harmonisatie moeten de drie partities binnen de software van Key2Waarderen worden opgeheven, zodat er ook binnen het belastinginformatiesysteem sprake is van één RBG-omgeving. Dit zal plaatsvinden nadat het project waarderen van m3 naar m2 voor woningen is afgerond (planning 2020).

Stand per 1-1-2018		**€ 199.400**
Onttrekking aan de reserve	€ 107.400	
Stand per 31-12-2018		**€ 92.000**

Reserve "Bestandsoptimalisatie"
Bestandsoptimalisatie is een onderwerp dat bij de RBG projectmatig aandacht krijgt. In de afgelopen jaren heeft de RBG veel werkzaamheden uitgevoerd voor de verbetering van de kwaliteit van de gegevensbestanden. Er is veel aandacht besteed aan procesverbetering. In 2018 is vooral gewerkt aan controle van leegstand van bedrijven. Via resultaatbestemming (zie inleiding) wordt deze reserve aangevuld.

Stand per 1-1-2018		**€ 200.000**
Onttrekking aan de reserve	€ 192.300	
Stand per 31-12-2018		**€ 7.700**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Voorzieningen
Naast de voorziening dubieuze invorderingsdebiteuren (die in mindering wordt gebracht op het saldo debiteuren invordering) heeft de RBG drie voorzieningen voor arbeids-gerelateerde verplichtingen. Eén voorziening is ter dekking van mogelijke aanspraak op WW-uitkering. Een tweede voorziening is ingesteld om de kosten van toekomstige jubileumverplichtingen van het huidige personeel op te vangen. De derde voorziening is ingesteld voor het gekochte IKB-verlof door personeel RBG.

Zie voor een nadere toelichting en specificatie van de voorzieningen de toelichting op de passiva in het onderdeel jaarrekening.

2.5 Verbonden partijen

Vanuit het publiek belang kunnen banden worden aangegaan met derden, de zogenaamde verbonden partijen. Als de RBG hierbij een bestuurlijk en/of een financieel belang heeft, is er sprake van een verbonden partij. Momenteel heeft de RBG geen verbonden partijen.

De RBG is lid geworden van de werkgeversvereniging waterschappen om de cao voor waterschappen van toepassing te kunnen verklaren. Het lidmaatschap gaat in per 1 januari 2019 in verband met de nieuwe onderhandelingen voor de cao vanaf 1 januari 2020.
Lid worden van de werkgeversvereniging is een keuze van elk waterschap en elke sectorvolger (de RBG is een sectorvolger). Een vereniging wordt gevormd door leden die ambitie en doelstellingen delen en verwachten deze gezamenlijk beter te kunnen realiseren dan ieder voor zich. De vereniging heeft tot taak te verbinden, draagvlak onder haar leden te verwerven en te behouden en zo het samen sterker staan te realiseren.

2.6 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Op 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. Doel van deze wet is het voorkomen van ongewenst hoge beloningen in de publieke en semipublieke sector. De WNT verplicht organisaties in de publieke sector in hun jaarverslag de jaarlonen van (top)functionarissen te vermelden. De WNT verbiedt dat organisaties aan haar topfunctionarissen salarissen uitbetalen die hoger zijn dan 100% van het gemiddelde jaarloon van een minister. In totaal betreft dit voor 2018 een bedrag van afgerond € 189.000 (betreft de som van jaarloon, sociale premies en variabele vergoedingen).
In de toelichting op de exploitatierekening naar kosten en opbrengstensoorten wordt een opgave gedaan van de functionarissen die onder de WNT vallen.

2.7 EMU-saldo

De RBG is niet gehouden aan de EMU regels. De effecten van de RBG behoren tot uitdrukking te komen in de individuele bijdragen aan de RBG in de begrotingen en jaarrekeningen van de deelnemers.

2.8 Incidentele lasten en baten

Conform artikel 4.30 van het Waterschapsbesluit dient inzicht te worden gegeven in de incidentele baten en lasten. Dit is één van de toezichtcriteria die de provincie gebruikt om te bepalen of een organisatie materieel en financieel in evenwicht is. Hiervan is sprake als de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Voor een juist beeld van de financiële positie worden daarom de incidentele componenten uit het saldo geëlimineerd (zie in de jaarrekening naar kosten- en opbrengstensoorten).

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Incidentele baten

Project afschaffing kwijtschelding zuiveringsheffing Delfland en Schieland en de Krimpenerwaard
De verenigde vergaderingen van het hoogheemraadschap van Delfland en Schieland en de Krimpenerwaard hebben besloten om de kwijtscheldingregeling voor de zuiveringsheffing woonruimten volledig af te schaffen vanaf 2017. Voor de aanslag ingezetenenomslag is wel kwijtschelding mogelijk.

Voor de RBG levert de afschaffing van kwijtschelding meer werk op. In de vastgestelde begroting 2018 is een post opgenomen van € 450.000 voor uitvoering van werkzaamheden bij de RBG. In 2018 zijn kosten gemaakt voor communicatie, telefoongesprekken, huisbezoeken en incasso-activiteiten.

De totale (project)kosten in 2018 bedragen € 460.288. Op basis van de werkelijke gemaakte kosten in 2018 worden de verschillen tussen begroting en jaarrekening met Delfland (€ -/- 6.860) en met Schieland en de Krimpenerwaard (€ -/- 3.430) verrekend via bestemming jaarrekeningresultaat (zie overzicht exploitatierekening 2018 op blz. 7).

De specificatie van deze projectkosten is opgenomen in het volgende overzicht.

Financiële rapportage Project KWS

	Budget 2018	Jaarrekening 2018	verschil t.o.v begroting
Communicatie en afhandeling klantreacties	€ 133.000	€ 112.842	€ 20.158
Beveiliging aan de balie	€ 75.000	€ 68.025	€ 6.975
Huisbezoeken	€ 60.000	€ 77.710	€ -17.710
Incassotraject	€ 182.000	€ 201.712	€ -19.712
Totaal Kosten KWS	**€ 450.000**	**€ 460.288**	**€ -10.288**
Bijdrage HHD+HHSK	**€ 450.000**	**€ 450.000**	**€ -**
Saldo	**€ -**	**€ -10.288**	**€ -10.288**

Inhoudelijke toelichting project kwijtschelding Delfland en Schieland en de Krimpenerwaard

Aanslagoplegging
Het proces van afschaffing van de kwijtschelding vereist een goede klantbehandeling qua correspondentie, telefonische vragen en baliebezoek.

Net als in voorgaande jaren heeft de aanslagoplegging plaatsgevonden in januari en februari, verdeeld in twee groepen:
1. Klanten die in aanmerking komen voor automatische kwijtschelding (na positieve toetsing Inlichtingenbureau)
2. Klanten die niet in aanmerking komen voor automatische kwijtschelding (na negatieve toetsing Inlichtingenbureau), plus nieuwe verzoeken

Begeleiding tot betaling en afleggen huisbezoeken
In het 4e kwartaal 2018 zijn 760 klanten geselecteerd voor een huisbezoek. Deze bezoeken worden uitgevoerd als klanten niet reageren op onze communicatie voor het betalen van een aanslag. Van 393 klanten is een volledige betaling ontvangen of is er een betalingsregeling afgesproken. Bij 119 klanten is geconstateerd dat invordering niet mogelijk was vanwege onvermogen. Bij de overige 248 klanten is het nog niet mogelijk gebleken om contact te leggen.

Het te betalen saldo van de 760 klanten was circa € 230.000 euro
- € 95.000 is betaald of er is een betalingsregeling afgesproken
- € 135.000 wordt nog onderzocht, maar zal vermoedelijk oninbaar worden geleden

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Wij zijn met de resultaten tevreden. Uit onderstaande overzichten blijkt dat een klein aantal klanten geen (betaal)reactie heeft gegeven.

Stand van zaken per 31 december 2018 HHSK

HHSK			
Per 31-12-2018	Groep I	Groep II	Totaal bedrag
Netto opgelegd na kws	€ 1.726.224	€ 362.572	€ 2.088.796
Deels verminderd	€ 44.702	€ 8.995	€ 53.697
Betaald	€ 1.606.243	€ 309.555	€ 1.915.798
Oninbaar	€ 10.506	€ 7.803	€ 18.309
Openstaand per 31-12-2018	€ 64.773	€ 36.219	€ 100.992
Komt binnen via AIC	€ 7.004	€ 6.834	€ 13.838
Regeling afgegeven	€ 9.909	€ 6.637	€ 16.546
MSNP/onderhanden werk	€ 5.807	€ 9.237	€ 15.044
Ter incasso	€ 42.053	€ 13.511	€ 55.564

Stand van zaken per 31 december 2018 HHD

HHD			
Per 31-12-2018	Groep I	Groep II	Totaal bedrag
Netto opgelegd na kws	€ 7.116.276	€ 1.692.775	€ 8.809.051
Deels verminderd	€ 260.685	€ 66.246	€ 326.931
Betaald	€ 6.369.241	€ 1.319.585	€ 7.688.826
Oninbaar	€ 67.078	€ 29.735	€ 96.813
Openstaand per 31-12-2018	€ 419.272	€ 277.209	€ 696.481
Komt binnen via AIC	€ 61.107	€ 67.195	€ 128.302
Regeling afgegeven	€ 108.772	€ 79.346	€ 188.118
MSNP/onderhanden werk	€ 52.699	€ 50.040	€ 102.739
Ter incasso	€ 196.694	€ 80.628	€ 277.322

Toelichting
Het openstaand bedrag eind 2018 is bij HHD 7,9% van het netto opgelegd aanslagbedrag, bij HHSK is dat 5%. Een deel van de vorderingen zal nog betaald worden via de afgegeven AIC en betalingsregelingen.

Vervolgtraject
Het incassotraject is er nu op gericht om de betaalafspraken met de klanten te bewaken. Daarnaast wordt individueel bekeken bij welke klanten een dwanginvorderingstraject gestart zal worden.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Jaarrekening

1.1 Balans

bedragen in €

Nr.	Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	ACTIVA				
	VASTE ACTIVA:				
	Immateriële vaste activa	0		0	
	Materiële vaste activa	777.300		924.300	
	Financiële vaste activa				
			777.300		**924.300**
	VLOTTENDE ACTIVA:				
	Kortlopende vorderingen	3.403.900		3.555.700	
	Overlopende activa	1.492.600		2.031.300	
	Liquide middelen	4.587.400		3.702.600	
			9.483.900		**9.289.600**
	Totaal ACTIVA		**10.261.200**		**10.213.900**
	PASSIVA				
	VASTE PASSIVA:				
	EIGEN VERMOGEN				
	Bestemmingsreserves		1.048.600		1.028.100
	Nog te bestemmen resultaat				
	* nog in te stellen bestemmingsreserves	816.000		602.000	
	* nog in te stellen reserves projecten	115.000		399.400	
	* nog te bestemmen resultaat	344.800		1.202.400	
			1.275.800		2.203.800
			2.324.400		**3.231.900**
	LANGLOPENDE SCHULDEN		**1.057.700**		**1.222.800**
	VOORZIENINGEN		**454.800**		**337.700**
	VLOTTENDE PASSIVA:				
	Netto-vlottende schulden < 1 jr	1.524.700		1.182.500	
	Overlopende passiva	4.899.600		4.239.000	
			6.424.300		**5.421.500**
	Totaal PASSIVA		**10.261.200**		**10.213.900**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

1.2 Waarderingsgrondslagen

Inleiding
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Waterschaps-besluit (de RBG heeft bij de oprichting ervoor gekozen deze verslaggevingsvoorschriften te volgen) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening en de resultaatbepaling
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn. Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume is een voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen in overeenstemming met de voorschriften van het Waterschapsbesluit.

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De afschrijving van het geactiveerde object vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde immateriële vaste actief. Er wordt in gehele jaren afgeschreven. De RBG hanteert een lineaire afschrijvingsmethode.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijving van het geactiveerde object vangt aan bij ingebruikname van het gerelateerde materiële vaste actief. Er wordt in gehele jaren afgeschreven. De RBG hanteert voor het kantoorpand een annuïtaire afschrijvings-methode. De afschrijvingstermijn voor verbouwen van het kantoorpand bedraagt 10 jaar.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen en de overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Binnen de vorderingen worden ook de belastingdebiteuren gerekend voor het aandeel Invorderingsopbrengst. Uitgangspunt is dat met behulp van alle bevoegdheden op het terrein van invordering alles in het werk wordt gesteld om de vorderingen te innen. Als alle mogelijkheden tot invordering zijn uitgeput, wordt overgegaan tot afboeking wegens oninbaarheid. Op basis van het betreffende debiteurensaldo en de ouderdom van de vordering is een risicoanalyse gemaakt. Voor het risico van oninbaarheid is een voorziening getroffen welke op de debiteuren in mindering is gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De voorziening jubilea is tegen de contante waarde van de toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Passiva
De netto-vlottende schulden < 1 jaar en de overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

1.3 Toelichting op de balansposten

Toelichting op de activa

Immateriële vaste activa
De RBG heeft in 2018 geen immateriële vaste activa.

Materiële vaste activa

Verbouwing kantoorpand Schiedam
Betreft het kantoorpand in Schiedam dat eind mei 2014 is betrokken.

Boekwaarde per 01-01-2018			€ 924.300
-/-	Afschrijving 2018	€ 147.000	
Boekwaarde per 31-12-2018			€ 777.300

Het krediet bedroeg € 1,7 miljoen. De werkelijke uitgaven bedroegen € 1.486.000. De gehanteerde afschrijvingstermijn is 10 jaar.

Vlottende activa

bedragen in €

Kortlopende vorderingen	**31-12-2018**	**31-12-2017**
Debiteuren invordering	**5.963.400**	**6.805.700**
af: voorziening dubieuze debiteuren	**-2.601.000**	**-3.250.000**
Debiteuren algemeen	**41.500**	**0**
Uitzetting looptijd < 1 jaar	**0**	**0**
Totaal kortlopende vorderingen	**3.403.900**	**3.555.700**

De debiteuren invordering betreffen de openstaande vorderingen van invorderings-activiteiten die de RBG heeft verricht. Van de openstaande vorderingen is per ultimo 2018 op basis van ouderdom en risico bepaald welk deel vermoedelijk oninbaar zal worden geleden. Van het nog openstaande bedrag wordt 43,6% vermoedelijk oninbaar geschat.

Voorziening dubieuze debiteuren dwanginvordering

Stand per 1-1-2018:		**€ 3.250.000**
Af: Oninbaar geleden posten over oude jaren	€ 1.653.300 -/-	
Bij: toevoeging ten laste van exploitatie	€ 1.004.300 +/+	
Stand per 31-12-2018:		**€ 2.601.000**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

De oninbaar geleden posten van het belastingjaar 2018 (in totaal een bedrag van € 37.700) zijn gecorrigeerd op de invorderingsopbrengst 2018. Alle oudere posten (€ 1.653.300) zijn ten laste van de voorziening dubieuze debiteuren gebracht. Het totaal aan openstaande dwanginvorderingposten bedraagt € 5.963.400. Rekening houdend met een oninbaar percentage van 43,6% (samengesteld percentage gebaseerd op een ouderdomsanalyse van openstaande vorderingen) dient de voorziening € 2.601.000 te bedragen. Om de voorziening op dit niveau te brengen is € 1.004.300 aan de voorziening toegevoegd.

Deze voorziening wordt in mindering gebracht op de post debiteuren invordering. Deze post is ten opzichte van 2017 met ca. € 842.000 afgenomen tot circa € 6,0 miljoen.

Hoewel geen onderdeel van de jaarrekening van de RBG wordt onderstaand inzicht gegeven over de belastingdebiteuren van de deelnemers. De deelnemers krijgen via een specifieke belastingverantwoording ieder afzonderlijk inzage in de debiteurenpositie.

Stand openstaande vorderingen per 31-12-2017			
	Opbrengst deelnemers	Invorderingskosten RBG	Totaal
Totaal	**€ 50.873.100**	**€ 6.805.600**	**€ 57.678.700**

Stand openstaande vorderingen per 31-12-2018			
	Opbrengst deelnemers	Invorderingskosten RBG	Totaal
Totaal	**€ 52.830.100**	**€ 5.963.400**	**€ 58.793.500**

De post openstaande debiteuren eind 2018 is met circa € 1,1 miljoen toegenomen ten opzichte van het openstaande saldo eind 2017. Bij een goede vergelijking met 2017 moet echter rekening worden gehouden met aanslagopleggingen aan het eind van het jaar. In november - december 2018 is voor de waterschappen, als gevolg van late levering WOZ-waarden Rotterdam 2016-2018 nog een kohier watersysteemheffing (€ 1,2 mln.) opgelegd. Ook voor zuiveringsheffing bedrijven is aan het eind 2018 nog een groot kohier opgelegd (€ 2,4 mln.). Voor Delfland is eind 2018 nog ruim € 2 miljoen aan legesaanslagen opgelegd. Per saldo is eind 2018 € 1,6 miljoen voor Schieland opgelegd en € 6,2 miljoen voor Delfland. Dit veroorzaakte dus een hoger openstaand saldo ten opzichte van 2017.

Onder de post debiteuren algemeen heeft de RBG per 31-12-2018 twee facturen openstaan van niet belastingdebiteuren. Dit betreft de verrekening van de kosten van DigiD.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar
Sinds eind 2013 zijn decentrale overheden verplichte deelnemers aan schatkistbankieren. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden, waaronder gemeenschappelijke regelingen, verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Tegelijkertijd met de wet is de ministeriële regeling schatkistbankieren decentrale overheden van kracht geworden. Onderdeel van die regeling is de rekening-courantovereenkomst die iedere decentrale overheid heeft met de Staat der Nederlanden. De regeling bevat ook de verplichting voor decentrale overheden om een bankrekening aan te houden die gekoppeld kan worden aan de schatkist. In onderstaande tabel is de berekening van het drempelbedrag voor het schatkistbankieren per kwartaal weergegeven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)				
	2018			
Drempelbedrag	**3.525**			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	**5.379**	**4.041**	**2.063**	**2.122**
Ruimte onder het drempelbedrag	-	-	1.462	1.403
Overschrijding van het drempelbedrag	1.854	516	-	-

In dit overzicht is te zien dat de gemiddelde stand in rekening-courant bij de NWB/ING in het 3e en 4e kwartaal 2018 onder het drempelbedrag gebleven is. In de eerste twee kwartalen heeft de gemiddelde stand in rekening-courant bij NWB/ING het drempelbedrag overschreden.

bedragen in €

Overlopende activa	**31-12-2018**	**31-12-2017**
Nog te ontvangen	**0**	**20.100**
Nog te ontvangen (via inningsrekening) deelnemers	**1.443.100**	**1.963.500**
Vooruitbetaalde bedragen	**49.500**	**47.700**
Totaal overlopende activa	**1.492.600**	**2.031.300**

Nog te ontvangen
In de huurovereenkomst voor het kantoorpand Schiedam heeft de RBG een huurcompensatie bedongen van 43,5 maand. Deze is t/m 2018 geheel ontvangen.

Nog te ontvangen (af te romen via inningsrekening) deelnemers
De betalingen van de invorderingsopbrengst en de verrekening van de kosten van betalingsverkeer vindt plaats via de inningsrekeningen. Deze inningsrekeningen worden periodiek afgeroomd naar de deelnemers. Per 31-12-2018 dient een deel van de betaalde invorderingsopbrengst en de betaalde bankkosten nog te worden verrekend. Per saldo heeft de RBG op 31-12-2018 een rekening-couranttegoed van € 1.443.100.

Vooruitbetaalde bedragen

Eind 2018 zijn enkele facturen (met name contracten met betrekking op 2019) vooruitbetaald.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Liquide middelen	31-12-2018	31-12-2017
Banken	**4.587.400**	**3.702.600**
Totaal liquide middelen	**4.587.400**	**3.702.600**

Voor de RBG is één rekening-courantverhouding afgesloten bij de Nederlandse Waterschapsbank. Het maximale krediet bedraagt € 1.306.000.

Daarnaast heeft de RBG twee inningrekeningen en een rekening ten behoeve van de overheidsvorderingen. Per 31-12-2018 staan de volgende saldi op de bankrekeningen:

Saldo Nederlandse Waterschapsbank	2018	2017
Rekening-courant 005	€ 4.091.900	€ 2.621.800
Inningsrekening 463	€ 100	€ 154.300
Inningsrekening 678	€ 47.400	€ 624.900
IDEAL-rekening (ING)	€ 401.000	€ 301.600
Inningsrekening 250	€ 47.000	€ 0
Totaal	€ 4.587.400	€ 3.702.600

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Toelichting op de passiva

Eigen vermogen

Bestemmingsreserve

Reserve "Uitbreiding samenwerking gemeenschappelijke regeling"

Het algemeen bestuur heeft een bestemmingsreserve ingesteld ter dekking van projectkosten voor gemeentelijke samenwerking.

Stand per 1-1-2018		**€ 71.800**
Uitgaven 2018	€ nihil	
Stand per 31-12-2018		**€ 71.800**

In 2018 zijn geen kosten ten laste van deze reserve gebracht in het kader van de uitbreiding van de samenwerking met nieuwe gemeenten. Wel zijn in 2018 kosten gemaakt voor een RBG-folder. Deze folder is tijdens en na de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 aan alle nieuwe raadsleden van de inliggende gemeenten van het belastinggebied van de RBG gestuurd om zodoende interesse te wekken in een mogelijke samenwerking met de RBG. De gemaakte kosten zijn verantwoord op het reguliere communicatiebudget.

Reserve "Huurcompensatie kantoorpand Schiedam"

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2014 heeft het algemeen bestuur de bestemmingsreserve huurcompensatie kantoor Schiedam ingesteld. Het totaal van de reserve zal evenredig over de resterende looptijd van de huurovereenkomst vrijvallen aan de exploitatie. In de huurovereenkomst voor het kantoorpand Schiedam is de RBG met de gemeente Schiedam een huurcompensatie van 43,5 maand overeengekomen.
Het gehele bedrag is inmiddels ontvangen van de gemeente Schiedam.

Stand per 1-1-2018		**€ 956.300**
Onttrekking aan de reserve	€ 149.000 -/-	
Stand per 31-12-2018		**€ 807.300**

Reserve "Bedrijfsvoering"

Deze reserve is in de jaarrekening 2017 ingesteld om projecten te kunnen uitvoeren. De RBG stelt de klant centraal en hanteert daarbij het principe, digitaal waar kan en persoonlijk waar nodig. De gedachte is het klantvriendelijker en efficiënter plannen en innen van de aanslagen met opbrengst maximalisatie als leidraad. In 2018 zijn we hiermee verder gegaan. We hebben de nodige stappen gezet om o.a. het aantal automatische incasso's te verhogen. In 2019 volgt een klantenonderzoek om betere inzichten in de verwachtingen van onze klanten te krijgen.
Een ander element binnen deze reserve is het optimaliseren van onze automatisering. In 2018 zijn de eerste contouren van een samenwerking op het gebied van een gezamenlijke ICT-infrastructuur gerealiseerd met de belastingkantoren BGHU en BSGW. In 2019 krijgt de samenwerking een vervolg.

Stand per 1-1-2018			**€ 422.000**
	ICT	€ 260.100	
	Klantprofilering	€ 92.000	
Onttrekking aan de reserve		€ 352.100 -/-	
Stand per 31-12-2018			**€ 69.900**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Reserve "CAO"
Deze reserve was bij de jaarrekening 2017 ingesteld, omdat de CAO-Waterschappen vanaf 2017 nog niet was afgesloten. De reserve is in 2018 volledig ingezet om de nabetalingen salaris over 2017 uit te betalen. De reserve CAO wordt per 31-12-2018 beëindigd.

Stand per 1-1-2018		**€ 180.000**
Onttrekking aan de reserve	€ 180.000	
Stand per 31-12-2018		**€ -**

Reserve "WOZ"
In 2015 zijn wij gestart met de uniformering van de WOZ-processen. De verschillen in uitvoering van de voormalige WOZ-processen bij de gemeenten zijn tegen het licht gehouden, waarbij op basis van "best-practice" een keuze is gemaakt.

Het project harmoniseren is in 2018 grotendeels gereedgekomen en heeft geleid tot het oordeel "Goed" van de Waarderingskamer. Als laatste actie van de harmonisatie moeten de drie partities binnen de software van Key2Waarderen worden opgeheven, zodat er ook binnen het belastinginformatiesysteem sprake is van één RBG-omgeving. Dit zal plaatsvinden nadat het project waarderen van m3 naar m2 voor woningen is afgerond (planning 2020).

Stand per 1-1-2018		**€ 199.400**
Onttrekking aan de reserve	€ 107.400	
Stand per 31-12-2018		**€ 92.000**

Reserve "Bestandsoptimalisatie"
Bestandsoptimalisatie is een onderwerp dat bij de RBG projectmatig aandacht krijgt. In de afgelopen jaren heeft de RBG veel werkzaamheden uitgevoerd voor de verbetering van de kwaliteit van de gegevensbestanden. Er is veel aandacht besteed aan procesverbetering. In 2018 is vooral gewerkt aan controle van leegstand van bedrijven. Via resultaatbestemming (zie inleiding) wordt deze reserve aangevuld.

Stand per 1-1-2018		**€ 200.000**
Onttrekking aan de reserve	€ 192.300	
Stand per 31-12-2018		**€ 7.700**

Nog te bestemmen resultaat

Het nog te bestemmen resultaat 2017 ad. € 1.202.400 is conform het bestuursbesluit van 26 april 2018 teruggestort naar de deelnemers.

Voor het nog te bestemmen resultaat 2018 wordt verwezen naar het besluit in dit jaarrapport op blz. 46.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Voorzieningen

Voorziening arbeidsgerelateerde verplichtingen

a) WW-uitkering
Als overheidsinstantie is de RBG risicodrager met betrekking tot WW- en bovenwettelijke WW-uitkeringen. Dit betekent dat als medewerkers worden ontslagen of als tijdelijke aanstellingen niet worden verlengd, de RBG voor maximaal 38 maanden de WW-uitkering en eventueel bovenwettelijke WW aan het UWV moet vergoeden.

De resterende voorziening is afdoende om de lopende risico's van WW-uitkering op te vangen.

Stand per 1-1-2018:		**€ 109.200**
Af: Uitgaven 2018	€ 63.500 -/-	
Stand per 31-12-2018:		**€ 45.700**

b) Voorziening jubilea
In het kader van het Waterschapsbesluit dienen toekomstige jubilea-uitkeringen voorzien te worden. Op basis van een model van onze accountant is, rekening houdend met leeftijd en dienstjaren, berekend hoeveel toekomstige jubilea-kosten uitgekeerd moeten worden.
Op basis van het huidige personeelsbestand is de voorziening bepaald op € 237.600.

Stand per 1-1-2018:		**€ 228.500**

Er is in 2018 ca. € 24.100 aan jubilea-uitkeringen betaald ten laste van deze voorziening.

Af: Uitgaven 2018	€ 24.100-/-
Bij: toevoeging uit exploitatie	€ 33.200
Stand per 31-12-2018:	**€ 237.600**

c) Voorziening IKB-verlof

Via het individueel keuzebudget kunnen medewerkers extra verlof kopen. Met ingang van 1 januari 2019 kent het IKB geen grens meer voor het kopen van verlof. Het gekochte IKB-verlof kent geen vervaltermijn. Medewerkers kunnen het verlof inzetten om zorgtaken uit te voeren, eerder met pensioen te gaan, een sabbatical op te nemen of anderszins met verlof te gaan. E.e.a. wel in overleg met de leidinggevende en als het werk het toelaat. Het gekochte verlof wordt opgenomen in een voorziening en kan bij het opnemen door de medewerker worden ingezet voor vervanging van personeel.

Stand per 1-1-2018:		**€ -**
Bij: toevoeging uit exploitatie	€ 171.500	
Stand per 31-12-2018:		**€ 171.500**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

<u>Langlopende schulden</u>
Geldleningen bij binnenlandse banken

Saldo geldleningen per 1-1-2018		€ 1.222.800
Af: aflossingen	€ 165.100	
Saldo geldleningen per 31-12-2018		€ 1.057.700

Bovenstaande geldlening is bij de Nederlandse Waterschapsbank in 2014 aangetrokken om de verbouwing van het kantoorpand te Schiedam te financieren. Deze lening wordt in 10-jaarlijkse annuïteiten afgelost met een rentepercentage van 1,88%.
De deelnemers van de Regionale Belasting Groep staan garant voor deze lening (conform artikel 32 van de gemeenschappelijke regeling).

De vierde aflossing van deze geldlening bedraagt € 168.200 en vervalt in maart 2019.
Van deze geldlening is € 20.500 voor rentekosten toe te rekenen aan 2018, die in deze jaarrekening zijn verwerkt.

Netto-vlottende schulden < 1 jaar en overlopende passiva

bedragen in €

Netto-vlottende schulden < 1 jr en overlopende passiva		**31-12-2018**		**31-12-2017**
<u>Netto-vlottende schulden < 1 jr</u>				
Schulden aan leveranciers		**956.300**		**590.000**
Rekening courant		**101.900**		**101.900**
Te betalen belastingen, sociale en pensioenpremies		**466.500**		**490.600**
	1.524.700		**1.182.500**	
<u>Overlopende passiva</u>				
Vooruitontvangen bedragen		**4.820.500**		**3.883.000**
Nog te betalen bedragen		**79.100**		**356.000**
	4.899.600		**4.239.000**	
Totaal	**6.424.300**		**5.421.500**	

Schulden aan leveranciers (crediteuren)

De RBG hanteert, conform de algemene inkoopvoorwaarden, een betalingstermijn van 30 dagen. Eind 2018 bedraagt het crediteurensaldo € 956.300, waarvan voor ca. 90% de betaaltermijn niet was verlopen. Het restant was nog niet akkoord voor betaling. Medio maart 2019 was het saldo teruggelopen tot circa € 100.000.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Rekening-courant samenwerking RBG en Lococensus-Tricijn (GBLT)

Ten behoeve van het samenwerkingsverband van IBS Waterschappen is in 2009 door de deelnemende waterschappen een budget beschikbaar gesteld. In 2013 is gestart om een soortgelijke constructie op te zetten voor Key2Belastingen. In 2018 hebben geen uitgaven plaatsgevonden. Eind 2018 resteert nog een budget van € 101.900. Met het belastingkantoor GBLT is afgesproken dit bedrag in te zetten voor gezamenlijke verbetering van processen en kennisverbetering van de werking van het belastingsysteem Key2Belastingen.

Te betalen belastingafdrachten, sociale en pensioenpremies

Deze post betreft het verschil tussen de berekende en daadwerkelijke afdrachten loonbelasting en sociale verzekeringspremies van december. Dit bedrag zal in 2019 geëffend worden.

Vooruit ontvangen bedragen

Op deze post is volgens het zogenaamde „matching-principe" € 968.500 vooruit gefactureerde invorderingsopbrengst 2016-2018 verantwoord. Het betreft vooral dwangbevelopbrengsten waarvan de vervolgacties in 2019 plaatsvinden. In de tariefstelling van de kosten (waaronder die van het dwangbevel per post) is hier rekening mee gehouden. Immers, het versturen van het dwangbevel is eenvoudig administratief te realiseren. Vanuit deze opbrengst moet ook het werk ter voorbereiding en uitvoering van een hernieuwde betekeningsronde gedekt worden.

De bijdrage in de exploitatiekosten van de RBG dient uiterlijk op de eerste dag van ieder kwartaal te zijn overgemaakt. Het hoogheemraadschap van Delfland en de gemeenten Delft en Vlaardingen hebben de eerste kwartaalbijdrage 2019 eind december 2018 betaald. Totaal vooruit ontvangen deelnemersbijdrage € 3.852.000.

Nog te betalen bedragen

De post nog te betalen (€ 79.100) bestaat uit diverse posten, zoals

*	rente geldlening 2018	€	15.600
*	invorderingsactiviteiten kwijtschelding 2017-2018	€	30.600
*	reiniging tapijt 2018	€	4.600
*	werkkostenregeling 2018	€	2.100
*	advieskosten RBG 2.0	€	25.000

Niet uit balans blijkende verplichtingen

Dit betreft de leasekosten van twee auto's met een resterende looptijd van respectievelijk 9 en 24 maanden. De jaarlijks te betalen leasekosten bedragen € 33.000.

Voor de huur van het kantoorpand Spoorstraat te Schiedam is een meerjarig huurcontract afgesloten. Het contract loopt tot 1 juni 2024. De jaarlijks te betalen huurkosten bedragen circa € 390.000.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

1.4 Exploitatierekening naar programma

Programma	Begroting 2018 na 2e wijziging	Wijzigingen Begroting 2019 in 2018	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017	Verschil 2018
Heffen en Invorderen					
Product: belastingheffing	13.394.500	12.399.500	12.455.900	12.252.300	-56.400
Product: invordering	1.599.000	1.388.900	1.026.900	735.600	362.000
Project kwijtschelding HHD+HHSK	450.000	450.000	460.300	1.029.900	-10.300
Totaal nettolasten	**15.443.500**	**14.238.400**	**13.943.100**	**14.017.800**	**295.300**
Bijdrage van alle deelnemers	14.993.500	13.788.400	13.788.100	14.987.000	300
Bijdrage van HHD+HHSK project kws	450.000	450.000	450.000	1.050.000	0
Totaal baten	**15.443.500**	**14.238.400**	**14.238.100**	**16.037.000**	**300**
Exploitatieresultaat voor bestemming	**€ -**	**€ -**	**€ 295.000**	**€ 2.019.200**	**€ 295.000**
Onttrekking aan bestemmingsreserve					
Product: belastingheffing			638.900	125.300	-638.900
Product: invordering			341.900	59.300	-341.900
Exploitatieresultaat na bestemming *	**€ -**	**€ -**	**€ 1.275.800**	**€ 2.203.800**	**€ 685.800-**

In de volgende paragrafen wordt een toelichting gegeven op de twee producten van de RBG. De verdeling van de kosten en opbrengsten naar de beleidsproducten geschiedt op basis van onderstaande verdeelsleutels:

Kostenplaats	Verdeelsleutel	Product belasting-heffing	Product Invordering	Kosten 2018	Product belasting-heffing	Product invordering
Lasten						
Heffen	percentage	100%		€ 3.334.600	€ 3.334.600	
Invorderen	percentage		100%	€ 3.009.900		€ 3.009.900
Gegevensbeheer	percentage	100%		€ 5.432.500	€ 5.432.500	
Klanteninformatie	percentage	50%	50%	€ 1.143.100	€ 571.600	€ 571.500
Middelen	o.b.v. fte in %	69%	31%	€ 2.712.000	€ 1.858.000	€ 854.000
Managementteam	o.b.v. fte in %	69%	31%	€ 902.800	€ 618.600	€ 284.200
Baten						
Invorderingsopbrengst	percentage		100%	€ 4.036.200-	€ -	€ 4.036.200-
Overige baten	percentage	100%		€ -	€ -	€ -
Financieringsbaten	percentage	50%	50%	€ 3.300	€ 1.700	€ 1.600
				€ 12.502.000	€ 11.817.000	€ 685.000

Hierna wordt per beleidsproduct een toelichting gegeven.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

1.5 Product: Belastingheffing

Het product belastingheffing betreft het opleggen van aanslagen gemeentelijke - en waterschapsbelastingen, waaronder zuiverings-, watersysteem- en wegenheffing, OZB-heffing en afvalstoffenheffing, rioolrechten, leges en precariobelasting. Daarnaast behoort ook de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken tot dit product, alsmede het verwerken van verzoek- en bezwaarschriften en het voeren van beroepsprocedures.

Bij het hoofdproces heffen is ook sprake van veel klantcontacten. De klantcontacten doen we voor alle deelnemers. Bij bedrijven voor het bepalen van de belastingplicht, het opvragen van additionele gegevens voor de aanslagregeling en het afdoen van bezwaar- en beroepschriften. Bij particulieren vooral het afdoen van verzoek- bezwaar- en beroepschriften.

Gegevensbeheer is een belangrijke taak ten behoeve van belastingheffing. Onder gegevensbeheer worden alle bronnen geschaard die door middel van contracten en overeenkomsten worden gebruikt. Gezien het belang van de kwaliteit van de gegevens worden met gegevensleveranciers afspraken gemaakt over de te leveren en terug te leveren informatie voor het proces. Verder is met de waterschappen en gemeenten afgesproken welke kwaliteitseisen zij stellen aan de registraties, omdat de gegevens die beheerd worden door de RBG ook tot de kerngegevens van andere waterschaps- en gemeenteprocessen behoren.

De belangrijkste taken, die worden uitgevoerd m.b.t. gegevensbeheer, zijn:
- Verwerking kadastrale informatie, WOZ en BRP;
- Verwerking overige basisregistraties en inkomende data;
- Opleggen waterschapsbelastingen;
- Opleggen gemeentelijke belastingen;
- Bepalen en beschikken van WOZ-waarden;
- Opleggen precariobelasting en leges;
- Accountmanagement en contractbeheer;
- Buitendienst controle;
- Data-analyse, uitvoeren van verbandcontroles;
- Systeemanalyse en functioneel applicatiebeheer.

Doel
- Het juist, volledig en tijdig bepalen van de waarde van onroerende zaken;
- Het juist, volledig en tijdig opleggen van de aanslagen;
- Het juist, volledig, tijdig, en gemotiveerd afhandelen van verzoeken en bezwaar- en beroepschriften.

Effect
De klant begrijpt de belastingaanslag en is mede daardoor bereid de aanslag te betalen.

Kritische succesfactoren
- Juistheid, volledigheid en actualiteit van de brongegevens;
- Volledigheid aanslagoplegging;
- Doorlooptijd afhandeling bezwaar- en beroepschriften.

Financiën

Product belastingheffing	Begroting 2018	Wijzig. Begr. 2019 in 2018	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017	Verschil
Lasten	€ 13.394.500	€ 12.399.500	€ 12.455.900	€ 12.420.800	€ 56.400-
Baten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekking aan reserves	€ -	€ -	€ 638.900-	€ -	€ 638.900
Nettolasten	€ 13.394.500	€ 12.399.500	€ 11.817.000	€ 12.420.800	€ 582.500

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Prestaties

Belastingaanslagen
De aanslagoplegging gemeentelijke belastingen en de verzending waardebeschikkingen zijn in 2018 goed verlopen. Voor de gemeenten Delft, Vlaardingen en Schiedam is voor het jaar 2018 ruim 99% van de objecten beschikt. In de loop van 2019 worden het kleine restant van beschikkingen (meestal nieuwbouw) en aanslagen over 2018 nog opgelegd via een suppletoir kohier.
Voor de gemeente Delft zijn de aanslagen grotendeels met dagtekening 31-01-2018 opgelegd en voor de gemeenten Vlaardingen en Schiedam heeft dit grotendeels plaatsgevonden met dagtekening 28-02-2018.

De aangiften toeristenbelasting Delft en Vlaardingen worden in principe per kwartaal verzonden. Zoals gebruikelijk worden de aanslagen van het 4e kwartaal van enig jaar in het eerste kwartaal van het volgende jaar opgelegd.
De incidentele aanslagen worden in principe maandelijks verstuurd. Een beperkt aantal incidentele aanslagen wordt nog in het eerste kwartaal 2019 opgelegd.

De aanslagregeling voor de waterschappen is in 2018 goed verlopen. Van alle inliggende gemeenten zijn de WOZ-waarden verwerkt. Vooral van Rotterdam moeten wij nog een aantal WOZ-waarden ontvangen. Voor Rotterdam zijn dat dit vooral de waarden van niet-woningen. Met de contactpersonen van de gemeenten zijn afspraken gemaakt over de levering van de ontbrekende WOZ-waarden. In de specifieke belastingverantwoording 2018 is voor de waterschappen Delfland en Schieland en de Krimpenerwaard een transitorische post opgenomen.

De aanslagen zuiveringsheffing bedrijven worden veelal achteraf (na afloop van het belastingjaar) geregeld op grond van aangiften, heffingsadviezen, waterbankgegevens (waterverbruik opgave nutsbedrijven), de gebruikersgegevens bij waardenbestand-leveringen van de gemeenten en de gegevens van de Kamer van Koophandel/Nederlands Handelsregister. Door het hele jaar heen is de leegstand van bedrijfspanden onderzocht via buitencontroles en vergelijkingen met Kamer van Koophandel/Nederlands Handelsregister. De aanslagen hiervan zijn elk kwartaal opgelegd.

De vervuilingswaarden van de meetbedrijven krijgen wij van de waterschappen aangeleverd en worden vervolgens direct in de definitieve aanslag door ons verwerkt. In 2018 moesten de definitieve aanslagen zuiveringsheffing bedrijven over 2015 zijn opgelegd, dit proces is tijdig afgerond. De regeling van de belastingjaren 2016 en 2017 is nog in volle gang. De planning is dat dit wordt afgerond voor 30 juni 2019.

Het totaal aantal verstuurde aanslagen particulieren en bedrijven bedroeg 1.060.875. Van het aantal particuliere aanslagen is in 2018 40% (ca. 370.000) via het digitale kanaal MijnOverheid verstuurd.

Waardering Onroerende Zaken - Waarderingskamer
Voor het belastingjaar 2018 heeft de Waarderingskamer ingestemd met het gebruik van de beschikbare taxatiewaarden om de WOZ-beschikkingen voor de gemeenten Delft, Vlaardingen en Schiedam te versturen.

Van de drie deelnemende gemeenten is van de Waarderingskamer met ingang van het jaar 2018 het oordeel Goed ontvangen. In 2018 is er wederom veel aandacht besteed aan de harmonisatie van de WOZ-processen van de drie gemeenten. Het proces van harmonisatie is in 2018 grotendeels afgerond.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Bezwaarschriften
Alle bezwaarschriften worden beantwoord met inachtneming van de wettelijke termijnen. Voor gemeenten zijn deze in de RBG praktijk verkort. Immers, de RBG streeft ernaar om alle bezwaarschriften binnen zes weken en dus niet binnen de wettelijke termijn van een kalenderjaar af te handelen. Dit betreft vooral WOZ-bezwaren. Voor de overige bezwaren wordt een termijn van 12 weken aangehouden.

Bezwaarschriften WOZ
Alle 1.423 WOZ-bezwaarschriften van Delft, Vlaardingen en Schiedam zijn afgehandeld in 2018. In 50% van de gevallen worden de bezwaarschriften binnen zes weken afgehandeld. De overige 50% van de bezwaarschriften (onder andere van no-cure-no-paybedrijven, 38% van het totaal) worden afgehandeld met een langere doorlooptijd in verband met technisch onderzoek of nadere analyses die door specialisten moeten worden uitgevoerd. Hieruit volgt een specifiek advies van waaruit een uitspraak wordt gedaan.

Voor Delft zijn in 2018, 619 bezwaarschriften ontvangen. Hiervan zijn 354 bezwaarschriften binnen zes weken beantwoord. Van de 619 bezwaarschriften zijn er 202 ingediend door een 'no-cure-no-pay-bedrijf' en andere gemachtigden.

Voor Vlaardingen zijn 354 bezwaarschriften ontvangen. Hiervan zijn 116 bezwaarschriften binnen zes weken beantwoord. Van de 354 bezwaarschriften zijn 159 ingediend door een 'no-cure-no-pay-bedrijf' en andere gemachtigden.

Voor Schiedam zijn in 2018 450 bezwaarschriften ontvangen. Hiervan zijn 236 bezwaarschriften binnen zes weken beantwoord. Van de 450 bezwaarschriften zijn 179 ingediend door een 'no-cure-no-pay-bedrijf' en andere gemachtigden.

In totaal is van 564 objecten de waarde (deels) verlaagd als gevolg van gegronde bezwaren. Dit betreft 0,42% van het totaal aantal WOZ-objecten (134.744).

Beroepen
In totaal is in 2018 in 179 gevallen beroep, hoger beroep of beroep in cassatie ingesteld tegen een uitspraak van de RBG. Het aantal ingediende beroepschriften is ten opzichte van 2017 (161) licht gestegen.

In 2018 zijn er 167 beroepsprocedures gestart. Van deze procedures zijn 84 uitspraken gedaan. In 15 gevallen is de RBG in het gelijk is gesteld en zijn 6 beroepen gegrond verklaard. Verder is voor 38 gevallen een schikking getroffen en zijn er 25 ingetrokken. Het restant van de beroepsprocedures moet nog worden afgedaan.
De WOZ-procedures hebben het grootste aandeel in het totaal, namelijk 63 (bijna 38%). Tegen de aanslag zuiveringsheffing zijn 56 procedures gestart (33%). Daarna volgt de watersysteemheffing met 11 procedures (6,5%).

Er zijn 10 hoger beroepsprocedures ingesteld (dit betreft voornamelijk WOZ-procedures). Hiervan is er 1 ongegrond verklaard en 1 niet ontvankelijk verklaard. Van de 2 cassaties is er een ongegrond verklaard en 1 nog niet afgewikkeld.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

1.6 Product: Invordering

Het product invordering betreft het innen van de belastinggelden bij de klanten en het afhandelen van kwijtscheldingsverzoeken. De belangrijkste taken in dit proces zijn:
- Bijhouden belastingdebiteurenadministratie;
- Bijhouden financiële administratie/betalingsverwerking en vervullen kasfunctie;
- Verzenden van aanmaningen, loon- en overheidsvorderingen;
- Betekenen van dwangbevelen;
- Beslagleggen en executoriale verkopen;
- Behandeling van verzoeken, bezwaar- en beroepschriften kwijtschelding;
- Beoordelen invorderbaarheid en het doen van voorstellen tbv oninbaar verklaring.

Doel
- Het volledig, juist en tijdig incasseren van de belastingaanslagen;
- Het volledig, juist, tijdig en gemotiveerd afhandelen van kwijtscheldingsverzoeken en van bezwaar- en beroepschriften tegen een afwijzing kwijtschelding.

Effect
- De klant betaalt de belastingaanslag tijdig en volledig;
- De klant die een verzoek tot kwijtschelding heeft ingediend én voor kwijtschelding van de belastingschuld in aanmerking komt, wordt kwijtschelding verleend.

Kritische succesfactoren
- Volledigheid en tijdigheid incasso / invordering;
- Doorlooptijd afhandeling van kwijtscheldingsverzoeken.

Financiën:

Product invordering	Begroting 2018	Wijzig. Begr. 2019 in 2018	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017	Verschil
Lasten	€ 4.924.500	€ 4.714.400	€ 5.063.100	€ 4.893.200	€ 348.700-
Baten	€ 3.325.500-	€ 3.325.500-	€ 4.036.200-	€ 4.116.900-	€ 710.700
Onttrekking aan reserves	€ -	€ -	€ 341.900-	€ -	€ 341.900
Nettolasten	€ 1.599.000	€ 1.388.900	€ 685.000	€ 776.300	€ 703.900

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Prestaties

Kwijtschelding in euro's over belastingjaar 2018					
	HHD	HHSK	Delft	Schiedam	Vlaardingen
Begroting	€ 6.774.000	€ 2.572.600	€ 1.679.700	€ 994.500	€ 900.000
Verleend 2018	€ 5.762.867	€ 2.187.577	€ 1.451.428	€ 892.924	€ 840.819
Nog te verwachten	€ 645.700	€ 195.100	€ 126.700	€ 118.227	€ 64.300
Totaal te verwachten KWS 2018	€ 6.408.567	€ 2.382.677	€ 1.578.100	€ 1.011.151	€ 905.119
Resultaat +/-	**€ 365.400**	**€ 189.900**	**€ 101.600**	**€ -16.700**	**€ -5.100**

Aantallen toe- en afwijzingen kwijtschelding over belastingjaar 2018							
	Toetsing Inlichtingenbureau	Nieuw ingediende verzoeken		Toetsing na beroep		Totaal	
	Toew.	Afw.	Toew.	Afw.	Toew.	Afw.	Toew.
HHSK	18.099	2.254	3.381	155	289	2.409	21.769
Delft	3.557	865	1.298	106	196	971	5.051
Schiedam	2.726	500	752	54	99	554	3.577
Vlaardingen	2.385	429	647	46	81	475	3.113
HHD totaal	39.455	4.791	8.965	447	829	5.238	49.249

Toelichting
De behandeling van de kwijtscheldingsverzoeken is volgens verwachting verlopen. Bij de gemeenten Schiedam en Vlaardingen ramen wij een lichte toename (qua bedrag) die gerelateerd is aan de toename van de opbrengst afvalstoffenheffing.
De ramingen voor de gemeente Delft, het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en het hoogheemraadschap van Delfland over het belastingjaar 2018 waren hoger dan het totaal kwijtscheldingsbedrag. De verwachting is dat respectievelijk ca. € 100.000, € 190.000 en € 365.000 minder wordt kwijtgescholden.

Voorraad kwijtscheldingsverzoeken	Per 31 december 2018
HHSK	208
⟨ *HHD/Delft*	*150*
⟨ *HHD/Schiedam*	*67*
⟨ *HHD/Vlaardingen*	*68*
⟨ *HHD overige gemeenten*	*499*
HHD totaal	784
Totaal verzoeken	992

Toelichting
Deze voorraad is normaliter voor het einde van het eerste kwartaal 2019 behandeld, tenzij extra informatie gevraagd moet worden.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Oudere Belastingjaren

Kwijtschelding in euro's over voorgaande belastingjaren per 31 december 2018					
	HHD	HHSK	Delft	Schiedam	Vlaardingen
Balanspost 31-12-2017	€ 769.200	€ 303.300	€ 282.400	€ 99.894	€ 72.824
Verleend in 2018	€ 629.784	€ 217.032	€ 95.866	€ 99.139	€ 74.894
waarvan belastingjaar 2017	€ 160.257	€ 60.982	€ 57.136	€ 53.445	€ 37.615
waarvan oudere jaren	€ 469.527	€ 156.050	€ 38.730	€ 45.694	€ 37.279
Nog te verwachten KWS oudere jaren	€ 708.600	€ 283.200	€ 135.700	€ 54.600	€ 24.900
Verwacht resultaat KWS oudere jaren	€ -569.200	€ -196.900	€ 50.800	€ -53.800	€ -27.000

Toelichting
Zodra een verzoek om kwijtschelding over 2018 is ingediend, onderzoeken wij of voor de betreffende klant oudere belastingjaren nog onbetaald open staan. Indien dat zo is, wordt het oudere jaar 'meegenomen' bij de behandeling van het ingediende verzoek.

Op grond van het positieve resultaat bij Delft over het belastingjaar 2018, is de verwachting dat ook over de oudere belastingjaren minder kwijtgescholden gaat worden.

Voor de andere deelnemers was de prognose te laag ingeschat. Over oudere belastingjaren wordt meer kwijtschelding verwacht.

Aantal verzonden invorderingsstukken

Verstuurde invorderingsstukken	2018	2017	2016
Aanmaning	120.000	175.000	155.000
Dwangbevel per post	65.000	82.000	80.000
Hernieuwde bevelen via deurwaarder	40.000	40.000	50.000
Totaal	**225.000**	**297.000**	**285.000**

Toelichting
In 2018 zijn minder invorderingsstukken verstuurd. Een verklaring voor de afname zijn de verbeterde economische omstandigheden, waardoor meer op tijd betaald wordt. Tevens heeft de RBG in 2018 een aantal nieuwe acties ingezet om met de klant in contact te komen, voordat een invorderingsstuk werd verzonden (telefonisch, via mailverkeer en door debiteurenbezoeken). Op deze wijze kon de klant alsnog betalen of participeren in een automatische incassoregeling om onnodige kosten te vermijden.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Ontwikkelingen en stand van zaken klantenreacties

BALIEBEZOEKEN EN TELEFONISCHE REACTIES januari t/m december	2018	2017
Baliebezoek	13.318	13.196
Waaronder kas- en pinbetalingen	2.837	2.644
Telefonische klantenreacties		
Totaal aanbod	285.198	298.885
Aantal telefoontjes via zelfservice	119.986	143.846
Aantal telefoontjes beantwoord door medewerkers	155.561	149.592
Totaal beantwoord	275.547	293.438
Aantal zelfservice door klant in % totaal aanbod	42%	48%
Servicenorm (norm = 90%) beantwoord	**97%**	**98%**

Baliebezoek
Het aantal klanten dat de balie bezoekt, is in 2018 iets gestegen ten opzichte van 2017. Belangrijkste aanleiding om de balie te bezoeken blijven de incassomaatregelen. Klanten komen langs om te betalen of een regeling te treffen. In 2018 is ruim € 780.000 betaald via kas of pinbetaling.

Optimalisatie van telefoonverkeer
De RBG heeft in 2018 het klantcontact voor belastingzaken van de Gemeente Delft succesvol overgenomen. Het aantal klantenreacties dat is ontvangen, is ten opzichte van 2017 met bijna 14.000 gedaald. Voor het vierde jaar op rij heeft Telan de kwaliteit van de telefonische dienstverlening beoordeeld en vergeleken met onze referentiegroep. Het onderzoek richt zich op de bereikbaarheid, service en kwaliteit van de inkomende telefoongesprekken met klanten. Telan heeft onze telefonische dienstverlening beoordeeld met een 8.8.

In 2018 hebben wij meer naar onze klanten gebeld. Deze proactieve gesprekken (outbound) met als doel het voorkomen van onnodige kosten, werpen hun vruchten af. De klant is enthousiast, we zien een stijging van de automatische incasso en we helpen de klant bij het oplossen van problemen met openstaande bedragen "oude" jaren. In meer dan 35% van de gesprekken wordt een betalingsregeling getroffen of een automatische incasso ingevoerd. Het is goed om te zien dat we hiermee "schoner" 2019 ingaan. De zelfservices via de telefoon zien we in 2018 afnemen, met name door de kwijtscheldersgroep die vragen had over het proces van kwijtschelding en graag hierover met onze medewerkers in gesprek gingen. Bij MijnRBG zien we in 2018 een stijgende lijn met betrekking tot geslaagde zelfservices.

Zelfservices bij de RBG
Het aantal klanten dat de website bezoekt, is ten opzichte van 2017 gestegen. Het aantal unieke bezoekers is met 11% toegenomen.
In 2017 is de homepage van de website vernieuwd. Er staat minder tekst op. Hierdoor is de uitstraling rustiger geworden. Daarnaast is de website ook in het Engels beschikbaar en is de website volledig responsive gemaakt. Dit betekent dat de website zowel op desktop/laptop als op tablet en mobiele telefoon goed te lezen is. In 2018 heeft 42% van de bezoekers de website op mobiele telefoon of tablet bekeken. De mate waarin de klant zichzelf bedient via onze website blijft toenemen. De RBG blijft investeren in de zelfservices en verwijst hier dan ook in uitgaande correspondentie naar. De klant kan zelf acties doen via de persoonlijke pagina (mijn RBG) op de website of via de telefoon.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

WEBSITE: AANTAL BEZOEKERS januari t/m december	**2018**	**2017**
Aantal bezoekers	488.777	424.302
Waarvan unieke bezoekers:	348.232	313.237
Aantal geslaagde zelfservices door de klant	188.907	171.491
In % van het aantal unieke bezoekers:	54,2%	54,7%

Bij de RBG ingediende "klachten" 2018:
Het totaal aantal ontvangen klachten in 2018 bedraagt 129. In 2017 zijn er 171 klachten ontvangen. Tot en met het vierde kwartaal zijn er 1.060.875 aanslagen, 78.665 beschikkingen kwijtschelding en 225.000 incassodocumenten verzonden. Daarnaast zijn er 787.293 klantencontacten afgedaan via telefoon, balie en website.

Aantal klachten in 2018	beslissing op klacht		
Deelnemer	**Gelijk**	**Ongelijk**	**Eindtotaal**
HHD	21	73	94
HHSK	8	25	33
Gem Delft (1x WOZ, 1x proceskosten bezwaar parkeren)		2	2
Totaal	29	100	**129**

Van de 129 klachten zijn er 29 door de Klachtencoördinator als terecht aangemerkt. Hiervan gaan er:

- 14 over foutieve adressering of tenaamstelling van verzonden aanslagen en/of aanmaningen.
- 10 over invorderingsacties (incl. kwijtschelding).
- 1 klacht op antwoord eerdere klacht.
- 4 over communicatie (incl. onvriendelijk behandeling)

Deze klachten zijn gecommuniceerd met de betreffende teams om te bezien of er in het proces verbeteringen kunnen worden ingebouwd.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

1.7 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten

	Begroting 2018 na 2e wijziging	Wijzigingen Begroting 2019 in 2018	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017	Verschil begroting vs. rekening 2018
Lasten					
Rente en afschrijvingen	**€ 547.000**	**€ 192.000**	**€ 184.900**	**€ 539.400**	**€ 7.100**
Personeelslasten					
Lonen, premies en overige personeelslasten	€ 7.682.000	€ 7.682.000	€ 6.961.700	€ 6.925.700	€ 720.300
Reiskostenvergoeding	€ 245.900	€ 245.900	€ 207.700	€ 229.100	€ 38.200
Opleidingen	€ 184.300	€ 184.300	€ 106.100	€ 173.900	€ 78.200
Personeel van derden	€ 851.100	€ 851.100	€ 1.619.700	€ 1.088.600	€ -768.600
Subtotaal: Personeelslasten	**€ 8.963.300**	**€ 8.963.300**	**€ 8.895.200**	**€ 8.417.300**	**€ 68.100**
Goederen en diensten van derden					
Druk- en printkosten	€ 536.900	€ 386.900	€ 188.900	€ 249.500	€ 198.000
Onderhoud derden	€ 1.169.200	€ 1.169.200	€ 1.154.000	€ 977.100	€ 15.200
Huur-, service- en facilitaire kosten	€ 833.800	€ 833.800	€ 731.000	€ 825.000	€ 102.800
Kantoorautomatisering en telefonie	€ 682.500	€ 682.500	€ 689.500	€ 630.800	€ -7.000
Portokosten	€ 754.000	€ 454.000	€ 483.100	€ 460.100	€ -29.100
Woz-kosten	€ 2.981.500	€ 2.581.500	€ 2.577.400	€ 2.984.900	€ 4.100
Bankkosten	€ 272.000	€ 272.000	€ 310.000	€ 296.800	€ -38.000
Gegevensverstrekking	€ 589.600	€ 589.600	€ 535.500	€ 463.200	€ 54.100
Overige diensten en klanteninformatie	€ 1.043.400	€ 1.043.400	€ 1.258.200	€ 1.056.100	€ -214.800
Subtotaal: Goederen en diensten van derden	**€ 8.862.900**	**€ 8.012.900**	**€ 7.927.600**	**€ 7.943.500**	**€ 85.300**
Bijdragen aan derden	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	€ -
Onvoorzien en toevoeging voorzieningen					
Onvoorzien	€ 115.000	€ 115.000			€ 115.000
Toevoeging aan voorzieningen			€ 204.700	€ 76.600	€ -204.700
Subtot.: Onvoorzien	**€ 115.000**	**€ 115.000**	**€ 204.700**	**€ 76.600**	**€ -89.700**
Project kwijtschelding HHD+HHSK	**€ 450.000**	**€ 450.000**	**€ 460.300**	**€ 1.029.900**	€ -10.300
Totaal lasten	**€ 18.938.200**	**€ 17.733.200**	**€ 17.672.700**	**€ 18.006.700**	**€ 60.500**
Baten					
Financiële baten	**€ 22.800**	**€ 22.800**	**€ 17.400**	**€ 20.100**	€ -5.400
Personeelsbaten					
Opbrengsten dwanginvordering	**€ 4.025.500**	**€ 4.025.500**	**€ 4.716.600**	**€ 4.844.200**	€ 691.100
Toevoeging voorziening dub.debiteuren	**€ -700.000**	**€ -700.000**	**€ -1.004.300**	**€ -875.400**	€ -304.300
	€ 3.325.500	**€ 3.325.500**	**€ 3.712.300**	**€ 3.968.800**	**€ 386.800**
Bijdrage van deelnemers	**€ 14.993.500**	**€ 13.788.500**	**€ 13.788.000**	**€ 14.987.000**	€ -500
Bijdrage project kwijtschelding HHD+HHSK	**€ 450.000**	**€ 450.000**	**€ 450.000**	**€ 1.050.000**	€ -
Bijdrage van derden					€ -
Totaal baten	**€ 18.791.800**	**€ 17.586.800**	**€ 17.967.700**	**€ 20.025.900**	**€ 380.900**
Exploitatieresultaat voor bestemming	**€ 146.400**	**€ 146.400**	**€ -295.000**	**€ -2.019.200**	**€ 441.400**
Onttrekking aan bestemmingsreserve huur	€ 146.400	€ 146.400	€ 149.000	€ 184.600	€ 2.600
Onttrekking aan bestemmingsreserve WOZ			€ 107.400		€ 107.400
Onttrekking aan bestemmingsreserve ICT			€ 260.100		€ 260.100
Onttrekking aan bestemmingsreserve Klantprofilering			€ 92.000		€ 92.000
Onttrekking aan bestemmingsreserve Bestandsoptimalisatie			€ 192.300		€ 192.300
Onttrekking aan bestemmingsreserve CAO			€ 180.000		€ 180.000
Exploitatieresultaat na bestemming	**€ -**	**€ -**	**€ -1.275.800**	**€ -2.203.800**	**€ 1.275.800**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

1.8 Toelichting op de kosten- en opbrengstensoorten

Hieronder worden diverse posten uit de exploitatierekening nader toegelicht indien er sprake is van significante verschillen.

Toelichting kolom begroting 2018 na 2e wijziging (deze kolom wordt gepresenteerd met wijzigingen ten opzichte van de primaire begroting. Hieronder zijn deze wijzigingen toegelicht).

De post onvoorzien is door middel van twee formele interne begrotingswijzigingen verlaagd met € 135.000 en is ingezet voor de volgende posten:

- *Meerkosten controle jaarrekening 2017* € 20.000

Door wijzigingen in regelgeving en extra aandacht voor reviews vanuit AFM is er sprake van meerwerk door onze de accountant. Daarnaast is extra aandacht besteed aan en advisering gegeven over aanbestedingsplichtige activiteiten. De extra kosten bedragen ca. € 20.000.

- *Klantenonderzoek* € 20.000

De RBG is een onderzoek gestart om inzicht krijgen in de klantbehoefte van de verschillende doelgroepen. Dit is benodigd om als uitgangspunt te kunnen dienen bij de uitvoering van een aantal projecten. Het is belangrijk eerst antwoord te krijgen op de vragen op het gebied van klantgerichtheid, voordat we investeren in nieuwe technieken, nieuwe communicatiekanalen en/of ruimere openingstijden. Het onderzoek is eind 2018 gestart en loopt door in 2019. Via de post onvoorzien was € 20.000 beschikbaar gesteld.

- *Externe audit kwaliteit objectenadministratie* € 60.000

De afgelopen jaren heeft de RBG werkzaamheden uitgevoerd ter verbetering van de kwaliteit van de gegevensbestanden. Er is veel aandacht besteed aan procesverbetering. We laten onze processen door een derdenexpert toetsen om te bepalen of er voldoende maatregelen zijn getroffen om de kwaliteit en volledigheid te borgen. Via de post onvoorzien is € 60.000 beschikbaar gesteld voor een externe audit op het objectenbeheer. Deze audit vindt plaats in 2019

- Wegeninventarisatie a.g.v. arrest Flevoland € 35.000

Voor het opnieuw bepalen van de omvang van de belastbare oppervlakte van de wegen, naar aanleiding van een uitspraak van de Hoge Raad in 2018, worden kosten gemaakt. Via de post onvoorzien is eind 2018 € 35.000 beschikbaar gesteld om de kosten van deze inventarisatie te dekken. De uitvoering van deze activiteiten vindt grotendeels in 2019 plaats.

Van de post onvoorzien is in 2018 € 115.000 niet ingezet.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Toelichting kolom wijzigingen begroting 2019 in 2018
In het DB van 27 september 2018 is besloten (en in het AB van 6 december 2018 bevestigd) door middel van een creditnota de deelnemersbijdragen voor 2018 te verlagen. Op basis van o.a. de uitkomsten van de jaarrekening 2017 (vastgesteld in de AB-vergadering van 18 april 2018), is de begroting 2019 opgesteld. Deze begroting 2019 is vastgesteld in de vergadering van het AB op 28 juni 2018. In deze vergadering is aangegeven dat een viertal posten ook van invloed is op de begroting 2018 (vastgesteld in juni 2017).

1) Vanwege een gunstig contract als gevolg van de Europese aanbesteding van printing (aanslagbiljetten, aanmaningen, etc.) is het budget voor druk- en printwerk structureel met € 150.000 verlaagd.

2) De post portokosten is met € 300.000 verlaagd, mede als gevolg van het gebruik van MijnOverheid.

3) Eind 2017 was de investering in het belastinginformatiesysteem Key2Belastingen volledig afgeschreven. Er is gebruik gemaakt van de optie tot verlenging van het contract tot eind 2020. De geraamde kosten van rente en afschrijving kunnen met ingang van 2018 vervallen en leveren een voordeel op van € 355.000 per jaar.

4) Vanaf 2018 betalen de waterschappen minder voor de uitvoering van de wet WOZ. Op basis van de in 2018 geïnventariseerde objecten dalen de WOZ-bijdragen van Delfland en Schieland en de Krimpenerwaard met € 400.000 in 2018 en € 679.800 in 2019.

Samenvattend zijn de onderstaande bedragen in mindering gebracht op de deelnemersbijdragen 2018. De creditnota's zijn verrekend met de deelnemers.

1)	Druk- en printwerk	€	-150.000
2)	Portokosten	€	-300.000
3)	Rente en afschrijving	€	-355.000
4)	WOZ-bijdragen	€	-400.000
	Totaal	€	-1.205.000

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Toelichting overige verschillen begroting 2018 versus jaarrekening 2018

Personeelskosten ***voordeel € 68.100***
Op de post lonen e.d. is een incidenteel voordeel ontstaan, doordat een tweetal vacatures bij ICT moeilijk invulbaar zijn en diverse vacatures op invorderingsgebied zijn aangehouden in verband met veranderend incassobeleid. Ter vervanging zijn diverse medewerkers ingehuurd via externe bureaus.

Druk- en printkosten ***voordeel € 198.000***
Het gerealiseerde voordeel is bovenop het reeds bijgestelde bedrag (zie bijlage creditnota's) van € 150.000. Dit is vooral het gevolg van de aanbesteding printing maar ook door het efficiënter plannen van verzendingen. Begin 2019 wordt onderzocht om onze betaalservices uit te breiden. Dit kan o.a. met het huidige printservicebureau worden uitgevoerd. Daarnaast wordt het verzenden van digitale aanslagen beïnvloed door de nog onzekere tarievenstructuur van de Digitale Overheid (w.o. MijnOverheid, DigiD, DigiD-machtigen, e.d.). Daarom is nog niet te bepalen of het resterende geraamde overschot incidenteel of structureel van aard is.

Huur-, service- en facilitaire kosten ***voordeel € 102.800***
Op deze post worden diverse kosten verantwoord, waaronder servicekosten gebouw (door een nieuwe huurder kunnen de gezamenlijke kosten meer worden verdeeld), kantoorbenodigdheden, meubilair, bhv-materiaal, etc. In 2018 heeft nagenoeg geen vervanging plaatsgevonden. Binnen dit budget is ruimte aanwezig voor de invulling van 2,5 f.t.e. participatiebanen. In 2018 is 1 f.t.e. ingevuld.

WOZ-kosten
Deze post betreft de bijdrage aan het ministerie van Financiën voor het gebruik van de WOZ-gegevens voor waterschappen van alle inliggende gemeenten.

Bankkosten ***nadeel € 38.000***
Door de inspanningen om klanten te bewegen zich aan te sluiten bij automatische incasso (met het gewenste resultaat) zien we een verdere toename van betalingsmomenten. Deze kosten worden door de bank doorberekend aan de RBG. Ondanks dat de begroting in 2018 met € 50.000, was verhoogd is er een nadeel ontstaan. Het budget 2019 is ten opzichte van 2018 reeds verhoogd met € 25.000.

Gegevensverstrekking ***voordeel € 54.100***
Het voordeel op deze post is ontstaan dat een deel van de kosten van digitale overheid eerst in 2019 in rekening worden gebracht.

Overige diensten (w.o. proceskosten) ***nadeel € 214.800***
Onder proceskosten worden ook de griffierechten gerekend. De kosten kunnen betrekking hebben op de afhandeling van zowel de WOZ/OZB als alle overige belastingsoorten (parkeerbelastingen 1e kwartaal van het jaar) en zowel in de bezwaar- als beroepsfase.
In 2018 hebben we € 88.602 (in 2017: € 94.024 en in 2016: € 115.269) aan proceskosten betaald. In totaal hebben we 229 (in 2017: 254 en in 2016: 307) keer betaald met een gemiddeld bedrag van € 386,91 (in 2017: € 370 en in 2016: € 375).
Het totaalbedrag aan proceskosten in 2018 is licht gedaald ten opzichte van het totaalbedrag in 2017. Ook het aantal keren dat we proceskosten hebben betaald is iets gedaald.
Van het totaalbedrag aan proceskosten van € 88.602 is € 43.267 betaald voor WOZ-zaken in de bezwaarfase. De kosten voor de afhandeling van WOZ-bezwaren zijn hoog. Deze kosten proberen we jaarlijks te drukken. Zo hebben wij in het 3e kwartaal van 2018 het gehele bezwarenproces van NCNP-bureaus en andere gemachtigden weer geëvalueerd en de nodige acties uitgevoerd. De bezwaarprocedure is verder verbeterd en het opstellen van WOZ-uitspraakbrieven zal minder arbeidsintensief zijn en dus minder tijd kosten.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Op deze post zijn o.a. de kosten (€ 260.100) verantwoord die te maken hebben met de migratie van de ICT-infrastructuur vanuit de samenwerking met de belastingkantoren BSGW en BGHU. Deze kosten worden gedekt via een onttrekking aan de bestemmingsreserve bedrijfsvoering.

Toevoeging aan voorzieningen
De RBG heeft een drietal voorzieningen met arbeidsgerelateerde verplichtingen. Er is een voorziening getroffen voor aanspraken op WW-uitkeringen. Een andere voorziening is ingesteld om toekomstige ambtsjubilea te bekostigen en een derde voorziening is ingesteld ter dekking van vervangingskosten bij het opnemen van IKB-verlof (zie eerder voorziening IKB-verlof).

In 2018 is € 33.200 toegevoegd aan de voorziening ambtsjubilea. De voorziening IKB-verlof is nieuw ingesteld met een toevoeging uit de exploitatie van € 171.500. Aan de voorziening WW-uitkering is geen bedrag toegevoegd.

Baten

Opbrengst dwanginvordering voordeel € 386.800
De netto-opbrengst in deze jaarrekening 2018 is ten opzichte van het jaar 2017 afgenomen met € 256.500 tot circa € 3,7 miljoen. De afname wordt grotendeels veroorzaakt door een hogere toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren. In deze berekening van de voorziening dubieuze debiteuren is nog niet geanticipeerd op de mogelijke consequenties van toekomstige wet- en regelgeving rondom problematische schulden. Zowel aan de deelnemende waterschappen als aan het bestuur van de RBG is en wordt voorgesteld (zie inleiding) om via een in te stellen bestemmingsreserve problematische schulden een deel van het risico van toenemende dubieusheid, door nieuwe wet- en regelgeving, af te dekken.

Het risico van dubieusheid van niet betalende debiteuren is nu berekend op gemiddeld 43,6%. De bruto-opbrengst in 2018 is licht gedaald van € 4,84 miljoen in 2017 naar € 4,72 in 2018.
Ten opzichte van de netto-begroting 2018 is er sprake van een voordeel van € 386.800.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Onttrekking bestemmingsreserves
Via een onttrekking aan de bestemmingsreserve vallen bedragen vrij aan de exploitatie:

- Onttrekking huurcompensatie € 149.000

ter gedeeltelijke dekking van de huurkosten van ons pand in Schiedam.

- Onttrekking WOZ € 107.400

ter dekking van de kosten harmonisatie WOZ-proces

- Onttrekking bedrijfsvoering € 352.100

ter dekking van de kosten van migratie ICT-infrastructuur en de kosten van vergroting klantherkenning/-segmentatie

- Onttrekking bestandsoptimalisatie € 192.300

ter dekking van de kosten van controle leegstand niet-woningen

- Onttrekking CAO € 180.000

volledig ingezet om de CAO-nabetalingen over 2017 uit te betalen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet normering topinkomens verbiedt dat bestuurders in de (semi)publieke sector meer verdienen dan 100 procent van het ministersalaris. De WNT-norm voor 2018 is € 189.000. De WNT definieert het begrip topfunctionaris voor instellingen in de (semi)publieke sector als:

1. de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen;
2. de hoogste ondergeschikte of de leden van de groep hoogste ondergeschikten aan dat orgaan en;
3. degene of degenen belast met de dagelijkse leiding.

Bij de RBG is er sprake van een directeur belast met de dagelijkse leiding en een dagelijks bestuur als hoogste uitvoerende orgaan en een algemeen bestuur als toezichthoudende orgaan.

Naam topfunctionaris: H.B. Sigmond, directeur RBG Dienstverband: gehele jaar (fulltime)				
Bezoldigingscomponent	**2018**		**2017**	
	RBG	**WNT**	**RBG**	**WNT**
Beloning	€ 136.400		€ 132.000	
Sociale verzekeringspremies	€ -		€ -	
Variabele vergoedingen	€ -		€ -	
Onkostenvergoedingen	€ -		€ -	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.250		€ 17.000	
Maximale bezoldiging	€ 154.650	€ 189.000	€ 149.000	€ 181.000

De leden van het algemeen/dagelijks bestuur van de Regionale Belasting Groep zijn voor onbepaalde tijd benoemd:

Samenstelling algemeen bestuur	Functie	Salaris	Periode
- drs. A.J.B. van der Klugt	Voorzitter	Onbezoldigd	Geheel 2018
- drs. M. Smits	Plaatsvervangend voorzitter	Onbezoldigd	Geheel 2018
- J.W.A. van Olphen	Lid	Onbezoldigd	Geheel 2018
- D. Gerts	Lid	Onbezoldigd	Geheel 2018
- A.H. Hekker	Lid	Onbezoldigd	Tot 28-6-2018
- S. Brandligt	Lid	Onbezoldigd	Vanaf 28-6-2018
- A.J. Hoekstra	Lid	Onbezoldigd	Tot 6-12-2018
- N. Gouweleeuw	Lid	Onbezoldigd	Tot 28-6-2018
- C. de Groot	Lid	Onbezoldigd	Van 28-6 tot 6-12-2018

Samenstelling dagelijks bestuur			
- drs. A.J.B. van der Klugt	Voorzitter	Onbezoldigd	Geheel 2018
- drs. M. Smits	Plaatsvervangend voorzitter	Onbezoldigd	Geheel 2018
- A.H. Hekker	Lid	Onbezoldigd	Tot 28-6-2018
- A.J. Hoekstra	Lid	Onbezoldigd	Van 28-6 tot 6-12-2018
- S. Brandligt	Lid	Onbezoldigd	Vanaf 6-12-2018

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Controleverklaring

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Vaststelling

Het algemeen bestuur van de Regionale Belasting Groep;

gelet op de artikelen 34 t/m 36 van de Gemeenschappelijke regeling RBG en artikel 10 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie RBG;

b e s l u i t

- het Jaarrapport 2018 vast te stellen;
- de volgende reserve vanuit het resultaat na bestemming ad € 1.275.800 in te stellen:
  - de reserve voorbereiding aanbesteding € 600.000
  - de reserve problematische schulden € 216.000
- de volgende toevoegingen aan reserves te doen
  - de reserve bedrijfsvoering € 20.000
  - de reserve bestandsoptimalisatie € 95.000
- het positief resultaat na besluit toevoegingen en in te stellen reserves ad € 344.800 als volgt terug te storten:

aan het hoogheemraadschap van Delfland	€ 162.100;
aan het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard	€ 81.100;
aan de gemeente Delft	€ 42.600;
aan de gemeente Vlaardingen	€ 29.200;
aan de gemeente Schiedam	€ 29.800.

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van de Regionale Belasting Groep in de openbare vergadering van 9 mei 2019.

Het algemeen bestuur van de Regionale Belasting Groep,

directeur,

H.B. Sigmond

voorzitter,

drs. A.J.B. van der Klugt

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 30 april 2019

Deloitte Accountants B.V.
Wilhelminakade 1
3072 AP Rotterdam
Postbus 2031
3000 CA Rotterdam
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9830
www.deloitte.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van Regionale Belasting Groep

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Regionale Belasting Groep te Schiedam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in het jaarrapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van Regionale Belasting Groep op 31 december 2018 in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.

- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van uw gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen het normenkader 2018 dat door het dagelijks bestuur op 22 november 2018 is vastgesteld.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2018.

- De exploitatierekeningen per kostendrager, per programma en naar kosten- en opbrengstensoort over 2018.

- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Waterschapsbesluit, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 2 december 2013, het normenkader 2018 dat door het dagelijks bestuur op 22 november 2018 is vastgesteld en het Controleprotocol WNT 2018. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Regionale Belasting Groep zoals vereist in de Wet toezicht accountants-organisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853.
Deloitte Accountants B.V. is a Netherlands affiliate of Deloitte NWE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 175.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves bedraagt, zoals voorgeschreven in artikel 5.2 van het Waterschapsbesluit.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 5.3 van het Waterschapsbesluit. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2018.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 20.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.
- Overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 109 lid 3 sub d van de Waterschapswet en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Waterschapswet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.

Deloitte.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van uw gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader 2018, zoals is vastgesteld door het dagelijks bestuur op 22 november 2018.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het dagelijks bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het dagelijks bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Waterschapsbesluit, het controleprotocol, vastgesteld door het algemeen bestuur op 2 december 2013, het normenkader 2018 dat door het dagelijks bestuur op 22 november 2018 is vastgesteld, ethische voorschriften, het Controleprotocol WNT 2018 en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

Deloitte.

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controle-werkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.

- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 30 april 2019

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.M.J. van Vugt RA

Kon pagina 1 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 2 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 3 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 4 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 5 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 6 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 7 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 8 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 9 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 10 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 11 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 12 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 13 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 14 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 15 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 16 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 17 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 18 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 19 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 20 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 21 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 22 uit document Bijlage 3 Managementletter 2018 RBG niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 1 uit document Bijlage 4 Controleverklaring Hoogheemraadschap van Delfland - 2018 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 2 uit document Bijlage 4 Controleverklaring Hoogheemraadschap van Delfland - 2018 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 3 uit document Bijlage 4 Controleverklaring Hoogheemraadschap van Delfland - 2018 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Hoogheemraadschap van Delfland

Commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering

Dossiernummer	1395
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 juni 2019
Agendapunt	05.02
Omschrijving	RBG Rapportage prestatiecontract 1e kwartaal 2019

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering	18 juni 2019

Voorgesteld besluit

Kennis te nemen van de rapportage

Onderwerp: Rapportage Prestatieovereenkomst 1e kwartaal 2019 RBG
Dossiernummer: 1395

Gevraagd besluit: Kennis te nemen van de rapportage

1. Probleemstelling - context

Ingevolge de prestatieovereenkomst tussen de Regionale Belasting Groep (de RBG) en de deelnemers, vastgesteld in 2017, rapporteert de RBG elk kwartaal over de voortgang van de dienstverlening van de RBG aan Delfland de belastingopbrengsten Delfland. Tevens rapporteert de RBG over de stand van zaken van de afschaffing kwijtschelding zuiveringsheffing.

2. Beoogd effect

De collegeleden zijn geïnformeerd over de dienstverlening door de RBG, de belastingopbrengsten en de stand van zaken van afschaffing kwijtschelding zuiveringsheffing.

3. Kernboodschap

De geleverde prestaties door de RBG zijn conform de afspraken die zijn opgenomen in het prestatiecontract. De aanslagenoplegging verloopt conform planning.

4. Historie - eerdere besluitvorming

Dijkgraaf en hoogheemraden hebben in de vergadering van 28 februari 2017 kennisgenomen van de prestatieovereenkomst (zaaknummer 57207).

5. Regelgeving en Beleid

Op basis van het prestatiecontract, vastgesteld in 2017, rapporteert de RBG na afloop van elk kwartaal over de voortgang.

6. Financiën

De aanslagoplegging verloopt conform planning. De gebruikers- (huurders) en al een deel van de eigenarenaanslagen van watersysteem- en zuiveringsheffing is verzonden. In het 2^{e} kwartaal worden de overige aanslagen eigenaren opgelegd van alle objecten waarvan de WOZ-waarde is vastgesteld. Hiermee is in totaliteit een bedrag van € 199 mln. gemoeid, zijnde 82,5% van de begrote bruto jaaropbrengst.

7. Duurzaamheid

N.v.t.

8. Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

9. OR/GO

N.v.t.

10. Risico- en beheersmaatregelen

N.v.t.

11. Communicatie (in- en extern)

N.v.t.

12. Bekendmaking en vervolgprocedure

Bekendmaking is hier niet aan de orde. De 1e kwartaalrapportage 2019 is gebaseerd op de prestatieovereenkomst die vanaf 1 januari 2017 van kracht is.

13. Bevoegd orgaan

Het college heeft als deelnemer in de RBG de taak en de bevoegdheid kennis te nemen van de prestaties van de RBG.

14. Toelichting

In de bijgevoegde rapportage Prestatieovereenkomst 1e kwartaal 2019 van de RBG zijn de actuele ontwikkelingen, de prestatie-indicatoren, de belastingopbrengsten en het liquiditeitsoverzicht gespecificeerd en toegelicht.
De geleverde prestaties door de RBG zijn conform de afspraken die zijn opgenomen in het prestatiecontract met uitzondering van de aanlevering van de liquiditeitsplanning 2019. Deze planning is pas recent door de RBG aan Delfland verstrekt maar dat heeft verder geen (financiële) consequenties.

15. Bijlagen

1. Rapportage Prestatieovereenkomst 1e kwartaal 2019 RBG
2. Prestatiecontract 2017

REGIONALE BELASTING GROEP

Rapportage Prestatieovereenkomst
1e kwartaal 2019

Inleiding
Hierbij treft u de eerste kwartaalrapportage RBG 2019 ten behoeve van de deelnemers aan. In de bijlagen wordt gerapporteerd over de opbrengsten, zoals afgesproken in het prestatiecontract. De verantwoording van de belastingopbrengsten is in bijlage 1 opgenomen en in bijlage 2 staat het liquiditeitsoverzicht. De rapportage over de "afschaffing kwijtschelding zuiveringsheffing Delfland en Schieland en de Krimpenerwaard" is ondergebracht onder punt 3.4 het afdoen van de kwijtscheldingsverzoeken.

3.1 Advisering inzake belastingverordeningen en het fiscale beleid

Wetsvoorstel 'verbetering rechtsbescherming WOZ' (update)
Met het wetsvoorstel beoogt de regering de rechtsbescherming voor belanghebbenden bij een WOZ-waarde te verbeteren. Op dit moment biedt de van toepassing zijnde wet- en regelgeving onvoldoende handvatten om op adequate wijze met tegenstrijdige belangen in de Wet WOZ om te gaan. Het wetsvoorstel beoogt dat op te lossen.
Het streven van het Ministerie van Financiën is om het voorstel per 1 januari 2020 tot wet te verheffen. Inwerkingtreding gebeurt op een later tijdstip, te bepalen in overleg met gemeenten.

Het voorstel was ter consultatie door het Ministerie van Financiën toegezonden aan o.a. de VNG en de Unie van Waterschappen. Eén van de belangrijkste aanbevelingen betreft een uitvoeringstoets. Want dit wetsvoorstel vraagt naar de mening van de VNG dringend om een uitvoeringstoets. Het wetsvoorstel heeft – voor zover dat nu al valt te overzien – enerzijds zeer ingrijpende gevolgen voor de uitvoeringspraktijk en anderzijds roept het voorstel nog veel vragen op. Het is dus niet verantwoord het wetsvoorstel in werking te laten treden zonder dat alle aspecten ervan goed zijn onderzocht. Een uitvoeringstoets is daarvoor bedoeld.

Momenteel is het zeer de vraag of het voorstel op korte termijn daadwerkelijk in procedure zal worden gebracht.

Amendement Omtzigt (lager OZB-tarief voor sport- en sociale instellingen)
Door een aangenomen amendement van Omtzigt op het Belastingplan 2019 hebben gemeenten de vrijheid gekregen om voor sportaccommodaties, dorpshuizen en andere 'instellingen van sociaal belang' het woningtarief voor de OZB te rekenen in plaats van het vaak hogere tarief voor niet-woningen (artikel 220f Gemeentewet).

Er is nog veel onduidelijk omtrent deze wetswijziging. Dusdanig veel, dat zelfs het Tweede Kamerlid Omtzigt zelf samen met zijn collega Van der Molen op 2 april 2019 Kamervragen heeft gesteld om duidelijkheid te krijgen over zijn eigen amendement.

Voor de uitvoeringspraktijk, ook van de RBG, wordt de heffing van OZB een stuk ingewikkelder. Het toepassen van de mogelijkheid van tariefdifferentiatie op basis van de voorgestelde wettekst brengt risico's met zich en kan leiden tot juridische procedures. De VNG adviseert om te wachten met het toepassen van de wijziging tot hier meer duidelijkheid over is.

Hervorming lokaal belastinggebied terug op de agenda?
In eerdere kwartaalrapportages (in 2017) werd de mogelijke hervorming van het lokaal belastinggebied besproken. Het Kabinet van vóór de verkiezingen van 2017 was voorstander van een verschuiving van rijksbelastingen naar lokale belastingen, maar liet de invulling over aan het nieuwe kabinet. Het huidige kabinet heeft daar aanvankelijk niets meer mee gedaan. Nu lijkt het toch weer terug op de agenda.

In een brief van 15 april 2019 aan de Tweede Kamer deelt staatssecretaris Snel namelijk mee dat begin 2020 de bouwstenen voor een beter belastingstelsel klaar zullen liggen. Het gaat om een 'technisch ambtelijke verkenning' van een breed palet'.

Naast schuiven tussen grondslagen en tarieven op rijksniveau behoort een verschuiving naar een ruimer gemeentelijk belastinggebied tot de mogelijkheden. In samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden eerder uitgewerkte plannen voor een herziening van het gemeentelijke belastinggebied opnieuw besproken.

Nog geen verdere openbaarheid WOZ-waarden niet-woningen
Op 26 februari 2019 is het rapport 'De WOZ-waarde, openheid van (onroerende) zaken?' aangeboden aan de Tweede Kamer. Het is opgesteld door een werkgroep onder voorzitterschap van het ministerie van BZK. De overige leden zijn: VNG, Waarderingskamer, Unie van Waterschappen en het ministerie van Financiën. Het rapport beschrijft het onderzoek naar de mogelijkheden en knelpunten over:

1. meer openbaarheid van de WOZ-waarden van niet-woningen en
2. bulklevering van WOZ-waarden (open data)

Belangrijkste conclusie in het rapport is om pas over ca. 5 jaar een besluit te nemen over verdergaande openbaarheid van WOZ-waarden van niet-woningen. Eerst wil men voldoende ervaring opdoen met de openbaarmaking van WOZ-waarden van woningen. Die woningwaarde wordt sinds 2018 openbaar gemaakt via het WOZ-waardeloket.

Rapport Nationale Ombudsman: 'Invorderen vanuit het burgerperspectief'
De Nationale Ombudsman heeft in het rapport 'In het krijt bij de overheid' (2013) onderzocht hoe de overheid op verstandige wijze schulden kan invorderen en tegelijkertijd oog kan houden voor de maatschappelijke gevolgen. Inmiddels heeft de Nationale Ombudsman een nieuw rapport uitgebracht: Invorderen vanuit het burgerperspectief. Volgens het rapport zijn de meeste knelpunten uit het eerste rapport nog steeds niet opgelost, ondanks meerdere verbeterplannen van de overheid. Er zijn wel veel ideeën ontwikkeld (de Rijksincassovisie, de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet, de invoering van het Digitaal beslagregister, Clustering Rijksincasso en één debiteurgerichte betalingsregeling voor toeslag- en belastingschulden). Toch is het grootste deel van de voorgenomen maatregelen en bedachte oplossingen nog lang niet gerealiseerd. De invoerdata van de diverse (aangepaste) wetten ligt in de toekomst.
De Nationale Ombudsman pleit ervoor dat overheidsinstanties – in de periode tot invoering van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet – zoveel mogelijk onderdelen van deze wet alvast toepassen, zowel bij het treffen van een betalingsregeling als (vooraf) bij dwanginvordering. De RBG neemt hiervoor het initiatief en presenteert in het najaar haar plannen over de (dwang)invordering aan het bestuur.

Spoedmaatregelen beslagvrije voet
De algehele uitvoering van de Vereenvoudiging Beslagvrije Voet zal pas per 1 januari 2021 ingaan. Mede door de druk die de sociaal raadslieden en Sociaal Werk Nederland hebben uitgeoefend heeft het kabinet besloten om tussenmaatregelen te nemen.

Er komt nog dit jaar een einde aan het toepassen van overheidsvorderingen door de Belastingdienst bij mensen met problematische schulden. Momenteel vormt deze wijze van invordering, waarbij de Belastingdienst automatisch bedragen tot 500 euro mag afschrijven van de rekening van een belastingschuldige, een groot probleem voor

mensen met schulden. Zij kunnen hierdoor te weinig geld overhouden om van te leven. Daarom wil het kabinet nog dit jaar maatregelen doorvoeren om deze ongewenste situatie te voorkomen. De RBG maakt al enige tijd geen gebruik meer van het toepassen van overheidsvorderingen.

Registratieplicht voor toeristische woningverhuur
Er komt een wettelijke registratieplicht voor woningbezitters die hun huis aanbieden voor toeristisch verhuur. Gemeenten hebben nu nog geen wettelijke bevoegdheid om een registratieplicht te kunnen opleggen aan aanbieders van woningen voor toeristische verhuur. De Minister van Binnenlandse Zaken wil hiervoor de Huisvestingswet 2014 wijzigen.

Voor gemeenten is de handhaving op oneigenlijk gebruik van woonruimte, overlast, veiligheid en behoud van leefbaarheid complex en tijdrovend, omdat het voor de gemeente onduidelijk is welke woningen voor toeristische verhuur worden aangeboden.

Met het wetsvoorstel wordt ook mogelijk gemaakt dat de gegevens van de registratieverplichting kunnen worden gebruikt voor het innen van de lokale toeristenbelasting.

3.2 Beheren van basisgegevens

Uitvoeringskader:
- Het volledig en juist in stand houden (of laten houden) van de verkregen basisgegevens voor de heffingenadministratie.
- Alle gegevens worden dagelijks verwerkt tenzij de aanlevering door een externe partij met een andere periodiciteit plaats vindt (zoals bv bij de WOZ-gegevens het geval is). In dat geval worden de gegevens met dezelfde periodiciteit verwerkt.
- De bestandaanlevering aan de Belastingdienst en CBS voldoet aan de eisen die de beide instanties daaraan stellen.
- Controle hondenbelasting: in 3 jaar tijd de gehele gemeente

Uitvoering conform kader	

1) Het percentage onbestelbaar retour aanslagbiljetten bedraagt maximaal 0,5 procent.

2019	Aantal aanslagbiljetten	Onbestelbaar	Percentage
Particulieren	729.327	1.267	0,17
Bedrijven	45.174	494	1,09
Totaal	774.501	1.761	0,23

2) Het oordeel van de waarderingskamer over de uitvoering van de WOZ valt minimaal in de categorie: voldoende.

De RBG voldoet aan de gestelde eisen. Het oordeel van de Waarderingskamer over de uitvoering van onze WOZ-processen heeft het predicaat Goed.

Van m3 naar m2
Voor Vlaardingen worden de kengetallen voor de modelmatige waardebepaling van de woningen omgezet van m3 naar m2, zodat we in 2020 de WOZ-waardes kunnen beschikken op basis van de m2. Voor Delft en Schiedam is inmiddels ruim 93% ingemeten op m2. Planning is nog steeds om eind 2019 klaar te zijn met inmeten van m2.

Waarderen zonnepanelen
Vanaf 1 maart worden de zonnepanelen geïnventariseerd. In de taxatiekaarten worden ze opgevoerd met aantallen en bouwjaar. De zonnepanelen worden alleen geïnventariseerd en nog niet van een waarde voorzien. De Waarderingskamer gaat hierover nog nader advies geven.

No-cure-no-pay-bureaus
Het aandeel in de WOZ-bezwaarschriften van deze bureaus is op dit moment 42%, hetzelfde percentage als in 2018.
De Regionale Belasting Groep gaat met een aantal samenwerkingsverbanden onderzoeken hoe we voor de NCNP-bureaus op dezelfde wijze de bezwaren zo doelmatig mogelijk kunnen gaan afhandelen.

Prestatie-indicatoren:

Uitvoering conform prestatie-indicatoren	

3.3 Het verzorgen van de aanslagoplegging

Uitvoeringskader:

- Aanslagoplegging conform een jaarlijks af te spreken planning in het belastingjaar van de op te leggen kohieren. De planning wordt jaarlijks vóór 1 december van het jaar voorafgaand aan het belastingjaar aan de deelnemers aangeboden. In deze planning worden ook opgenomen de geraamde percentages kwijtschelding en oninbaar als onderdeel van de liquiditeitsplanning voor de deelnemers.
- Aanslagen (gecombineerd) gebruikers/eigenaren voor de gemeente Delft worden in januari opgelegd en voor de gemeenten Vlaardingen en Schiedam in februari.
- Incidentele vorderingen worden per maand opgelegd, met uitzondering van de lijkbezorgingsrechten welke wekelijks worden verwerkt.
- Aangiften toeristenbelasting worden binnen 2 maanden na ontvangst afgewikkeld.

Uitvoering conform kader	

Toelichting:

Aanslagoplegging
In 2019 hebben we voor het eerst geen regionaal georiënteerde planning, maar een op klanten gerichte planning gemaakt. Hierdoor was de bijbehorende liquiditeitenplanning niet voor 1 december gereed. Inmiddels hebben alle deelnemers de planning ontvangen.

MijnOverheid
In het eerste kwartaal van 2019 is ruim 40% (ca. 302.000) van de aanslagen via het digitale kanaal MijnOverheid verstuurd. In 2018 was dat 28% (ca. 170.000).

Vanaf 2018 moet voor het gebruik van de MijnOverheid (en DigiD) per eenheid worden betaald. Vanuit het ministerie van BZK en de VNG is aangegeven dat 40% van de kosten in rekening worden gebracht aan de gemeenten en 60% aan de waterschappen.

Prestatie-indicatoren:

1) Het percentage jaarlijks opgelegde aanslagen aan alle in dat jaar bij de RBG bekende belastingplichtigen bedraagt minimaal 98 procent.

Uitvoering conform prestatie-indicatoren	

Percentage opgelegde aantallen in 2019:

Gemeenten:

Soort Heffing	Delft	Schiedam	Vlaardingen
Afvalstoffenheffing	98,1%	99,4%	99,5%
OZB eigenaren	97,1%	98,2%	98,8%
OZB gebruikers	97,9%	93,4%	91,3%
Rioolrecht eigenaren	97,4%	98,5%	99,0%
Rioolrecht gebruikers	97,6%	n.v.t.	0%

Toelichting aanslagoplegging
De aanslagoplegging gemeentelijke belastingen ligt goed op schema. De aanslagen rioolheffing gebruikers voor Vlaardingen staat gepland in het derde kwartaal. De noodzakelijke gegevens van het waterverbruik hiervoor moeten nog ontvangen en verwerkt worden.

Waardebeschikkingen	Delft	Schiedam	Vlaardingen
Beschikking eigenaar	97,1%	98,1%	98,8%
Beschikking gebruiker	98,2%	99,1%	99,0%

Doelstelling is om in de komende maanden het restant van de WOZ-waarden te beschikken en nog een suppletoir kohier van eigenaren en gebruikersaanslagen te verzenden.

Waterschappen:

Soort Heffing	HHD	HHSK
WSH eigenaren gebouwd	55,0%	38,3%
WSH eigenaren ongebouwd	17,4%	0%
WSH gebruiker	88,0%	82,7%
Zuiveringsheffing woningen	87,9%	82,7%
Zuiveringsheffing bedrijven	47,1%	45,2%
Wegenheffing eigenaren	n.v.t.	37,7%
Wegenheffing gebruikers	n.v.t.	80,3%

Toelichting
In het eerste kwartaal zijn de gebruikers- (huurders) en al een deel van de eigenarenaanslagen van watersysteem- en zuiveringsheffing van beide waterschappen verzonden. In het tweede kwartaal worden de overige aanslagen eigenaren voor HHD en HHSK opgelegd van alle objecten waarvan wij de WOZ-waarde hebben gekregen.

Toelichting bedrijven
In januari zijn aan ruim 45.000 bedrijven de belastingaanslagen voor de zuiveringsheffing verzonden, waaronder ook de 3000 bedrijven met de grootste vervuilingseenheden.

2) Binnen de wettelijke termijn (3 jaar) na het ontstaan van de belastingplicht of het einde van het tijdvak zijn alle aanslagen definitief opgelegd.

Uitvoering conform kader	

Particulieren
Voor de drie eigen gemeenten moet over 2017 en 2018 nog enkele aanslagen opgelegd worden.

Voor de waterschappen zijn dit nog honderden aanslagen. De reden hiervoor is vrijwel altijd dat de WOZ-waarde nog niet is geleverd door een gemeente. Het betreft hier veelal bedrijfspanden die nog gewaardeerd moeten worden. De RBG is met alle gemeenten in overleg voor deze levering. Wij onderkennen alle objecten die nog van waarde voorzien moeten worden en houden dit strak in de gaten. Met name van de gemeente Rotterdam krijgen wij nog een aantal waarden over grote objecten. Met Rotterdam zijn afspraken over de levering gemaakt.

Bedrijven
Bedrijfsaanslagen worden veelal achteraf (na afloop van het belastingjaar) geregeld op grond van aangiften, heffingsadviezen en waterbankgegevens (waterverbruik opgave nutsbedrijven), gebruikersgegevens die gevonden worden bij de leveringen van de gemeenten en de gegevens van de Kamer van Koophandel.

Stand van regeling voorlopige aanslagen zuiveringsheffing oude jaren
In 2019 moeten de definitieve aanslagen over 2016 zijn opgelegd. Met deze regeling worden ook direct de belastingjaren 2017 en 2018 geregeld. Het streven is om voor eind 2019 alle jaren tot en met 2018 geregeld te hebben. Dit vraagt ook van de deelnemende waterschappen een verkorting van doorlooptijd voor het aanleveren van heffingsadviezen voor meetbedrijven. Het verkorten van de administratieve procedure draagt ook bij aan het tijdiger signaleren van trends in het meerjarenperspectief.

Stand van regeling zuiveringsheffing oude jaren
Afloop transitorische post zuiveringsheffing bedrijven uit belastingverantwoording 2018:

	31-12-2018	***Opgelegd 2019***	***Nog op te leggen***
HHSK	*€ 1.040.300*	*€ 350.076*	*€ 690.224*
HHD	*€ 2.800.600*	*€ 1.009.406*	*€ 1.791.194*

3.4 Het afdoen van de kwijtscheldingsverzoeken

Uitvoeringskader:

- *Binnen 5 werkdagen na ontvangst van een verzoek om kwijtschelding wordt het verzoekformulier aan de klant gestuurd. Na ontvangst van het ingevulde informatieformulier wordt binnen 5 werkdagen een schriftelijke ontvangstbevestiging verzonden.*

Uitvoering conform kader	

Toelichting:
In het 1e kwartaal dienden de klanten een verzoek om kwijtschelding in binnen gemiddeld 1,5 week na ontvangst van het aanslagbiljet. Zij kregen binnen een week een verzoekformulier vanuit de RBG toegestuurd. Na retourontvangst van het formulier verstuurde de RBG direct een ontvangstbevestiging.

Prestatie-indicatoren:

Kwijtschelding in euro's over belastingjaar 2019 t/m 1e kwartaal					
	HHD	HHSK	Delft	Schiedam	Vlaardingen
Begroting	€ 6.990.500	€ 2.619.000	€ 1.679.700	€ 994.450	€ 892.600
Verleend tot en met 1e kwartaal	€ 3.911.821	€ 1.542.361	€ 866.163	€ 566.198	€ 578.191
Nog te verwachten KWS 2019	€ 3.078.679	€ 1.076.639	€ 813.537	€ 428.252	€ 314.409
Totaal te verwachten KWS	€ 6.990.500	€ 2.619.000	€ 1.679.700	€ 994.450	€ 892.600
Resultaat +/-	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

Aantallen toe- en afwijzingen kwijtschelding over belastingjaar 2019							
	Toetsing Inlichtingenbureau	Nieuw ingediende verzoeken		Toetsing na beroep		**Totaal**	
	Toew.	Afw.	Toew.	Afw.	Toew.	**Afw.**	**Toew.**
HHSK	14.442	15	328	0	0	**15**	**14.770**
Delft	2.553	14	89	1	0	**15**	**2.642**
Schiedam	1.933	14	88	0	1	**14**	**2.022**
Vlaardingen	1.924	5	60	0	0	**5**	**1.984**
HHD	30.805	95	842	4	2	**99**	**31.649**

Toelichting
In het eerste kwartaal heeft de toetsing door het inlichtingenbureau voor alle deelnemers plaatsgevonden. In januari en februari hebben alle klanten met een positieve toetsing van het Inlichtingenbureau kwijtschelding van de aanslag gekregen.

Voorraad kwijtscheldingsverzoeken	31-mrt-19
HHSK	3.717
• *HHD/Delft*	*1.452*
• *HHD/Schiedam*	*516*
• *HHD/Vlaardingen*	*514*
• *HHD overige gemeenten*	*6.869*
HHD totaal	9.351
Totaal verzoeken	13.068

Toelichting:
De voorraad is hoger dan na het 1e kwartaal van vorig jaar. De reden hiervoor is dat wij de uitkomsten van de maandelijkse bevraging aan het Inlichtingenbureau pas in april hebben ontvangen. Voor de afhandelingstermijn heeft dit nauwelijks gevolgen, de behandeling van de voorraad is normaliter voor het einde van het tweede kwartaal afgerond, tenzij extra informatie gevraagd moet worden.

Oudere Belastingjaren

Kwijtschelding in euro's over voorgaande belastingjaren per 31 maart 2019					
	HHD	HHSK	Delft	Schiedam	Vlaardingen
Balanspost 31-12-2018	€ 1.354.300	€ 478.300	€ 262.400	€ 172.800	€ 89.200
Verleend in 1e kwartaal 2019	€ 246.542	€ 45.979	€ 33.285	€ 32.013	€ 19.185
Nog te verwachten KWS oudere jaren	€ 1.107.758	€ 432.321	€ 229.115	€ 140.787	€ 70.015
Verwacht resultaat KWS oudere jaren	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Toelichting
Zodra een verzoek om kwijtschelding over 2019 is ingediend onderzoeken wij of voor de betreffende klant oudere belastingjaren nog onbetaald open staan. Indien dat zo is, wordt het oudere jaar 'meegenomen' bij de behandeling van het ingediende verzoek.

Afschaffing kwijtschelding HHSK en HHD 2019
Met ingang van het belastingjaar 2017 verlenen beide waterschappen binnen de RBG geen kwijtschelding meer voor de betaling van de aanslag zuiveringsheffing. Voor de aanslag ingezetenenomslag (wshg) is wel kwijtschelding mogelijk.

Het proces van afschaffing van de kwijtschelding vereist een goede klantbehandeling qua correspondentie, telefonische vragen en baliebezoek.

Net als in voorgaande jaren is de aanslagoplegging verdeeld in twee groepen:
1. Klanten die in aanmerking komen voor automatische kwijtschelding (na positieve toetsing Inlichtingenbureau)
2. Klanten die niet in aanmerking komen voor automatische kwijtschelding (na negatieve toetsing Inlichtingenbureau), plus nieuwe verzoeken

De aanslagen voor het belastingjaar 2019 waarvoor kwijtschelding aangevraagd kan worden zijn opgelegd met een dagtekening 31 januari en 28 februari. Omdat de betaaltermijn twee maanden is kan na het 1e kwartaal nog geen representatief overzicht worden gegeven van het betaalgedrag.

Hierover wordt in de 2e kwartaalrapportage verslag gedaan.

1) De binnengekomen kwijtscheldingsaanvragen worden binnen 8 weken na ontvangst afgedaan indien de aanvraag volledig is en binnen 12 weken indien nog nadere informatie door de klant moet worden verstrekt.

Uitvoering conform kader	

De gemiddelde behandeltermijn ligt voor alle deelnemers onder de vijf weken

2) De beroepschriften tegen de afwijzingen kwijtschelding worden binnen een termijn van 16 weken na ontvangst afgedaan.

Uitvoering conform kader	

Beroepschriften
De gemiddelde behandeltermijn van de beroepschriften in het 1e kwartaal 2019 ligt op 4 weken.

3) Het toewijzingspercentage naar aanleiding van de beroepschriften kwijtschelding is minder dan 2% van alle kwijtscheldingsverzoeken. Hierbij worden niet de toewijzingen meegerekend, die ontstaan doordat bij eerdere behandeling geen of onvoldoende informatie is verstrekt door de klant.

Uitvoering conform kader	

In het eerste kwartaal zijn 8 beroepschriften ingediend over het belastingjaar 2019. Dit is een te beperkt aantal om deze prestatie indicator objectief te meten. Na het tweede kwartaal zal weer gerapporteerd worden.

3.5 Het afdoen van bezwaar- en verzoekschriften

Prestatie-indicatoren:

1) 95% van alle binnengekomen volledige WOZ-bezwaren wordt binnen zes weken na het einde van de bezwaartermijn afgewikkeld.

Uitvoering conform kader	

Bezwaren ingediend door no-cure-no-pay-bedrijven zijn meestal niet volledig en worden in overleg binnen het jaar afgewikkeld. Het aandeel in de WOZ-bezwaarschriften van deze bureaus is op dit moment 42%, hetzelfde percentage als in 2018.

Gemeente Delft
Voor 2019 zijn tot en met het eerste kwartaal, 401 bezwaarschriften (465 objecten) ontvangen. Van de 465 objecten zijn voor 210 objecten bezwaarschriften ingediend door een no-cure-no-pay bureau. Van de 465 objecten zijn voor 103 objecten binnen 6 weken uitspraak op bezwaar gedaan.

Gemeente Vlaardingen
Voor 2019 zijn tot en met het eerste kwartaal, 170 bezwaarschriften (182 objecten) ontvangen. Van de 182 objecten zijn voor 91 objecten bezwaarschriften ingediend door een no-cure-no-pay bureau. Van de 182 objecten zijn voor 30 objecten binnen 6 weken uitspraak op bezwaar gedaan.

Gemeente Schiedam
Voor 2019 zijn tot en met het eerste kwartaal, 169 bezwaarschriften (213 objecten) ontvangen. Van de 213 objecten zijn voor 119 objecten bezwaarschriften ingediend door een no-cure-no-pay bureau. Van de 213 objecten zijn voor 40 objecten binnen 6 weken uitspraak op bezwaar gedaan.

2) 95% van alle overige binnengekomen volledige bezwaar- en verzoekschriften wordt binnen twaalf weken na dagtekening van de aanslag afgedaan, met een mogelijkheid van zes weken verdaging.

Uitvoering conform kader	

	Bezwaren*	Regels	Ongegrond	Gegrond	Doorlooptijd in dagen
HHD	4.521	6.730			
beantwoord tm 1e kw	2.656		286	2.370	28,2
onbeantwoord tm 1e kw	1.865				
HHSK	1.354	3.235			
beantwoord tm 1e kw	921		66	855	51,3
onbeantwoord tm 1e kw	433				
Delft	1.505	3.022			
beantwoord tm 1e kw	953		500	453	20,6
onbeantwoord tm 1e kw	552				
Vlaardingen	404	665			
beantwoord tm 1e kw	163		18	145	23,6
onbeantwoord tm 1e kw	241				
Schiedam	696	942			
beantwoord tm 1e kw	351		27	324	26,7
onbeantwoord tm 1e kw	345				
	8.480	14594			

* *let op: in bovenstaande gegevens per deelnemer zit een dubbeltelling. Klanten in Delft, Vlaardingen en Schiedam kunnen via de gecombineerde aanslag bezwaar maken tegen zowel gemeentelijke als waterschapsbelastingen.*

De langere doorlooptijd bij Schieland en de Krimpenerwaard heeft te maken met procedures rondom de klasse-indeling van zorginstellingen.

3) Het aantal gegronde WOZ-bezwaren is maximaal 0,5% van het aantal WOZ-beschikkingen.

Uitvoering conform kader	

Onderliggend informatie is niet representatief omdat de bezwaartermijn nog niet verlopen is en dat nog niet alle bezwaren zijn afgewikkeld.

Gemeente Delft
Voor de gemeente Delft zijn tot en met het eerste kwartaal 53.295 WOZ-objecten aan de klant kenbaar gemaakt. Hiervan zijn 25 WOZ-objecten (deels) verlaagd naar aanleiding van een bezwaar. Dit komt overeen met 0,04% gegrond bezwaar.

Gemeente Vlaardingen
Voor de gemeente Vlaardingen zijn tot en met eerste kwartaal 39.056 WOZ-objecten aan de klant kenbaar gemaakt. Hiervan zijn 4 WOZ-objecten (deels) verlaagd naar aanleiding van een bezwaar. Dit komt overeen met 0,01% gegrond bezwaar.

Gemeente Schiedam
Voor de gemeente Schiedam zijn tot en met het eerste kwartaal 40.192 WOZ-objecten aan de klant kenbaar gemaakt. Hiervan zijn 8 WOZ-objecten (deels) verlaagd naar aanleiding van een bezwaar. Dit komt overeen met 0,02% gegrond bezwaar.

4) Het aantal gegronde bezwaren (plicht) is maximaal 1% van het aantal aanslagen.

Uitvoering conform kader	

Er zijn tot en met het eerste kwartaal 2.944 bezwaren tegen de plicht ontvangen en beantwoord. Dat zijn bezwaren waarvan de klant stelt dat de aanslag niet voor hem is bestemd. Van deze bewaren zijn 1.844 aanslagen gehandhaafd en 1.100 aanslagen (deels) verminderd. In totaal zijn tot en met het eerste kwartaal 774.501 aanslagen verstuurd. Dat betekent dus dat 0,14% van het aantal aanslagen (deels) gegronde bezwaren zijn. Over geheel 2018 bedroeg dit percentage 0,53%.

5) Beroepen

Beroepen
In het eerste kwartaal van 2019 zijn 25 beroepsprocedures ontvangen van de rechtbank.

Dit aantal is in vergelijking met het eerste kwartaal van de voorgaande jaren iets lager. Van de afgelopen vier jaren was alleen in 2015 het aantal lager.

Hoger beroep
Bij het gerechtshof Den Haag is één hoger beroepsprocedure gestart in het eerste kwartaal. Dit hoger beroep is niet-ontvankelijk verklaard door het gerechtshof.
Er zijn nog twee hoger beroepsprocedures uit 2018 in behandeling, waarvan één bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Cassatie
Er is in het eerste kwartaal één cassatieprocedure gestart bij de Hoge Raad. Dit betreft een WOZ-procedure over een woning in Vlaardingen.

Procedures gestart in eerdere jaren
Er zijn nog 48 beroepsprocedures (eind 2018 nog 83) in behandeling die in 2018 zijn gestart. Voor de meeste zaken is de zitting recent geweest of is een zittingsdatum gepland.

Overzicht beroepsprocedures 1e kwartaal 2019 in vergelijking met 2015-2018

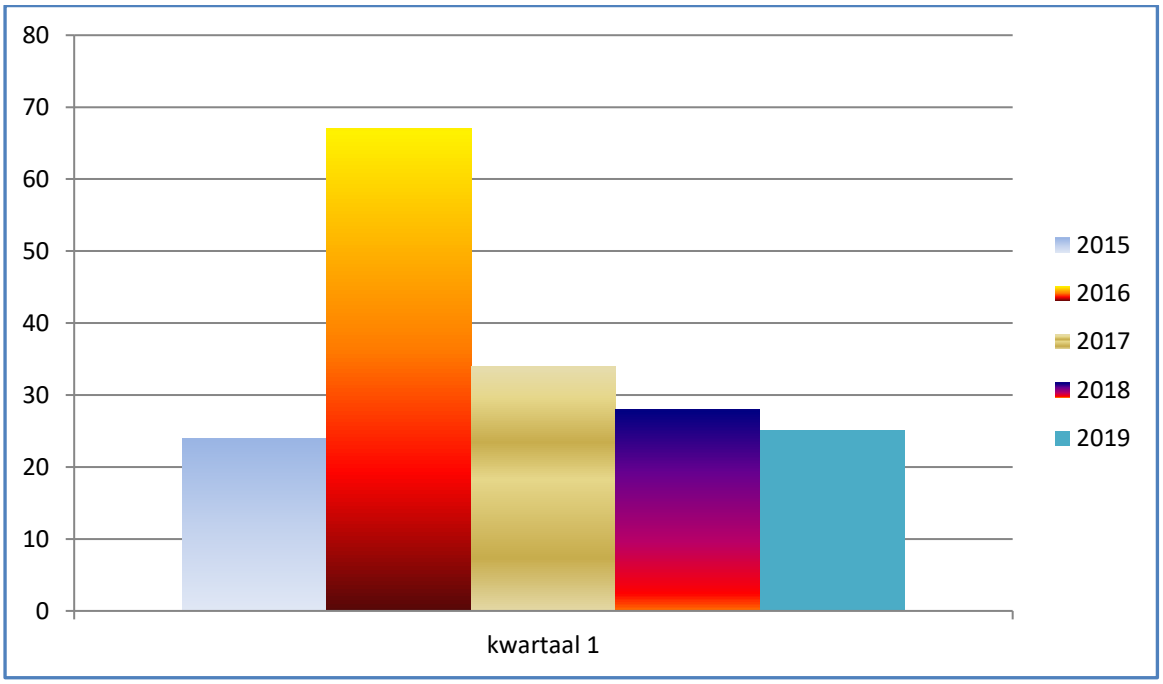

6) Risico's op opbrengsten als gevolg van bezwaar- en/of beroepsprocedures

Geen opmerkingen.

Hieronder staat het overzicht van de beroepsprocedures van het eerste kwartaal 2019 per deelnemer.

Delft	aantal beroepen	gegrond	ongegrond	niet-ontvankelijk	schikking	nog niet beslist	ingetrokken
WOZ	0	-	-	-	-	-	-
Overig	1	-	-	-	-	-	1
Totaal	1	-	-	-	-	-	1
Vlaardingen							
WOZ	0	-	-	-	-	-	-
Overig	1	-	-	-	-	1	-
Totaal	1	-	-	-	-	1	-
Schiedam							
WOZ	4	-	-	-	-	4	-
Overig	2	-	-	-	1	1	-
Totaal	6	-	-	-	1	5	-
HHD							
Zuiveringsheffing	9	-	-	1	2	6	-
Watersysteemheffing	1	-	-	-	-	1	-
Overig	1	-	-	1	-	-	-
Totaal	11	-	-	2	2	7	-
HHSK							
Zuiveringsheffing	4	-	-	-	-	4	-
Watersysteemheffing	0	-	-	-	-	-	-
Overig	2	-	-	-	-	1	1
Totaal	6	-	-	-	-	5	1
Totaal alle deelnemers	25			2	3	18	2

Hoger beroep	aantal	gegrond	ongegrond	niet-ontvankelijk	schikking	nog niet beslist	ingetrokken
Zuiveringsheffing	1	-	-	1	-	-	-
OZB en overig	-	-	-	-	-	-	-
WOZ	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	1	-	-	1	-	-	-

Cassatie	aantal	gegrond	ongegrond	niet-ontvankelijk	schikking	nog niet beslist	ingetrokken
WOZ	1	-	-	-	-	1	-
Totaal	1	-	-	-	-	1	-

3.6 Het uitvoeren van de (dwang-)invorderingsmaatregelen

Uitvoeringskader:

- Alle betalingen naar aanleiding van heffings- of invorderingsacties worden dagelijks verwerkt in de debiteurenadministratie.
- Restituties vinden elke week plaats.
- De invorderingsmaatregelen worden binnen één maand na het verstrijken van de laatste vervaldatum van de aanslag opgestart, eventuele vervolgstappen telkens maximaal één maand later.
- De verwerking van de opgelegde aanslagen in enig belastingjaar, wordt binnen vijf jaar volledig afgerond.
- De RBG streeft naar een totaal percentage oninbaar van maximaal 1%.

Uitvoering conform kader	

Aantal verzonden invorderingsstukken

Verstuurde dwanginvorderingsstukken in aantallen		
	1e kwartaal 2019	1e kwartaal 2018
Aanmaning	13.204	12.719
Dwangbevel per post	10.587	7.284
Totaal verzonden invorderingsstukken	23.791	20.003
Hernieuwde bevelen (via deurwaarder afgegeven)	4.496	5.223
totaal aantal invorderingsstukken	28.287	25.226

Toelichting
De verzonden aantallen invorderingsstukken zijn vergelijkbaar met vorig jaar.

Oninbaar
Aan het eind van het jaar wordt gerapporteerd over de werkelijk oninbaar geleden bedragen en dubieus openstaande bedragen afgezet tegen de opgelegde opbrengst.

3.7 Het afhandelen van klantenreacties

Uitvoeringskader:

- Als richtlijn geldt dat de schriftelijk en digitaal binnengekomen reacties binnen 5 werkdagen worden afgedaan of in ieder geval binnen 5 werkdagen na ontvangst aan de afzender worden bevestigd door middel van een schriftelijke of digitale ontvangstbevestiging, waarin een termijn van afdoening is opgenomen.
- De telefonische reacties worden op de dag van binnenkomst 1e lijns afgedaan. Is dat niet mogelijk, dan wordt er over de afhandeling(stermijn) een afspraak gemaakt met de klant. De reactie wordt in dat geval 2e lijns afgehandeld.

Uitvoering conform kader	

Prestatie-indicatoren:

1) Van alle binnenkomende telefonische reacties moet gemiddeld 90% worden beantwoord.

BALIEBEZOEKEN EN TELEFONISCHE REACTIES januari t/m maart	**2019**	**2018**
Baliebezoek	4.132	3.830
Waaronder kas- en pinbetalingen	660	884
Telefonische klantenreacties		
Totaal aanbod	111.996	89.652
Aantal telefoontjes via zelfservice	56.721	35.101
Aantal telefoontjes beantwoord door medewerkers	48.920	51.916
Totaal beantwoord	105.641	87.017
Aantal zelfservice door klant in % totaal aanbod	50.6%	39.2%
Servicenorm (norm = 90%) beantwoord	**94,3%**	**97,1%**

Baliebezoek
Het aantal klanten dat de balie bezoekt ligt het eerste kwartaal hoger dan vorig jaar in dezelfde periode. Belangrijkste aanleiding om de balie te bezoeken ligt nog altijd in de incassomaatregelen. Klanten komen langs om te betalen of een regeling te treffen. In totaal is het eerste kwartaal bijna € 150.000,- betaald via kas of pinbetaling.

Optimalisatie van telefoonverkeer
Het aantal klantencontacten dat is ontvangen, is met ruim 24% gestegen ten opzichte van het eerste kwartaal 2018. Door het beter gebruik maken van data hebben we in het eerste kwartaal van dit jaar ook ruim 200.000 aanslagen meer opgelegd dan vorig jaar. Het goede nieuws is dat veel van onze klanten hierbij gebruik hebben gemaakt van onze selfservice. Ruim de helft van onze klantcontacten gingen vol automatisch. De meest gestelde vragen gaan over een automatische incasso, verzoek om kwijtschelding of een betalingsregeling. We zien een stijging van onze automatische incasso klanten met ruim 20.000 en minder ingetrokken machtigingen dan het jaar er voor. Door het betaalgemak verder te vergroten, waaronder een QR-code op de aanslag zien we ook de ontvangen bedragen in 2019 verder toenemen. In totaal is de servicenorm t.o.v. vorig jaar iets achteruitgegaan. In 94,3% van het aangeboden aantal calls is het gesprek direct beantwoord door de RBG. Het is van belang om direct de telefoon te kunnen beantwoorden, zodat de klant niet doorgezet behoeft te worden naar een andere collega, waardoor vervolgacties en herhaalverkeer (keren dat de klant nog een poging doet terug te bellen) wordt voorkomen.

WEBSITE: AANTAL BEZOEKERS januari t/m maart	**2019**	**2018**
Aantal bezoekers	232.563	151.036
Waarvan unieke bezoekers:	154.871	109.452
Aantal geslaagde zelfservices door de klant	87.482	46.110
In % van het aantal unieke bezoekers:	56,5%	42,1%

Zelfservices bij de RBG
De mate waarin de klant zichzelf bedient via onze website neemt toe. De RBG blijft investeren in de zelfservices en gebruikersgemak en verwijst hier dan ook zoveel als mogelijk op uitgaande correspondentie naar. De klant kan zelf acties doen via de persoonlijke pagina (mijn RBG) op de website of via de telefoon.

2) Klachten

Bij de RBG ingediende "klachten" 2019:
Het aantal ontvangen klachten in 2019 bedraagt tot nu toe 34. In 2019 zijn er in het eerste kwartaal 774.501 aanslagen, 46.533 kwijtschelding beschikkingen en 28.287 incasso documenten verzonden en 348.691 klantencontacten afgedaan via de telefoon, balie en website.

Aantal klachten 1ste kwartaal 2019	beslissing op klacht		
Deelnemer	gelijk	ongelijk	Eindtotaal
HHD	11	13	24
HHSK	3	7	10
totaal	14	20	34

Van de 34 klachten zijn er 14 door de klachtencoördinator als terecht aangemerkt. Hiervan gaan er:
- 1 over Communicatie (onvriendelijk behandeld)
- 1 over ten onrechte ontvangen PMA-brief
- 3 over foutief opgelegde aanslagen.
- 3 over invorderingsacties
- 3 over foutieve verwerking van ingediende bezwaarschriften.
- 3 over de werking van MijnRBG (werking inmiddels hersteld).

Deze klachten zijn gecommuniceerd met de betreffende teams om te bezien of er in het proces verbeteringen kunnen worden ingebouwd. Dit ter voorkoming van meerdere klachten.

3) 95% van alle terugbelverzoeken wordt binnen drie werkdagen afgedaan
In 90% van de gevallen worden terugbelverzoeken binnen drie werkdagen afgedaan. Probleem met het halen van deze termijn ligt veelal in eerdere pogingen (geen gehoor) om klanten te bereiken.

Bijlage 1:

Belastingopbrengsten HHSK 2019

Belastingen: HHSK Opbrengst heffingsjaar 2019	Primaire begroting 2019	Opgelegd t/m mrt 19
Watersysteemheffing		
* ingezetenen	€ 27.306.000	€ 22.800.243
* gebouwd	€ 19.830.200	€ 8.826.260
* ongebouwd	€ 1.581.900	€ -
* ongebouwd wegen	€ 506.900	€ -
* natuurterreinen	€ 9.300	€ -
Wegenheffing		
* ingezetenen	€ 1.441.200	€ 1.161.560
* gebouwd	€ 2.532.600	€ 1.184.693
* ongebouwd	€ 347.800	€ -
* natuurterreinen	€ 68.800	€ -
Verontreinigingsheffing		
* huishoudens directe lozingen		€ 3.278
* bedrijven directe lozingen		€ 5.260
Zuiveringsheffing		
* huishoudens	€ 29.867.600	€ 24.504.769
* bedrijven (inclusief bijstelling Nutricia)	€ 8.591.000	€ 6.722.268
Bruto-opbrengst	€ 92.083.300	€ 65.208.329
Opgelegd in percentage van bruto-opbrengst		70,8%
Kwijtschelding		
* watersysteemheffing ingezetenen	€ -2.566.800	€ -1.507.616
* wegenheffing ingezetenen	€ -52.200	€ -34.745
Oninbaar huidg jaar	€ -608.300	€ -17.404
Totaal belastingen	€ 88.856.000	€ 63.648.564
Overige belastingen		
Precario	€ 190.000	€ 103.611
Leges	€ 100.000	€ 9.350
Totaal opbrengsten	**€ 89.146.000**	**€ 63.761.500**
Totale netto-opbrengst vorige jaren	**€ 1.919.500**	**€ 551.800**
Totaal	**€ 91.065.500**	**€ 64.313.300**

Belastingopbrengsten HHSK voorgaande jaren

Belastingen: HHSK **Nog op te leggen voorgaande jaren**	**Balanspost 2018**	**Opgelegd t/m mrt 19**
Watersysteemheffing		
* ingezetenen	€ 23.900	€ 31.266
* gebouwd	€ 1.269.800	€ 164.327
* ongebouwd		€ -1.358
* ongebouwd wegen		€ -45
* natuurterreinen		€ -
Wegenheffing		
* ingezetenen		€ 1.326
* gebouwd		€ 259
* ongebouwd		€ 1
* natuurterreinen		€ -
Zuiveringsheffing bedrijven	€ 1.040.300	€ 340.273
Verontreinigingsheffing bedrijven		€ 9.803
Zuiveringsheffing huishoudens	€ 46.900	€ 35.456
Verontreinigingsheffing huishoudens		€ -
Kwijtschelding		
* watersysteemheffing ingezetenen	€ -353.400	€ -34.013
* wegenheffing ingezetenen	€ -3.000	€ -492
* zuiveringsheffing huishoudens	€ -121.900	€ -11.293
Totaal balanspost belastingen	€ 1.902.600	€ 535.511
Overige belastingen		
Precario		€ -651
Leges	€ 16.900	€ 16.900
Totale netto-opbrengst vorige jaren	€ 1.919.500	€ 551.800

Belastingopbrengsten HHD 2019

Belastingen: HHDelfland Opbrengst heffingsjaar 2019	Primaire begroting 2019	Opgelegd t/m mrt 19
Watersysteemheffing		
* ingezetenen	€ 63.494.400	€ 56.054.662
* gebouwd	€ 38.438.000	€ 23.678.653
* ongebouwd	€ 1.326.800	€ 158.935
* natuurterreinen	€ 12.300	€ 4.021
* ongebouwd wegen	€ 2.058.800	€ 331.472
Verontreinigingsheffing		
* huishoudens directe lozingen	€ 37.400	€ 2.899
* bedrijven directe lozingen		€ 8.468
Zuiveringsheffing		
* huishoudens	€ 108.179.500	€ 95.080.050
* bedrijven	€ 27.629.300	€ 23.621.666
Bruto-opbrengst	€ 241.176.500	€ 198.940.825
Opgelegd in percentage van bruto-opbrengst		82,5%
Kwijtschelding		
* watersysteemheffing ingezetenen	€ -6.990.500	€ -3.911.821
Oninbaar huidig jaar	€ -3.533.000	€ -46.883
Totaal belastingen	€ 230.653.000	€ 194.982.120
Overige belastingen		
Precario		€ 109.482
Leges		€ -
Totaal opbrengsten	**€ 230.653.000**	**€ 195.091.600**
Totale netto-opbrengst vorige jaren	**€ 2.487.175**	**€ 1.343.200**
Totaal	**€ 233.140.175**	**€ 196.434.800**

Belastingopbrengsten HHD voorgaande jaren

Belastingen: HHDelfland Nog op te leggen voorgaande jaren	Balanspost 2018	Opgelegd t/m mrt 19
Watersysteemheffing		
* ingezetenen	€ 114.400	€ 61.990
* gebouwd	€ 253.200	€ 316.779
* ongebouwd	€ 5.500	€ -286
* natuurterreinen		
* ongebouwd wegen		€ -31
Verontreinigingsheffing Bedrijven		€ 12.321
Verontreinigingsheffing Woningen		€ 80
Zuiveringsheffing bedrijven	€ 2.800.600	€ 997.085
Zuiveringsheffing huishoudens	€ 283.500	€ 58.485
Kwijtschelding WSH-ingezetenen	€ -1.013.300	€ -219.480
Kwijtschelding ZH-woonruimten	€ -341.000	€ -27.062
Totaal balanspost belastingen	€ 2.443.900	€ 1.199.880
Overige belastingen		
Precario	€ 5.600	€ -84
Leges	€ 37.675	€ 143.375
Totale netto-opbrengst vorige jaren	€ 2.487.175	€ 1.343.200

Belastingopbrengst Gemeente Delft 2019

Belastingen: Delft Opbrengst heffingsjaar 2019	Primaire begroting 2019	Opgelegd t/m mrt 19
OZB eigenaar niet-woning	€ 7.490.400	€ 6.675.999
OZB eigenaar woning	€ 13.750.200	€ 13.303.900
OZB gebruiker niet-woning	€ 5.398.500	€ 4.891.471
reinigingsrechten	€ 323.700	€ 463.156
afvalstoffenheffing	€ 13.337.400	€ 13.432.727
afvalstoffenheffing (IHA)	€ 785.000	€ 212.720
rioolrechten eigenarendeel	€ 7.898.700	€ 8.763.700
rioolrechten gebruikersdeel klein	€ 3.190.800	€ 2.391.592
rioolrechten afvoerrecht groot	€ 259.600	
toeristenbelasting	€ 819.300	€ -
Subtotaal combi-aanslagen	€ 53.253.600	€ 50.135.265
kwijtschelding afvalstoffenheffing (bijgesteld)	€ -1.422.400	€ -739.367
kwijtschelding rioolrecht	€ -257.300	€ -126.798
Totaal opbrengsten combi aanslagen	**€ 51.573.900**	**€ 49.269.100**
Oninbaar (inclusief toevoeging voorz.)		€ -5.706
Voor onderstaande belastingen, retributies en leges wordt de primaire regist		
precariobelasting V&O	€ 2.341.600	€ 77.239
precariobelasting BWT		
precariobelasting haven	€ 167.800	€ 10.472
reclamebelasting	€ 221.000	€ 1.365
kadegelden (haven)		€ -
leges APV	€ 33.200	€ 5.294
leges reclame	€ 11.600	
leges horeca	€ 29.800	€ 9.875
leges haven		€ 80.359
leges parkeren	€ 40.200	
leges verkeer en vervoer		€ 2.187
leges kansspelen		€ 325
leges gehandicapten	€ 30.800	€ -
leges overig BWT	€ 16.500	€ 4.972
leges bodeminformatie		€ -
leges omgeving	€ 3.073.100	€ 1.443.415
Totaal opbrengst overige aanslagen	*€ 5.965.600*	*€ 1.635.504*

Voor alle drie gemeenten is er voor gekozen om klanten eerst via een brief te informeren als er sprake is van een significante waardestijging van hun pand. Dit heeft er toe geleid dat een deel van de aanslagoplegging is uitgesteld en dit deel in april wordt opgelegd.

De overige belastingen (tenzij vanuit de combi-aanslag) worden niet door de RBG geprognosticeerd omdat de aanlevering wordt bepaald door de deelnemers.

Belastingopbrengst Gemeente Delft voorgaande jaren

Belastingen: Delft Nog op te leggen voorgaande jaren	Balanspost 2018	Opgelegd t/m mrt 19
OZB eigenaar niet-woning		€ -19.732
OZB eigenaar woning		€ -1.967
OZB gebruiker niet-woning	€ 38.900	€ 30.281
reinigingsrechten	€ 14.000	€ 21.992
afvalstoffenheffing	€ 147.500	€ 54.098
afvalstoffenheffing (IHA)		
rioolrechten eigenarendeel		€ -2.054
rioolrechten gebruikersdeel klein en groot	€ 30.600	€ 16.145
toeristenbelasting	€ 385.800	€ 383.741
kwijtschelding afvalstoffenheffing	€ -249.600	€ -28.206
kwijtschelding rioolrecht	€ -12.800	€ -5.079
Totaal opbrengst voorgaande jaren combi	€ 354.400	€ 449.220
Voor onderstaande belastingen, retributies en leges wordt de primaire registratie door gemeente Delft verzorgd		
precariobelasting V&O	€ 3.900	€ -10.980
precariobelasting BWT		€ -
precariobelasting haven		€ -
reclamebelasting		€ -4.494
kadegelden (haven)		€ -
parkeerbelasting		€ -
leges APV		€ -171
leges reclame		
leges horeca		€ -271
leges haven		€ -
leges parkeren		
leges gehandicapten		€ -
leges overig BWT		€ -
leges bodeminformatie		€ -
leges omgeving		€ -9.708
Totaal balanspost belastingen	€ 358.300	€ 423.596

Belastingopbrengst Gemeente Vlaardingen 2019

Belastingen: Vlaardingen Opbrengst heffingsjaar 2019	Primaire begroting 2019 VLD	Opgelegd t/m mrt 19
OZB eigenaar woning	€ 9.330.900	€ 9.431.009
OZB eigenaar niet-woning	€ 4.401.700	€ 4.441.680
OZB gebruiker niet-woning	€ 3.339.800	€ 3.571.871
Reinigingsrechten (BTW)	€ 172.000	€ 208.847
Afvalstoffenheffing	€ 9.777.300	€ 9.991.856
Rioolheffing eig. woning en niet woning	€ 5.665.000	€ 5.732.874
Rioolheffing gebruikersdeel	€ 230.900	€ 3.427
Toeristenbelasting	€ 272.300	€ -
Hondenbelasting	€ 253.500	€ 297.440
Bedrijven investering zone	€ 24.000	€ -
Subtotaal combi-aanslagen	€ 33.467.400	€ 33.679.004
Kwijtschelding Afvalstoffenheffing	€ -892.600	€ -578.192
Totaal opbrengsten combi-aanslagen	**€ 32.574.800**	**€ 33.100.800**
Oninbaar (inclusief toevoeging voorz.)	€ -55.700	€ -5.271
Voor onderstaande belastingen, retributies en leges wordt de primaire registratie door g		
Precario vast	€ 461.400	€ 506.109
Precario haven		€ -
Precario los		
Precario reclame	€ 61.500	
Begrafenisrechten	€ 786.000	€ 153.399
Vergunningen gem. contact centrum	€ 17.300	€ 5.530
Leges kabels en leidingen		€ -
Leges Huwelijk		€ 7.749
Leges uittreksel GBA	€ 76.000	€ 2.139
Leges uittreksel BS	€ 18.000	€ 901
Leges RVV Ontheffing		€ -
Leges gehandicaptenparkeerkaart	€ 20.400	€ 824
Leges Kapvergunningen		€ -
Leges uitwegvergunning		€ -
Leges aanpassing gehandicapten parkeervergunning		€ 897
Bouwleges	€ 1.100.000	€ 2.587
Havengelden vaste ligplaats		€ 9.397
Havengelden Buizengat		
Totaal opbrengst overige aanslagen	*€ 2.540.600*	*€ 689.533*

Voor alle drie gemeenten is er voor gekozen om klanten eerst via een brief te informeren als er sprake is van een significante waardestijging van hun pand. Dit heeft er toe geleid dat een deel van de aanslagoplegging is uitgesteld en dit deel in april wordt opgelegd.

De overige belastingen worden niet door de RBG geprognosticeerd omdat de aanlevering wordt bepaald door de deelnemers.

Belastingopbrengst Gemeente Vlaardingen voorgaande jaren

Belastingen: Vlaardingen Nog op te leggen voorgaande jaren	Balanspost 2018	Opgelegd t/m mrt 19
OZB eigenaar niet-woning	€ 7.500	€ 14.610
OZB eigenaar woning	€ 5.100	€ 117
OZB gebruiker niet-woning	€ 30.600	€ 42.141
Reinigingsrechten (incl. BTW)		€ -5.707
Afvalstoffenheffing	€ 7.400	€ -1.867
Rioolheffing eig. woning en niet woning		€ 316
Rioolheffing gebruikersdeel		€ -
Toeristenbelasting	€ 79.303	€ 78.233
Hondenbelasting		€ -3.842
Bedrijven investering zone		€ -312
Kwijtschelding Afvalstoffenheffing	€ -89.200	€ -19.185
Totaal opbrengst voorgaande jaren combi	€ 40.703	€ 104.504
Voor onderstaande belastingen, retributies en leges wordt de primaire registratie door gemeente Vlaardingen verzorgd		
Precario vast		€ 16.468
Precario haven		€ -
Precario container en bouwplaatsen		
Precario reclame		
Marktgelden		
Begrafenisrechten		€ 50.547
Vergunningen gem. contact centrum		€ 6.017
Leges Huwelijk		€ 332
Leges uittreksel GBA		€ 526
Leges uittreksel BS		€ 264
Leges RVV Ontheffing		
Leges gehandicaptenparkeerkaart		€ 101
Leges Kapvergunningen		€ -
Leges kabels en leidingen		€ -
Leges uitweg vergunning		€ -
Leges aanpassing gehandicapten parkeervergunning		€ -
Bouwleges		€ 33.417
Havengelden vaste ligplaats		€ -
Havengelden Buizengat		
Totaal balanspost belastingen	*€ 40.703*	*€ 212.176*

Belastingopbrengst Gemeente Schiedam 2019

Belastingen: Schiedam Opbrengst heffingsjaar 2019	Prim.begroting 2019 Schiedam	Opgelegd t/m mrt 19
OZB eigenaar woning	€ 7.085.922	€ 7.148.195
OZB eigenaar niet-woning	€ 4.369.846	€ 3.756.170
OZB gebruiker niet-woning	€ 2.853.427	€ 2.823.821
Reinigingsrechten (BTW)	€ 395.000	€ 345.110
Afvalstoffenheffing	€ 10.996.163	€ 11.220.245
Rioolheffing woningen	€ 8.840.591	€ 9.049.500
Rioolheffing niet woningen	€ 781.623	€ 738.000
Hondenbelasting	€ 291.885	€ 270.449
BIZheffing - Vijfsluizen	€ 68.000	€ 69.795
Subtotaal combi-aanslagen	€ 35.682.457	€ 35.421.284
Opgelegd in percentage van bruto-opbrengst		99,27%
Kwijtschelding Afvalstoffenheffing	€ -984.450	€ -566.199
Kwijtschelding OZB	€ -10.000	€ -
Totaal opbrengsten combi-aanslagen	**€ 34.688.000**	**€ 34.855.100**
Oninbaar (incl toevoeging voorziening)		€ -4.451
Voor onderstaande belastingen, retributies en leges wordt de primaire registratie		
Precariobelasting kabel- en buizenrechten	€ 147.220	€ 116.234
Woonschepenrecht	€ 22.684	€ 22.621
Woonwagenrecht	€ 33.282	€ 8.320
Leges leegstandwet	€ 8.368	€ -
Leges WABO	€ 875.000	€ 377.470
Leges huisvesting (overbewoning/splitsing)	€ 26.400	€ 6.428
Leges prostitutie-/ventvergunningen	€ 3.237	€ 166
Leges geluidshinder/ontheffing	€ 1.000	€ 414
Leges vastgoed		€ -
Leges Horeca	€ 20.131	€ 2.133
leges speelautomaten e.d.	€ 7.482	€ -
leges evenementenvergunning	€ 14.075	€ 760
Leges wet bodembescherming	€ 4.000	€ -
Leges verkeer en vervoer	€ 12.000	€ 202
Leges wet vervoer gevaarlijke stoffen		€ -
Leges telecommunicatie kabels en leidingen	€ 110.000	€ 16.126
Totaal opbrengst overige aanslagen	*€ 1.284.879*	*€ 550.875*

Voor alle drie gemeenten is er voor gekozen om klanten eerst via een brief te informeren als er sprake is van een significante waardestijging van hun pand. Dit heeft er toe geleid dat een deel van de aanslagoplegging is uitgesteld en dit deel in april wordt opgelegd.

De overige belastingen worden niet door de RBG geprognosticeerd omdat de aanlevering wordt bepaald door de deelnemers.

Belastingopbrengst Gemeente Schiedam voorgaande jaren

Belastingen: Schiedam Nog op te leggen voorgaande jaren	Balanspost 2018	Opgelegd t/m mrt 19
OZB eigenaar woning		€ 1.061
OZB eigenaar niet-woning		€ -5.288
OZB gebruiker niet-woning	€ 25.000	€ 42.648
Reinigingsrechten (BTW)	€ -186.381	€ -73.549
Afvalstoffenheffing	€ 10.400	€ -4.706
Rioolheffing woningen		€ -
Rioolheffing niet woningen		€ -
Hondenbelasting		€ -4.342
Reclamebelasting Binnenstad		€ -720
BIZheffing - Vijfsluizen		€ -260
Kwijtschelding Afvalstoffenheffing	€ -170.900	€ -32.013
Kwijtschelding OZB	€ -1.927	
Totaal opbrengsten combi-aanslagen	**€ -323.800**	**€ -77.200**
Voor onderstaande belastingen, retributies en leges wordt de primaire registratie door gemeente Schiedam verzorgd		
Precariobelasting kabel- en buizenrechten		€ -1.239
Woonschepenrecht		€ -
Woonwagenrecht		€ -
Leges leegstandswet		€ -
Leges splitsingen		€ -
Leges WABO		€ 125.823
Leges wet vervoer gevaarlijke stoffen		€ -
Leges huisvesting		€ 887
Leges geluidshinder		€ 307
Leges vastgoed		€ -
Leges Horeca		€ 1.375
Leges ventvergunning		€ -
Leges Seksbedrijf		€ -
leges speelautomaten e.d.		€ -
leges evenementenvergunning		€ 107
Leges wet bodembescherming		€ 5.319
Leges verkeer en vervoer		€ 4.256
Leges telecommunicatie kabels en leidingen		€ 7.699
Totaal opbrengst overige aanslagen	€ -	*€ 144.534*
Totale netto-opbrengst vorige jaren	€ -323.800	€ 67.334

Bijlage 2: Liquiditeitsoverzicht

Verloop geldstromen per maand; stand per 31-03-2019	januari	februari	maart
Delfland			
Ontvangsten	8.753.714	15.120.425	27.409.016
Saldo rekening	-150.000		
Afromingen	8.603.714	15.120.425	27.409.016
Afromingen cumulatief	**8.603.714**	**23.724.138**	**51.133.155**
Planning CF	***4.349.920***	***21.993.302***	***30.655.788***
Cumulatief	***4.349.920***	***26.343.222***	***56.999.010***
HHSK			
Ontvangsten	3.313.120	5.147.379	9.330.729
Saldo rekening	-125.000		
Afromingen	3.188.120	5.147.379	9.330.729
Afromingen cumulatief	**3.188.120**	**8.335.498**	**17.666.227**
Planning CF	***1.992.549***	***9.100.398***	***9.639.558***
Cumulatief	***1.992.549***	***11.092.948***	***20.732.506***
Delft			
Ontvangsten	2.938.525	5.790.801	10.497.070
Saldo rekening	-50.000	0	0
Afromingen	2.888.525	5.790.801	10.497.070
Afromingen cumulatief	**2.888.525**	**8.679.326**	**19.176.396**
Planning CF	***666.000***	***7.180.000***	***17.171.000***
Cumulatief	***666.000***	***7.846.000***	***25.017.000***
Vlaardingen			
Ontvangsten	1.485.592	3.262.400	5.248.535
Saldo rekening	-25.000	0	0
Afromingen	1.460.592	3.262.400	5.248.535
Afromingen cumulatief	**1.460.592**	**4.722.993**	**9.971.528**
Planning CF	***346.000***	***472.000***	***3.748.000***
Cumulatief	***346.000***	***818.000***	***4.566.000***
Schiedam			
Ontvangsten	1.564.416	4.779.112	5.831.705
Saldo rekening	-25.000		
Afromingen	1.539.416	4.779.112	5.831.705
Afromingen cumulatief	**1.539.416**	**6.318.527**	**12.150.233**
Planning CF	***121.000***	***321.000***	***4.637.000***
Cumulatief	***121.000***	***442.000***	***5.079.000***
Totaal RBG			
Ontvangsten	18.055.367	34.100.117	58.317.055
Saldo rekeningen	-375.000	0	0
Afromingen	17.680.367	34.100.117	58.317.055
Cumulatieve afromingen	17.680.367	51.780.483	110.097.539
Planning CF	***7.475.470***	***39.066.701***	***65.851.346***
Cumulatief planning 2019	***7.475.470***	***46.542.170***	***112.393.516***
Cumulatief in % planning	1,6%	10,1%	24,4%
Cumulatief in % realisatie	3,8%	11,2%	23,9%

Hoogheemraadschap van Delfland

Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

Gemeente Delft

Gemeente Vlaardingen

gemeente Schiedam

Prestatiecontract 2017

REGIONALE BELASTING GROEP

Schiedam, 8 november 2016

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding 3
2. Algemene bepalingen 4
2.1 Partijen 4
2.2 Doel 4
2.3 Onderwerp van de overeenkomst 4
3. Dienstverlening: uitvoeringskader en prestatie-indicatoren 5
3.1 Advisering inzake belastingverordeningen en het fiscale beleid 5
3.2 Beheren van basisgegevens 5
3.3 Het verzorgen van de aanslagoplegging 6
3.4 Het afdoen van de kwijtscheldingsverzoeken 7
3.5 Het afdoen van bezwaar- en verzoekschriften 7
3.6 Het uitvoeren van de (dwang-)invorderingsmaatregelen 8
3.7 Het afhandelen van klantenreacties 8
4. Onderlinge samenwerking 9
4.1 Procesafhankelijkheid 9
4.2 Grensoverschrijdend afvalwater 9
4.3 Tarieven 10
4.4 Afdrachten belastinginkomsten 10
4.5 Bevoorschotting en garantstelling 10
5. Rapportage en verantwoording 11
5.1 Kaderbrief 11
5.2 Begroting 11
5.3 Raming heffingsgrondslagen 11
5.4 Jaarrekening en financiële tussenrapportage 11
5.6 Kwartaalrapportage 13
5.7 Maandelijkse journalisering en afdrachten 13
5.8 Rapportage i.v.m. btw 13
6. Overlegstructuren 14
6.1 Bestuurlijk 14
6.1 Ambtelijk 14
7. Aanpassingen prestatiecontract 14
7.1 Wijziging dienstverlening 14
7.2 Herziening van het prestatiecontract 14
8. Duur en beëindiging van de het prestatiecontract 14
8.1 Duur van de het prestatiecontract 14
8.2 Rechtsopvolgers 15
8.3 Wetswijziging of beleidswijziging deelnemers 15
8.4 Geschillen 15
9. Verantwoordelijkheid 15
10. Slotbepaling en handtekeningen 16

1. Inleiding

De Regionale Belasting Groep (RBG) is het gezamenlijk belastingkantoor van de hoogheemraadschappen van Delfland en Schieland en de Krimpenerwaard en van de gemeenten Delft, Vlaardingen en Schiedam. Als samenwerkingsvorm is gekozen voor een gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam).
In de gemeenschappelijke regeling is in artikel 18 opgenomen dat het dagelijks bestuur zijn bevoegdheden uitoefent met inachtneming van het gestelde in het prestatiecontract. De uit te voeren werkzaamheden, de te behalen prestaties en de wijze waarop daarover gerapporteerd wordt, zijn in dit prestatiecontract vastgelegd.
De werkzaamheden die de RBG voor de deelnemers uitvoert, moeten voldoen aan de prestaties die in dit contract zo meetbaar mogelijk omschreven zijn.
Het voorliggende prestatiecontract 2017 is naar aanleiding van ervaringen van de afgelopen jaren op een aantal punten geactualiseerd en aangepast aan de huidige praktijk van werken. Daarnaast is in de beschrijving van de dienstverlening een onderscheid aangebracht tussen enerzijds de *wijze* van uitvoering van de dienstverlening (uitvoeringskader) en anderzijds het *resultaat* van de dienstverlening (de prestatie-indicator). Over de voortgang van de prestatie-indicatoren rapporteert de RBG ieder kwartaal, over het uitvoeringskader rapporteert de RBG indien daarvoor aanleiding is.

2. Algemene bepalingen

2.1 Partijen

Deelnemers (opdrachtgevers):
Hoogheemraadschap van Delfland (hierna te noemen HHD);
Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (hierna te noemen HHSK);
Gemeente Delft (hierna te noemen Delft);
Gemeente Vlaardingen (hierna te noemen Vlaardingen);
Gemeente Schiedam (hierna te noemen Schiedam).

De uitvoeringsorganisatie (opdrachtnemer):
De gemeenschappelijke regeling Regionale Belasting Groep (hierna te noemen RBG).

2.2 Doel

Doel van dit prestatiecontract is om afspraken tussen partijen vast te leggen over:

- De dienstverlening door de RBG, vastgelegd in zo meetbaar mogelijke prestaties inclusief een bijbehorend uitvoeringskader.
- De wederzijdse informatievoorziening die van belang is voor de taakuitoefening van deelnemers en de RBG.
- De wijze waarop door de RBG verantwoording wordt afgelegd.

2.3 Onderwerp van de overeenkomst

Onderwerp van deze overeenkomst is de dienstverlening die de RBG t.b.v. haar deelnemers verricht en die voortvloeien uit de bevoegdheden die de RBG overgedragen heeft gekregen van de deelnemers conform artikel 6 van de gemeenschappelijke regeling. Per deelnemer zijn deze bevoegdheden opgesomd in de bijlage bij de gemeenschappelijke regeling.

De RBG verzorgt voor alle deelnemers (behalve de gemeente Delft) de afhandeling van de klantenreacties. KCC Delft beantwoordt zelf de 1e lijnsvragen van klanten uit de gemeente voor zowel de gemeentelijke als de waterschapsbelastingen. Deze taak is niet overgedragen aan de RBG en wordt op basis van een aparte DVO Klantcontactcentrum Delft-RBG uitgevoerd.

Naast de dienstverlening zoals die rechtstreeks voortvloeit uit de overgedragen bevoegdheden, kan er ook sprake zijn van specifieke dienstverlening (maatwerk) ten behoeve van één deelnemer. Specifieke dienstverlening aan één deelnemer zal apart in de begroting worden opgenomen en in de jaarrekening worden verantwoord. Daarvan zal alleen sprake zijn als de kosten voor deze specifieke dienstverlening boven de € 50.000 liggen.

Naast meerwerk zou eventueel ook minderwerk kunnen worden uitgevoerd voor een deelnemer. Indien hiervan sprake is, zal het minderwerk met de betreffende deelnemer worden verrekend en zal hierop de begroting van de RBG worden aangepast. Ook hier geldt een ondergrens van € 50.000.

3. Dienstverlening: uitvoeringskader en prestatie-indicatoren

De afspraken over de dienstverlening van de RBG worden zo concreet mogelijk omschreven en vastgelegd in het uitvoeringskader en in de prestatie-indicatoren.
Het uitvoeringskader bevat de eisen waaraan de *wijze van uitvoering* van de dienstverlening moet voldoen, bijvoorbeeld: het werken volgens een bepaalde planning of kwaliteitseisen. De RBG rapporteert over dit uitvoeringskader indien er van significante afwijkingen sprake is, bijvoorbeeld omdat er ontwikkelingen zijn opgetreden die van invloed zijn op de deelnemers. Een prestatie-indicator geeft aan welke specifieke eisen worden gesteld aan *het resultaat (output)* van de verrichte dienstverlening. De RBG rapporteert elk kwartaal over de afgesproken prestatie-indicatoren.

De dienstverlening door de RBG wordt op de volgende zeven onderdelen beschreven:

1. Adviseren over belastingverordeningen en fiscaal beleid
2. Beheren van basisgegevens
3. Verzorgen van de aanslagoplegging
4. Afdoen van kwijtscheldingsverzoeken
5. Afdoen van bezwaar-, verzoek- en beroepschriften
6. Uitvoeren van (dwang-)invorderingsmaatregelen
7. Afhandelen van klantenreacties

3.1 Advisering inzake belastingverordeningen en het fiscale beleid

De RBG is een uitvoeringsorganisatie die de belastingheffing, invordering en de Wet WOZ uitvoert ten behoeve van haar deelnemers. Het beleid op het gebied van heffing en invordering blijft voorbehouden aan de deelnemers.
Omdat harmonisatie van het belastingbeleid van de deelnemers de efficiency van de belastingenheffing en invordering ten goede komt, zal de RBG de deelnemers kunnen adviseren bij het aanpassen van hun belastingverordeningen of andere beleidszaken die van invloed zijn op een efficiënte uitvoering door de RBG.

De voorstellen voor de nieuwe of te wijzigen belastingverordeningen dienen door de deelnemers zelf te worden voorbereid. De beslissingsbevoegdheid blijft bij de deelnemers die zelf zorgdragen voor de vaststelling en verdere formele afhandeling.

De adviezen vanuit de RBG worden aangeleverd volgens een van te voren afgesproken planning met de deelnemers, zodanig dat ze aan de wettelijke en inhoudelijke eisen en interne behandeltermijnen kunnen voldoen. Voor de RBG is het van belang dat de deelnemers tijdig aangeven wanneer zij gebruik willen maken van de adviezen van de RBG.

3.2 Beheren van basisgegevens

Het eigendom van de basisgegevens berust bij de deelnemers. De RBG zorgt voor het beheer van authentieke basisregistraties die primair ten behoeve van de heffing en invordering van de lokale belastingen worden bijgehouden. De RBG ontvangt voor haar beheerfunctie digitale bestanden van externe partijen en deelnemers (kadaster, gemeenten, landelijke voorzieningen, etc.) en voert daarop bestandscontroles uit.
De RBG zal de belastinginformatie verzorgen voor benchmarks en enquêtes waar deelnemers, dan wel de RBG zelf, in participeren. Daarnaast verzorgt de RBG verplichte informatielevering aan de waarderingskamer, CBS, e.d. waaronder de opgave van de belastingcapaciteit voor de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De deelnemers worden over de opgaven geïnformeerd.

Desgewenst voert de RBG voor de deelnemers analyses, selecties en dergelijke uit op de basisgegevens. Hebben de analyses, selecties en dergelijke betrekking op het belastingproces, dan vallen de activiteiten onder de reguliere dienstverlening en worden er geen extra kosten in rekening gebracht. In alle andere situaties (bijv. selecties t.b.v. onderhoudswerkzaamheden) vallen de extra werkzaamheden onder specifieke dienstverlening en komen aldus ten laste van de betreffende deelnemer (zie paragraaf 2.3). Vooraf zal de RBG een prijsopgaaf afgeven voor de door deelnemers gevraagde werkzaamheden.

Voor een aantal specifieke vorderingen zoals leges, precariobelasting, parkeerbelasting, markgelden, e.d. worden ten behoeve van de heffing en invordering, uitsluitend de gegevensbestanden van de deelnemers gebruikt (zie ook 4.1).

Een belangrijke indicator bij de beoordeling van de kwaliteit van het bestandsbeheer is de mate waarin bij de aanslagoplegging fouten blijken in de adressering (onbestelbaar retour).

Uitvoeringskader:
- Het volledig en juist in stand houden (of laten houden) van de verkregen basisgegevens voor de heffingenadministratie.
- Alle gegevens worden dagelijks verwerkt tenzij de aanlevering door een externe partij met een andere periodiciteit plaats vindt (zoals bv bij de WOZ-gegevens het geval is). In dat geval worden de gegevens met dezelfde periodiciteit verwerkt.
- De bestandaanlevering aan de Belastingdienst en CBS voldoet aan de eisen die de beide instanties daaraan stellen.
- Controle hondenbelasting: in 3 jaar tijd de gehele gemeente

Prestatie-indicatoren:
- Het percentage onbestelbaar retour aanslagbiljetten particulieren bedraagt maximaal 0,5 procent.
- Het percentage onbestelbaar retour aanslagbiljetten bedrijven bedraagt maximaal 2,0 procent.
- Het oordeel van de waarderingskamer over de uitvoering van de WOZ valt minimaal in de categorie: voldoende.

3.3 Het verzorgen van de aanslagoplegging

De RBG zorgt er voor dat de aanslagen van alle belastingsoorten tijdig, volledig, juist en rechtmatig worden opgelegd.
De kosten van het drukwerk en de portokosten (aanslagbiljetten, enveloppen e.d.) zijn voor rekening van de RBG. Met de aanslagen kunnen bijsluiters worden meegezonden. Eventuele bijsluiters van de deelnemers, komen voor rekening van de deelnemers inclusief de eventuele extra portokosten.

Uitvoeringskader:
- Aanslagoplegging conform een jaarlijks af te spreken planning in het belastingjaar van de op te leggen kohieren. De planning inclusief de daaraan gekoppelde liquiditeitsplanning wordt jaarlijks vóór 1 december van het begin van het belastingjaar aan de deelnemers aangeboden. In deze planning worden ook opgenomen de geraamde percentages kwijtschelding en oninbaar als onderdeel van de financiële opbrengstenplanning voor de deelnemers.
- Aanslagen (gecombineerd) gebruikers/eigenaren voor de gemeente Delft worden in januari opgelegd en voor de gemeenten Vlaardingen en Schiedam in februari.

- Incidentele vorderingen worden per maand opgelegd, met uitzondering van de lijkbezorgingsrechten welke wekelijks worden verwerkt.
- Naheffingsaanslagen parkeren worden wekelijks opgelegd.
- Aangifte toeristenbelasting worden binnen 2 maanden na ontvangst afgewikkeld.

Prestatie-indicatoren:
- Het percentage jaarlijks opgelegde aanslagen aan alle in dat jaar bij de RBG bekende belastingplichtigen bedraagt minimaal 98 procent.
- Binnen de wettelijke termijn (thans 3 jaar) na het ontstaan van de belastingplicht of het einde van het tijdvak zijn alle aanslagen definitief opgelegd.

3.4 Het afdoen van de kwijtscheldingsverzoeken

De kwijtscheldingsaanvragen naar aanleiding van opgelegde aanslagen worden conform het beleid van de deelnemers door de RBG afgehandeld.

Uitvoeringskader:
- Binnen 5 werkdagen na ontvangst van een verzoek om kwijtschelding wordt het informatieformulier aan belastingschuldige gestuurd. Na ontvangst van het ingevuld informatieformulier wordt binnen 5 werkdagen een schriftelijke ontvangstbevestiging verzonden.

Prestatie-indicatoren:
- De binnengekomen kwijtscheldingsaanvragen worden binnen 8 weken na ontvangst afgedaan indien de aanvraag volledig is en wordt binnen 12 weken afgedaan indien nog nadere informatie moet worden verstrekt.
- De beroepschriften tegen de afwijzing kwijtschelding worden binnen een termijn van 16 weken na ontvangst afgedaan.
- Het toewijzingspercentage naar aanleiding van de beroepschriften kwijtschelding is minder dan 2% van alle kwijtscheldingsverzoeken. Hierbij worden niet de toewijzingen meegerekend, die ontstaan doordat bij eerdere behandeling geen, of onvoldoende informatie is verstrekt door de klant.

3.5 Het afdoen van bezwaar- en verzoekschriften

De bezwaar- en verzoekschriften die door belastingplichtige naar aanleiding van heffing- of invorderingsacties worden ingediend, worden door of in opdracht van de RBG afgehandeld. De afdoeningstermijnen zoals opgenomen bij de prestatie-indicatoren hebben betrekking op volledige en compleet ingediende bezwaar- en verzoekschriften en niet op die bezwaar- en verzoekschriften waarover nog nadere informatie moet worden ingewonnen omdat betrokkene niet alle relevante informatie verstrekt heeft.
De RBG doet uitspraken op bezwaarschriften, organiseert, verwerkt en bemenst mogelijke hoorzittingen in bezwaarprocedures en organiseert de vertegenwoordiging in beroepsprocedures die in het kader van de aanslagoplegging gehouden worden.

Prestatie-indicatoren:
- 95% van alle volledige parkeerbezwaren worden binnen 6 weken na het einde van de bezwaartermijn afgewikkeld.
- 95% van alle binnengekomen volledige WOZ-bezwaren worden binnen 6 weken na het einde van de bezwaartermijn afgewikkeld.

- 95% van alle overige binnengekomen volledige bezwaar- en verzoekschriften worden 12 weken na dagtekening van de aanslag afgedaan, met een mogelijkheid van 6 weken verdaging.
- Het aantal gegronde WOZ-bezwaren is maximaal 0,5% van de WOZ-beschikkingen.
- Het aantal gegronde bezwaren (plicht) is maximaal 1% van het aantal aanslagen.
- De RBG rapporteert over de eventuele risico's in de opbrengsten van openstaande bezwaren.

3.6 Het uitvoeren van de (dwang-)invorderingsmaatregelen

De (dwang-)invorderingsmaatregelen welke benodigd zijn voor een juiste, volledige en tijdige inning van de belastinggelden worden in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving door of in opdracht van de RBG uitgevoerd.

Uitvoeringskader:

- Alle betalingen naar aanleiding van heffing- of invorderingsacties worden op werkdagen verwerkt in de debiteurenadministratie.
- Restituties vinden wekelijks plaats.
- De invorderingsmaatregelen worden binnen één maand na het verstrijken van de laatste vervaldatum van de aanslag opgestart, eventuele vervolgstappen telkens maximaal één maand later.
- De verwerking van de opgelegde aanslagen in enig belastingjaar, wordt binnen 5 jaar volledig afgerond.
- De RBG streeft naar een totaal percentage oninbaar van maximaal 1%.

3.7 Het afhandelen van klantenreacties

Alle communicatie met klanten over heffings- of invorderingsacties worden door of in opdracht van de RBG afgehandeld met uitzondering van de 1e lijnsvragen van de klanten uit de gemeente Delft over zowel de gemeentelijke als de waterschapsaanslagen (zie paragraaf 2.3).
Klachten van klanten worden door de RBG afgedaan. Indien de klant niet tevreden is over deze afhandeling kan hij naar de Ombudsman. In deze gevallen zou het niet voor mogen komen dat dan de klacht alsnog gegrond wordt verklaard.
Overigens kan de klant ook direct naar de Ombudsman.
Klachten van klanten die rechtstreeks aan de deelnemers gericht zijn (bijvoorbeeld i.v.m. de hoogte van de belastingtarieven) worden door de deelnemers zelf afgedaan.

Uitvoeringskader:

- Als richtlijn geldt dat de schriftelijke en digitale binnengekomen reacties binnen 5 werkdagen worden afgedaan of in ieder geval binnen 5 werkdagen na ontvangst aan de afzender wordt bevestigd door middel van een schriftelijke of digitale ontvangst bevestiging, waarin een termijn van afdoening is opgenomen.
- De telefonische reacties worden op de dag van binnenkomst 1e lijns afgedaan. Is dat niet mogelijk, dan wordt er over de afhandeling(stermijn) een afspraak gemaakt met de klant. De reactie wordt in dat geval 2e lijns afgehandeld.

Prestatie-indicatoren:

- Van alle binnenkomende telefonische reacties moet gemiddeld 90% worden beantwoord.
- 95% van alle terugbelverzoeken worden binnen drie werkdagen afgedaan.
- In het 4^{e} kwartaal wordt over aard en het aantal klachten gerapporteerd.

4. Onderlinge samenwerking

De deelnemers en de RBG moeten vanwege hun wederzijdse afhankelijkheid op een aantal onderdelen, goede afspraken maken over hun onderlinge samenwerking. Het gaat om goede en tijdige wederzijdse informatie-uitwisseling ten behoeve van de werkprocessen en afspraken over wederzijdse financiële verplichtingen.

4.1 Procesafhankelijkheid

De informatie-uitwisseling die van belang is voor de uitvoering van de werkprocessen bij zowel de RBG als bij de deelnemers, zijn vastgelegd in het document 'Werkafspraken'. Daarin zijn ook alle relevante gegevens opgenomen over de betrokken contactpersonen die voor een ongestoorde informatie-uitwisseling moeten zorgdragen.

Ten behoeve van het opleggen van de incidentele vorderingen (zoals leges, precariobelasting, parkeerbelasting, markgelden ed.) maakt de RBG uitsluitend gebruik van de gegevensbestanden van de deelnemers. De kwaliteit van deze bestanden (o.a. volledigheid en juistheid) is de verantwoordelijkheid van de deelnemers.
De door de deelnemers aan te leveren gegevens met betrekking tot de klanten aan wie de belastingen moet worden opgelegd, moeten conform de authentieke basisregistraties van de overheid zijn. Dit houdt voor particuliere klanten in dat het BSN nummer van de klant vanuit de Gemeentelijke Basis Registratie moet worden meegeleverd en van de bedrijven het kamer van koophandelnummer vanuit het Nederlands Handels Register.

De bestanden moeten door de deelnemers digitaal worden aangeleverd. De frequentie waarmee deze bestanden door de deelnemers worden aangeleverd, zijn vastgelegd in het document 'Werkafspraken'.

De deelnemers dragen er zorg voor dat medewerkers van de RBG toegang krijgen tot de informatie die relevant is in het kader van hun taakuitoefening. Dat geldt bijvoorbeeld voor het raadplegen van kaartmateriaal ten behoeve van de uitvoering van de wet WOZ of het objectenbeheer.

Ten behoeve van de vaststelling van de definitieve aanslag zuiveringsheffing bedrijven, leveren de deelnemende waterschappen hun heffingsadviezen aan bij de RBG. Zij doen dat voor 31 december van het jaar dat volgt op het jaar waarin de voorlopige aanslag is opgelegd.

De deelnemers geven desgevraagd binnen 2 weken advies over de grond van het bezwaar, voor zover deze betrekking hebben op de heffinggegevens. Bij een ingediend beroepschrift leges of precario wordt over het verweerschrift binnen de door de rechtbank bepaalde termijn door de deelnemers geadviseerd. Op verzoek van de RBG leveren de deelnemers ondersteuning ter voorbereiding en ter zitting bij beroepszaken bij de Rechtbank of het Gerechtshof.

4.2 Grensoverschrijdend afvalwater

Ten behoeve van de verrekening van het grensoverschrijdend afvalwater tussen de waterschappen, levert de RBG informatie. Aan de beide waterschappen wordt op afroep een totaalopgave verstrekt van de in het gebied van het waterschap opgelegde vervuilingseenheden per adres. Het waterschap koppelt deze gegevens met de eigen actuele lozingsgegevens en stelt zelf een verantwoording op in het kader van de overeenkomsten grensoverschrijdend afvalwater.

Deze wijze van gegevensverstrekking geeft de waterschappen de mogelijkheid de in een specifiek gebied opgelegde aantallen vervuilingseenheden te koppelen aan de feitelijk gezuiverde vervuilingseenheden in dat gebied.

De kosten van de door de deelnemers geïnitieerde accountantscontrole op de door de RBG aangeleverde gegevens zijn voor rekening van de deelnemers.

4.3 Tarieven

Ten behoeve van het opleggen van de heffingen moet de RBG tijdig beschikken over de tarieven voor het komende belastingjaar. De algemene besturen van de deelnemers stellen jaarlijks hun tarieven vast bij de behandeling van hun begroting. Binnen 5 werkdagen nadat de tarieven zijn vastgesteld door het algemeen bestuur van de deelnemers, wordt de RBG hiervan schriftelijk in kennis gesteld en ontvangt een overzicht van de te hanteren tarieven en de bijbehorende getekende besluiten. De vaststelling van de tarieven moet uiterlijk 1 week voor 1 januari van enig jaar hebben plaatsgevonden.

4.4 Afdrachten belastinginkomsten

De belastinginkomsten die naar aanleiding van heffing- of invorderingsacties door de RBG worden ontvangen, worden wekelijks (rekening houdend met de opgave van de kasgeldlimiet) aan de rechthebbende deelnemer afgedragen. Bij maandovergangen vindt afdracht uiterlijk de 1e van de nieuwe maand plaats. De opbrengsten vervolgingskosten maken onderdeel uit van de exploitatiebegroting van de RBG en worden niet afgedragen aan de deelnemers. De afdracht vindt bij wijze van voorschot wekelijks plaats.
Voor mogelijke terugbetalingen als gevolg van verminderingen, wordt op de inningsrekening gebied Schieland en de Krimpenerwaard €125.000 als saldo aangehouden en op de inningsrekening gebied Delfland (inclusief de gemeenten Delft, Vlaardingen en Schiedam) een bedrag van € 250.000.
Bij de jaarrekening en de specifieke belastingverantwoording van enig jaar wordt over het nog te ontvangen debiteurenbedrag verantwoording afgelegd met een accountantsverklaring (zie ook hoofdstuk 5).

4.5 Bevoorschotting en garantstelling

De activiteiten van de RBG worden op basis van een goedgekeurde begroting uitgevoerd. In de begroting wordt de door elke deelnemer verschuldigde bijdrage berekend d.m.v. een verdeelsleutel. Deze verdeelsleutel is gebaseerd op de omvang van de werkzaamheden die voor de deelnemer wordt uitgevoerd. Zoals in de gemeenschappelijke regeling is opgenomen zal het algemeen bestuur van de RBG deze bijdrage jaarlijks, bij de behandeling van de begroting, vaststellen. De bijdrage wordt op basis van bevoorschotting per kwartaal aan de RBG overgemaakt, uiterlijk voor de eerste dag van een nieuw kwartaal. De deelnemers dragen er zorg voor dat de RBG over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.

5. Rapportage en verantwoording

De RBG legt over haar dienstverlening en de daarmee samenhangende geldstromen en financieel beleid, verantwoording af doormiddel van de volgende documenten:

1. Kaderbrief
2. Begroting
3. Raming heffingsgrondslagen
4. Jaarrekening en financiële tussenrapportage
5. Verantwoording belastingopbrengsten
6. Kwartaalrapportage
7. Maandelijkse journalisering en afdrachten
8. Rapportage i.v.m. btw

De controlewerkzaamheden van de accountant leveren, naast de rapportages die de RBG zelf maakt, een goed beeld van het functioneren van de RBG in financieel en beheersmatig opzicht. Naast de controleverklaring bij de jaarrekening en die bij de belastingverantwoording t.b.v. de deelnemers, kijkt de accountant ook naar de strategische en operationele risico's en adviseert hij over mogelijkheden tot verbetering van de beheersing van de organisatie. De ICT-omgeving is van groot belang voor de bedrijfszekerheid van de RBG en daarom maakt de audit op de organisatie rond de geautomatiseerde informatievoorziening vast onderdeel uit van de accountantscontrole (EDP-audit).

5.1 Kaderbrief

Met het vaststellen van de Kaderbrief wordt jaarlijks vóór 15 april de algemene financiële en beleidsmatige kaders ten behoeve van de begroting van het volgende begrotingsjaar vastgesteld en aan de deelnemers gezonden.

5.2 Begroting

In april stelt de RBG een (meerjaren-) begroting van de uitvoeringskosten op. De opzet van deze begroting moet voldoen aan de bepalingen die daarover zijn opgenomen in de verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie RBG. Op aanvraag van de deelnemer dient door de RBG, in het kader van bijvoorbeeld benchmarking, de uitsplitsing naar beheerproducten te kunnen worden gemaakt.
De vaststelling van de begroting vindt plaats overeenkomstig de in de gemeenschappelijke regeling opgenomen bepalingen (artikel 30a t/m 33), onder andere dat de deelnemers hun zienswijze kunnen geven en dat de begroting wordt vastgesteld vóór 15 juli voor het eerstvolgende begrotingsjaar.

5.3 Raming heffingsgrondslagen

Uiterlijk 1 juni voorafgaande aan het nieuwe begrotingsjaar levert de RBG aan iedere deelnemer afzonderlijk, een definitieve raming en onderbouwing van de heffingsgrondslagen aan voor het komende begrotingsjaar. Het betreft hier de actualisatie van de raming uit een eerdere meerjarenraming. Uiterlijk 1 oktober levert de RBG aan de deelnemers de geactualiseerde specificatie van de WOZ-waarde.

5.4 Jaarrekening en financiële tussenrapportage

Vóór 1 oktober ontvangt het dagelijks bestuur een tussentijdse financiële rapportage over de voortgang van de begroting (kosten en opbrengsten van de bedrijfsvoering) en een prognose van het jaarrekeningresultaat.

Met de jaarrekening wordt aan de deelnemers verantwoording afgelegd van de inkomsten en uitgaven van het voorafgaande jaar. De opzet van de jaarrekening moet voldoen aan de bepalingen die daarover zijn opgenomen in de verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie RBG.
De vaststelling van de jaarrekening vindt plaats overeenkomstig de in de gemeenschappelijke regeling opgenomen bepalingen (artikel 33a t/m 36), onder andere inhoudende dat de deelnemers vóór 15 april de voorlopige jaarrekening ontvangen (inclusief de bijbehorende accountantsverklaring).

Voorafgaande aan de behandeling van de jaarrekening in het dagelijks bestuur, wordt door de accountant in het accounthoudersoverleg de jaarrekening en de managementletter toegelicht. Datzelfde gebeurt tijdens de behandeling in het dagelijks bestuur.

Rechtmatigheid
De accountant van de RBG spreekt naast een oordeel in het accountantsrapport over de getrouwheid ook een oordeel uit over de rechtmatigheid van de belastingopbrengsten c.a. De accountantscontrole op de rechtmatigheid is limitatief gericht op de externe en interne wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader van de deelnemers en van de RBG. De deelnemers leveren het normenkader voor 1 januari van het desbetreffende jaar aan.

5.5 Verantwoording belastingopbrengsten
Vóór 1 maart volgend op het heffingsjaar wordt verantwoording afgelegd aan de deelnemers over het uitgevoerde heffing- en invorderingproces. Daarin wordt gerapporteerd over:

- de volledigheid en juistheid van de door de RBG verstrekte gegevens betreffende de voortgang qua heffing en invordering van belastingaanslagen (kwartaalrapportages en begrotingscyclus);
- de volledigheid, juistheid en tijdigheid van de afdrachten aan de deelnemers;
- de waardering van de vorderingen ultimo verslagjaar;
- de totstandkoming van de balanspost „nog op te leggen aanslagen".
- de waardering van de voorziening voor dubieuze debiteuren.

Bij deze verantwoording wordt per deelnemer een specifieke accountantsverklaring over de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de belastingopbrengsten overlegd.

Eind januari worden de deelnemers informeel in kennis gesteld van de vermoedelijke uitkomst van de jaarrekening. Dit onder het uitdrukkelijke voorbehoud dat het hier om voorlopige cijfers gaat en er nog geen accountantscontrole heeft plaats gevonden en om die reden aan deze cijfers geen status toegekend mag worden.

Review door accountant deelnemers
Het is van belang dat de verantwoorde belastingopbrengsten in de jaarrekening van de deelnemers als gevolg van de bedrijfsvoering door de RBG op een rechtmatige en getrouwe wijze tot stand zijn gekomen. Om die reden kan het wenselijk zijn dat de accountant van de deelnemer een review uitvoert op de controlewerkzaamheden die de accountant van de RBG heeft uitgevoerd naar aanleiding van de controle op de jaarverantwoording van de belastingopbrengsten van de deelnemer. Daarnaast levert de accountant van de deelnemer de controle-instructie aan de accountant van de RBG

5.6 *Maandelijkse journalisering en afdrachten*

De journaalpost bevat alle financiële mutaties die zich in de desbetreffende maand hebben voorgedaan en is zodanig gespecificeerd dat hij aansluit op het rekeningenschema van de deelnemers. De RBG levert deze maandelijkse journalisering 2 weken na afloop van de betreffende maand. De financiële afdracht van de belastinginkomsten per deelnemer vindt plaats uiterlijk 3 weken na afloop van de desbetreffende maand.

5.7 *Kwartaalrapportage*

In de kwartaalrapportage legt de RBG verantwoording af over de voortgang van de overeengekomen dienstverlening zoals in hoofdstuk 3 van deze overeenkomst nader is omschreven. Gerapporteerd wordt over de prestatie-indicatoren, het uitvoeringskader en zal, als daartoe aanleiding is, worden ingegaan op bijzondere ontwikkelingen (ook die met betrekking tot de exploitatiekosten).
Daarnaast wordt in de kwartaalrapportage verantwoording afgelegd over de opgelegde en ingevorderde belastingopbrengsten, de hoogte van de kwijtschelding en oninbaarheid. In de rapportage wordt de volgende informatie ten aanzien van de belastingenopbrengsten opgenomen:

- opgelegde belastingopbrengst per belastingsoort lopende heffingsjaar;
- kwijtschelding en oninbaarheid lopende heffingsjaar;
- opgelegde belastingopbrengst per belastingsoort vorige heffingsjaren;
- kwijtschelding en oninbaarheid vorige heffingsjaren;
- het cumulatief aantal toegewezen kwijtscheldingsverzoeken, het aantal afgewezen kwijtscheldingsverzoeken en het aantal verzoeken in behandeling;
- een actuele prognose van de belastingopbrengsten per belastingsoort en kwijtschelding per belastingsoort;
- significante afwijkingen op de liquiditeitsprognose worden toegelicht.

De RBG zal per kwartaal binnen 1 maand na afloop van het betreffende kwartaal bovenstaande gegevens volgens een standaard format opleveren.

5.8 *Rapportage i.v.m. BTW*

De werkzaamheden van de RBG zijn fiscaal technisch zo gestructureerd en vorm gegeven dat de kosten van btw en andere belastingen op dienstverlening zoveel als mogelijk worden beperkt.
De RBG is een ondernemer die diensten verleent welke op grond van artikel 11, eerste lid, onderdeel u van de Wet op de omzetbelasting zijn vrijgesteld van heffing van btw.
Op basis van de BTW-transparantiemethode schuift de RBG de BTW die is betaald ter uitvoering van werkzaamheden voor de gemeentelijke deelnemers door naar de gemeenten. De gemeenten compenseren deze doorgeschoven BTW vervolgens bij het BTW-compensatiefonds. Uiterlijk 1 februari verstrekt de RBG de voorlopige BTW-opgave aan de deelnemende gemeenten.
De RBG zal voor 15 april na afronding van het kalenderjaar een overzicht verstrekken waarin opgave wordt gedaan van:

- het totaalbedrag aan inkoop-btw dat door de RBG is betaald over het voorgaande kalenderjaar;
- het tijdvak waarop de inkoop-btw betrekking heeft;
- de omvang van de doorschuif-btw voor de gemeenten. De doorschuif-btw is het bedrag aan btw dat de RBG heeft betaald in het kader van de werkzaamheden voor de gemeenten en waterschappen. De doorschuif-btw bevat een overzicht van de btw op de door RBG gemaakte kosten.

De jaarlijkse vast te stellen procentuele omvang van de door te schuiven btw per deelnemer is gelijk aan het procentuele aandeel in de kosten per deelnemer.

Mocht het vanuit fiscaal perspectief noodzakelijk zijn om de afspraken in de bestaande overeenkomst te herzien, mede gelet op ontwikkelingen in de wet- en/of regelgeving, (b.v. het opheffen btw compensatiefonds), dan zal de RBG hiertoe een voorstel doen aan de deelnemers

6. Overlegstructuren

6.1 Bestuurlijk

Overeenkomstig de gemeenschappelijke regeling worden er jaarlijks een aantal vergaderingen van het dagelijks (minimaal 4) en algemeen bestuur (minimaal 2) gepland. In deze vergaderingen vindt de besluitvorming plaats. De stukken voor de vergadering van het algemeen bestuur worden 2 weken voorafgaande aan de vergadering toegestuurd. Bij de vergadering van het dagelijks bestuur is dat een week.

6.1 Ambtelijk

Periodiek vindt er overleg tussen de accounthouders van de deelnemers en de RBG plaats, over de algemene voortgang bij de RBG en belastingvraagstukken vanuit de deelnemers. Deze overleggen vinden normaliter plaats ter voorbereiding van de overleggen van het dagelijks en algemeen bestuur van de RBG. Indien nodig kan naar aanleiding van de afdrachten en journalisering maandelijks overleg plaatsvinden tussen de RBG en de betrokken financiële afdelingen van de deelnemers. Voor de behandeling van de jaarrekening van de RBG gelden specifieke afspraken over de afwezigheid van de accountant van de RBG (zie paragraaf 5.4.).

7. Aanpassingen prestatiecontract

7.1 Wijziging dienstverlening

Een wijziging in de te verlenen diensten kan worden geïnitieerd door de deelnemers als collectief, als individuele deelnemer of door de RBG.

7.2 Herziening van het prestatiecontract

Wijzigingen in het prestatiecontract zijn jaarlijks mogelijk. Alle partijen moeten het over de gewenste wijziging(en) onderling eens zijn, tenzij er sprake is van maatwerkafspraken.
De wijzigingen gaan in met ingang van 1 januari van het opvolgende kalenderjaar of op een later overeen te komen moment.

8. Duur en beëindiging van de het prestatiecontract

8.1 Duur van de het prestatiecontract

Dit prestatiecontract wordt aangegaan met ingang van 1 januari 2016 en is voor onbepaalde tijd geldig, zolang deze niet wordt gewijzigd (zie paragraaf 7.2) en zolang de onderliggende gemeenschappelijke regeling van kracht is.
Na beëindiging van de gemeenschappelijke regeling (of tussentijdse uittreding door een van de deelnemers) zullen de voor de heffing, invordering en uitvoering wet WOZ relevante gegevens ter beschikking worden gesteld aan de deelnemer(s) in een, in onderling overleg, te bepalen vorm.

8.2 Rechtsopvolgers

Partijen verplichten zich te bedingen dat de rechten en plichten die voortvloeien uit deze overeenkomst, bij wijziging van rechtspersoon worden overgenomen door hun rechtsopvolgers indien geen sprake is van opvolging onder algemene titel.

8.3 Wetswijziging of beleidswijziging deelnemers

Indien zich een wetswijziging of beleidswijziging voordoet welke consequenties heeft voor de producten en diensten van de RBG, dienen partijen via de accounthouders elkaar over en weer hierover vroegtijdig te informeren en daarover zo spoedig mogelijk overleg te voeren.

8.4 Geschillen

Geschillen tussen partijen m.b.t. deze overeenkomst, daaronder begrepen die welke slechts door één der partijen als zodanig worden beschouwd, zullen zoveel mogelijk door middel van goed overleg en overeenkomstig de gemeenschappelijke regeling tot een oplossing worden gebracht.

9. Verantwoordelijkheid

De RBG verplicht zich tot het leveren van de overeengekomen diensten binnen de vastgestelde begroting en met de afgesproken kwaliteit. Als zich situaties voordoen welke mogelijk schade veroorzaken bij de deelnemers wordt dit direct bij de deelnemers gemeld.

10. Slotbepaling en handtekeningen

Betrokken partijen zijn het vorenstaande overeengekomen.

namens het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

M.J.H. van Kuijk,
secretaris directeur

Rotterdam d.d.: 5 1 2017

namens het Hoogheemraadschap van Delfland,

mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart,
secretaris directeur

Delft d.d.: 13 dec. 2016

namens de gemeente Delft,

C. Kruizinga,
directeur publiekszaken

Delft d.d.: 7-12-16

namens de gemeente Vlaardingen,

mr. A.G. Knol-van Leeuwen
gemeentesecretaris

Vlaardingen d.d. 16-12-2016

namens de gemeente Schiedam

drs. K.D. Handstede
gemeentesecretaris

Schiedam d.d.: 26-1-2017

namens de Regionale Belasting Groep

H.B. Sigmond,
directeur

Schiedam d.d. 8-11-2016

Hoogheemraadschap van Delfland

Commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering

Dossiernummer	1215
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 juni 2019
Agendapunt	05.03
Omschrijving	Bezwaarschriftencommissie AWB Delfland/Jaarverslag 2018 en Klachtencommissie Delfland/Jaarverslag 2018

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering	18 juni 2019

Voorgesteld besluit

Hoogheemraadschap van
Delfland

JAARVERSLAG 2018

Klachtenbehandeling Awb

Hoogheemraadschap van
Delfland

Taken van de Klachtencommissie

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht hebben burgers het recht om bij een bestuursorgaan te klagen over de wijze waarop dat orgaan of een onder de verantwoordelijkheid van dat orgaan werkzame persoon zich in een concrete situatie jegens de klager of iemand anders heeft gedragen. Ingevolge artikel 9:2 van de Algemene wet bestuursrecht draagt het bestuursorgaan zorg voor een behoorlijke behandeling van zowel mondelinge als schriftelijke klachten over zijn gedragingen en over de gedragingen van zijn bestuursorganen die onder zijn verantwoordelijkheid werkzaam zijn.

Op grond van artikel 9:14 van de Algemene wet bestuursrecht is een Klachtencommissie ingesteld. Deze commissie heeft twee taken: de behandeling van een ingekomen klacht en advisering aan het college van dijkgraaf en hoogheemraden over de klacht. Behandeling betekent het onderzoeken van de klacht, inclusief het horen van de klager en aangeklaagde. Vervolgens brengt de commissie advies uit aan het bestuursorgaan. In het geval er naar het oordeel van de commissie sprake is van een gegronde klacht, bevat het advies eventuele conclusies die het bestuursorgaan aan de bevindingen kan verbinden. Tevens kan de commissie aanbevelingen doen aan het bestuursorgaan.

Samenstelling van de Klachtencommissie

In het verslagjaar 2018 was de commissie als volgt samengesteld:

Voorzitter:	Mevrouw mr. T.M. Poos-Oude Lenferink
Leden:	De heer mr. W.J. Wensink (plaatsvervangend voorzitter) De heer mr. A.R. Krijgsman De heer mr. drs. A. van Kampen

De commissie werd tot 1 oktober 2018 ondersteund door secretaris, drs. M.C.A. Spee, de maand oktober eenmalig door mr. G. van der Klein en vanaf 1 november 2018 door secretaris a.i. mevrouw mr. A.H.I. Hoogenraad.

De ondersteuning van de secretaris werd verzorgd door mevrouw S. van Dijk.

Aantal klachten

Er zijn in 2018 geen klachten door de Klachtencommissie behandeld in een zitting.

Het Klant Contact Centrum (KCC) is voor de inwoners van Delfland de 'ingang' voor allerhande zaken. Bij het KCC wordt bekeken waar een zaak die binnenkomt het beste kan worden behandeld. Daarbij maakt het KCC een onderscheid tussen klachten die kunnen worden beschouwd als een formele klacht in de zin van de Algemene wet bestuursrecht en allerlei andere zaken, die ook wel 'meldingen' worden genoemd. Er is soms sprake van een grijs gebied. In het algemeen is het KCC erop gericht om uit oogpunt van dienstverlening en klanttevredenheid zaken snel op te pakken en op te lossen en de inwoners van Delfland niet nodeloos met bureaucratische procedures te confronteren. In dat opzicht kan een parallel worden getrokken met de informele aanpak van bezwaarschriften.

In 2018 zijn er volgens de registratie van het KCC vele meldingen binnengekomen. Deze zijn heel divers en variëren van dode vissen, hoog grondwaterpeil, belastingaanslagen, baggerwerkzaamheden, te snel varen, geluidsoverlast van een gemaal, beschoeiingen, stankoverlast, etc.
Bij geen van deze meldingen is in 2018 aanleiding geweest het formele proces van klachtafhandeling door de klachtencommissie op te starten.

De Klachtencommissie van het Hoogheemraadschap van Delfland,

Delft, 2 mei 2019

De voorzitter,

mr. T.M. Poos- Oude Lenferink

De secretaris,

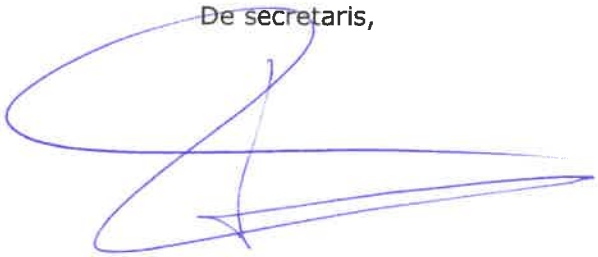

mr. H. el Mokhtari-Heimensen

Hoogheemraadschap van Delfland

JAARVERSLAG 2018

Bezwaarschriftencommissie

Hoogheemraadschap van

Delfland

Voor u ligt het jaarverslag van de Bezwaarschriftencommissie Hoogheemraadschap van Delfland.

Dit jaarverslag heeft betrekking op alle bezwaarschriften die in de periode van 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018 zijn behandeld.

In dit verslag wordt onder meer ingegaan op de samenstelling van de commissie, werkwijze, bevindingen, alsmede recente ontwikkelingen.

Bezwaarschriftencommissie Hoogheemraadschap van Delfland,

Mevrouw mr. T.M. Poos- Oude Lenferink
Voorzitter

mevrouw mr. A.H.I. Hoogenraad
Secretaris a.i.

Delft, 21 februari 2019

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Bezwaarschriftencommissie Hoogheemraadschap van Delfland	5
3.	Taak en werkwijze van de commissie	6
4.	Bezwaarschriftenprocedures 2018	8
	4.1. Aantal bezwaarschriften	8
	4.2. Beleidsterreinen	8
	4.3. Aard van de adviezen	8
	4.4. Termijnen	9
	4.5. Afwijken van het advies	9
	4.6. Beroep en Hoger Beroep	9
5.	Bevindingen en actuele ontwikkelingen	10

1. Inleiding

Het Hoogheemraadschap van Delfland (hierna: Delfland) verzet elk jaar veel werk en neemt veel besluiten. Dit wordt met de grootst mogelijke zorgvuldigheid gedaan. Toch kunnen er onjuistheden ontstaan. Ook spelen er bijvoorbeeld bij het verlenen van vergunningen belangentegenstellingen, waardoor derden bezwaar hebben tegen een verleende vergunning. Als een belanghebbende het niet eens is met een besluit van Delfland kan hij in de regel hiertegen bezwaar maken. Dit biedt voor Delfland een mogelijkheid het besluit te heroverwegen en zo nodig te herstellen.

De procedure voor de behandeling van bezwaarschriften is beschreven in de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) en in de Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland 2016 die op 15 december 2016 door de Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland is vastgesteld.

De commissie is bevoegd het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de dijkgraaf van het Hoogheemraadschap van Delfland Waterschap te adviseren over bezwaarschriften op alle beleidsterreinen, met uitzondering van bezwaarschriften die betrekking hebben op fiscale aangelegenheden.

De commissie brengt jaarlijks verslag uit van haar werkzaamheden. Het jaarverslag is bedoeld voor het dijkgraaf en hoogheemraden en de verenigde vergadering van Delfland, de inwoners van Delfland en is ook relevant voor de ambtelijke organisatie van Delfland om verbeteringen aan te kunnen brengen in processen.

In dit jaarverslag wordt aandacht geschonken aan de samenstelling (hoofdstuk 2) en werkwijze (hoofdstuk 3) van de commissie. Hoofdstuk 4 bevat de kerngegevens met betrekking tot de behandeling van bezwaarschriften. Tenslotte worden in hoofdstuk 4 enkele bevindingen van de commissie beschreven, en wordt ingegaan op recente ontwikkelingen.

2. Samenstelling van de bezwaarschriftencommissie Hoogheemraadschap van Delfland

Op grond van de Verordening behandeling bezwaren Delfland is in 1996 een adviescommissie als bedoeld in artikel 7:13 van de Awb ingesteld. De commissie bestaat uit onafhankelijke leden met een juridische, bestuurlijke en/of ambtelijke achtergrond.

Volgens de Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland bestaat de commissie uit een voorzitter en tenminste twee leden en plaatsvervangende leden.

In het verslagjaar 2018 was de commissie als volgt samengesteld:

Voorzitter:	Mevrouw mr. T.M. Poos-Oude Lenferink
Leden:	De heer mr. W.J. Wensink (plaatsvervangend voorzitter) De heer mr. A.R. Krijgsman De heer mr. drs. A. van Kampen

De commissie werd tot 1 oktober 2018 ondersteund door secretaris, drs. M.C.A. Spee, de maand oktober eenmalig door mr. G. van der Klein en vanaf 1 november 2018 door secretaris a.i. mevrouw mr. A.H.I. Hoogenraad.

De ondersteuning van de secretaris werd verzorgd door mevrouw S. van Dijk.

3. Taak en werkwijze van de commissie

De werkwijze van de commissie is geregeld in de Bezwaarschriftenverordening Hoogheemraadschap van Delfland, zoals vastgesteld op 15 december 2016. De taak van de commissie is het uitbrengen van adviezen over de te nemen beslissingen op de bezwaarschriften die zijn ingediend tegen besluiten van Hoogheemraadschap van Delfland. Voordat de commissie haar advies uitbrengt, wordt in de regel een hoorzitting gehouden. Deze vindt plaats op het Hoofdkantoor van het Hoogheemraadschap van Delfland.

De bezwaarschriftenprocedure vindt zijn grondslag in de Awb. Hierin staan de begrippen "belanghebbende" en "besluit" centraal. Een belanghebbende is volgens artikel 1:2 van de Awb degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken. Onder besluit wordt volgens artikel 1:3 van de Awb verstaan: een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan, inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling.

Een belanghebbende kan een bezwaar indienen bij het bestuursorgaan dat het bestreden besluit heeft genomen. In vrijwel alle gevallen is dit het dagelijks bestuur. Nadat het bezwaarschrift bij het Hoogheemraadschap Delfland is binnengekomen en de ontvangst door de secretaris van de commissie schriftelijk aan de indiener is bevestigd, wordt de behandelend ambtenaar op de hoogte gebracht van het ingekomen bezwaar. Niet alle ingekomen bezwaren worden uiteindelijk door de commissie behandeld. Het blijkt vaak mogelijk om in overleg tot een oplossing te komen. Als bijvoorbeeld blijkt dat het bezwaar duidelijk gegrond is en het bestreden besluit aangepast moet worden, wordt overlegd met de bezwaarde en (bijvoorbeeld) de vergunninghouder om tot een oplossing te komen.

Indien een oplossing langs informele weg niet mogelijk blijkt (en het bezwaarschrift niet wordt ingetrokken) levert de juridisch adviseur het volledige dossier, vergezeld van een verweerschrift, aan bij het secretariaat van de commissie.

Na ontvangst toetst de secretaris het dossier op volledigheid. Indien stukken onduidelijk zijn of ontbreken, wordt daarover contact opgenomen met de behandelend ambtenaar. De secretaris zorgt vervolgens voor de uitnodigingen van de te houden hoorzitting. Het kan overigens ook voorkomen dat de commissie besluit om af te zien van het horen van de belanghebbende(n) op grond van artikel 7:3 van de Awb. Dit artikel biedt de mogelijkheid om af te zien van het horen van de belanghebbende indien het bezwaar kennelijk niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond is.

De op de zaak betrekking hebbende stukken worden door de secretaris voorafgaand aan de hoorzitting aan de voorzitter en leden van de commissie toegezonden.

Tijdens de hoorzitting worden partijen in de gelegenheid gesteld tot het geven van een mondelinge toelichting over de aan de orde zijnde kwestie. De partijen worden in beginsel in elkaars aanwezigheid gehoord. Na de hoorzitting volgt de besloten beraadslaging door de commissie, welke beraadslaging resulteert in een advies. Dit advies wordt in conceptvorm op schrift gesteld door de secretaris.

Nadat de instemming van de betrokken leden en de voorzitter is verkregen, zorgt de ambtelijk secretaris van de bezwaarschriftencommissie ervoor dat het door de voorzitter en secretaris ondertekende eindadvies en verslag van de hoorzitting tijdig worden voorgelegd aan het bestuursorgaan dat de beslissing op bezwaar moet nemen. Een juridisch adviseur verzorgt de voorbereidingen voor het door het bestuursorgaan (in de regel het dagelijks bestuur) te nemen beslissing op bezwaar.

Tegen het besluit op bezwaar staat beroep open bij de sector bestuursrecht van de rechtbank 's-Gravenhage en Hoger Beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State of de Centrale Raad van Beroep voor zover het arbeidsrechtelijke geschillen betreft.

De bezwaarschriftenprocedure heeft als voordeel voor de bezwaarde dat deze de mogelijkheid krijgt om ten overstaan van een commissie van onafhankelijke buitenstaanders zijn verhaal te doen. Waar mogelijk wordt gezamenlijk gezocht naar een minnelijke oplossing.

Ook voor het bestuursorgaan zelf zijn er voordelen verbonden aan de bezwaarschriftenprocedure. Deze biedt in de eerste plaats de kans om het besluit nog eens goed tegen het licht te houden (herstelfunctie). Daarbij is van belang dat het de wetgever voor ogen staat dat de bestuurlijke heroverweging verder gaat dan de rechterlijke toets, die zich beperkt tot de beoordeling van de rechtmatigheid van het besluit. De commissie houdt zich bij haar advisering aan deze doelstelling. De doelmatigheidsaspecten van de besluiten worden door de commissie daarom ook in de advisering betrokken. Dit betekent dat ook beleidsvragen inhoudelijk aan de orde worden gesteld.

4. Bezwaarschriftenprocedures 2018

In dit hoofdstuk vermeldt de commissie de kerngegevens met betrekking tot de behandeling van de bezwaarschriften in 2018. In onderstaande paragrafen zijn de volgende onderwerpen uitgewerkt:

- aantal bezwaarschriften;
- beleidsterreinen;
- aard van de adviezen;
- termijnen;
- afwijken van het advies;
- beroep en hoger beroep.

4.1 Aantal bezwaarschriften

In 2018 zijn er 25 bezwaarschriften ontvangen. In 2017 werden 37 bezwaarschriften ontvangen. Per 31 december 2017 waren nog 20 bezwaarschriften van dat jaar in behandeling. In 2018 waren dus in totaal 45 bezwaarschriften in procedure. Van dit aantal zijn in totaal 14 bezwaarschriften ingetrokken na toepassing van de informele aanpak. 1 bezwaarschrift is aangehouden. De commissie heeft dus 30 bezwaren in behandeling genomen.

Over 24 van de in behandeling genomen bezwaarschriften heeft de commissie een advies uitgebracht. Per 31 december 2018 waren nog 6 bezwaarschriften in procedure.

4.2 Beleidsterreinen

Hieronder staan de beleidsterreinen van de bezwaarschriften aangegeven,

Beleidsterrein	**2017**	**2018**
Waterwet en Keur Delfland 2010	24	23
Handhaving	6	0
Sectorale Arbeidsvoorwaardenregelingen Waterschapspersoneel	4	0
Overig (bijv. nadeelcompensatie, subsidieverzoek)	3	1
Totaal	37	24

4.3 Aard van de adviezen

De commissie heeft in totaal 24 adviezen uitgebracht. Hieronder is aangegeven in hoeveel gevallen er is geadviseerd het bezwaarschrift ongegrond, (deels) gegrond of niet-ontvankelijk te verklaren.

Advies	**Aantal**	**Percentage**
ongegrond	20	84%
gegrond	1	3%
niet-ontvankelijk	3	13%

Het bezwaar dat gegrond is verklaard betrof een bezwaarschrift tegen de afwijzing van een subsidieverzoek voor het treffen van klimaat adaptieve maatregelen. Naar analogie van een uitgebracht advies door de commissie in een soortgelijke zaak eerder dit jaar is het bezwaarschrift gegrond verklaard.

Bij drie bezwaarschriften heeft de commissie geadviseerd om deze niet-ontvankelijk te verklaren, vanwege de omstandigheid dat de bezwaarschriften niet binnen de gestelde termijn waren aangevuld met de gronden van bezwaar, of omdat bezwaarde niet kon worden aangemerkt als belanghebbende.

De bezwaren die nog in behandeling zijn betreffen bezwaren die in het laatste kwartaal van 2018 zijn ingediend. Deze zullen in 2018 op een hoorzitting worden behandeld, waarna de commissie haar advies uitbrengt.

4.4 Termijnen

Op grond van artikel 7:10, eerste lid, van de Awb dient het bestuursorgaan binnen twaalf weken na de dag na die waarop de termijn voor het indienen van een bezwaarschrift is verstreken op het bezwaarschrift te beslissen. De beslistermijn kan op grond van artikel 7:10, derde lid, van de Awb met ten hoogste zes weken worden verdaagd. Van deze mogelijkheid wordt in een enkel geval gebruik gemaakt. Doorgaans is de standaardtermijn toereikend.

Wanneer een bezwaarschrift niet voldoet aan de wettelijke eisen of bezwaarde verzoekt om een aanvullende termijn, wordt de termijn opgeschort totdat het verzuim is hersteld of de aanvulling is ontvangen. In 2018 is één bezwaarzaak niet binnen de wettelijk termijn afgehandeld.

4.5 Afwijken van het advies

In alle gevallen is het advies van de commissie opgevolgd.

4.6 Voorlopige voorzieningen en (hoger) beroep

Tegen 2 beslissingen op bezwaar is beroep ingesteld bij de rechtbank. Deze beroepen zijn nog aanhangig. Ook zijn er 2 verzoeken om een voorlopige voorzienig geweest, deze zijn afgewezen of ingetrokken. Er is in 2018 geen hoger beroep ingesteld.

5. Bevindingen en actuele ontwikkelingen

In 2018 heeft de commissie drie hoorzittingen gehouden. Tijdens een hoorzitting werden doorgaans 1 of 2 bezwaarzaken behandeld. In vergelijking tot vorig jaar is er een afname geweest in het aantal bezwaarschriften (zie 4.1). Veel bezwaarschriften kunnen informeel worden afgehandeld, dat wil zeggen zonder tussenkomst van de commissie. Ook het toepassen van mediationtechnieken door de medewerkers van het Hoogheemraadschap Delfland draagt hieraan in positieve zin bij. In overleg met partij(en) wordt gezocht naar een aanvaardbare oplossing. Er wordt niet langer star met zaken omgegaan. De commissie acht dit positief.

In 2019 blijft de samenstelling van de commissie ongewijzigd.

Gemeente Rotterdam
Burgemeester

Ing. A. Aboutaleb
Burgemeester

Bezoekadres: Stadhuis Coolsingel 40
3011 AD Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl
E-mail: md.rietveld@rotterdam.nll
Inlichtingen: M.D. Rietveld
Telefoon: 010-489 45 64
Cluster: Bestuurs- en Concernondersteuning - Concernstaf en Strategie

Algemeen Bestuur Waterschap Delfland
Phoenixstraat 32
2611 AL Delft

Datum: 11 april 2019

Betreft: Rotterdamse aandachtspunten voor de nieuwe bestuursperiode

Aan de leden van het Algemeen Bestuur,

Als stad in de delta van Nederland met een dalende bodem is Rotterdam kwetsbaar voor de gevolgen van klimaatverandering. Klimaatadaptatie, het aanpassen van Rotterdam aan die verandering, is nodig. De gevolgen van extremer weer raken namelijk iedereen.

Na de waterschapsverkiezingen van 20 maart jongstleden en de installatie van het algemeen bestuur, zijn de gesprekken gaande voor een nieuw dagelijks bestuur. Rotterdam zet de constructieve samenwerking van de afgelopen jaren graag voort. Dat is ook nodig, omdat de uitdagingen waarvoor de gemeente en het waterschap zich gesteld zien, vragen om een integrale en inclusieve aanpak.

Als overheden zullen we intensief moeten samenwerken met burgers en bedrijven om de stad aan te passen en leefbaar te houden. Samen met hen zullen we moeten investeren een klimaatbestendig watersysteem, openbare ruimten en bebouwing. We zetten onze samenwerking graag voort op basis van de visie en aanpak zoals beschreven in het Rotterdams Weerwoord. De ondertekening van de intentieverklaring onderstreept dat die ambities door de vijf ondertekenaars wordt gedeeld.

Graag gaan wij met u en de Rotterdammers in gesprek om concrete maatregelen te bepalen voor het klimaatbestendig maken van onze stad. De expertise van het waterschap is hierbij onmisbaar. Als gemeente zijn we ons er zeer van bewust dat een klimaatbestendig Rotterdam extra investeringen vergt, zowel in ons rioleringssysteem, de buitenruimte als het stedelijk watersysteem. De verwevenheid van deze onderdelen vraagt om een nauwe afstemming van onze investeringsagenda's. We nodigen u dan ook uit om nauw betrokken te zijn in de uitwerking en investeringsvoorstellen voortkomend uit het Rotterdams Weerwoord. Daarmee hopen we tot op elkaar afgestemde investeringsbeslissingen te komen. Hiermee dienen we onze gezamenlijke 'opdrachtgever': de Rotterdamse burgers en bedrijven.

De dialoog met onze burgers en bedrijven over noodzaak van adaptatiemaatregelen in de wijk (de landelijk afgesproken 'risicodialoog') biedt ons de kans om maatregelen vanuit gemeente en waterschappen te verbinden en om samen met burgers als één gezamenlijke overheid actie te ondernemen. Ook dit vraagt om goede afstemming van onze onderhouds- en investeringsplannen.

Graag brengen we in dit kader ook een andere doelstelling van het Rotterdamse college onder uw aandacht, namelijk de ambitie om een generatie Rotterdammers zonder schulden te laten opgroeien. Om die schuldenvrije generatie dichterbij te brengen gaat onze aandacht in het bijzonder uit naar vroegsignalering en het verkennen van de mogelijkheden om kwijtscheldingsnormen te verruimen. Wij wisselen graag met de drie waterschappen binnen Rotterdam van gedachten hoe zij hieraan een bijdrage kunnen leveren.

BD-B-01-BGM

kwijtscheldingsnormen te verruimen. Wij wisselen graag met de drie waterschappen binnen Rotterdam van gedachten hoe zij hieraan een bijdrage kunnen leveren.

Ik zie ernaar uit om de komende jaren graag met u samen verder te werken aan een stad en regio die goed bestand is tegen de steeds extremer wordende weersomstandigheden.

Met vriendelijke groet,

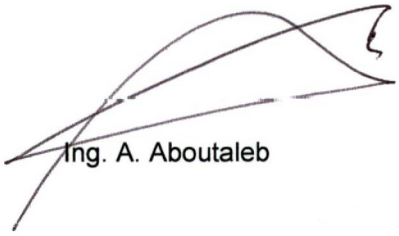

Ing. A. Aboutaleb

Hoogheemraadschap van Delfland

Oplegnotitie Jaarrekening 2018 GR Het Waterschapshuis

1. Probleemstelling - context

De Gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis, verder GR HWH, biedt aan de VV ter kennisgeving aan de jaarrekening 2018, inclusief de controleverklaring van de accountant. De jaarrekening is in het AB GR HWH van 17 april 2019 vastgesteld.

2. Beoogd effect

De VV kennis te laten nemen van de jaarrekening 2018, inclusief de controleverklaring van de accountant.

3. Kernboodschap

De jaarrekening 2016 van de GR Het Waterschapshuis wordt ter kennisname aan de VV aangeboden. De verklaring bij de jaarrekening 2018 is op 7 maart 2019 afgegeven. Door de accountant is een goedkeurend oordeel bij de jaarrekening afgegeven.

4. Historie - eerdere besluitvorming

- Op 22 april 2010 heeft de VV van Delfland ingestemd met het voorstel om Het Waterschapshuis (HWH) om te vormen van een stichting tot een Gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis (GR HWH) met de andere 26 waterschappen in deze GR.
- Op 1 juli 2010 is de GR HWH formeel opgericht.
- Op 17 december 2012 hebben de waterschappen ingestemd met de transitie van stichting naar GR HWH.
- Op 1 januari 2013 heeft de transitie van Stichting naar GR plaatsgevonden.
- Op 17 april 2019 is de jaarrekening in het AB GR HWH vastgesteld.

5. Regelgeving en Beleid

Op grond van art. 50fa van de Wet gemeenschappelijke regeling, en artikel 42 GR HWH is de GR gehouden de jaarrekening van het afgelopen jaar aan de algemeen besturen van de deelnemende waterschappen en gemeenten te zenden.

6. Financiën

Uit de jaarrekening 2018 blijkt dat Delfland €207.150 terugbetaald krijgt over 2018.

14. Toelichting

Het Algemeen bestuur van de GR HWH heeft de jaarrekening 2018 van Het Waterschapshuis vastgesteld. De jaarrekening 2018 sluit met een exploitatieresultaat van € nihil.
Evenals voorgaande jaren zijn er ten aanzien van afrekening waterschappen (terugbetaling) en budgetoverheveling forse saldi ontstaan. In de geactualiseerde begroting 2018 is voor het eerst rekening gehouden met de uit 2017 af te ronden activiteiten. Deze verandering in de geactualiseerde begroting hebben wij doorgevoerd om beter aansluiting te krijgen met de activiteiten die HWH daadwerkelijk gaat uitvoeren in 2018. Dit zou ertoe moeten leiden dat de (hoge) bedragen die jaarlijks worden overgeheveld naar het nieuwe jaar en de bedragen die we ieder jaar terugbetalen beperkt worden. Waterschappen hoeven op die manier minder voor te financieren. Ondanks de scherpere inzet van de begroting 2018, blijft er een fors

bedrag over aan het einde van 2018 van € 5,4 miljoen (23% van de totale begroting 2018). Naar aanleiding hiervan is een analyse gemaakt van het eindsaldo 2018. Hieruit blijkt dat van het eindsaldo van 2018 slechts € 1,5 miljoen invloed heeft gehad op het geleverde resultaat. Dit deel van het resterende saldo verdient daarom focus om verder beperkt te worden.

Een bedrag van € 3,1 miljoen wordt uitbetaald aan de deelnemers. Dit is inclusief het positieve saldo op het begrotingsprogramma instandhouding. Dit bedrag wordt afgerekend op het moment dat de gevraagde bijdrage voor de begroting 2019 in rekening wordt gebracht.

15. Bijlagen

Bijlage 1: Jaarrekening 2018 HWH def incl verklaring AB Gr HWH
Bijlage 2: Aanbiedingsbrief controleverklaring 2018 AB GR HWH
Bijlage 3: Controleverklaring jaarstukken 2018 AB Gr HWH
Bijlage 4: Accountantsverslag 2018 DB Gr HWH

HetWaterschapshuis

Jaarstukken 2018

Het Waterschapshuis

Versie 003

7 maart 2019

Kenmerk: V0407/H007939

Inhoudsopgave

1 Voorwoord 4

2 Leeswijzer 6

3 Bestuurlijke samenvatting 7

3.1. Jaarrekening in één oogopslag 7

3.2. Financiële analyse begroting 2018 en realisatie 2018 7

3.3. Inhoudelijke verantwoording van de activiteiten 2018 8

3.3.1. Bestuur 8

3.3.2. Voortgang projecten 10

3.3.3. Faciliterende diensten 11

3.3.4. Bedrijfsvoering 11

4. Programma 1 Bestuur en organisatie 12

4.1. Wat wilden we bereiken? 12

4.2. Wat hebben we daarvoor gedaan? 12

5. Programma 2 Kennis en verbinden 15

5.1. Wat wilden we bereiken? 15

5.2. Wat hebben wij daarvoor gedaan? 15

6. Programma 3 Waterketen 16

6.1. Wat wilden we bereiken? 16

6.2. Wat hebben wij daarvoor gedaan? 16

7. Programma 4 Bedrijfsfuncties 17

7.1. Wat wilden we bereiken? 17

7.2. Wat hebben we daarvoor gedaan? 17

8. Programma 5 Diensten 19

8.1. Wat wilden we bereiken? 19

8.2. Wat hebben we daarvoor gedaan? 19

9. Programma 6 Derden AHN, BM en SAW@ 22

9.1. Wat wilden we bereiken? 22

9.2. Wat hebben we daarvoor gedaan? 22

10. Programma 7 Informatiehuis Water 23

10.1. Wat wilden we bereiken? 23
10.2. Wat hebben we daarvoor gedaan? 23

11. Paragrafen 25

11.1. Paragraaf: Ontwikkelingen sinds het (vorige) begrotingsjaar 25
11.2. Paragraaf: Incidentele baten en lasten 25
11.3. Paragraaf: Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen 25
11.4. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 25
11.4.1. Algemeen 25
11.4.2. Inventarisatie van de risico's 25
11.4.3. Inventarisatie van de weerstandscapaciteit 27
11.5. Financiering 27
11.6. Verbonden partijen 28
11.7. Bedrijfsvoering 28
11.8. EMU Saldo 30

12. Jaarrekening 2018 31

12.1. Exploitatierekening 2018 naar programma's 31
12.2. Exploitatierekening naar kosten – en opbrengstensoorten 32
12.3. Toelichting exploitatierekening 33
12.4. Balans 34
12.5. Waarderingsgrondslagen 36
12.6. Toelichting balans 38
12.7. Topinkomens 43

Besluit Algemeen bestuur 46

Controleverklaring 47

13. Bijlagen 51

13.1. EMU saldo 51

1 Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2018 van Het Waterschapshuis (HWH). Het jaar 2018 wordt afgesloten met een positief projectsaldo van € 5,4 miljoen. Hiervan wordt € 3,1 miljoen terugbetaald aan de deelnemers en € 2,3 miljoen wordt gereserveerd op de projectrekening in afwachting van bestemming door de stuurgroep met derden (programma 6 en 7) en verrekening BTW (saldo kostenplaatsen). Na de saldoafwikkeling bedraagt het exploitatieresultaat van 2018 nihil.

Het Waterschapshuis heeft het continu proces van meer *kwaliteit* (toegevoegde waarde) in de ondersteuning van de waterschappen, meer *kwaliteit* in de interne samenwerking en meer *kwaliteit* in de ontwikkeling van de medewerkers ook in 2018 doorgezet. Enkele van de ontwikkelingen die daartoe hebben bijgedragen zijn:

HWH 3.0
Nadat ultimo 2017 het koersplan Het Waterschapshuis "wijzer naar 2020" is opgeleverd is dit in het eerste half jaar van 2018 besproken zowel in het bestuur van HWH (eigenaar) als in de vereniging van secretaris directeuren van de waterschappen (opdrachtgever). Op 5 juli 2018 heeft het bestuur van HWH haar goedkeuring gegeven aan de uitvoering van het koersplan en is HWH 3.0 van start gegaan.
De directeuren hebben het tweede deel van 2018 gebruikt om met elkaar af te stemmen hoe HWH 3.0, inclusief haar nieuwe rollen, praktisch aan te sturen en zo te voldoen aan de eerste twee bevindingen vanuit de tussentijdse evaluatie HWH 2.0, te weten:

- Pak de Regie: zet digitalisering stevig op de agenda.
- Stuur vanuit kaders met scherpe prestatieafspraken.

Digitale transformatie stevig op de agenda
Snelle opeenvolging van technologische ontwikkelingen en digitalisering leidt tot een veranderende samenleving (4e industriële revolutie) en organisaties en burgers moeten/gaan daarin mee. Organisaties worden steeds meer met elkaar verbonden, taken robotiseren en iedereen raakt eraan gewend om alles meteen tot zijn/haar beschikking te hebben zowel informatie als goederen en diensten (wereld wordt kleiner).
Deze ontwikkeling heeft ook voor de waterschappen consequenties. Processen, taken en diensten kunnen anders, slimmer of soms vervallen. Inwoners en bedrijven vragen anders te worden benaderd. Meer informatie, andere dienstverlening, etc. Om dit proces in goede banen te leiden hebben waterschappen andere talenten nodig. Kortom Digitale transformatie brengt organisatorische veranderingen met zich mee.
De digitale transformatie staat inmiddels bij alle waterschappen op de agenda. In juli 2018 heeft het Algemeen bestuur, na goedkeuring van het Koersplan, HWH de middelen verstrekt om een start te maken met de uitvoering van haar nieuwe rollen (innovatie en transformatie) zoals in de nieuwe koers omschreven.
In september heeft HWH het symposium "digitaal denken en doen" georganiseerd. Waarbij de centrale vraag was: "Wat heeft het waterschap nodig om blijvend succesvol te zijn in de digitale transformatie?". Ultimo 2018 is een start gemaakt met de inrichting van een innovatieplatform.

Programmatisch werken
In 2017 was reeds de weg ingeslagen om waar mogelijk programmatisch te gaan werken. Een programma met hiervoor één Uitvoerend Overleg (UO). Vanuit deze programma's wordt gewerkt met een visie, jaarplan en jaarverslag. De visie wordt gedeeld met de opdrachtgeverstafel en na goedkeuring gaat het UO samen met HWH aan de slag om deze visie te realiseren. Aan deze UO's is ook een inhoudelijk adviserend platform toegevoegd van vertegenwoordigers uit het primair proces (de business). Deze ervaringen zijn meegenomen in de nieuwe structuur die de directeuren aan het eind van het jaar hebben neergezet voor de projectenorganisatie van HWH.

Stuur vanuit kaders
De opdrachtgeverstafel (OGT) heeft in 2017 met hulp van het I-platform en HWH een Strategienota "Digitale transformatie van de waterschappen" opgesteld met daarbij een aangepast meerjarenprogramma 2018-2020. In 2018 heeft helaas geen update plaatsgevonden.

Maak werk van de kwaliteitsimpuls
Ook in 2018 is door HWH doorgewerkt aan de verbetering van de facilitering binnen het kantoor en een sfeer en cultuur van verbindend samenwerken. Dit alles om een prettige omgeving te zijn waar talenten vanuit de waterschappen tot bloei kunnen komen en kwaliteit kunnen leveren binnen de programma's en projecten die voor de waterschappen worden uitgevoerd. Medewerkers vanuit de waterschappen oordelen hier positief over. Mede hierdoor lukt het in toenemend mate om vacatures door inleen vanuit de waterschappen ingevuld te krijgen.

Meten is weten
Daar waar nodig worden resultaten geaudit. Zo heeft in het najaar in het kader van de AVG een audit op de invoering hiervan door de waterschappen plaatsgevonden.

Samenwerken binnen de sector
Maar ook in de samenwerking met andere partijen wordt de vergaande professionalisering en kwaliteitsverbetering van HWH door de waterschappen als positief ervaren. Om deze kwaliteitsverbetering zichtbaarder te maken binnen de sector is in 2018 uitvoeriger gecommuniceerd o.a. door 3x een digitaal magazine "IT's HWH" uit te geven.

Financieel
Het financiële beeld op instandhouding en de projecten blijft in brede zin binnen de budgettaire kaders.

Er wordt voorgesteld:
1. Ten aanzien van voordelen op afgesloten werkzaamheden en/of activiteiten die niet meer worden uitgevoerd een bedrag van € 3.063.607 terug te betalen aan de deelnemers.
2. Een bedrag van € 2.316.978 toe te voegen aan het saldo projectrekeningen. In 2019 zijn hiervoor geen activiteiten gepland en/of afrekening met deelnemers is (nog) niet wenselijk. Dit betreft enkele projecten waarin derden betrokken zijn (programma 5 en 6) en verrekening BTW (saldo kostenplaatsen).

In hoofdstuk 3 en in de programma's wordt een samenvatting gegeven van de belangrijkste inhoudelijke en financiële resultaten.

2 Leeswijzer

De opbouw van de jaarstukken 2018 volgt de opbouw zoals opgenomen in het Waterschapsbesluit.

Jaarverslag
- Bestuurlijke samenvatting
- Programmaverantwoording
- Paragrafen

Jaarrekening
- Exploitatierekening naar programma's
- Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten
- Balans en toelichting op de balans

De begrotingsprogramma's betreffen:
1. Bestuur en organisatie
2. Kennis en verbinden
3. Waterketen
4. Bedrijfsfuncties
5. Diensten
6. Derden AHN, BM en SAW@
7. Informatiehuis Water

Per Programma wordt een vaste opzet gehanteerd volgens de bekende 3 W vragen:
- Wat wilden we bereiken?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

In de bijlage bestuursrapportage 2018-3 treft u diverse overzichten aan, waaronder de budgetten per kostenplaats en de overzichten met bijdragen per product/per waterschap.

3 Bestuurlijke samenvatting

3.1. Jaarrekening in één oogopslag

De financiële resultaten 2018 worden in onderstaande cirkeldiagrammen in hoofdlijn weergegeven. De analyse ten opzichte van de begroting komt vanaf hoofdstuk 4 aan de orde.

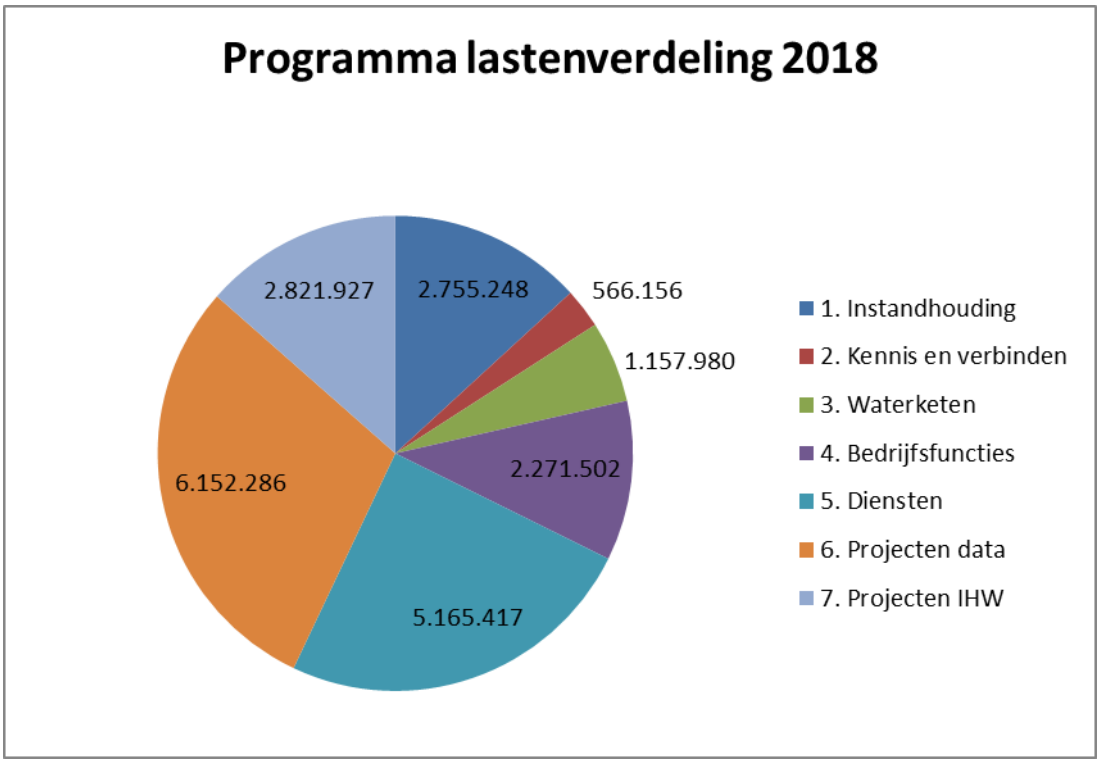

3.2. Financiële analyse begroting 2018 en realisatie 2018

Hieronder wordt het totaal van de programma's weergeven op basis van de geactualiseerde begroting 2018, de begroting na wijzigingen en de realisatie.

Programma	Begroting 2018	Begrotings-wijzigingen BERAP1	Begrotings-wijzigingen BERAP2	Begrotings-wijzigingen BERAP3	Saldo begroting 2018	Gerealiseerde lasten 2018	% t.o.v. begroting
Programma 1. Bestuur en organisatie	3.239.910	0	0	0	3.239.910	2.755.248	85%
Programma 2. Kennis en verbinden	552.563	30.000	0	0	582.563	566.156	97%
Programma 3. Waterketen	1.426.706	0	0	0	1.426.706	1.157.980	81%
Programma 4. Bedrijfsfuncties	2.192.219	113.173	110.930	6.214	2.422.536	2.271.502	94%
Programma 5. Diensten	6.098.713	460.628	282.074	0	6.841.415	5.165.417	76%
Programma 6. Projecten data	5.267.967	771.803	0	0	6.039.770	6.152.286	102%
Programma 7. Projecten IHW	2.560.301	150.000	0	0	2.710.301	2.821.927	104%
Totaal Programma's	**21.338.379**	**1.525.604**	**393.004**	**6.214**	**23.263.201**	**20.890.516**	**90%**
Saldo kostenplaatsen	0	0	0	0	0	-299.950	na
Incidentele Baten & Lasten	0	0	0	0	0	0	na
Totaal	**21.338.379**	**1.525.604**	**393.004**	**6.214**	**23.263.201**	**20.590.566**	**89%**

In onderstaand overzicht wordt het totaal van de baten en lasten en de afwikkeling van de saldi gepresenteerd.

Programma	Saldo begroting 2018	Baten 2018	Lasten 2018	Saldo 2018	% t.o.v. baten	1. Afrekening deelnemers	2. Mutatie project-rekening
Programma 1. Bestuur en organisatie	3.239.910	3.364.451	2.755.248	609.203	18%	609.203	0
Programma 2. Kennis en verbinden	582.563	582.563	566.156	16.407	3%	16.407	0
Programma 3. Waterketen	1.426.706	1.426.706	1.157.980	268.726	19%	268.726	0
Programma 4. Bedrijfsfuncties	2.422.536	2.422.536	2.271.502	151.034	6%	151.034	0
Programma 5. Diensten	6.841.415	6.865.617	5.165.417	1.700.200	25%	1.700.200	0
Programma 6. Projecten data	6.039.770	8.009.616	6.152.286	1.857.331	23%	208.327	1.649.004
Programma 7. Projecten IHW	2.710.301	3.299.660	2.821.927	477.733	14%	0	477.733
Totaal Programma's	**23.263.201**	**25.971.150**	**20.890.516**	**5.080.634**	**20%**	**2.953.897**	**2.126.737**
Saldo kostenplaatsen	0	0	-299.950	299.950	na	109.709	190.241
Incidentele Baten & Lasten	0	0	0	0	na	0	0
Totaal	**23.263.201**	**25.971.150**	**20.590.566**	**5.380.584**	**21%**	**3.063.607**	**2.316.978**

3.3. Inhoudelijke verantwoording van de activiteiten 2018

3.3.1. Bestuur

In de vergadering van 5 juli 2018 heeft Herman Dijk de voorzittershamer overgedragen aan Rogier van der Sande. Herman heeft met veel energie de afgelopen jaren mee sturing gegeven aan de overgang van stichting naar gemeenschappelijke regeling en de reorganisatie van HWH naar HWH 2.0. Het is aan de nieuwe voorzitter om HWH door te laten groeien naar HWH 3.0.

Overgang naar HWH 3.0

- Op 5 juli 2018 heeft het bestuur van HWH haar goedkeuring gegeven aan de uitvoering van het koersplan en is HWH 3.0 van start gegaan. De directeuren hebben het tweede deel van 2018 gebruikt om met elkaar af te stemmen hoe HWH 3.0, inclusief haar nieuwe rollen, praktisch aan te sturen. Eind 2018 lagen de contouren voor de projectenorganisatie vast. Deze contouren zullen in de eerste helft van 2019 in detail worden uitgewerkt en gedeeld met het bestuur van HWH.
- De digitale transformatie staat inmiddels bij alle waterschappen op de agenda. In juli 2018 heeft het Algemeen bestuur, na goedkeuring van het Koersplan, HWH de middelen verstrekt om een start te maken met de uitvoering van haar nieuwe rollen (innovatie en transformatie) zoals in de nieuwe koers omschreven.
- In september heeft HWH het symposium "digitaal denken en doen" georganiseerd. Waarbij de centrale vraag was: "Wat heeft het waterschap nodig om blijvend succesvol te zijn in de digitale transformatie?".
- Ultimo 2018 is een start gemaakt met de inrichting van een innovatieplatform.
- Door alle druktes rondom de inrichting van HWH 3.0 heeft er in 2018 geen update van het meerjarenprogramma plaatsgevonden. Dit is doorgeschoven naar de 1ste helft van 2019.

Kwaliteitsimpuls

- In Q1 2018 is met Vechtstromen het traject verbetering en uitbesteding kantoorautomatisering afgerond. Aansluitend is besloten om ook de Service Desk bij Vechtstromen onder te brengen. Voor HWH resteert hierdoor de inkoop van assets en het functioneel beheer van de eigen applicaties.
- Eind 2018 is de omgeving voor digitale handtekening opgeleverd (zowel voor ondertekening DVO's door waterschappen als voor ondertekening van alle contracten met de markt). In Q1 2019 zal dit in gebruik worden genomen.
- M.b.t. informatieveiligheid is het project BIWA afgerond en zijn de voorbereidingen getroffen voor project BIO.

- In de 2e helft 2018 is het nieuwe financiële systeem ingericht. Door omstandigheden (o.a. langdurige zieke) is er enige vertraging in het project opgetreden. Dit heeft ertoe geleid dat het schaduwdraaien van de basisadministratie niet in december heeft plaatsgevonden maar is doorgeschoven naar januari 2019. Ook zijn de oplevering van de projectenmodule en de inkoopmodule doorgeschoven naar Q1 2019.
- De professionalisering van inkoop heeft in 2018 voor alle projecten gezorgd voor een verbetering van het contractmanagement.
- Ook de herinrichting van DIV en archief heeft vertraging opgelopen o.a. doordat de voorgestelde technische oplossing, in SharePoint, in de praktijk niet realiseerbaar was. Er wordt gewerkt aan een nieuwe oplossing.
- De kwaliteit impuls aan business cases heeft geleid tot een toestroom aan nieuwe projecten in de 2e helft van 2018. In 2019 zal blijken of de verbeterde opzet van de business cases ook daadwerkelijk de gewenste verbetering van het eindresultaat tot gevolg heeft.
- Rondom privacy zijn in Q1 van 2018 de noodzakelijke stappen gezet om op tijd klaar te zijn voor de AVG. In Q4 2018 heeft een audit (0-meting) plaatsgevonden bij alle waterschappen om te zien of we daadwekelijk voldoen aan het minimale wettelijke vereiste en waar we staan met vervolgstappen. Vervolgens kan dan in 2019 met elkaar de ambitie worden vastgesteld tot welk niveau de waterschappen de komende jaren willen doorgroeien.
- Communicatie is in 2018 op gang gekomen middels o.a. 3 uitgaves van “IT’s HWH” het E-magazine van en voor de waterschappen. Daarnaast heeft communicatie een belangrijke rol gespeelt bij het welslagen van het Symposium “Digitaal denken en doen”.
- Capaciteitsmanagement:
    - De aanbesteding van inhuur van personeel is samen met enkele waterschappen met succes in de markt gezet. Waardoor de rechtmatigheid van inhuur nu voldoet aan alle regels en normen en de gewenste flexibiliteit kan worden gerealiseerd.
    - Door de verbetering van de kantooromstandigheden en sfeer is het percentage inleen vanuit waterschappen/overheid gegroeid. In personen gemeten naar meer dan 50% naar uren meer dan 40%.

Aandachtspunten en risico’s

- In 2018 is door HWH doorgewerkt aan de verbetering van de facilitering binnen het kantoor en een sfeer en cultuur van verbindend samenwerken. Dit alles om een prettige omgeving te bieden waar talenten vanuit de waterschappen tot bloei kunnen komen en kwaliteit kunnen leveren binnen de programma’s en projecten die voor de waterschappen worden uitgevoerd. Medewerkers vanuit de waterschappen oordelen hier positief over. Mede hierdoor lukt het in toenemend mate om vacatures door inleen vanuit de waterschappen ingevuld te krijgen. De snelle groei van de projectorganisatie vergt erg veel van de kleine instandhoudingsorganisatie. Het grote verloop vraagt veel van de organisatie om de cultuur van verbindend samenwerken op het gewenste niveau te handhaven of te verbeteren.
- De huidige werkwijze met flexibele schil heeft het vertrouwen van de waterschappen in HWH teruggebracht. Maar de flexibele schil met inleen en inhuur lost het eigenaars risico op maar inmiddels wordt een opdrachtgevers risico zichtbaar. Bijvoorbeeld bij IHW hebben de afgelopen jaren veel personele wisselingen plaatsgevonden door de kortlopende contracten van inleen en inhuur. Medio 2018 hebben zij hierdoor aan de deelnemers RWS, IPO en waterschappen een waarschuwing af moeten geven dat hierdoor de continuïteit in gevaar kwam, de planning niet gehaald ging worden en de kwaliteit van het resultaat niet kan worden gegarandeerd. Een onderzoek loopt naar een methode om dit in de toekomst te voorkomen en de juiste balans tussen de risico’s te vinden.
- Bij de aankoop en implementatie van applicaties wordt nog te weinig rekening gehouden met standaarden.

BTW
Eind 2018 deed de belastingdienst een niet verwachte uitspraak rondom het reeds bekende BTW vraagstuk.
HWH heeft in 2010 een verzoek tot vrijstelling voor de toepassing van omzetbelasting bij de Belastingdienst neergelegd. Het verzoek aan de Belastingdienst was destijds tweeledig, namelijk:

1. Vrijstelling van BTW op de diensten van HWH aan de waterschappen;
2. Vrijstelling van BTW op de diensten van de waterschappen aan HWH.

Verzoek 1. Vrijstelling BTW op de diensten van HWH aan de waterschappen: koepelvrijstelling
De Belastingdienst heeft in 2012 schriftelijk bevestigd dat HWH voldoet aan de voorwaarden voor de koepelvrijstelling, daarmee was dit deel van het verzoek tot vrijstelling reeds afgerond in 2012. De koepelvrijstelling zorgde ervoor dat HWH diensten vrij van BTW kon leveren aan waterschappen.
Verzoek 2. Vrijstelling BTW op de diensten van de waterschappen aan HWH
Op dit verzoek is tot op heden, ondanks herhaaldelijke verzoeken van HWH en diverse overleggen, nog geen standpunt ingenomen door de Belastingdienst. De diensten van waterschappen aan HWH worden in rekening gebracht met BTW. Aangezien HWH geen recht had op vooraftrek van de BTW, werkt dit uiteindelijk kostenverhogend voor de waterschappen.
Ultimo 2018 heeft de Belastingdienst plotseling een eindoordeel gegeven. Hieruit blijkt de Belastingdienst wederom geen standpunt heeft ingenomen omtrent verzoek 2. Maar heeft zij de afspraak uit 2012 (verzoek 1) ingetrokken. HWH zou jegens waterschappen niet vrijgesteld van BTW presteren. Het Dagelijks bestuur beraadt zich in 2019 op een reactie.

3.3.2. Voortgang projecten

- In het programma Waterketen heeft de nadruk in 2018 gelegen in verkenning met de gemeenten van verbetering van rioleringsinformatie en de uitwisseling daarvan.
- Binnen watersysteem zijn er stappen gemaakt om te komen tot verbeterde informatie m.b.t. verdamping (Satdata) en betere voorspelbaarheid van buien (Weer Informatie Water Beheer (WIWB) en Internationaal Radar Composiet (IRC)) zodat de waterbeheerders meer instrumenten krijgen voor een goede uitvoering van hun taak.
- Bij waterkeringen is tot diep in de organisaties overleg geweest over een modernisering van de vangstregistratie. Daarnaast is in goed overleg besloten om de opslag dynamische dijkdata niet meer centraal te laten plaatsvinden.
- Bij bedrijfsvoering is de voortgang:
    - Het beheerteam van e-HRM is op orde gebracht en de proceseigenaren (hoofden P&O) meer in positie gebracht.
    - Het is voor alle waterschapsbestuurders en –medewerkers op bezoek bij nadere waterschappen en bij veel overheidsorganisatie om zonder extra moeite, probleemloos en veilig in te loggen op hun eigen omgeving. Dit alles dankzij GOVROAM.
    - De overgang van GVOV naar DROP is zonder problemen verlopen.
    - Een aantal waterschappen hebben in het verleden gezamenlijk een Content Management Systeem (CMS). Dit CMS moet gemoderniseerd worden en tevens moet bestudeerd worden welke nieuw functionaliteiten en integratieopvattingen voor de waterschappen van belang zijn.
    - Samenwerken naar de toekomst toe vraagt om afspraken, standaarden en gezamenlijke visie op architectuur (niet alles kan met alles praten!). Doorontwikkeling van o.a. Wilma is weer opgepakt.
    - Voor de omgevingswet heeft de Unie van Waterschappen eind Q3 2018 een beroep gedaan op HWH ter ondersteuning van de transitie baar de omgevingswet. Waarbij eerst aandacht is voor de handreiking waterschapsverordening.
    - Het Oracle contract is vernieuwd en de kosten zullen de komende jaren substantieel dalen.
- Voor het programma informatieveiligheid heeft het CERT (Computer Emergency Response Team) zijn waarde volop bewezen en in het programma uitgebreid met extra aandacht

voor de proces automatisering en de pribvacy. Bij de formele invoering van de AVG op 25 mei 2018 beschikten alle waterschappen over een Privacy Officer.
- Het programma 'datastromen' verloopt moeizaam. Er wordt veel tijd besteed aan het begeleiden van zowel waterschappen als leveranciers. Daarnaast is de wereld van data erg in ontwikkeling (digitale transformatie) Mede hierdoor is er in 2018 een hernieuwde inspanning geleverd om een nieuwe (technische en organisatorische) opzet te ontwerpen aangepast aan de verwachtingen van deze tijd.
- Voor Beeldmateriaal is er naast het regulier inwinnen van beeldmateriaal hard gewerkt aan de aanbesteding van BM4 waarbij ook de samenwerking met een aantal gemeentes is opgenomen.
- Voor AHN zijn, naast de normale inwinning, pilots uitgevoerd om inzicht te verschaffen in nieuwe inwintechnieken. Van belang voor de eventuele aanbesteding van AHN3 in het voorjaar van 2019.
- Bij SAW@ is veel energie gestoken in de overgang van hosting bij de leverancier naar hosting vanuit de "overheidscloud".
- IHW is naast de uitvoering van de basistaken vooral bezig geweest met de bemensing van het programma en het borgen van kennis. Daarnaast probeert IHW het Water Kwaliteitsportaal te moderniseren en heeft doorontwikkeling van het Waterveiligheidsportaal plaats gevonden.

3.3.3. Faciliterende diensten

- De huurcontracten voor de locatie stationsplein Amersfoort lopen eind 2019 af. Door alle partijen is besloten dat het de voorkeur heeft om in het stationsgebied van Amersfoort te blijven huren. Tevens is aan de directeuren van STOWA en HWH (ook namens IHW) de opdracht gegeven om met de huidige verhuurder de onderhandelingen te starten voor een potentiele verlening. M.b.t. de onderhandelingen is niet alleen verbeteringen aan het gebouw als eis meegegeven maar ook moet het gebouw nu al een A-label m.b.t duurzaamheid hebben. De UvW heeft aangegeven dat zij graag binnen de gehuurde vierkante meters meer ruimte als vergaderruimte ingezet zou zien worden om de extra huur van vergaderruimte elders in Amersfoort te verminderen.
- Het vergadercentrum kent een hoge bezettingsgraad en de kosten blijven binnen het budget.
- Ten aanzien van de Oracle Tech loopt samenwerking tussen HWH en Waterschappen goed. Er zijn positieve resultaten in het contractmanagement. Er is een nieuw contract afgesloten met Oracle dat stapsgewijs leidt tot een verlaging van de kosten, in 2021, tot 50% van de huidige onderhoudskosten.

3.3.4. Bedrijfsvoering

De Planning & Control cyclus is in 2018 conform de richtlijnen uitgevoerd. Door de krappe bezetting van de instandhouding en hoge werkdruk heeft HWH over de hele breedte van de bedrijfsvoering moeite om 'in control' te blijven.

4. Programma 1 Bestuur en organisatie

4.1. Wat wilden we bereiken?

Het programma betreft de basisinfrastructuur van Het Waterschapshuis, waarvan de kosten niet worden toegerekend aan taken en waarvan de kosten worden gedragen door alle deelnemers.

Bestuur
Het Dagelijks bestuur en Algemeen bestuur in staat te stellen om op een goede wijze sturing te geven aan organisatie Het Waterschapshuis zodat de doelstellingen worden gerealiseerd binnen de daarvoor gestelde beleidsmatige en financiële kaders.

Organisatie
De basis organisatie die er voor zorgt dat de projecten door de Opdrachtgeverstafel opgedragen conform opdracht kunnen worden uitgevoerd. Zij zorgt o.a. voor de juiste werkomgeving, dat de projecten bemenst worden, strategische inkoop en financiële administratie beschikbaar is.

Mobiliteit
Naast het ramen van de kosten van personeel dat niet geplaatst is, is ook het personeel dat op basis van vrijwilligheid meewerkt aan flexibilisering opgenomen. Hiermee wordt duidelijk wat de echte beschikbare capaciteit voor projecten is.

Interne projecten
Een van de uitkomsten van de tussentijdse evaluatie HWH 2.0 is om HWH een kwaliteitsimpuls te geven. Vanaf 2017 lopen verbeteringsprojecten om alle onderdelen van de HWH-organisatie een kwaliteitsimpuls te geven. Tevens wordt hierbij veelvuldig een partnerschap met een waterschap aangegaan.

4.2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

In de vergadering van 5 juli 2018 heeft Herman Dijk de voorzittershamer overgedragen aan Rogier van der Sande. Herman heeft met veel energie de afgelopen jaren mee sturing gegeven aan de overgang van stichting naar gemeenschappelijke regeling en de reorganisatie van HWH naar HWH 2.0. Het is aan de nieuwe voorzitter om HWH door te laten groeien naar HWH 3.0.

Om een nieuwe koers uit te zetten heeft het bestuur een breed gedragen koerscommissie ingesteld bestaande uit bestuurders, directeuren, i-managers en een vertegenwoordiging van de Unie van Waterschappen. Zij hebben zich vervolgens breed laten informeren door visionairs uit het primaire proces, STOWA, RWS, en markt maar ook door de eigen organisaties zoals opdrachtgeverstafel, uitvoerend overleg en i-platform. Ultimo 2017 heeft de commissie haar Koersplan "Wijzer naar 2020" opgeleverd. Dit koersplan geeft aan in welke richting HWH 3.0 zich de komende jaren kan ontwikkelen om nog meer toegevoegde waarde aan de waterschappen te leveren. De koerscommissie voorziet daarin ook nieuwe rollen als innovatiemakelaar en ondersteuning bij de implementatie van vernieuwing.
In de tussentijdse evaluatie van HWH 2.0 is aangegeven dat er ook in de aansturing van HWH verbeteringen gewenst zijn. Het koersplan heeft geen suggestie voor een aanpassing van de governance opgeleverd. Daarom heeft het bestuur van HWH de secretaris directeuren van de waterschappen gevraagd dit op zich te nemen.

Zoals de evaluatie en koersplan beiden aangeven is er de wens om meer programmasturing en minder regeldruk. Om programmasturing goed te kunnen ondersteunen is een verbetering en modernisering van het financiële systeem noodzakelijk met een adequate projecten- en rapportage module.

Werken met een flexibele schil waarbij de waterschappen maar een deel van de noodzakelijke capaciteit leveren en de rest aangevuld moet worden met mensen uit de markt, leverde de afgelopen periode regelmatig ongewenste situaties op met betrekking tot aanbestedingsgrenzen. Een grote algemene aanbesteding heeft dit probleem voor de komende 4 jaar opgelost.

De instandhouding is minimaal ingericht. Inzichtelijk is gemaakt wat dit betekent een minimale inrichtingen en welke risico's horen daarbij. Tevens wordt door HWH in de bedrijfsvoering zoveel als mogelijk samengewerkt met waterschappen. De samenwerking kan op veel manieren de twee uitersten zijn:

- Er wordt alleen geadviseerd betreffende het proces of de taak (bijv. BHV)
- De gehele taak of proces wordt door het waterschap overgenomen (bijv. Salarisverwerking)

Activiteit	Waterschap	vanaf	Eigenaar
Inkoop			Sanne Wijnhorst
HRM eigen personeel (inclusief salaris administratie)	De Dommel	2008	Gerard Smits
Kantoorautomatisering	Vechtstromen	2017	Sylvia van Kuijck
DIV/archiefwet	Vechtstromen	2019	René Verhage
BHV	Vallei en Veluwe	2018	Sylvia van Kuijck
Financiele administratie	Rijnland e.o.	2019/2020	Sanne Hooijer
Communicatie	Brabantse Delta	2017	Gerard Smits
BIWA/informatieveiligheid	De Stichtse Rijnlanden	2017	René Verhage
Juridisch advies	Drents Overijsselse Delta	2017	Suzanne Kool

In samenwerking met Vechtstromen is de afgelopen 2 jaar de kantoorautomatisering vernieuwd en op niveau 2018 gebracht. Naast hosting is ook de servicedesk aan de dienstverlening toegevoegd. Nieuwe medewerkers kunnen nu meteen aan de slag en ook bij verstoring wordt snel en adequaat het probleem opgelost. Het functioneel beheer van de interne applicaties moet nog zijn permanente invulling krijgen. De werkzaamheden m.b.t. de herinrichting van interne applicaties en de koppeling tussen de diverse systemen is nog niet afgerond.

De vaste kern is de afgelopen periode uitgebreid met nieuwe rollen of vanwege een wettelijke opdracht zoals CISO (chief information security officer) en FG (Functionaris voor de gegevensbescherming) of vanwege een verzoek van het bestuur zoals een medewerker strategische communicatie en een coördinator communicatie. In totaal is de vaste kern hiermee met 1 FTE gegroeid.

Capaciteitsmanagement heeft in 2018 haar professionaliteit getoond met de invulling van 65 vacatures een score waar menig detacheringsbureau jaloers op is. Een verlooppercentage van >40% is echter wel een uitdaging. Door begeleiding van inleen en inhuur en door veel aandacht te schenken aan cultuur en positiviteit is er ook op de vloer bij HWH een enorme omslag in sfeer gerealiseerd waardoor HWH nog aantrekkelijker is geworden voor medewerkers uit de waterschappen. Maar de waterschappen en dus ook HWH beginnen het aantrekken van de markt en de mogelijkheden om weer van baan te wisselen goed te voelen.

In 2018 is de verbetering van de business cases tot stand gebracht door ingehuurde externe expertise. De resultaten hiervan waren aan het einde van 2018 te zien in de business cases. In 2019 zal blijken of de verbeterde business case ook een beter resultaat na de aanbesteding en implementatie tot gevolg heeft.

De BIWA-audit is eind 2017 ook bij HWH uitgevoerd. De daaruit voortkomende verbeterpunten zijn opgepakt. Het project privacy heeft geleid tot een voldoen aan de AVG vanaf mei 2018. Een audit aan het einde van 2018 moet laten zien dat alle waterschappen voldoen aan de minimale eisen voor de AVG en in hoeverre al aanvullende activiteiten zijn opgepakt. In 2019 hopen de waterschappen te komen tot een collectieve afspraak over hun ambitie m.b.t. privacy.

Vanuit Kennis en Verbinden is naast de kennisuitwisseling en het opstellen van de Business Cases ook veel energie gestopt in de ondersteuning van Opdrachtgeverstafel, Uitvoerend Overleggen en i-platform. Hun steun werd zeer gewaardeerd. Zij op hun beurt hebben weer regelmatig een beroep op ondersteuning en klankborden gedaan op het coördinatieteam van HWH. Daarnaast hebben zij samen met het coördinatieteam weer veel energie gestopt in de samenwerking met derde partijen (UvW, STOWA, RWS/CIV, IPO/BIJ12, VNG, ICTU/Logius, Kadaster en leveranciers).

Op het gebied van mobiliteit zijn er voor diverse mensen loopbaantrajecten opgezet en ingevuld en waar mogelijk is kosten dekkend gewerkt. Waar dat niet mogelijk was is gekeken naar een maatschappelijk verantwoorde inzet.

5. Programma 2 Kennis en verbinden

5.1. Wat wilden we bereiken?

Kennis en Verbinden
Digitale transformatie staat op de agenda. Ook beseffen de waterschappen dat dit gepaard gaat met organisatorische veranderingen en dat bij een (groot) deel van deze opgave samenwerking noodzakelijk is.
HWH is verkenner en verbinder bij deze transformatie en bijbehorende veranderingen en articuleert vragen vanuit de business. Het brengt kennis samen, om
kansen te benutten en veranderingen te bewerkstelligen.
Daarnaast vervult HWH in de uitvoering van projecten de rol van deskundig begeleider.

Business Cases
In opdracht van de opdrachtgeverstafel uitwerken van nieuwe ontwikkelingen en onderzoeken van kansen om te komen tot samenwerking in nieuwe ICT projecten.

5.2. Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Het bij elkaar brengen van waterschappen die met gelijke ideeën bezig zijn, heeft geleid tot betere samenwerking en afstemming tussen de waterschappen onderling en soms derde partijen. In een enkel geval heeft dit geleid tot een onderzoek of het opstellen van een business case.

- Digitale transformatie
  - Start opzet innovatieplatform
  - Innovaties bij waterschappen verkend
  - Symposium Digitaal denken en doen georganiseerd
- Weer en water
  - Afspraken met KNMI gemaakt voor de eenduidige te beschikkingstelling van neerslagdata t.b.v. goed waterhoeveelheid beheer.
  - Internationale radarcomposiet is een afstemming van neerslagdata vanuit meerdere (internationale) bronnen, zodat ook onze grenswaterschappen op tijd hun neerslaginformatie krijgen.
  - Vanuit de werkgroep Satwater is de behoefte gekomen aan een landelijk beeld betreffende verdampingsdata. Dit zou middels satellietbeelden berekend kunnen worden.
  - Om data te kunnen delen met het NHI is een kwaliteitsslag op data en afstemming nodig
- Vangstregistratie
  - Modernisering van applicaties t.b.v. registratie muskus- en beverratten.
- Omgevingswet
  - Digitaal Stelsel Omgevingswet stelt eisen aan de aangeleverde data. Hiervoor zijn allerlei voorbereidende activiteiten opgepakt.
  - Samen met Unie van Waterschapen de Waterschapsverordening geschikt gemaakt voor de omgevingswet.
- Inspire
  - Op verzoek van de Unie van de Waterschappen aanvullend onderzoek voor de leemtes bij de invulling van de wettelijke verplichting voor de waterschappen om data te leveren aan het INSPIRE programma.
- Content Management Systeem (CMS)
  - Modernisering van het platform (websites) voor CMS (facultatief)
- Digitale Dijkdata
  - Samen met de waterschappen verkend of er een generieke voorziening voor de opslag van dynamische dijkdata wenselijk is.

6. Programma 3 Waterketen

6.1. Wat wilden we bereiken?

Het Waterschapshuis draagt bij aan efficiënte ICT ondersteuning op de bedrijfsfuncties afvalwaterketen. De producten gerelateerd aan Afvalwaterketen dragen, vanuit verbondenheid met de waterpartners, bij aan de gemeenschappelijke informatievoorziening ter ondersteuning van een doelmatige en duurzame (afval)waterketen.

6.2. Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Z-Info
Alle werkzaamheden betreffende het Centraal Functioneel Beheer ten behoeve van de gebruikersondersteuning, het contractmanagement, de doorontwikkeling van functionaliteit van requirements management tot tests en releases. Het aanvullend verder ontsluiten van informatie van en naar externe partijen (o.a. BVZ, slibregistratie- en transportsystemen). Een optimalisatie in het beheer- en onderhoudsproces van het systeem en verbeterde leverancierscontracten.

Rioleringsinformatiesysteem (BC)
De BC (herdoopt in DAMO-TRI is opgeleverd.

Marktverkenning opvolging Rioken
Dor uitbreiding van de scope loopt de Bc door tot in 2019.

7. Programma 4 Bedrijfsfuncties

7.1. Wat wilden we bereiken?

Het Waterschapshuis draagt bij aan efficiënte ICT ondersteuning op de bedrijfsfuncties watersysteembeheer, waterveiligheid en vergunning en handhaving. Hierbij wordt extra aandacht besteed aan een uniforme datalaag en functionaliteit en flexibiliteit in de mogelijkheid van maatwerk voor de waterschappen.

7.2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

UO Datastromen algemeen
Kijkend naar de activiteiten die aangestuurd wordt door het UO datastromen (binnen dit UO worden veel projecten betreffende de data modellering aangestuurd) zien we dat we voor een aantal (nieuwe) uitdagingen staan. De keten waarbinnen de data moet stromen: van Waterschap naar de Centrale Distributie Laag naar de voorziening van het kadaster (PDOK; Publieke Dienstverlening op Kaart) is zowel technisch als organisatorisch (te) complex. In 2018 is mede daarom een houtskoolschets voor de (toekomstige) architectuur gemaakt. In Q1 van 2019 zal dit concreet worden uitgewerkt in een voorstel voor een nieuwe opzet van de activiteiten.

Over alle activiteiten binnen het UO Datastromen heen is er niet meer uitgegeven dan was begroot, echter hierbij moet worden aangetekend dat een aantal deel activiteiten (projecten) een budget overschrijding kennen en een aantal andere een onderschrijding. Vanwege het principe van de ”loden deuren” mogen deze niet zomaar uitgewisseld worden.

B&O DAMO Keringen en B&O DAMO Water systeem
Voor de voorziening wordt het beheer, onderhoud, contractmanagement en het functioneel beheer voor de doorontwikkeling gecoördineerd richting leverancier en waterschappen. Het budget voor 2018 is niet toereikend gebleken. Kosten lopen uit vanwege de complexe implementatie CDL 1.5 en DAMO 1.5 en 2.0, waarbij door het team ook vele ondersteuning aan de waterschappen is verleend.

DAMO Metingen Keringen
Het logische model is in beheer en conform planning. Er is optimisme over het feit dat we zeer binnenkort over een BRO-coördinator kunnen beschikken die als opdracht heeft om het landelijke model aan te laten sluiten bij de behoeften van de waterschappen.

DAMO Metingen Keringen Logisch
Projectleider wordt op dit moment geworven. Door de latere start van het project wordt het saldo doorgeschoven naar 2018.

Project DAMO Afvalwaterketen Logisch en Fysiek
DAMO afvalwaterketen Logisch is opgeleverd en in beheer genomen zij het met een budget overschrijding. Er zijn gebruik gemaakt van een nieuwe technische opzet om voor te sorteren op de toekomst. Op het budget voor beheer en onderhoud is geld overgebleven, doordat de oplevering van het project was vertraagd.

Waterschapsgrenzen
In samenwerking met de UvW is in 2018 een project uitgevoerd om de waterschapsgrenzen te harmoniseren met het oog van de verkiezingen 2019. Van de aanvankelijk enkele duizenden verschillen (adressen die in 2 of 0 waterschappen lagen) zijn er nog enkelen over. Deze nieuwe en verbeterde grenzen moeten nog wel formeel worden vast gesteld (en daarna onderhouden).

Vangstregistratie
Het informatiesysteem is stabiel en succesvol in productie. In december is het project gestart om tot een opvolger van het huidige en landelijk uniform huidige systeem te komen.

Beheer en onderhoud DijkDataService Centrum
In 2018 heeft HWH een éénjarige overeenkomst gesloten om gedurende de opstelling van de Business Case Dynamische Dijkdata, de reeds bestaande voorziening DDSC te continueren.

Op basis van de resultaten van de Business Case, wordt geen nieuw project gestart. HWH zal de coördinatie van de DDSC-voorziening begin 2019 overgedragen aan één van de actieve DDSC-gebruikers óf aan de leverancier. Gedurende deze overdrachtsperiode is de éénjarige overeenkomst 2018 met enkele maanden verlengd in 2019 (gefinancierd door de actieve gebruikers).

Digitale Watertoets

Het beheer wordt conform afspraken uitgevoerd. In verband met de verwachte impact van de Omgevingswet worden er geen grote updates uitgevoerd. Het contract is verlengd tot 1-10-2019.

NDFF Nationale Databank Flora en Fauna
Kassiersfunctie, contractmanagement en gebruikersoverleg faciliteren (geen functioneel beheer). Het informatiesysteem is stabiel in productie. Per 1-1-2018 zijn alle waterschappen aangesloten aan de NDFF.

Digitale Aangifte Bedrijven
Informatiesysteem voor aangifte voor zuiveringsheffing en/of verontreinigingsheffing. Systeem functioneert naar tevredenheid. Het beheer en onderhoud van dit systeem is verlengd. Onderhandelingen met de leverancier voor overname van de code zijn gestart.

Govroam
De implementatie bij de deelnemers is inmiddels (nagenoeg) afgerond en het beheer is gestart.

Nationale regenradar
De aanbesteding is gegund én uitgevoerd binnen de gestelde kaders en omgedoopt to WIWB (Weer Informatie Waterbeheer). In 2018 is het project uitgebreid met IRC (Internationaal Radar Composiet) een project samen met het KNMI voor verbetering van de basis-data en inmiddels is ook SatDATA 3.0 gestart. De aanbesteding van werkelijke verdampingsdata voor complementering van het data pallet voor de hydrologen.

8. Programma 5 Diensten

8.1. Wat wilden we bereiken?

Het programma draagt bij aan efficiënte ondersteuning van de waterschappen met door HWH geleverde gemeenschappelijke voorzieningen voor de ondersteunende bedrijfsprocessen. Het programma brengt kennis samen over landelijke ontwikkelingen omtrent de elektronische dienstverlening en databeheer.

- Conform wettelijke verplichtingen verbeteren van toegankelijkheid en transparantie van waterschapsinformatie. En tegelijkertijd de kosten minimaliseren door bij deze diensten optimaal op de bedrijfsprocessen aan te sluiten.
- Gegevenshuishouding: De waterschappen willen met hun gegevenshuishouding op tijd klaar zijn voor nieuwe wettelijke datastromen en andere externe dataverplichtingen. HWH draagt bij aan kennis om deze ambitie waar te maken.
- Licentiemanagement: Faciliteren en managen van gezamenlijke inkoop van ICT licenties ten behoeve van de ondersteuning van meerdere primaire processen van de waterschappen; rendement door gezamenlijke inkoop en licentiemanagement.
- Vergadercentrum: Onderlinge samenwerking tussen waterschappen en aanverwante partijen uit de watersector faciliteren en bevorderen.

8.2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

B&O WION portaal
Het bestaande contract is verlengd. In 2019 zal de BC voor de opvolger worden afgerond.

Ondersteuning OGT/I-platform
De ondersteuner i-platform is inmiddels structureel ingevuld en de vergaderingen lopen conform planning.

Project en B&O e-HRM
De focus van het project e-HRM is verschoven van het implementeren van de basis modules naar het implementeren van de ”plus” en “top” modules. Het is een grote uitdaging om de wensen van de verschillende waterschappen zodanig te uniformeren en structureren dat de modules de waterschappen op de voor hen gewenste wijze ondersteunen. Het organiseren van de “business” is mede gefaciliteerd door HWH middels het opzetten van een zogenaamd HRM platform en het uitbreiden van het team met een vertegenwoordiger van de business, de product Owner. Mede hierdoor is er in 2018 uitbreiding van het team en daarmee budget gevraagd.
Het uitvoeren van de beheeractiviteiten is conform BISL ingericht.

CDL Centrale Distributie Laag
De opgeleverde Centrale Distributielaag voldoet technisch aan de gestelde eisen. In de praktijk blijkt het echter lastig om de stroom de CDL in (levering van de waterschappen) en de stroom uit (levering aan de landelijke Kadaster faciliteit PDOK, Publieke Dienstverlening op Kaart) volledig te beheersen. Mede daarom is in 2018 aandacht besteed aan de visie op het delen van data en de technische en organisatorische faciliteiten die daarbij horen. Deze zullen nader uitgewerkt worden in Q1 2019.

IPv6
Het huidige internetprotocol (IPv4) bevat onvoldoende adressen om alle apparaten van een adres te voorzien. HWH begeleid de waterschappen in de overgang naar een nieuw protocol (IPv6).Dit betreft het invoeren van nieuwe IP reeksen conform het nieuwe protocol voor alle waterschappen.

DROP

Het product Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties (DROP) is de samenvoeging van CVDR (Centrale Voorziening Decentrale Regelgeving) voor integrale publicatie van algemeen verbindende voorwaarden (verordeningen) en de GVOP (Gemeenschappelijke Voorziening Officiële Publicaties) voor alle overige bekendmakingen. In 2018 is de succesvolle overgang afgerond waarbij alle waterschappen binnen de tijdslimiet over gestapt zijn.

NieuwWaterschapsNet
In 2018 is het huidige contract voor het gezamenlijk CMS tot de laatst mogelijke datum verleng en is er een BC opgesteld voor het vervolg (CMS 3.0). Het project voor de aanbesteding hiervan is inmiddels gestarte en moet leiden tot een nieuwe leverancier met ingang van 1-7-2019.

Doorontwikkeling gebruik WILMA
WILMA is de term voor de beschrijving van de (gedeelde) technische architectuur voor de waterschappen. Het project WILMA is in 2018 gestart en heeft door voortschrijdend inzicht een scope wijziging opgeleverd. Het is van groot belang dat de WILMA iets oplevert waar de waterschappen werkelijk iets aan hebben. Inmiddels worden de eerste producten opgeleverd en is de nadrukkelijke samenwerking met andere activiteiten (o.a UO Datastromen) gezocht.

Softwarecatalogus
Doel is het implementeren van een Landelijke Software Catalogus conform model VNG Realisatie. In 2018 was er aanvankelijk een wat aarzelende houding van VNG realisatie weer veranderd in een meewerkende houding waardoor er optimisme is voor een daadwerkelijke implementatie in 2019.

Zaaktypecatalogus
In 2018 heeft herdefinitie van het project plaats gevonden waarbij meer aandacht is voor de zogenaamde producten en diensten catalogus (pdc) en de aansluiting daarvan op Zaak Types. De ZTC is verlaat en sluit nu beter aan bij het project Wilma.

Project informatieveiligheid
In 2018 is het CERT-WM (Computer Emergency Response Team-Watermanagement, een gespecialiseerd team van ICT-professionals, dat in staat is snel te handelen in het geval van een beveiligingsincident) operationeel en zijn alle waterschap aangesloten. De samenwerking hierin met RWS loopt heel goed. Het CERT-WM monitort dagelijks 4500 soft- en hardware-producten van de waterschappen.

In het CIW (Coördinatoren informatieveiligheid Waterschappen), georganiseerd vanuit het programma, is weer veel kennis uitgewisseld op het dynamische terrein van informatieveiligheid. Daarnaast heeft het CIW een tweetal producten ontwikkeld: een instrumentarium voor het uitvoeren van interne audits en een raamwerk om binnen de P&C-cyclus te rapporteren.

Het programma gaat zich ook richten op de procesautomatisering.

Programma privacy
Het Programma Privacy is halverwege 2017 gestart. Als eerste is een Contactpersonenoverleg Privacy Waterschappen (CPW) opgericht. Het CPW heeft inmiddels veel werk verricht. Er zijn verschillende modellen en notities met betrekking tot privacy opgesteld die onderling worden gedeeld en waar alle waterschappen van kunnen profiteren. Op 25 mei 2018 voldeden de waterschappen aan de belangrijkste eisen voor de invoering van de AVG. Ook heeft het programma schematisch de stand van zaken in kaart gebracht. In 2018 is een Audit uitgevoerd waarvan de resultaten in de loop van Q1 2019 uitgewerkt worden in acties.

Omgevingswet / TROWA
De kwartiermakers voor het Informatiehuis Water voor de Omgevingswet hebben dit jaar een conceptvoorstel van informatieproducten opgeleverd. In de loop van 2018 heeft een evaluatie van de bestaande activiteiten plaats gevonden en dat heeft geleid tot een nieuw project genaamd TROWA (Transitie Ondersteuning Omgevingswet Waterschappen). Binnen dit project wordt een Handreiking Waterschapsverordering uitgewerkt waarbij aandacht is voor het “wat” (de hand-

reiking zelf) het “hoe” (implementatie bij waterschappen) en het “waarmee” (Business Cases voor ondersteunende tooling). Dit project wordt in nauwe samenwerking met de UvW uitgevoerd.

Vergadercentrum
Jaarlijks maken ruim 20.000 bezoekers gebruik van het vergadercentrum. Vooral op dinsdag, woensdag en donderdag is het centrum goed bezet. Soms moet er zelfs uitgeweken worden naar Seats2meet of andere zalen in Amersfoort. Modernisering en mogelijk een kleine uitbreiding van het vergadercentrum is meegenomen in de opdracht voor het medio 2018 opgerichte projectteam huisvesting. Dit projectteam is opgericht om de verlenging/beëindiging van het huurcontract te begeleiden en de huisvesting weer op het niveau 2020 te brengen.

Oracle
In 2018 is een licentiemeting uitgevoerd op de geïnstalleerde basis van producten uit het huidige Oracle Tech contract. Deze meting is uitgevoerd bij alle aan het contract deelnemende organisaties. In 2018 is ook een nieuw contract afgesloten waarbij ook de belastingkantoren kunnen aansluiten. Dit contract zal tot een geleidelijke verlaging van de kosten leiden.

9. Programma 6 Derden AHN, BM en SAW@

9.1. Wat wilden we bereiken?

De programma's uit het Programmaplan Diensten Data dragen bij aan de ontwikkeling en het beheer van generieke voorzieningen ten behoeve van de informatievoorziening in de diverse bedrijfsfuncties van de waterschappen en eventuele derden.

- Actueel Hoogtebestand 2014-2019: het gezamenlijk met RWS en provincies vervaardigen van een landsdekkend hoogtebestand voor goed watersysteem- en waterkeringen-beheer.
- Beeldmateriaal 2016-2018: het jaarlijks beschikbaar stellen van landelijke set luchtfoto's in een hoge en een lage resolutie ten behoeve van de primaire processen van de deelnemende overheden.

9.2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2018 hebben we binnen de programma's de volgende activiteiten ontplooit:

AHN

In 2018 zijn de gebieden Vallei en Veluwe en Limburg ingewonnen, waarmee circa 85% van het AHN3 gereed is. Voor 2019 resteren alleen nog Noorderzijlvest, Hunze en AA's en Vechtstromen. Ook zijn in 2018 pilots uitgevoerd waarin onderzoek is gedaan naar alternatieven voor de inwinning en bijhouding van deze hoogtebestanden. Deze hebben waardevolle inzichten gegeven. Ook is verkend of een samenwerking met Het Kadaster op gebied van hoogtemetingen mogelijk is.
In het voorjaar van 2019 zal er besluit genomen worden door de regieraad over een eventueel vervolg op het AHN3.

Beeldmateriaal

Binnen het programma beeldmateriaal zijn er twee landelijke sets luchtfoto's in een hoge (10 centimeter) en een lage resolutie (25 centimeter) gemaakt. Een aanbesteding is uitgevoerd voor het verkrijgen van luchtfoto's in 2019 en 2020. Hierin is de samenwerking met de gemeenten goed van de grond gekomen en wordt er nu voor 40% van het grondgebied van Nederland gezamenlijk gevlogen.

SAW@

Na afrekening met Rijkswaterstaat (als beheerder van het gezamenlijke budget voor SAW@) komen de saldo-bedragen allemaal op 0 euro. Dit is te verklaren uit het feit dat HWH voor het samenwerkingstraject SAW@ de kassiersfunctie vervuld namens de deelnemende waterschappen.
In 2018 is verder gewerkt aan de harmonisatie van de data ten behoeve van de DSO. Afgelopen september heeft Waterschap De Dommel PowerBrowser in gebruik genomen. Hiermee zijn alle twaalf deelnemende organisaties van SAW@ live!

10. Programma 7 Informatiehuis Water

10.1. Wat wilden we bereiken?

De activiteiten in het kader van het Programmaplan Informatiehuis Water dragen bij aan de missie van het Informatiehuis Water:

Het Informatiehuis Water heeft als missie informatie over water efficiënt en effectief te laten stromen tussen waterbeheerders en deze beschikbaar te stellen aan derden.
Het IHW is een samenwerkingsverband van Rijk, provincies en waterschappen. Samen met de waterbeheerders wordt gekomen tot uniforme, toegankelijke én bruikbare informatie over water. IHW vormt de digitale schakel tussen waterbeheerders, stimuleert de onderlinge samenwerking & interactie en ontlast de waterbeheerder bij de structurele informatiebehoeftes van buitenaf. In 2022 stroom de informatie als water in de Rijn.

De doelen van het IHW zijn:

1. Bijdragen aan doelmatig waterbeheer: besparing in tijd en geld;
2. Bevorderen van samenwerking tussen waterbeheerders: efficiënte & effectieve informatie-uitwisseling;
3. Ondersteunen van waterbeheerders bij hun wettelijke rapportageverplichtingen met goed functionerende informatieprocessen en systemen;
4. Beschikbaar stellen van duurzame informatievoorziening;
5. Vervullen van een makelaarsfunctie tussen vraag en aanbod van waterinformatie.

10.2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

Basistaken IHW
De basistaken van het IHW worden uitgevoerd in opdracht van en gefinancierd door de waterschappen, de provincies en met ministerie van I&W/Rijkswaterstaat. HWH vervult een belangrijke faciliterende rol op het gebied van capaciteitsmanagement en inkoop ten behoeve van het IHW. Eind 2017/begin 2018 zijn een groot aantal ervaren medewerkers vertrokken. Deze functies zijn eind 2017/begin 2018 weer opnieuw ingevuld. Dankzij een extra inspanning van HWH is het gelukt om meer medewerkers vanuit de waterschappen in te lenen (ca 50% van de afgesproken fte's). Aanvullend zijn medewerkers ingehuurd van marktpartijen en Rijkswaterstaat. Hierdoor konden de meeste basistaken in 2018 door het IHW goed worden uitgevoerd. Alleen is de doorontwikkeling en verbetering van bestaande informatiesystemen door deze personele wisseling en het ontbreken van inkoopcapaciteit bij HWH sterk vertraagd. Om deze doorontwikkeling en verbetering te realiseren, is gestart met het opstellen van een ICT-inkoopstrategie voor het IHW. Hiervoor is extra inkoopdeskundigheid vanuit de markt ingehuurd

Bijkomende projecten
Het IHW voert ook projecten uit voor derden, waarbij de rol van het HWH zich beperkt tot de kassiersfunctie en eventueel contract- en capaciteitsmanagement.

In opdracht van Informatiehuis Marien werd de uitbreiding van het waterkwaliteitsportaal voor de Kaderrichtlijn Marien beheerd door het IHW. Dit beheer is in het najaar van 2018 beëindigd.

Na gereedkomen van het functioneel ontwerp heeft het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is aan het IHW gevraagd het ROR-maatregelenportaal te realiseren. In 2018 zijn de voorbereidingen voor de bouw van dit portaal gestart en kon eind 2018 de opdracht voor de bouw worden gegeven.

Het IHW werkt vanaf 2016 aan de realisatie van het waterveiligheidsportaal (WVP). De programma-directie HWBP is hiervoor gedelegeerd opdrachtgever, namens de stuurgroep HWBP. De realisatiefase is afgerond volgens plan. In 2018 is het WVP in opdracht van het HWBP verder door ontwikkeld. Hiervoor is het projectteam WVP gecontinueerd.

In 2018 is het beheer en onderhoud van het Waterveiligheidsportaal in opdracht van het HWBP gecontinueerd. Hiervoor is extra capaciteit aangetrokken vanuit de waterschappen en een marktpartij. Ook zijn contracten afgesloten voor technisch en applicatie beheer.

11. Paragrafen

11.1. Paragraaf: Ontwikkelingen sinds het (vorige) begrotingsjaar

Start HWH 3.0
In 2019 ontwikkelt HWH zich tot HWH 3.0. Naast het invullen van de nieuwe rollen blijft het kwalitatief optimaal uitvoeren van de projecten het belangrijkste aandachtspunt van HWH.
In de eerste helft van 2019 moet de implementatie van de vernieuwde inrichting van programmatisch uitvoeren van de wensen van de waterschappen worden afgerond. De nieuwe uitvoerend overleggen hebben dan de hun meerjaren strategie uitgewerkt en deze strategieën zijn verzameld in een meerjaren programma HWH 2019 – 2021.
De waterschappen blijven verwachten van Het Waterschapshuis dat het zo compact mogelijk, dienstbaar, vaardig en effectief is. Om de kwaliteit van de ondersteunende processen te verbeteren is daarom een netwerk van ondersteunende waterschappen ontwikkeld. Dit zal in 2019 nog verder worden uitgebreid o.a. voor financiële administratie.

11.2. Paragraaf: Incidentele baten en lasten

Deze paragraaf bevat een overzicht van de baten en lasten die als eenmalig ten opzichte van voorgaande en komende begrotingsjaren moeten worden beschouwd.

In de jaarrekening is geen post incidentele baten en lasten opgenomen.

11.3. Paragraaf: Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen

Eind 2017 was een voorziening gevormd van € 335.884. In 2018 is hier een bedrag van € 176.764 aan toegevoegd. Dit betreft een voorziening voor nog te verwachten kosten in het kader van HWH 2.0.

In 2017 is de laatste bestemmingsreserve (HWH 2.0) volledig aangewend. In 2018 wordt er niet meer gewerkt met bestemmingsreserves.

11.4. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

11.4.1. Algemeen

Het Waterschapshuis wil op gestructureerde wijze risico's beheersen. Om die reden is het van belang om inzicht te hebben in de risico's zodat passende beheermaatregelen getroffen kunnen worden. Conform artikel 4.19 van Het Waterschapsbesluit bevat de paragraaf betreffende het weerstandsvermogen ten minste:

a. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, met daarbij een beschouwing over de stand aan het begin, de mutaties en de stand aan het eind van het begrotingsjaar van de algemene reserves en de voorzieningen;
b. een inventarisatie van de risico's;
c. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

11.4.2. Inventarisatie van de risico's

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling per maart 2015 worden programma/project specifieke risico's door de deelnemers aan het betreffende programma/project gedragen. Dit betreft de zogenaamde "loden deur". Dit belangrijke principe is verankerd in de Gemeenschappelijke regeling (artikel 4, 5, 36) en verder uitgewerkt in het Dienstverlenings-handvest (vrijwaringsbepaling) en de Dienstverleningsovereenkomsten. Aangezien de programma/projectrisico's bij de deelnemers liggen, worden de risico's niet meer opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Wel wordt in de bestuursrapportage (per 30 april, 31 augustus en 31 december) inzicht gegeven in de risico's per project.

Naast projectspecifieke risico's zijn er ook programma overstijgende risico's die het geheel van Het Waterschapshuis betreffen. In onderstaande tabel zijn deze risico's opgenomen. Gelet op het algemene karakter van deze risico's is een financiële vertaling niet mogelijk.

Nr		Risico	Beheersmaatregel
1	Risico uittreding	Het risico dat waterschappen uittreden uit (onderdelen van) programma's. Uittreding van waterschappen kan lopende activiteiten in gevaar brengen en kan tot kostenstijging voor andere waterschappen leiden.	Procedure uittreding opgenomen in Gemeenschappelijke Regeling en Dienstverleningshandvest. M.b.t. programma's worden waterschappen contractueel verbonden middels een Dienstverleningsovereenkomst.
2	Financiële positie Waterschappen	Bezuinigingen en financiële positie bij waterschappen. HWH wordt gefinancierd door de deelnemende waterschappen. Bij verdergaande noodzaak tot bezuinigingen en bij een verslechterende financiële positie van waterschappen zal dat invloed kunnen hebben op de financiële huishouding van HWH.	Door de doorgevoerde flexibilisering van HWH 3.0, kan HWH eenvoudig krimpen en groeien. Voor de instandhouding is echter een zekere minimale bezetting noodzakelijk.
3	Projectcapaciteit	De invulling van projectcapaciteit met deskundige en professionele medewerkers. Het niet kunnen aantrekken dan wel inhuren van deskundig personeel leidt tot kwaliteitsverlies bij de uitvoering van projecten.	Binnen HWH 3.0 veel aandacht voor competenties en in beeld brengen van beschikbare capaciteit binnen waterschappen. In dienstverleningshandvest en model dienstverleningsovereenkomst is een verplichting vanuit Waterschap opgenomen om projectcapaciteit beschikbaar te hebben. Aanvullend hierop heeft HWH een eigen capaciteitsmanagement bureau opgezet.
4	Urenverantwoording	Medewerkers vanuit de vaste kern en de flexibele schil schrijven uren op producten/projecten. Als urenrealisatie beneden de norm is of uren blijken niet declarabel te zijn betekent dit een financieel risico voor HWH.	Bewaking via maandrapportage en bestuursrapportage. Veel aandacht voor wekelijkse indiening en autorisatie van urenstaten.
5	Mobiliteitsuren	Enkele medewerkers van HWH zijn bij de flexibilisering niet bij een andere partij geland en worden beschermd door de SAW tot 1 juli 2021. Hun profiel past ook niet op vacatures die HWH binnen haar projecten heeft.	Voor deze medewerkers is een dienst ingeregeld om ze elders (bij andere overheden) op uitleen of detacheringsbasis werkzaamheden te laten verrichten die passen bij hun profiel en vermogen.
6	DVO	Tijdens de uitvoering van projecten en programma's vinden zaken plaats die niet zijn voorzien. De meest voorkomende is overschrijding van de opleverdatum. In overleg met UO en waar nodig OGT wordt project wel afgemaakt maar de DVO niet aangepast.	Digitale handtekening invoeren zodat aanpassen DVO en ophalen handtekening na besluit OGT een eenvoudige handeling is. Waar mogelijk ruimte in DVO creëren zodat grenzen minder snel worden overschreden.

Nr		Risico	Beheersmaatregel
7	Groei	De geactualiseerde begroting 2019 laat een forse groei zien uitgedrukt in euro's en in begrote uren. Het vertrouwen in HWH groeit en dat uit zich onder andere in een toename in het aantal projecten. De ambitieuze groei brengt een aantal organisatorische uitdagingen met zich mee. - De lat ligt hoog voor de te leveren inspanning in 2019. De werkdruk, vooral bij de ondersteunende diensten instandhouding, ligt al hoog en de planning staat al onder druk. Het verder verhogen van de ambitie, vraagt aandacht voor het leveren van de gevraagde kwaliteit binnen de afsproken tijdslijnen. - De ambitie in de begroting vraagt een verdere groei van de flexibele schil om te kunnen voldoen aan de vraag. Het vinden van een balans tussen de vaste kern enerzijds en de flexibele schil anderzijds vraagt de nodige aandacht. - Organisatorische groei legt ook druk op de organisatiecultuur. Een cultuur van samenwerking is vele malen belangrijker geworden. Dit vraagt bewustzijn van de medewerkers.	Deze uitdagingen hebben de aandacht van directie en dagelijks bestuur van HWH en zullen voortdurend gemonitord worden.

11.4.3. Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit structurele weerstandscapaciteit en incidentele weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat in de begroting van Het Waterschapshuis uitsluitend uit de post onvoorzien. In de Gemeenschappelijke regeling (artikel 37 lid 2) is opgenomen dat de begroting een bedrag voor onvoorziene uitgaven bevat. In de begroting 2018 is een bedrag van € 300.000 opgenomen voor onvoorzien.

Incidentele weerstandscapaciteit

Er is geen incidentele weerstandscapaciteit aanwezig bij HWH.
Uiteindelijk zullen de waterschappen op grond van artikel 41 van de Gemeenschappelijke regeling er steeds voor zorg dragen dat Het Waterschapshuis te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. De waterschappen zijn daarmee risico drager voor eventuele risico's en tekorten die ontstaan bij HWH.

11.5. Financiering

Deze paragraaf geeft inzicht in de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Treasurystatuut

Op 8 februari 2018 heeft het Algemeen bestuur van de Gr HWH het treasurystatuut vastgesteld. Hierin is het beleid rondom treasury opgenomen. Met de introductie van schatkistbankieren zijn andere uitzettingen niet meer van toepassing.

Algemene ontwikkelingen inzake de treasuryfunctie en vermogensbehoefte

Het Waterschapshuis wordt gefinancierd door de waterschappen. Op dit moment is er geen kredietfaciliteit bij de NWB. De geldstromen die HWH aan leveranciers betaald worden zo goed mogelijk afgestemd op de geldstromen die HWH van waterschappen ontvangt. In de achterliggende jaren is het beeld dat op basis van deze uitgangspunten HWH voldoende liquiditeiten heeft om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Renterisiconorm en kasgeldlimiet
Renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal van het openbare lichaam bij aanvang van het jaar. In de uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden is dit percentage voor gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 20% van het primaire begrotingstotaal 2018 van circa € 17,2 miljoen is € 3,44 miljoen.
Het renterisico op de vaste schuld mag de renterisiconorm niet overschrijden.

Kasgeldlimiet is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal van het openbare lichaam bij aanvang van het jaar. In de uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden is dit percentage voor gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 8,2% van het primaire begrotingstotaal van circa € 17,2 miljoen is € 1,41 miljoen. De gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal mag de kasgeldlimiet niet overschrijden.

In 2018 is het banksaldo het gehele jaar positief geweest en er is geen sprake van kasgeldleningen, kredietfaciliteiten of andere uitzettingen van gelden. Derhalve geen overschrijdingen van de renterisiconorm en kasgeldlimiet. Het positieve saldo is ondergebracht bij de schatkist.

Risicobeleid
Het risicobeleid is in het treasurystatuut vastgelegd: risicomijdend.
Op dit moment heeft HWH geen derivaten of andere complexe financiële producten en is er uitsluitend een bankrekening bij de NWB en de Rabobank.

Treasury organisatie
De treasury organisatie is opgezet conform de uitgangspunten die in het treasurystatuut zijn vastgelegd.

11.6. Verbonden partijen
Deze paragraaf geeft inzicht in:
- De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
- De Beleidsvoornemens omtrent Verbonden Partijen.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee Het Waterschapshuis een bestuurlijke en financiële band heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van het stemrecht. Er is sprake van een financieel belang wanneer Het Waterschapshuis middelen ter beschikking heeft gesteld en het risico die kwijt te raken bij faillissement. Hiervan is ook sprake als financiële problemen bij verbonden partijen verhaald kunnen worden op Het Waterschapshuis.
Het Waterschapshuis kent in 2018 geen verbonden partijen zoals bedoeld in het Waterschapsbesluit en het BBVW.

11.7. Bedrijfsvoering
De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Financiën
- De jaarrekening 2017 is op 15 maart 2018 voorzien van een goedkeurende controleverklaring.
- De herziene begroting 2018 en de begroting 2019 zijn tijdig voor een zienswijze procedure aangeboden aan de waterschappen en op 19 april 2018 door het AB vastgesteld.
- De implementatie van de tooling financiën is volop ingezet.

ICT
- Na de afronding van de verbeterpunten in 2017 is de hosting van de kantoorautomatisering overgezet naar Vechtstromen en vanaf begin 2018 heeft Vechtstromen de verantwoordelijkheid overgenomen en wordt HWH gezien als een afdeling van

Vechtstromen. Om dit laatste waar te kunnen maken was het noodzakelijk om ook de servicedesk door Vechtstromen te laten uitvoeren. Vanaf dat moment kunnen alle medewerkers "any how, any where" werken. Nu moet HWH nog een functioneel beheerder van de HWH-applicaties aanstellen.
- De verbeterpunten uit de BIWA –audit zijn opgepakt.
- Er is veel werk verzet in de herinrichting van SharePoint.
- Er is bij de interim controle speciaal aandacht geweest voor ICT. Daar zijn nog enkele verbeterpunten uitgekomen. Sommigen zijn reeds uitgevoerd, andere zullen in 2019 moeten worden opgepakt.

Communicatie
- Communicatie is in 2018 weer opgepakt. Er is een strategisch communicatieplan gemaakt en goedgekeurd. Daarnaast is er 3 keer een E-magazine uitgegeven onder de naam van IT's HWH. Rondom het Symposium Digitaal Denken en Doen is er veel met waterschappen gecommuniceerd.
- Er is een start gemaakt met corperate communicatie. Zo wordt er gewerkt aan een nieuwe film voor op social media over wat HWH is en wat haar toegevoegde waarde voor de waterschappen is.

Inkoop
- Na een aanbesteding voor inkoop ondersteuning, worden de programma's en projecten professioneel ondersteund in aanbesteding en contract management.
- De aanbesteding van capaciteitsmanagement maakt ook hier het inhuren van mensen en het inkopen van diensten makkelijker.
- Een spendanalyse over 2018 is uitgevoerd.
- In 2018 zijn diverse aanbestedingen succesvol afgerond.

Organisatie
- In 2016 is hard gewerkt aan de verdere ombouw van HWH naar HWH 2.0. Op basis van vrijwilligheid is een flexibiliseringsprogramma samen met de waterschappen uitgevoerd.
- Het Waterschapshuis heeft het continu proces van meer *kwaliteit* (toegevoegde waarde) in de ondersteuning van de waterschappen, meer *kwaliteit* in de interne samenwerking en meer *kwaliteit* in de ontwikkeling van de medewerkers ook in 2018 doorgezet.
    - Kwaliteit in de ondersteuning van de waterschappen is vooral tot uiting gekomen tot een betere aanpak en opzet van de business cases.
    - Door het instandhoudingsteam maar het team capaciteit management in het bijzonder is veel energie gestoken in de cultuur en samenwerking in de HWH organisatie. Verbinden samenwerking moet in 2019 een 2e natuur worden voor de medewerkers van HWH. Verbinden naar de waterschappen en leveranciers maar vooral ook naar elkaar. Zodat een zelf ontwikkelende organisatie ontstaat.
    - In 2018 is geëxperimenteerd met het opzetten van programma's voor ontwikkeling van medewerkers. Dit wordt in 2019 organisatiebreed doorgezet.

DIV
- Join is in 2018 geoptimaliseerd, de koppeling met SharePoint en Prosa is nog niet afgerond.

Aantal medewerkers en Ziekteverzuim
Het aantal medewerkers bij HWH bedroeg op 31 december 2018 100 (31 december 2017: 91). HWH heeft gedurende 2018 22 medewerkers op de payroll. Omgerekend in FTE's is dat 16,6 FTE op 31 december 2018 (15,7 FTE gemiddeld in geheel 2018).

In aantallen ziet de capaciteit op 31 december 2018 er als volgt uit:

	Stand op 31-12-2018
Vaste bezetting	18
Inleen van waterschappen	40
Inhuur van de markt	42
Totaal	100

HWH hanteert een norm voor het ziekteverzuim van 4%. Het ziekteverzuim percentage in 2018 bedroeg 3,5% voor de medewerkers op de payroll.

11.8. EMU Saldo

In de paragraaf betreffende het EMU-saldo wordt het EMU-saldo gespecificeerd overeenkomstig de bij ministeriële regeling gestelde regels. In bijlage 13.1 is het EMU saldo berekend op € -110.000.

12. Jaarrekening 2018

12.1. Exploitatierekening 2018 naar programma's

Het totaal van de programma's in 2018 laat het volgende financiële resultaat zien.

Programma	Saldo begroting 2018	Baten 2018	Lasten 2018	Saldo 2018	% t.o.v. baten	1. Afrekening deelnemers	2. Mutatie project-rekening
Programma 1. Bestuur en organisatie	3.239.910	3.364.451	2.755.248	609.203	18%	609.203	0
Programma 2. Kennis en verbinden	582.563	582.563	566.156	16.407	3%	16.407	0
Programma 3. Waterketen	1.426.706	1.426.706	1.157.980	268.726	19%	268.726	0
Programma 4. Bedrijfsfuncties	2.422.536	2.422.536	2.271.502	151.034	6%	151.034	0
Programma 5. Diensten	6.841.415	6.865.617	5.165.417	1.700.200	25%	1.700.200	0
Programma 6. Projecten data	6.039.770	8.009.616	6.152.286	1.857.331	23%	208.327	1.649.004
Programma 7. Projecten IHW	2.710.301	3.299.660	2.821.927	477.733	14%	0	477.733
Totaal Programma's	**23.263.201**	**25.971.150**	**20.890.516**	**5.080.634**	**20%**	**2.953.897**	**2.126.737**
Saldo kostenplaatsen	0	0	-299.950	299.950	na	109.709	190.241
Incidentele Baten & Lasten	0	0	0	0	na	0	0
Totaal	**23.263.201**	**25.971.150**	**20.590.566**	**5.380.584**	**21%**	**3.063.607**	**2.316.978**

Onder de mutatie projectrekening is een bedrag van AHN opgenomen van € 858.806, welke in de balans op 'Gelden derden AHN' wordt verantwoord. Het totale saldo op de projectrekeningen zoals vermeldt in de balans bedraagt ultimo 2018 € 1.458.172. Dit bedrag bestaat uit de mutatie projectrekening van € 2.316.978 minus AHN van € 858.806.

12.2. Exploitatierekening naar kosten – en opbrengstensoorten

Exploitatie	Realisatie 2018	Omgebouwde 1e herziene begroting 2018	Realisatie 2017
Baten			
Bijdrage waterschappen	16.389.582	17.308.165	13.836.050
Overige opbrengsten	4.203.070	4.030.214	3.810.945
Incidentele baten en lasten	-2.086	-	-335
Wijziging in onderhanden projecten	-	-	-
Subtotaal	**20.590.566**	**21.338.379**	**17.646.660**
Lasten			
Kapitaallasten	127.821	94.500	105.107
Personeelskosten	8.279.312	7.459.697	7.128.443
Duurzame gebruiksgoederen	89.585		100.804
Gebruiks- en verbruiksgoederen	91.975		74.134
Huren en rechten	280.666	219.800	285.747
Belasting en verzekering	6.719		6.974
Overige diensten door derden	11.714.488	13.564.382	9.982.672
Subtotaal	**20.590.566**	**21.338.379**	**17.683.881**
Bedrijfsresultaat	0	0	-37.220
Financiële baten en lasten	0	0	-34
Bijzondere baten		-	
Bijzondere lasten		-	0
Subtotaal	**0**	**0**	**0**
Resultaat	**0**	**0**	**-37.255**
Resultaatbestemming: Algemene reserve	-		0
Resultaatbestemming: Business case	-		0
Resultaatbestemming: Kantoormeubilair	-		0
Resultaatbestemming: HWH2.0	-		-37.255
Resultaat na resultaatbestemming	**0**	**0**	**0**

12.3. Toelichting exploitatierekening

Personeelskosten

Personeelskosten	Realisatie 2018	Omgebouwde 1e herziene begroting 2018	Realisatie 2017
Lonen en salarissen	1.149.001		1.514.186
Sociale lasten	133.096		143.749
Pensioenlasten	178.724		219.319
Personeel van derden	6.670.714		5.133.382
Studiekosten	27.877		37.863
Overige personeelskosten	119.900		79.944
Totaal	**8.279.312**	**7.459.697**	**7.128.443**

Voor een toelichting op het aantal FTE wordt verwezen naar paragraaf 11.7 Bedrijfsvoering.

Overige diensten door derden
Dit betreft met name de 'out of pocket' kosten op de diverse producten en ingehuurd/ingeleend personeel. Zoals in de toelichtingen op de programma's is opgenomen vertonen veel producten een financieel positief resultaat. De gemaakte kosten voor programma's worden gedekt door (aanvullende) opbrengsten.

12.4. Balans

Balans per 31 december 2018

Activa

Na voorstel resultaatbestemming	**31-12-2018**	**31-12-2017**
Immateriele vaste activa	€	€
Immateriele vaste activa met economisch nut	32.282	0
Materiele Vaste activa		
Materiële vaste activa met economisch nut	223.043	219.509
Totaal vaste activa	**255.325**	**219.509**
Vlottende activa		
Voorraden - onderhanden w erk	-	-
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	1.615.437	2.281.173
Overige vorderingen	33.424	0
Saldo schatkistbankieren	7.493.617	6.790.470
Totaal uitzettingen korter dan 1 jaar	9.142.478	9.071.642
Overlopende activa		
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	1.451.158	1.956.586
Liquide middelen		
Kassaldi	638	610
Bank- en girosaldi	18.976	41.678
Totaal liquide middelen	19.614	42.288
Totaal vlottende activa	**10.613.250**	**11.070.516**
Totaal activa	**10.868.575**	**11.290.025**

Passiva

Na voorstel resultaatbestemming	**31-12-2018**	**31-12-2017**
Eigen vermogen	€	€
Algemene reserve	-	-
Bestemmingsreserves	-	-
Resultaat na bestemming	-	-
Totaal eigen vermogen	-	-
Voorzieningen		
Overige voorzieningen	261.616	335.884
Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer		
Overige langlopende schulden	246.030	296.240
Totaal vaste passiva	**507.646**	**632.124**
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
Overige schulden (crediteuren)	2.839.044	2.034.529
Overlopende passiva		
Afrekening Waterschappen e.o.	3.442.576	2.947.126
Saldo projectrekeningen	1.458.172	3.073.175
Overige passiva	2.621.137	2.603.070
Totaal overlopende passiva	*7.521.885*	*8.623.372*
Totaal vlottende passiva	**10.360.929**	**10.657.901**
Totaal passiva	**10.868.575**	**11.290.025**

12.5. Waarderingsgrondslagen

Algemeen
De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het waterschapsbesluit en de regeling Beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Voor investeringen in het vergadercentrum is rekening gehouden met de einddatum van het huurcontract per 2019.

Vlottende activa
De vlottende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien noodzakelijk wordt een voorziening voor oninbaarheid gevormd. De vlottende activa zijn direct opeisbaar en de financiële risico's zijn laag.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd op nominale waarde en staan ter vrije beschikking.

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het saldo van de rekening baten en lasten. De reserves zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen
De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Pensioenregelingen
De medewerkers van HWH zijn aangesloten bij het pensioenfonds APB. De belangrijkste kenmerken van de pensioenregeling zijn:
- Toepassing van middelloon regeling;
- Het bestuur van ABP beoordeelt per jaar of indexatie mogelijk is;
- De actuele dekkingsgraad van ABP was op 31 december 2018 97%.
- De beleidsdekkingsgraad van ABP was op 31 december 2018 103,8%.

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan ABP betaald door HWH. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer
De schulden op lange termijn zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende passiva
De schulden met een looptijd van korter dan 1 jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Opbrengsten en kosten verantwoording
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten wordt slecht genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's

die hun oorsprong vinden voor het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Deels worden de kosten doorbelast aan de waterschappen op basis van de ook door de Unie van waterschappen gehanteerde 45/55 regel. Hierbij wordt 45% van de kosten gelijkelijk over de waterschappen omgeslagen en 55% verdeeld naar rato van de belastingopbrengsten van de waterschappen. Verder worden de verdeelsleutel naar oppervlakte, de evenredige kostenverdeelsleutel en een verdeelsleutel op vervuilingseenheden gehanteerd.

Opbrengsten van diensten wordt opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.
De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

12.6. Toelichting balans

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2017	Aanschaf waarde 1-1-2018	Investering/ desinvestering	Cum. Afschrijving t/m 2017	Afschrijving 2018	Duurzame waarde verminderingen	Boekwaarde 31-12-2018
Software	0	37.655	32.912	-37.655	630	0	32.282
Totaal	**0**	**37.655**	**32.912**	**-37.655**	**630**	**0**	**32.282**

De investeringen in 2018 betreffen de geactiveerde kosten voor het nieuwe financiële systeem. In 2018 is de module tijdschrijven in gebruik genomen en hierover wordt in 2018 afgeschreven. De overige modules zullen in 2019 in gebruik genomen worden.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2017	Aanschaf waarde 1-1-2018	Investering/ desinvestering	Cum. Afschrijving t/m 2017	Afschrijving 2018	Duurzame waarde verminderingen	Boekwaarde 31-12-2018
Gebouwen / verbouw / inrichting	84.280	557.632	0	-473.352	38.975	0	45.305
Gebouwen / inventaris	60.100	266.192	41.243	-206.092	35.366	0	65.977
Machines, apparaten en installaties / hardware	75.129	261.002	89.482	-185.873	52.850	0	111.761
Totaal	**219.509**	**1.084.826**	**130.725**	**-865.317**	**127.191**	**0**	**223.043**

Dit betreft de geactiveerde kosten van verbouwing en inrichting van het kantoor in Amersfoort, kantoorinventaris en hardware. Het kantoor is per 1 januari 2010 voor een periode van tien jaar gehuurd. De kosten van verbouwing en inrichting van het kantoor worden eveneens in tien jaar afgeschreven. Kosten van IHW verbouwing en inrichting worden in 5 jaar afgeschreven. Kantoorinventaris wordt in 5 jaar afgeschreven, hardware in 3 jaar. De investeringen in 2018 betreffen hoofdzakelijk ICT middelen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	31-12-2018	31-12-2017
Vorderingen op openbare lichamen	1.615.437	2.281.173
Overige vorderingen	33.424	0
Voorziening dubieuze debiteuren	0	0
NWB schatkist	7.493.617	6.790.470
Totaal	**9.142.478**	**9.071.642**

De vorderingen op openbare lichamen zijn gedaald ten opzichte van 2017. Gelet op de ouderdomsanalyse is er geen reden om een voorziening voor dubieuze debiteuren te treffen. Onder de vorderingen op openbare lichamen zijn alle vorderingen opgenomen op de waterschappen, RWS en enkele andere openbare lichamen. Deze vorderingen zijn direct opeisbaar en de financiële risico's zijn laag. Een deel hiervan werd in de jaarrekening 2017 nog gepresenteerd onder de overige nog te ontvangen bedragen.

Als gevolg van schatkistbankieren dient Het Waterschapshuis alle middelen boven de drempel van € 250.000 af te romen. Er wordt gebruik gemaakt van de faciliteit van de NWB om het saldo automatisch af te romen naar de schatkist. Het saldo schatkistbankieren is direct opeisbaar en de financiële risico's zijn laag.

De gemiddelde stand op de NWB betaalrekening per kwartaal bedroeg:
1e kwartaal 2018 € 75.345
2e kwartaal 2018 € 33.273
3e kwartaal 2018 € 121.126
4e kwartaal 2018 € 132.107

Hiermee heeft Het Waterschapshuis voldaan aan de regeling schatkistbankieren in 2018.

Overlopende activa

Overlopende activa	31-12-2018	31-12-2017
Te ontvangen bedragen	0	0
Vooruitbetaalde bedragen	1.340.322	1.883.750
Te vorderen BTW	110.836	72.836
Totaal	**1.451.158**	**1.956.586**

In de jaarrekening van 2017 werden onder de te ontvangen bedragen nog vorderingen gepresenteerd op openbare lichamen voor een bedrag van € 786.592. Deze vorderingen zijn in de jaarrekening 2018 gepresenteerd onder de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar.

De vooruitbetaalde bedragen betreft voornamelijk de Oracle licenties. De Oracle licenties voor 2019 dienen vooruitbetaald te worden in november.

De BTW aangifte heeft tot gevolg dat er een te vorderen post is opgenomen.

De overlopende activa zijn direct opeisbaar. De financiële risico's ten aanzien van de overlopende activa zijn laag.

Liquide middelen

Liquide middelen	31-12-2018	31-12-2017
Kas (Amersfoort)	638	610
Rabobank	8.976	2.183
NWB	10.000	39.495
Totaal	**19.614**	**42.288**

De liquide middelen zijn vrij opneembaar. In 2012 is de borgstelling van de waterschappen beëindigd. Door het schatkist bankieren is het saldo aan liquide middelen laag.

Algemene reserve

Als gevolg van de in 2017 verwerkte stelselwijziging heeft HWH geen algemene reserve, maar worden alle resultaten op de begrotingsprogramma's afgerekend met deelnemers. Dit wordt onder de post 'afrekening waterschappen' verwerkt. Hierdoor heeft HWH altijd een exploitatieresultaat van nihil.

Voorzieningen

Overige voorzieningen	31-12-2017	Toevoeging 2018	Onttrekking 2018	31-12-2018
Voorziening personeel	335.884	176.764	251.032	261.616
Totaal	**335.884**	**176.764**	**251.032**	**261.616**

De voorziening is gevormd voor verwachte personeelskosten. Over de voorziening wordt geen rente berekend. Gezien de verwachte korte looptijd is de voorziening gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer

Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer	31-12-2017	Toevoeging 2018	Onttrekking 2018	31-12-2018	Vervalt binnen 1 jaar	Vervalt binnen 2-5 jaar	Vervalt na 5 jaar
Langlopende schulden personeel	296.240	0	50.210	246.030	50.210	178.246	17.574
Totaal	**296.240**	**0**	**50.210**	**246.030**	**50.210**	**178.246**	**17.574**

De langlopende schuld betreft aangegane verplichtingen voor personeel. Over de langlopende schuld wordt geen rente vergoed.

Overige schulden (crediteuren)

Kortlopende schulden	31-12-2018	31-12-2017
Crediteuren	2.839.044	2.034.529
Totaal	**2.839.044**	**2.034.529**

De crediteuren ultimo 2018 hebben voornamelijk betrekking op werkzaamheden door waterschappen en derden ten behoeve van projecten. In de crediteuren is een schuld aan openbare lichamen opgenomen van € 1.916.197.

Afrekening waterschappen

Afrekening waterschappen	31-12-2018	31-12-2017
Afrekening waterschappen 2014	150.000	150.000
Afrekening waterschappen 2015	0	0
Afrekening waterschappen 2016	-1.332	-32.873
Afrekening waterschappen 2017	230.301	2.829.999
Afrekening waterschappen 2018	3.063.607	0
Totaal	**3.442.576**	**2.947.126**

De afrekening waterschappen zijn gelden die worden gerestitueerd aan de waterschappen. Van het bedrag van 2014 is een bedrag van € 150.000 gereserveerd als restitutie IPO inzake deelname AHN3.

Saldo Projectrekeningen

Saldo projectrekeningen	31-12-2018	Mutatie	31-12-2017
Programma w aterketen	0	-161.259	161.259
Programma bedrijfsfuncties	0	-393.701	393.701
Programma uitvoering diensten	0	-1.106.137	1.106.137
Programma diensten data	790.198	58.788	731.410
Programma IHW	477.733	-202.936	680.669
Saldo kostenplaatsen	190.241	190.241	
Totaal	**1.458.172**	**-1.615.004**	**3.073.176**

Voor projecten heeft Het Waterschapshuis een regie- en beheerfunctie. HWH werkt met geïnde gelden waaraan door de betrokken deelnemers een specifieke doelbestemming is gegeven. HWH zet hiervoor projectmanagement in. Prestaties worden op basis van een vooraf vastgestelde verdeelsleutel omgeslagen over de betrokken deelnemers. Verschillen tussen realisatie en begroot leiden tot een saldo op een projectrekening.

Overige passiva

Overige passiva	31-12-2018	31-12-2017
Te betalen salaris/loonheffing	120.124	90.532
Verlofuren	78.580	63.011
Te betalen BTW	0	0
Gelden derden AHN	858.806	941.993
Nog te betalen kosten	1.563.627	1.507.535
Totaal	**2.621.137**	**2.603.070**

De overgebleven gelden van AHN kaartverkoop zijn opgenomen als ‘gelden derden AHN’. Het AHN project zit inmiddels in de fase van open data. De resterende projectgelden zijn van RWS en de waterschappen. De stuurgroep AHN gaat over de bestemming van deze gelden.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

In de tabel hieronder worden de grootste contracten weergegeven die zijn aangegaan door de Gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis.

nr.	Contractomschrijving	Eind datum	Jaarlijks contract bedrag incl. BTW	Jaarlijks contract bedrag excl. BTW
1	CDL, SLA	2019	63.162	52.200
2	Contract beheer en onderhoud waterschapsnet	2019	189.681	156.762
3	AHN, digitaal visitekaartje	2019	19.911	16.455
4	Z-info, hosting	2021	22.651	18.720
5	Z-info, technisch beheer	2020	27.225	22.500
6	Oracle support	2021	1.025.828	847.792
7	Huur kantoorruimte IHW	2019	81.503	81.503
8	Huur kantoorruimte HWH/vergadercentrum	2019	262.611	262.611
9	BM 2019 perceel 1	2020	298.947	247.064
10	BM 2019 perceel 2	2020	348.136	287.716
11	BM 2019 perceel 3	2020	121.529	100.437
12	BM 2019 perceel 4	2020	224.841	185.819
13	BM 2019 perceel 5	2020	226.040	186.810
14	BM 2019 perceel 6	2020	284.358	235.007
15	BM 2019 perceel 7	2020	195.888	161.891
16	BM 2019 perceel 8	2020	193.625	160.021
17	BM 2019 perceel 9	2020	154.525	127.707
18	BM 2019 perceel 10	2020	435.984	360.317
19	Contractmanagement beheer DAMO/CDL	2019	13.716	11.336
20	Internet 1 GBps verbinding	2020	13.888	11.478
21	Accountantsdiensten, Flynth	2019	40.767	33.692
22	AWBIT - 2016 Weer informatie Waterbeheer (WIWB)	2020	60.920	50.347
23	Beheer en Onderhoud Waterkwailiteitsportaal	2019	33.880	28.000
24	KNMI, onderzoek neerslagmetingen	2021	74.500	74.500
25	Contractmanagement Trowa	2019	20.583	17.011
26	Begeleiding Europese aanbesteding inhuur	2019	19.333	15.978
Totaal			**4.454.034**	**3.753.671**

12.7. Topinkomens

Ingevolge artikel 4.30 van Het Waterschapsbesluit wordt in de jaarrekening een paragraaf over topinkomens opgenomen. De Wet Normering Topinkomens (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing en verbiedt organisaties met topfunctionarissen in de (semi)publieke sector beloningen en ontslagvergoedingen overeen te komen hoger dan de geldende WNT norm. Daarnaast is sprake van een openbaarmakingsverplichting voor alle topfunctionarissen en overige medewerkers die een bezoldiging genieten boven de geldende bezoldigingsnorm.
De bezoldiging van bestuurders en hoogste leidinggevenden mag niet uitstijgen boven een beloningsmaximum, gebaseerd op het brutosalaris van een minister. Voor 2018 is dit bedrag (inclusief onkostenvergoedingen en werkgeversdeel pensioen) bepaald op
€ 189.000, gebaseerd op het algemene bezoldigingsmaximum.

Voor Het Waterschapshuis is het volgende van toepassing.

- De secretaris-directeur van Het Waterschapshuis wordt op grond van de Wet Normering topinkomens aangemerkt als topfunctionaris. Er vindt geen overschrijding van de WNT norm plaats.
- Ook voor de bestuurders vindt publicatie plaats, de bestuurders vervullen hun functie echter onbezoldigd.
- Naast de hier vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Specificatie bezoldiging topfunctionarissen:

bedragen x € 1	**G.J.A. Smits**
Functiegegevens	Secretaris directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1-31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	130.172
Beloningen betaalbaar op termijn	18.161
Subtotaal	*148.333*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	**148.333**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2017	
bedragen x € 1	**G.J.A. Smits**
Functiegegevens	Secretaris directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)[7]	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	124.772
Beloningen betaalbaar op termijn	16.958
Subtotaal	*141.730*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000
Totale bezoldiging	**141.730**

Specificatie bezoldiging bestuurders:

Functie	Naam	Beloning	Opmerking
Voorzitter	H.H.G. Dijk	Onbezoldigd	Drents Overijsselse Delta[1]
Voorzitter	R.A.M. van der Sande	Onbezoldigd	Rijnland[2]
Lid Dagelijks bestuur	H. Pluckel	Onbezoldigd	Rijnland[2]
Lid Dagelijks bestuur	G.J.A. Nieuwenhuis	Onbezoldigd	Rivierenland
Lid Dagelijks bestuur	R.L.M. Sleijpen	Onbezoldigd	Limburg
Lid Dagelijks bestuur	B. van Vreeswijk	Onbezoldigd	Vallei en Veluwe[3]
Lid Dagelijks bestuur	G.P. Beugelink	Onbezoldigd	De Stichtse Rijnlanden[4]
Lid Dagelijks bestuur	P.C.M. Ketelaars	Onbezoldigd	Aa en Maas[5]
Lid Algemeen bestuur	P. Smit	Onbezoldigd	Amstel, Gooi en Vecht
Lid Algemeen bestuur	Th.J.J.M. Schots	Onbezoldigd	Brabantse Delta
Lid Algemeen bestuur	M. Smits	Onbezoldigd	Delfland
Lid Algemeen bestuur	E.H.T. Stravens	Onbezoldigd	De Dommel
Lid Algemeen bestuur	H. Odink	Onbezoldigd	Drents Overijsselse Delta[1]
Lid Algemeen bestuur	P.A.E. van Erkelens	Onbezoldigd	Fryslân
Lid Algemeen bestuur	J.D. Kramer	Onbezoldigd	Hollands Noorderkwartier
Lid Algemeen bestuur	P. Robijn	Onbezoldigd	Hollandse Delta
Lid Algemeen bestuur	J. Batelaan	Onbezoldigd	Hunze en Aa's
Lid Algemeen bestuur	E. Luitjens	Onbezoldigd	Noorderzijlvest
Lid Algemeen bestuur	B.J. Bussink	Onbezoldigd	Rijn en IJssel
Lid Algemeen bestuur	A. van Zoelen	Onbezoldigd	Schieland en de Krimpenerwaard
Lid Algemeen bestuur	P.J.M. Poelmann	Onbezoldigd	De Stichtse Rijnlanden[4]
Lid Algemeen bestuur	W. Stegeman	Onbezoldigd	Vechtstromen
Lid Algemeen bestuur	A.J.G. Poppelaars	Onbezoldigd	Scheldestromen
Lid Algemeen bestuur	C.A.A.A. Maenhout	Onbezoldigd	Zuiderzeeland

1	De heer H.H.G. Dijk is met ingang van 5 juli 2018 afgetreden als voorzitter en is geen lid meer van DB en AB; zijn positie in het AB wordt met ingang van die datum vervangen door de heer H. Odink.
2	De heer R.A.M. van der Sande is in de AB vergadering van 5 juli 2018 benoemd op als voorzitter en is vanaf die datum lid van het DB en AB; De heer H. Pluckel is vanaf die datum geen lid meer van DB en AB.
3	De heer B. van Vreeswijk is in de AB vergadering van 19 april 2018 aangewezen als lid van het DB.
4	De heer G.P. Beugelink is vanaf 7 maart 2018 geen lid meer van DB en AB; zijn positie in het AB wordt met ingang van die datum vervangen door de heer P.J.M. Poelmann.
5	De heer P.C.M. Ketelaars is in de AB vergadering van 5 juli 2018 aangewezen als lid van het DB.

Besluit Algemeen bestuur

BESLUIT

Het Algemeen bestuur van de Het Waterschapshuis;

Gezien het voorstel van het Dagelijks bestuur d.d. 14 maart 2019;

Gelet op artikel 42 van de Gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis;

BESLUIT

1. De jaarrekening 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Het Waterschapshuis vast te stellen.
2. Ten aanzien van voordelen op afgesloten werkzaamheden en/of activiteiten die niet meer worden uitgevoerd een bedrag van € 3.063.607 terug te betalen aan de deelnemers.
3. Een bedrag van € 2.316.978 toe te voegen aan het saldo projectrekeningen. In 2019 zijn hiervoor geen activiteiten gepland en/of afrekening met deelnemers is (nog) niet wenselijk. Dit betreft enkele projecten waarin derden betrokken zijn (programma 5 en 6) en verrekening BTW (saldo kostenplaatsen).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering d.d. 17 april 2019.

Het Algemeen bestuur voornoemd,

R.A.M. van der Sande, voorzitter

drs. G.J.A. Smits, secretaris directeur

Controleverklaring

FLYNTH
adviseurs • accountants

Aan het Algemeen en dagelijks bestuur van
gemeenschappelijke regeling
Het Waterschapshuis
geregistreerd te Amersfoort

Jufferenwal 30
Postbus 432
8000 AK Zwolle
telefoon (088) 236 9600
e-mail Auditnoord@Flynth.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten als lasten over 2018 als van de activa en passiva per 31 december 2018 in overeenstemming met hoofdstuk 4 paragraaf 4 van het Waterschapsbesluit.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De exploitatierekening 2018 naar programma's
2. De exploitatierekening 2018 naar kosten- en opbrengstensoorten ;
3. Balans;
4. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
5. De rapportage in het kader van de Wet normering Topinkomens (WNT).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol Het Waterschapshuis dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 15 september 2016 en Controleprotocol WNT 2018. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Flynth Audit B.V. is lid van BKR International. Bankrekeningnummer IBAN NL67 RABO 0106 6642 20 - BIC: RABONL2U
Bedrijfsnummer 269475, Handelsregister 09063021, www.flynth.nl.
Dienstverlening vindt plaats onder algemene voorwaarden, op aanvraag verkrijgbaar en gedeponeerd bij de KvK in Arnhem.

FLYNTH
adviseurs • accountants

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuurlijke samenvatting en rapportage per programma;
- de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de bestuurlijke samenvatting en rapportage per programma en de paragrafen in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit, het controleprotocol Het Waterschapshuis 2016, het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

FLYNTH
adviseurs • accountants

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 7 maart 2019
Flynth Audit B.V.

Was getekend

drs. M.R. Quispel RA

13. Bijlagen

13.1. EMU saldo

Centraal Bureau voor de Statistiek
Sector Overheidsfinanciën en consumentenprijzen
Antwoordnummer 25000, 2490 XA Den Haag

Berekening EMU-saldo
Gemeenschappelijke regeling

	Algemene gegevens:	
	Naam gemeenschappelijke regeling	**Het Waterschapshuis**
	Nummer gemeenschappelijke regeling	
	Jaar:	**2018**
	Naam contactpersoon:	
	Telefoon:	
	E-mail:	
	Bestandsnaam:	EMU18005.XLS

	Omschrijving	2018 x € 1000,- Volgens realisatie 2018	2017 x € 1000,- Volgens realisatie 2017
1	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)		-37
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	128	105
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	177	306
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	164	62
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4		
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), **voor zover niet op exploitatie verantwoord**		
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)		
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties **niet op exploitatie verantwoord**		
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	251	
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten		
11	Verkoop van effecten:	○ ja ◉ nee	○ ja ◉ nee
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)		
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?		
	Berekend EMU-saldo	**-110**	**312**

FLYNTH
adviseurs • accountants

Aan het algemeen en dagelijks bestuur van
Gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis
t.a.v. de heer G.J.A. Smits
Postbus 2180
3800 CD Amersfoort

Jufferenwal 30
Postbus 432
8000 AK Zwolle
telefoon (088) 236 9600
e-mail Auditnoord@Flynth.nl

kenmerk	behandeld door	datum
66101.116.14/MQ/0229	drs. M.R. Quispel RA	7 maart 2019

onderwerp
Aanbiedingsbrief controleverklaring 2018

Geachte heer Smits,

In de bijlage bij deze brief vindt u de controleverklaring behorende bij de jaarrekening 2018 van Gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis.

Bij deze bevestigen wij u, dat wij ermee akkoord gaan dat de controleverklaring, zoals bijgevoegd in bijlage 2, in de jaarstukken wordt opgenomen. Deze jaarstukken dienen te worden uitgebracht in overeenstemming met het aan ons voorgelegde definitieve concept. Wij hebben dit definitieve concept ter identificatie gewaarmerkt en de gewaarmerkte pagina's als bijlage opgenomen bij onze controleverklaring.

De in bijlage 2 opgenomen controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Wij verzoeken u deze tekst van de controleverklaring zonder persoonlijke handtekening op te nemen in de openbaar te maken jaarstukken. Dit is in lijn met het advies van onze beroepsorganisatie en bedoeld om fraude met handtekeningen van accountants te voorkomen. Eén exemplaar van de controleverklaring is wel voorzien van een persoonlijke handtekening, deze is bedoeld voor uw archief.

Tevens bevestigen wij dat wij ermee akkoord gaan dat de controleverklaring zonder persoonlijke handtekening openbaar wordt gemaakt, mits de opgemaakte jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het Bestuur.

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan met de complete door ons gecontroleerde jaarstukken. Indien u de jaarstukken en de controleverklaring opneemt op internet dient u te waarborgen dat de jaarrekening goed is afgescheiden van andere informatie op de internetsite.

Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarrekening in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ("u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening").

Flynth Audit B.V. is lid van BKR International. Bankrekeningnummer IBAN NL67 RABO 0106 6642 20 - BIC: RABONL2U.
Beconnummer 269475. Handelsregister 09063021. www.flynth.nl.
Dienstverlening vindt plaats onder algemene voorwaarden, op aanvraag verkrijgbaar en gedeponeerd bij de KvK in Arnhem.

Overigens wijzen wij erop dat, indien tot de vergadering waarin de jaarrekening wordt vastgesteld omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarstukken noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog vóór de vergadering moet worden gemaakt. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde toestemming.

Met vriendelijke groet,
Flynth Audit B.V.

drs. M.R.Quispel RA

FLYNTH
adviseurs • accountants

Aan het Algemeen en dagelijks bestuur van
gemeenschappelijke regeling
Het Waterschapshuis
geregistreerd te Amersfoort

Jufferenwal 30
Postbus 432
8000 AK Zwolle
telefoon (088) 236 9600
e-mail Auditnoord@Flynth.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten als lasten over 2018 als van de activa en passiva per 31 december 2018 in overeenstemming met hoofdstuk 4 paragraaf 4 van het Waterschapsbesluit.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De exploitatierekening 2018 naar programma's
2. De exploitatierekening 2018 naar kosten- en opbrengstensoorten ;
3. Balans;
4. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
5. De rapportage in het kader van de Wet normering Topinkomens (WNT).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol Het Waterschapshuis dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 15 september 2016 en Controleprotocol WNT 2018. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Flynth Audit B.V. is lid van BKR International. Bankrekeningnummer IBAN NL67 RABO 0106 6642 20 - BIC: RABONL2U.
Beconnummer 269475. Handelsregister 09063021. www.flynth.nl.
Dienstverlening vindt plaats onder algemene voorwaarden, op aanvraag verkrijgbaar en gedeponeerd bij de KvK in Arnhem.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuurlijke samenvatting en rapportage per programma;
- de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de bestuurlijke samenvatting en rapportage per programma en de paragrafen in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit, het controleprotocol Het Waterschapshuis 2016, het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 7 maart 2019
Flynth Audit B.V.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

drs. M.R. Quispel RA

FLYNTH
adviseurs • accountants

Aan het Algemeen en dagelijks bestuur van
gemeenschappelijke regeling
Het Waterschapshuis
geregistreerd te Amersfoort

Jufferenwal 30
Postbus 432
8000 AK Zwolle
telefoon (088) 236 9600
e-mail Auditnoord@Flynth.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten als lasten over 2018 als van de activa en passiva per 31 december 2018 in overeenstemming met hoofdstuk 4 paragraaf 4 van het Waterschapsbesluit.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De exploitatierekening 2018 naar programma's
2. De exploitatierekening 2018 naar kosten- en opbrengstensoorten ;
3. Balans;
4. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
5. De rapportage in het kader van de Wet normering Topinkomens (WNT).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol Het Waterschapshuis dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 15 september 2016 en Controleprotocol WNT 2018. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Flynth Audit B.V. is lid van BKR International. Bankrekeningnummer IBAN NL67 RABO 0106 6642 20 - BIC: RABONL2U.
Beconnummer 269475. Handelsregister 09063021. www.flynth.nl.
Dienstverlening vindt plaats onder algemene voorwaarden, op aanvraag verkrijgbaar en gedeponeerd bij de KvK in Arnhem.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuurlijke samenvatting en rapportage per programma;
- de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de bestuurlijke samenvatting en rapportage per programma en de paragrafen in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit, het controleprotocol Het Waterschapshuis 2016, het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 7 maart 2019
Flynth Audit B.V.

Was getekend

drs. M.R. Quispel RA

Accountantsverslag 2018
Het Waterschapshuis

FLYNTH
adviseurs • accountants

Aan het algemeen en dagelijks bestuur van
Gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis
t.a.v. de heer G.J.A. Smits
Postbus 2180
3800 CD Amersfoort

Geacht bestuur,

Wij hebben de jaarrekeningcontrole van Het Waterschapshuis over het boekjaar 2018 afgerond. In dit accountantsverslag hebben wij het genoegen u de resultaten van onze controle te rapporteren.

Wij hebben het accountantsverslag opgesteld voor het dagelijks en algemeen bestuur van Het Waterschapshuis. Dit accountantsverslag gaat in op onze controle, de reikwijdte van onze opdracht, onze controleverklaring en onze belangrijkste controlebevindingen. Het bevat tevens onze mededelingen uit hoofde van onze functie als externe accountant, voor zover noodzakelijk geacht.

Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor gebruik door het bestuur en mag, zonder onze toestemming, niet voor andere doeleinden worden gebruikt. Waar mogelijk gaan onze bevindingen vergezeld van aanbevelingen voor verbetering. De bevindingen hebben wij besproken met uw controller.

De onderwerpen die in dit accountantsverslag aan de orde komen, hebben deel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening van de groep. De in dit accountantsverslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel omtrent de jaarrekening 2018.

Als u vragen heeft over de inhoud van het accountantsverslag, neem dan gerust contact met ons op.

Tot slot willen wij u bedanken voor de prettige samenwerking.

Met vriendelijke groet,
Flynth Audit B.V.

drs M.R. Quispel R.A.

Inhoud

1 Inleiding 4

2 De controleopdracht 5

2.1 Algemene informatie 5

2.2 Jaarrekening en oordeel daarover 5

2.3 De controleverklaring: oordeel 6

2.4 De gehanteerde controlematerialiteit 6

2.5 Fraude 6

2.6 Naleving van wet- en regelgeving 6

2.7 Onafhankelijkheid 7

2.8 Geautomatiseerde gegevensverwerking 7

2.9 Continuïteitsveronderstelling 7

2.10 Geconstateerde afwijkingen 7

3 Vermogen en resultaat 8

4 Rechtmatigheid 9

4.1 Geen bevindingen rechtmatigheidscontrole 9

4.2 Begrotingsrechtmatigheid 9

4.3 Treasurystatuut 9

5 Uw organisatie en interne beheersing 10

5.1 Interne beheersing 10

5.2 Proces Automatisering 10

6 Naleving wet- en regelgeving: geen aanwijzing voor overtredingen 11

6.1 Vennootschapsbelasting 11

6.2 WNT 11

6.3 Fraude: geen aanwijzingen voor fraude 11

7 Bevindingen jaarrekeningcontrole 12

7.1 Omzetbelasting 12

8 Uw bestuursverslag 12

1 Inleiding

U heeft ons de opdracht gegeven de jaarrekening van Het Waterschapshuis (HWH) over boekjaar 2018 te controleren. Het is de verantwoordelijkheid van het bestuur om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met de van toepassing zijnde grondslagen voor financiële verslaggeving. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

In dit accountantsverslag rapporteren wij u de bevindingen uit deze controle die relevant zijn voor u als bestuurder van HWH.

2 De controleopdracht

Onze controleopdracht heeft geresulteerd in de afgifte van een controleverklaring. Wij vinden het belangrijk u inzicht te geven in de wijze waarop deze controleverklaring tot stand is gekomen. In dit hoofdstuk beschrijven wij de reikwijdte van de controle, de voorwaarden waaronder deze controle is uitgevoerd en enkele andere belangrijke kenmerken van onze controleopdracht.

2.1 Algemene informatie

U heeft ons verzocht om de jaarrekening 2018 van HWH te controleren. Het doel van deze jaarrekeningcontrole is om een oordeel te geven of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van HWH per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.

Bij deze opdracht gelden de voorwaarden, zoals deze zijn vastgelegd in onze opdrachtbevestiging. De opdrachtbevestiging is door u getekend op 30 juli 2018.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met in Nederland van toepassing zijnde Nadere Voorschriften Controle en Overige Standaarden (NV COS).

Onze controle start met het maken van een analyse van de risico's waar uw gemeenschappelijke regeling mee te maken heeft. Het doel hiervan is om op basis van gezamenlijke kennis van uw organisatie, uw omgeving en de branche tot een zo volledig en bruikbaar mogelijke risicoanalyse te komen. Deze risicoanalyse dient als basis voor de verdere controlewerkzaamheden.

Onze risicoanalyse en de daarop gebaseerde controle-aanpak richten zich niet uitsluitend op de jaarrekening zelf, maar ook op het systeem van interne beheersing. Hoe beter dat systeem functioneert hoe meer zekerheid bestaat dat betrouwbare informatie wordt opgeleverd, zowel tussentijds als bij de jaarafsluiting. Omdat deze interne beheersing het gehele jaar goed moet functioneren, onderzoeken wij tijdens onze interim-controle de processen. Tijdens het onderzoek bepalen we of voldoende effectief werkende beheersingsmaatregelen (de AO/IB) zijn getroffen om een oordeel te kunnen vormen over de getrouwheid van de cijfers in de jaarrekening. Waar mogelijk steunen wij op de interne beheersingsmaatregelen bij het uitvoeren van onze controlewerkzaamheden.

2.2 Jaarrekening en oordeel daarover

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van HWH. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring over de jaarrekening te verstrekken.

De jaarrekening wordt opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. Onze werkzaamheden leiden niet tot het verlenen van een absolute mate van zekerheid over de getrouwheid van de jaarrekening.

De jaarrekening 2018 toont op 31 december 2018 een eigen vermogen van € 0, een balanstotaal van € 10.868.575 en een resultaat van € 0.

Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring bij deze jaarrekening te verstrekken.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- de bestuurlijke samenvatting;
- besluit algemeen bestuur.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten op grond van de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.

2.3 De controleverklaring: oordeel

Wij hebben een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening over 2018 van HWH verstrekt.

2.4 De gehanteerde controlematerialiteit

Voor de controle van de jaarrekening gaan wij uit van een materialiteit van 1% van de gerealiseerde lasten. Voor de jaarrekening 2018 van HWH komt daarmee de materialiteit uit op € 207.750. Met andere woorden: als het geheel van gevonden en veronderstelde fouten per saldo niet meer is dan het bedrag van de materialiteit dan zijn wij van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft en dat de lasten, baten en balansmutaties rechtmatig zijn.

Voor specifieke elementen zoals de Wet Normering Topinkomens, geldt een controletolerantie van 0% ten aanzien van de volledigheid van de publicatie van topfunctionarissen en 3% van het bezoldigingsmaximum ten aanzien van de juistheid en volledigheid van de bezoldiging van topfunctionarissen met een maximum van € 10.000. Deze aanvullende toleranties zijn voorgeschreven in het normenkader WNT van het ministerie van Binnenlandse Zaken.

2.5 Fraude

Wij hebben kennis verkregen van uw organisatie om het frauderisico in te schatten. Hiervoor hebben wij onder andere interviews gehouden met de directeur en andere medewerkers. De directeur gaf hierbij aan dat het geen bekendheid heeft met (geruchten van) fraude. Uit onze controlewerkzaamheden zijn ook geen indicaties van fraude gebleken.

Onze controlewerkzaamheden zijn niet specifiek gericht op het ontdekken van mogelijke onregelmatigheden, waaronder fraude. Als wij hiernaar een specifiek onderzoek hadden ingesteld, hadden we mogelijk kennis verkregen over aanvullende zaken die wij zouden moeten rapporteren.

2.6 Naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben voldoende kennis van uw organisatie verkregen om een risicoanalyse te maken ten aanzien van naleving wet- en regelgeving. Hiervoor hebben wij interviews gehouden met management en gebruik gemaakt van onze algemene kennis van wet- en regelgeving.

Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij aandacht besteed aan naleving van de volgende wet- en regelgeving:

- Fiscale wet- en regelgeving, onder andere ten aanzien van de omzetbelasting en vennootschapsbelasting.
- Waterschapsbesluit en BBVW
- Wet Normering Topinkomens

Wij hebben daarbij geen aanwijzingen voor overtreding van wet- en regelgeving binnen uw organisatie geconstateerd.

2.7 Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid van de leden van het controleteam hebben wij gedurende de controleopdracht gewaarborgd.

Onze voorschriften inzake onafhankelijkheid zijn door de Nederlandse Beroepsorganisatie voor Accountants (www.nba.nl) opgenomen in de "Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten"(ViO). Ze vormen een belangrijk onderdeel van het normenkader waaraan een accountant moet voldoen.

Als wij bedreigingen voor onze onafhankelijkheid onderkennen, kunnen wij de controleopdracht alleen accepteren als wij toereikende waarborgen treffen tegen deze bedreigingen. Een bedreiging kan bijvoorbeeld voortkomen uit een samenloop van verschillende diensten die Flynth aan u verleent.

Tijdens de uitvoering van de controle van de jaarrekening 2018 zijn door ons geen bedreigingen geconstateerd.

2.8 Geautomatiseerde gegevensverwerking

Op grond van wettelijke bepalingen (artikel 2:393, lid 4 Titel 9 BW) rapporteren wij u onze bevindingen met betrekking tot ons onderzoek naar de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking binnen uw organisatie.

Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak over deze aspecten. Wij hebben omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking bij de uitvoering van de controle een aantal zaken geconstateerd welke wij onder uw aandacht brengen in paragraaf 5.2.

2.9 Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld onder de veronderstelling dat sprake is van continuïteit van de bedrijfsactiviteiten.

Deze veronderstelling is door ons getoetst. Wij hebben de continuïteit van uw onderneming beoordeeld aan de hand van de financiële positie per balansdatum, de prognose voor 2019 en gesprekken met u.

Uit onze beoordeling blijkt geen (materiële) onzekerheid over de continuïteit. Wij kunnen derhalve instemmen met de opstelling van de jaarrekening onder de veronderstelling dat sprake is van continuïteit van de bedrijfsactiviteiten.

2.10 Geconstateerde afwijkingen

Naar aanleiding van onze jaarrekeningcontrole zijn diverse afwijkingen geconstateerd. Deze zijn met uw directeur besproken en zijn vervolgens grotendeels gecorrigeerd in de jaarrekening.
Niet gecorrigeerd is de verplichting voor jubilea (ongeveer €30.000) en circa €12.000 reiskosten die in 2018 genomen zijn in plaats van in 2019. Deze bedragen liggen echter fors onder de materialiteit.

3 Vermogen en resultaat

Conform voorgaand jaar wordt het saldo boekjaar afgewikkeld met de deelnemers. Hierdoor is het exploitatieresultaat over het boekjaar nihil. Onderstaand is een overzicht opgenomen wat het saldo boekjaar bedraagt en hoe deze is verdeeld.

Jaar	2018	2017
Saldo begroting	€ 23.263.201	€ 22.782.341
Baten boekjaar	€ 25.971.150	€ 23.242.149
Lasten boekjaar	€ 20.590.566	€ 17.683.915
Saldo boekjaar	**€ 5.380.584**	**€ 5.558.234**
Verdeling van het saldo:		
Afrekening deelnemers	€ 3.063.607	€ 2.829.999
Mee naar volgend boekjaar	€	€ 1.742.389
Mutatie bestemmingsreserve	€ 0	€ 37.255 -/-
Mutatie projectrekening	€ 2.316.978	€ 1.023.102
Exploitatieresultaat boekjaar	**€ 0**	**€ 0**

Met ingang van 2017 zijn er geen bestemmingsreserves meer.

Ook in 2018 is er een fors saldo afrekening waterschappen (terugbetaling) ontstaan. Dit is conform voorgaande jaren. Dit is een onwenselijke situatie omdat hierdoor voor financiering door de waterschappen plaatsvindt.
In 2018 is hierom voor het eerst in de actuele begroting rekening gehouden met de uit 2017 af te ronden activiteiten. Deze verandering in de geactualiseerde begroting heeft HWH doorgevoerd om beter aansluiting te krijgen met de activiteiten die HWH daadwerkelijk gaat uitvoeren in 2018. Dit zou er toe moeten leiden dat de bedragen die ieder jaar terug worden betaald beperkt worden.

4 Rechtmatigheid

4.1 Geen bevindingen rechtmatigheidscontrole

Met ingang van boekjaar 2017 heeft HWH een versterkte controle op de inkoopbesluiten en aanbestedingen doorgevoerd. Uit de controle 2018 concluderen wij dat er geen sprake is van bevindingen inzake rechtmatigheidsaspecten.

HWH werkt met een flexibele schil. De waterschappen konden maar een deel van de noodzakelijke capaciteit leveren waardoor de rest aangevuld moest worden met mensen uit de markt. Dit leverde ongewenste situaties op met betrekking tot de aanbestedingsgrenzen. Een grote algemene aanbesteding heeft dit probleem voor de komende 4 jaren opgelost.

Wij hebben derhalve een goedkeurende verklaring ten aanzien van het aspect financiële rechtmatigheid verstrekt.

4.2 Begrotingsrechtmatigheid

Het overschrijden van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Essentieel is dat het algemeen bestuur nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant.

HWH heeft in 2018 de omgebouwde 1e herziene begrote lasten (zoals opgenomen in de resultatenrekening) niet overschreden. Wat opvalt is dat er een behoorlijk verschil zit tussen de eerste begroting en de realisatie. HWH heeft minder kunnen uitvoeren dan zij vooraf had voorzien. Wij hebben hierdoor geen bevindingen ten aanzien van de begrotingsrechtmatigheid.

4.3 Treasurystatuut

In het Treasurystatuut staat het beleid inzake de treasuryfunctie beschreven. De invoering van de Wet op het Schatkistbankieren verplicht het HWH haar overtollige liquide middelen aan te houden bij het Ministerie van Financiën. Schatkistbankieren zou hierdoor onderdeel uit moeten maken van het treasurystatuut.

In wet RUDDO staat dat financiële ondernemingen waar derivaten worden uitgezet moeten beschikking over een A-rating. In het treasurystatuut van HWH stond dat deze moet voldoen aan een AA-minusrating.

Met ingang van 01-01-2018 beschikt HWH over een treasurystatuut welke voldoet aan de voldoet aan de vigerende wet en regelgeving.

Over het boekjaar 2018 heeft HWH voldaan aan het treasurystatuut.

5 Uw organisatie en interne beheersing

5.1 Interne beheersing

Omtrent de interne beheersing hebben wij afzonderlijk een managementletter uitgebracht. Over 2018 hebben wij naast het item automatisering (zie paragraaf 5.2) weinig opmerkingen.

Wij verwijzen voor deze opmerkingen naar de desbetreffende managementletter.

5.2 Proces Automatisering

In overeenstemming met de Wet Computercriminaliteit en artikel 2:393 BW rapporteren wij u onze bevindingen met betrekking tot ons onderzoek naar de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking binnen uw organisatie.

De afgelopen twee jaar heeft Flynth gerapporteerd over de betrouwbaarheid en de continuïteit rondom de geautomatiseerde gegevensverwerking. Hieruit komen geen bevindingen die een beperkende invloed hebben op de wijze waarop het controleteam de controle van de jaarrekening uitvoert.
In 2018 is de geautomatiseerde omgeving is verplaatst naar een aangesloten Waterschap.
Een IT-auditor van Flynth heeft deze nieuwe omgeving betrokken in de controle. Hierbij zijn er zaken geconstateerd waaruit blijkt dat de organisatie nog niet volledig in control is met betrekking tot de randvoorwaardelijke IT General Controls (ITGC).

Wij concluderen dat de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking toereikend is. Op onderdelen zijn wel verbeteringen mogelijk, wij verwijzen hiervoor naar de managementletter.

6 Naleving wet- en regelgeving: geen aanwijzing voor overtredingen

Wij hebben voldoende kennis van uw organisatie verkregen om een risicoanalyse te maken ten aanzien van naleving wet- en regelgeving. Hiervoor hebben wij interviews gehouden met management en gebruik gemaakt van onze algemene kennis van wet- en regelgeving.

Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij aandacht besteed aan naleving van de volgende wet- en regelgeving:

- Verslaggevingsregels (BBVW)
- Fiscale wet- en regelgeving ten aanzien van de vennootschapsbelasting.
- Wet Normering Topinkomens (WNT)

Wij hebben daarbij geen aanwijzingen voor overtreding van wet- en regelgeving binnen uw organisatie geconstateerd. De vennootschapsbelasting en WNT wordt in de volgende paragraaf apart behandeld.

6.1 Vennootschapsbelasting

In een schrijven van de belastingdienst d.d. 23-11-2017 heeft de inspecteur van de belastingdienst geconcludeerd dat de activiteiten van HWH niet leiden tot een onderneming in fiscale zin. Hierdoor hoeft HWH geen aangifte te doen voor de vennootschapsbelasting. Voor de omzetbelasting wordt verwezen naar paragraaf 7.1.

6.2 WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing. Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen.

HWH valt niet onder een sector, waardoor het algemene bezoldigingsmaximum van toepassing is. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2018 niet meer bedragen dan € 189.000 per jaar.

Daarnaast dienen gemeenschappelijke regelingen de salarissen openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief - wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan - ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.
Op grond van de uitvoeringsregeling WNT hoeft van een topfunctionaris van wie de bezoldiging € 1.700 of minder bedraagt, enkel de naam en de functie in de WNTverantwoording te worden opgenomen. Deze regelgeving is van toepassing op de topfunctionarissen (voorzitter en bestuursleden) van de GR.
In het kader van de jaarrekening 2018 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

6.3 Fraude: geen aanwijzingen voor fraude

Wij hebben kennis verkregen van uw organisatie om het frauderisico in te schatten. Hiervoor hebben wij onder andere interviews gehouden met het management en andere medewerkers.
Het management gaf hierbij aan dat het geen bekendheid heeft met (geruchten van) fraude.
Uit onze controlewerkzaamheden zijn ook geen indicaties van fraude gebleken.

Onze controlewerkzaamheden zijn niet specifiek gericht op het ontdekken van mogelijke onregelmatigheden, waaronder fraude. Als wij hiernaar een specifiek onderzoek hadden ingesteld, hadden we mogelijk kennis verkregen over aanvullende zaken die wij zouden moeten rapporteren.

7 Bevindingen jaarrekeningcontrole

7.1 Omzetbelasting

HWH is reeds enige jaren met de belastingdienst in gesprek geweest over de vrijstelling van activiteiten voor de aangesloten waterschappen. De Belastingdienst heeft in 2012 schriftelijk bevestigd dat HWH voldoet aan de voorwaarden voor de koepelvrijstelling: daarmee was het verzoek tot vrijstelling van BTW op de diensten van HWH aan de waterschappen toegekend. De diensten van HWH aan de waterschappen zijn sinds 2012 tot nu toe in rekening gebracht zonder BTW.
In een schrijven van 20 december 2018 heeft de belastingdienst geoordeeld dat HWH jegens de waterschappen niet vrijgesteld is van btw. Dit heeft als gevolg dat HWH met ingang van 01-01-2019 de activiteiten voor de waterschappen inclusief btw in rekening brengt.

Anderzijds mag HWH de btw op inkopen die aan deze activiteiten gekoppeld zijn als voorheffing terugvragen.

Zoals in de brief van 7 februari 2019 door HWH aan de waterschappen is gecommuniceerd, is HWH het niet eens met de beslissing van de belastingdienst. HWH heeft besloten juridische stappen te ondernemen, en heeft vertrouwen in een goede afloop.

De jaarrekening 2018 wordt ook geraakt door de uitspraak van de belastingdienst. In de jaarrekening is onder de overige schulden sprake van nog te betalen posten. De facturen voor de verkregen diensten worden door de leveranciers in 2019 in rekening gebracht. Deze posten werden in voorgaande jaren inclusief btw opgenomen omdat deze niet teruggevraagd kon worden. Door de uitspraak van de belastingdienst die ingaat op 01-01-2019 kan deze btw wel teruggevraagd worden. Hierdoor is er een correctie toegepast van € 190.000 (voordelig).

Deze correctie is overigens niet in overeenstemming met de opgestarte juridische procedure en het vertrouwen van HWH op de goede afloop maar sluit wel aan bij de uitspraak die er nu ligt.

8 Uw bestuursverslag

Het bestuursverslag bevat alle verplichte elementen en wij hebben geen materiële onjuistheden geconstateerd.

Bijeenkomst donderdag 4 juli 2019

Politieke ambtsdragers met een beperking:

Hoe faciliteren we de toekomst?

Beste belangstellende,

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties heeft een onderzoek verricht naar de deelname van mensen met een beperking aan politiek en bestuur. Het enthousiasme over dit onderwerp was groot en heeft geleid tot vele mooie en interessante gesprekken.

Intussen hebben wij de uitkomsten uit deze gesprekken in een conceptrapport opgenomen. Graag willen we naar aanleiding van dit rapport met de geïnterviewden, maar ook met andere belanghebbenden tijdens een bijeenkomst (in samenwerking met Disability Studies in Nederland) in gesprek gaan. De opbrengst van de interviews geeft veel stof tot nadenken, verdere discussies en actiemaatregelen. Zo kwam uit de interviews onder andere naar boven dat politieke ambtsdragers met een beperking door hun voorbeeldfunctie invloed hebben op meer inclusie in onze samenleving. Op 4 juli a.s. willen we met u verder gaan werken aan oplossingen om deelname van deze groep aan politiek en bestuur te vergroten. De resultaten gebruikt BZK om vervolgens te komen tot een actieplan met maatregelen die zijn afgestemd op de praktijk. Hiervoor hebben wij ieders hulp hard nodig! **Stuur daarom deze uitnodiging gerust door als u vindt dat iemand in uw netwerk ook aanwezig moet zijn bij deze bijeenkomst.** Het actieplan zal in het najaar worden aangeboden aan de Tweede Kamer.

Wij nodigen u van harte uit voor de bijeenkomst over het vergroten van de participatie van politieke ambtsdragers met een beperking met als thema "**Hoe faciliteren we de toekomst?"**

Datum:	Donderdag **4 juli 2019**
Tijd:	10.30 uur tot 16.30 uur, inclusief lunch en afsluitende borrel
Locatie:	Theater aan het Spui, Spui 187, 2511 BN Den Haag

Het inhoudelijke programma met dagvoorzitter Otwin van Dijk (burgemeester Oude IJsselstreek) ziet er vooralsnog als volgt uit:
- Plenair ochtendprogramma met een korte presentatie van de conclusies van het onderzoek
- Drie interactieve workshops
- Plenaire afsluiting
- Netwerkborrel

Aanmelden
Graag zouden wij u verwelkomen op donderdag 4 juli 2019. Vooraf aanmelden is gewenst om tijdig een inschatting te kunnen maken van de belangstelling. Het aanmeldformulier vindt u hier. Via dit formulier kunt u onder andere aangeven welke workshop u wilt volgen; of u eventueel voorzieningen nodig heeft om er te komen, maar ook om aan de bijeenkomst en workshops te kunnen deelnemen.

Locatie en toegankelijkheid
De locatie Theater aan het Spui is toegankelijk voor rolstoelgebruikers en is in nabijheid van station Den Haag Centraal (750 meter). Pal achter het theater ligt parkeergarage Veerkaden (inrijhoogte 1.90). Er is daarnaast op aanvraag een beperkt aantal parkeerplaatsen beschikbaar voor rolstoelbussen. Er is een schrijftolk & NGT Tolk aanwezig bij elk onderdeel van het programma.

Heeft u vragen over deze bijeenkomst of wilt u zich afmelden? Neem dan contact op met Lisanne de Roos via bijeenkomst@minbzk.nl of telefoonnummer 06-15137523.
Graag tot 4 juli!

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

BEZOEKADRES
Koningskade 40
2596 AA Den Haag
070 351 97 51
Nederland

POSTADRES
Postbus 93218
2509 AE Den Haag
Nederland

Aan
de leden-waterschappen

datum	ons kenmerk	contactpersoon
16 april 2019	100476/RC	mr. W.J. Wensink
bijlage(n)	uw kenmerk	e-mail
1	-	wwensink@uvw.nl
betreft		doorkiesnummer
Vacature bestuurslid Unie van Waterschappen		070 351 98 61

Geachte leden,

Vandaag is de vacature van bestuurslid van de Unie van Waterschappen opengesteld. Deze vacature is ontstaan door het aanstaande vertrek van mevrouw Ter Woorst uit het Uniebestuur. In deze brief informeer ik u over de procedure die het bestuur volgt bij de vervulling van de vacature. Ik verzoek u deze informatie door te geleiden naar de voorzitter en de leden van uw dagelijks en algemeen bestuur.

De te volgen procedure is vastgesteld in de ledenvergadering van 22 maart jl. Tevens is een selectiecommissie ingesteld, bestaande uit:

- de heer drs. H.Th.M. Pieper, dijkgraaf van waterschap Rijn en IJssel;
- de heer S.J. Schenk, lid van het Dagelijks Bestuur van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier;
- mevrouw drs. H. Roorda, lid van het Dagelijks Bestuur van waterschap Rivierenland;
- de heer ir. A.J. Vermuë, directeur van de Unie, als secretaris.

Kandidaten voor deze vacature kunnen tot 1 juni a.s. hun belangstelling kenbaar maken door het sturen van een motivatie (inclusief curriculum vitae), gesteund door het bestuur van het eigen waterschap naar de secretaris van de selectiecommissie. Een profielschets met daarin informatie over de functie-eisen en werkzaamheden en wie kan solliciteren op deze vacature treft u bijgaand als bijlage aan.

De selectiecommissie zal een voordracht doen aan de ledenvergadering. Voor het voeren van gesprekken met kandidaten heeft de commissie een tweetal data gereserveerd: 30 november a.s. (avond) en 1 december a.s. (middag/avond). In de (ingelaste) ledenvergadering van 29 augustus a.s. zal tot de benoeming van het nieuwe bestuurslid worden besloten.

Graag nodig ik u uit om uiterlijk 1 juni a.s. kandidaten voor te stellen. Ik verzoek u dit te sturen aan:

Unie van Waterschappen
t.a.v. de secretaris van de vertrouwenscommissie
Postbus 93218
2509 AE Den Haag

Hoogachtend,

ir. A.J. Vermuë
Algemeen directeur

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Bijlage
1

PROFIELSCHETS BESTUURSLID UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Wilt u aan het roer staan bij de opgaven op het gebied van waterkwaliteit? En wilt u de koers meebepalen hoe we ons waterbeheer, in het bijzonder de waterketen en het emissiebeheer, verder verduurzamen? Door het vertrek van Ingrid ter Woorst bij de Unie van Waterschappen ontstaat een vacature voor een lid van het dagelijks bestuur van de Unie van Waterschappen.

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

De Unie van Waterschappen vertegenwoordigt de waterschappen in het nationale en internationale speelveld, behartigt de belangen van de waterschappen en stimuleert kennisuitwisseling en samenwerking. Lobby en belangenbehartiging is de kerntaak van de Unie. Daarvoor is het nodig dat we goed weten wat er in de achterban speelt en waar onze leden in de praktijk tegen aan lopen. Een intensieve en open relatie met en tussen alle waterschappen is daarvoor erg belangrijk.

AANDACHTSGEBIEDEN

Als bestuurslid heeft u in beginsel de volgende onderwerpen in portefeuille: waterkwaliteit, waterketen, emissiebeheer, duurzaamheid (grondstoffen en circulaire economie) en vergunningverlening en handhaving.

U bent als bestuurslid de vertegenwoordiger van de waterschappen op de onderwerpen in uw portefeuille. U bent een verbinder en bent steeds op zoek naar het gemeenschappelijke belang. Naar buiten toe vraagt dat om een krachtige en gezaghebbende uitstraling in de belangenbehartiging van de waterschappen. Binnen de vereniging treedt u als portefeuillehouder op als verbinder, die goede relaties onderhoudt met alle waterschappen.

Samen met de andere bestuursleden in het Uniebestuur voert u bestuurlijk overleg met leden van het Kabinet en vertegenwoordigers van (overheids)koepels. Verder bent u voorzitter van de Uniecommissie waterketen en emissies. Op die manier geeft u sturing aan de besluitvorming. U legt verantwoording af aan de Ledenvergadering over het gevoerde bestuur. Daarnaast houdt u nauw contact met de directie van de Unie en bent u toegankelijk en benaderbaar voor Uniemedewerkers.

TIJDSBESTEDING EN VERGOEDING

Het gaat om een functie van gemiddeld 1,5-2 dag(en) per week (excl. reistijd). Aan de functie is geen honorarium verbonden. Wel ontvangt u een vergoeding voor gemaakte onkosten. De benoeming geldt voor een periode van drie jaar, met de mogelijkheid van herbenoeming voor nog eens drie jaar.

Nieuw is dat een waterschap met een dagelijks bestuurslid die tevens benoemd is in het Uniebestuur, bij de vaststelling van de deeltijdfactor van de leden van het dagelijks bestuur, het aantal uren mag meerekenen dat het bestuurslid op jaarbasis gemiddeld per maand actief is voor het Uniebestuur. De geldende norm van 300% wordt tijdelijk verhoogd voor de periode dat dit dagelijks bestuurslid in het bestuur van de Unie zitting heeft (artikel 4.5 van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers, Stb. 2018, 386).

FUNCTIE-EISEN

- U hebt bewezen bestuurlijke kwaliteit en ervaring.
- U bent een verenigingsman/vrouw, die er grote waarde aan hecht alle leden bij de Unie te betrekken. U bent een verbinder, op zoek naar het gemeenschappelijke belang, en hebt daarbij het gezag en de positie om leden aan te spreken.
- U hebt bewezen gesprekspartner te zijn op strategisch en landelijk niveau.
- U kent de ontwikkelingen rondom de waterschappen.
- U bent een ambassadeur voor de waterschappen.
- U beschikt over bestuurlijk gezag bij relaties van de Unie. Ook hebt u een breed politiek-bestuurlijk en maatschappelijk netwerk of bent u in staat dit op te bouwen.
- U kunt gezaghebbend en effectief opereren in de landelijke politiek.
- U bent in staat om coalitievorming bij partners en stakeholders te organiseren en organiseert besluitvorming binnen de Uniecommissie(s).
- U bent in staat om de standpunten van de vereniging aansprekend uit te dragen.
- U bent 1,5-2 dag(en) per week flexibel beschikbaar, afhankelijk van actuele dossiers en lobbytrajecten.
- U bent een teamspeler.

WIE KAN SOLLICITEREN?

Zowel voorzitters als dagelijks bestuursleden van waterschappen zijn benoembaar als lid van het bestuur. Een zekere mate van regionale spreiding en diversiteit binnen het bestuur is wenselijk.

Deltaprogramma | Rijnmond-Drechtsteden

Retouradres Postbus 556 3000 AN Rotterdam

Hoogheemraadschap van Delfland
t.a.v. de leden van het algemeen bestuur
Postbus 3061
2601 DB DELFT

www.deltacommissaris.nl

Contactpersoon
Ina Konterman
Programmamanager
Deltaprogramma
Rijnmond-Drechtsteden
Ina.konterman@rws.nl

Ons kenmerk
RWS-2019/17753

Datum 21 mei 2019
Onderwerp Deltaprogramma en uw hoogheemraadschap

Geachte heer, mevrouw,

Gefeliciteerd! U bent lid van het algemeen bestuur voor Hoogheemraadschap van Delfland.

Via deze weg wil ik u feliciteren, maar gelijk ook de kans aangrijpen om u te informeren over het Deltaprogramma. Het Deltaprogramma richt zich op de bescherming tegen (hoog)water, de zorg voor voldoende zoetwater en het werken aan een klimaatbestendige inrichting. Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen en veiligheidsregio's werken samen met bedrijven, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen aan de uitvoering van het Deltaprogramma.

Peter Glas, deltacommissaris: "Net als iedereen zie ik om mij heen de gevolgen van klimaatverandering. We zijn alert op een mogelijk sneller stijgende zeespiegel. Signalen hierover pakken we in het Deltaprogramma serieus op."

(Bron: DeltaNieuws #1 – 2019)

Juist door de mogelijk versnelde zeespiegelstijging is het voor ons laaggelegen gebied, het gebied Rijnmond-Drechtsteden, een uitdaging om te zorgen voor een goede klimaatbestendige inrichting. Zoals de deltacommissaris aangeeft is het urgent om hiermee aan de slag te gaan, of nadere stappen te zetten.

Uw hoogheemraadschap is een van onze partners en werkt actief aan opgaven op het gebied van waterveiligheid, wateroverlast, zoetwatervoorziening en waterkwaliteit. Ook bredere thema's zoals duurzaamheid, energietransitie, hitte in stedelijk gebied en bodemdaling hebben uw aandacht. In deze brief kunt u lezen wat het Deltaprogramma voor uw hoogheemraadschap betekent en vice versa. Graag werken we met u ook de komende vier jaar samen verder aan een klimaatbestendige regio.

Gevolgen klimaatverandering voor wateropgave
Nederland ligt laag; grote delen zijn én blijven kwetsbaar voor overstromingen. De kans op overstromingen neemt toe door zeespiegelstijging, veranderende rivierafvoer en bodemdaling. Ook regent het vaker en harder en zijn er vaker droge en warme perioden zoals in de zomer van 2018. De droogte leidt tot lagere rivierafvoeren, waardoor zoetwater schaars wordt en inlaatpunten voor zoetwater vaker en langduriger verzilten.

Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden
Rijnmond-Drechtsteden, de regio rond Rotterdam en Dordrecht, is één van de deelgebieden van het Nationale Deltaprogramma. Rijnmond-Drechtsteden is een dichtbevolkt gebied en is van grote economische betekenis voor Nederland. Het is een gebied met omvangrijke havenactiviteiten, stedelijk gebied, greenports (tuinbouw), landbouw en natuurgebieden zoals De Biesbosch.

De meeste gebieden in Rijnmond-Drechtsteden liggen zo laag dat ze bij een overstroming snel en diep onder water komen te staan. De dreiging komt van vier kanten: van zee en van de rivieren, waar het Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden zich op richt, maar ook het omgaan met piekbuien en langere droge periodes én te hoge of te lage grondwaterstanden stellen ons voor nieuwe uitdagingen.

Ook heeft Rijnmond-Drechtsteden een groot aantal, relatief hooggelegen, buitendijkse gebieden die niet worden beschermd door dijken. Hier wonen circa 60.000 mensen en er is veel economische activiteit (bijvoorbeeld in de buitendijkse havengebieden). Deze gebieden kunnen in de toekomst vanwege zeespiegelstijging en hogere rivierafvoeren vaker, dan nu het geval, is overstromen.

Samenwerken aan de uitvoering
In september 2014 is de voorkeursstrategie voor Rijnmond-Drechtsteden vastgesteld. Hierin staat hoe de regio zich goed kan blijven beschermen tegen overstromingen, de zoetwatervoorziening op orde kan houden en kan werken aan een klimaatbestendige inrichting. Samen met de provincie Zuid-Holland, provincie Utrecht, 28 gemeenten, 4 waterschappen, 4 veiligheidsregio's, het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Rijkswaterstaat, bedrijven en maatschappelijke organisaties, wordt de voorkeursstrategie nu uitgevoerd. Het Gebiedsoverleg Rijnmond-Drechtsteden bewaakt de voortgang van deze regionale strategie. De vertegenwoordigers voor de waterschappen in het Gebiedsoverleg zijn de dijkgraven van Waterschap Hollandsche Delta en Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard.

En adaptief blijven…
Iedere zes jaar vindt er een systematische herijking van de deltabeslissingen en voorkeursstrategieën plaats. Het doel van de herijking is om zorgvuldig te checken of er ontwikkelingen zijn die het nodig maken om de deltabeslissingen en strategieën aan te passen en, voor zover van toepassing, voorstellen te doen voor aanpassingen. Medio 2018 zijn we begonnen met de eerste herijking en deze krijgt tot 2020 zijn beslag. In Deltaprogramma 2021 wordt hierover gerapporteerd aan de Tweede Kamer door de deltacommissaris.

Thema waterveiligheid
De bescherming tegen (hoog)water kent drie invalshoeken: preventieve maatregelen, ruimtelijke maatregelen en een goede crisisbeheersing.

Preventie van overstromingen
In Rijnmond-Drechtsteden doen we er alles aan om de kans op een overstroming zeer klein te maken. Hierbij vormt het bestaande systeem van dijken, stormvloedkeringen en rivierverruiming de basis van de voorkeursstrategie Waterveiligheid. Zo werken we aan het verbeteren, waar nodig, van de dijken en stormvloedkeringen zodat deze nu en in de toekomst voldoen. Aanpassingen van deze preventieve maatregelen komen zoveel mogelijk tot stand in combinatie met regionale ruimtelijke ambities zoals recreatie en bereikbaarheid. Ook wil de regio de veiligheid van buitendijkse gebieden vergroten.

Ruimtelijke maatregelen om gevolgen overstromingen te beperken
Als er toch een overstroming optreedt, zijn de effecten groot. Er zijn mogelijk slachtoffers, maar ook schade aan woningen, bedrijven en wegen. In Rijnmond-Drechtsteden wordt bekeken welke ruimtelijke maatregelen kunnen helpen om de gevolgen van een overstroming te beperken, bijvoorbeeld het normeren van compartimenteringsdijken, shelters en terpen en waterbestendig bouwen. In het bijzonder hebben we aandacht voor vitale en kwetsbare functies, zoals infrastructuur voor energie, transport, gezondheid, chemie en om de waterketen beter bestand te maken tegen overstromingen.

Evacuatie op orde
Als derde pijler van het waterveiligheidsbeleid is het nodig om per gebied crisisbeheersingsplannen inclusief evacuatiestrategieën op te stellen. Daarmee kunnen de gevolgen van een overstroming ook verminderd worden. Onderdeel ervan is verticaal evacueren naar hogere plekken (eigen woning, gebouwen of locatie). De veiligheidsregio's hebben hierin de regie en voeren op dit moment zogenaamde impactanalyses uit. Verder wordt het stimuleren van zelfredzaamheid, waterveilige stedelijke ontwikkelingen en het realiseren van publieke schuillocaties in Dordrecht en Rotterdam verkend.

Thema zoetwater
Voldoende zoetwater van de juiste kwaliteit op het juiste moment is belangrijk voor de drinkwatervoorziening, landbouw, natuur en industrie. Het Deltaprogramma Zoetwater heeft als doel om de beschikbaarheid van zoet water voor verschillende functies veilig te stellen in het licht van klimaatverandering. Dat vraagt om een balans tussen vraag en aanbod van zoet water. Daarom zetten we enerzijds in op klimaatbestendige aanvoer en anderzijds op zuinig en effectief gebruik. Concrete maatregelen om de aanvoer te verbeteren zijn de uitbreiding van de KWA (klimaatrobuuste wateraanvoer[1]) en de optimalisatie van het Brielse Meer. Waterschappen en provincies bespreken met gebruikers en gemeenten de verwachte verandering in de beschikbaarheid van zoetwater, zodat ze daarop kunnen anticiperen.

Thema ruimtelijke adaptatie - wateroverlast, hitte, droogte, overstromingen
In onze regio zijn verschillende initiatieven gestart om de inrichting van onze leefomgeving klimaatbestendig te maken in lijn met het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie. Doel is beter opgewassen te zijn tegen te veel (hoosbuien en overstromingen) of juist te weinig water of hete perioden (droogte en hittestress). Initiatieven in de regio zijn bijvoorbeeld de City Deal Klimaatadaptatie - tussen Rijk, waterschappen en gemeenten -, het Deltaplan Klimaatadaptatie (*Rotterdams Weerwoord*) van de gemeente Rotterdam, de bestuurlijke tafels Ruimte, Wonen en Economie van de provincie en de samenwerkingsverbanden tussen waterschappen en gemeenten.

Klimaatbestendig bouwen en inrichten dient een belangrijk uitgangspunt te zijn bij de aanleg van nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen.

Wat betekent het Deltaprogramma voor het hoogheemraadschap en vice versa?
Het Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden draagt bij aan de doelstellingen van het Hoogheemraadschap van Delfland en versterkt een gezamenlijke, integrale aanpak van de klimaatopgave. Delfland participeert dan ook actief in het Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden. Alleen door actief samen te werken kunnen we de opgaven die ontstaan door onder andere klimaatverandering het hoofd bieden.

[1] Voorheen Kleinschalige WaterAanvoer

Uitvoering van maatregelen op bovenstaande thema's heeft impact op de fysieke leefomgeving van het gebied. Door samenwerking tussen de waterschappen, de gemeenten en de provincie(s) kunnen de verschillende opgaven op gebied van water en klimaat verbonden worden met andere ruimtelijke opgaven, zoals bijvoorbeeld woningbouw.

Tot slot
Het Deltaprogramma is op stoom om de inwoners van de regio Rijnmond-Drechtsteden nu en in de toekomst te beschermen tegen (hoog)water, te zorgen voor voldoende zoetwater en te werken aan een klimaatbestendige inrichting. De waterschappen vervullen hierbij een belangrijke en veelzijdige rol. Zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau nemen zij actief deel. De deelnemers in het Gebiedsoverleg Rijnmond-Drechtsteden hopen dat u als lid van het algemeen bestuur van uw hoogheemraadschap deze waardevolle inzet blijft ondersteunen.

Wilt u meer weten over het Deltaprogramma in deze regio of heeft u interesse in een presentatie, dan kunt u contact opnemen met Ina Konterman, programmamanager van het Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden (06 51 29 69 13, ina.konterman@rws.nl).

Algemene informatie over het Deltaprogramma vindt u op de site van de Deltacommissaris (www.deltacommissaris.nl). Specifieke informatie over projecten en initiatieven van de partijen in de regio is veelal beschikbaar op hun websites.

Wilt u uitgenodigd worden voor de Gebiedsconferentie op maandag 8 juni 2020 en/of op de hoogte blijven rond de ontwikkelingen van Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden dan verzoeken we u om uw e-mailadres te mailen naar info-deltaprogrammarijnmonddrechtsteden@rws.nl.

Ik wens u veel succes bij het vervullen van uw nieuwe functie!

Met vriendelijke groet,

Ahmed Aboutaleb
Voorzitter van het Gebiedsoverleg Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden

Hoogheemraadschap van Delfland

Commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering

Dossiernummer	1414
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	18 juni 2019
Agendapunt	05.09
Omschrijving	Verantwoording fractievergoeding 2017

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Bestuur, organisatie en bedrijfsvoering	18 juni 2019

Voorgesteld besluit

Hoogheemraadschap van
Delfland

Aan de leden van de verenigde vergadering

UW BRIEF
28 mei 2019
ONS KENMERK
1404410
DELFT
5 juni 2019

ONDERWERP
Verantwoording fractievergoeding 2017

Geachte leden,

Het college heeft accountant Baker Tilly Berk gevraagd advies uit te brengen over de verantwoording van de fractiekosten. De algemene conclusie van de accountant luidt dat is vastgesteld dat de kosten zijn verantwoord binnen de gestelde kaders die zijn neergelegd in de *Verordening fractievergoeding Delfland* en het bijbehorende *Protocol betreffende de controle op de verstrekte bijdragen op grond van de Verordening fractievergoeding Delfland*. Daarnaast heeft de accountant bevindingen per fractie weergegeven in de rapportage.

Hierbij ontvangt u ons oordeel over de verantwoording van de fractievergoeding.

Algemene afspraken met betrekking tot vergoeding en verantwoording van de fractiekosten:
De fracties van het Hoogheemraadschap van Delfland hebben elk kalenderjaar de mogelijkheid om een vergoeding te ontvangen ten behoeve van het fractiewerk. De leden van het Hoogheemraadschap van Delfland leggen bij aanvang van hun werkzaamheden de eed of belofte af, waarmee zij beloven hun plichten als lid te zullen vervullen.
Na ontvangst van de fractievergoeding legt elke fractie jaarlijks verantwoording af door het invullen van het formulier 'Verantwoording fractievergoeding', het aanleveren van bewijsdocumenten en het plaatsen van een handtekening door de voorzitter of penningmeester van de fractie.

Oordeel van het college:
Het college sluit aan bij de bevindingen van de accountant dat de kosten zijn opgevoerd en verantwoord binnen de gestelde kaders. Daar waar de accountant opmerkingen heeft geplaatst over specifieke kosten, hebben de fracties voldoende aannemelijk gemaakt de kosten te hebben opgevoerd ten bate van hun werkzaamheden. Met het afleggen van de eed en belofte, het overhandigen van de bewijsstukken en het plaatsen van een handtekening op het verantwoordingsformulier, is het college van mening dat de fracties voldoen aan hun verantwoordingsplicht. Hiermee is de fractievergoeding 2017 vastgesteld.

Op advies van de accountant wordt een voorstel ingebracht bij de verenigde vergadering voor aanpassing van de Verordening Fractievergoeding. Daarmee wordt beoogd om de fracties hun fractiekosten transparant, sneller en eenvoudiger te laten verantwoorden.

BIJLAGE(N) -
CONTACT medewerker KCC • T (015) 260 81 08 • E loket@hhdelfland.nl
POSTADRES Postbus 3061, 2601 DB Delft • WEBSITE www.hhdelfland.nl
SECTOR - • TEAM -

Hoogachtend,
Dijkgraaf en Hoogheemraden van Delfland,

de Secretaris,

ir. P.C. Janssen

de Dijkgraaf,

dr. P.H.W.M. Daverveldt